ಗಂದಸಿರಿ

ತುಳುವ ಕಂಡೊದ
ಬರವುದ ಬಿದೆ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಗಂದಸಾಲೆ

ತುಳುವ ಕಂಡೊದ ಬರವುದ ಬಿದೆ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳುಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು

GANDASAALE
A collection of various articles by different writers in Tulu.

Editor
Bhaskar Rai Kukkuvalli

Publisher
Chandrahas Rai B.
Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy

Published by
Karnataka Tulu Sahitya Academy
Mangaluru - 575 006
Dakshina Kannada, Karnataka, INDIA
Tel : +91 824 2459389
Email : tulu.academy@yahoo.co.in

© Karnataka Tulu Sahithya Academy
First Impression : 2018
No. of copies : 300
Paper used : 70 gsm NS Maplitho
Size : Dy 1/8
Pages : 120
Price : Rs. 125.00

Cover Design : **Kallur Nagesh**

Designed & printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru - 1
Phone : +91 824 2443002

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು ಮುಡೆತಿ ಲೇಖನೊಳೆ ಗೊಂಚಿಲಾಯಿ "ಗಂದಸಾಲೆ' ಬೂಕುನು ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪರೆ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಏಳ್ ವರ್ಷದ ಪಿರವುಡು ಮಂಡನೆ ಆತಿನ ಲೇಖನೊಳು. 2011 ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಡ್ದ್ ಸವಣೂರುಡು ನಡತಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪ್ರಕಟ ಆವಂದೆ ಕಾರಣಾಂತರೊಡು ಅಂಚನೇ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕುಸಾಲ್, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಾಸೆ, ಆಚರಣೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಈ ಬಗೆಟ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಗಂದಸಾಲೆ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಆನಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿದ್ವತ್ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ನ ಮಾತಾ ಲೇಖಕೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಭಾರಿಯಾದುಂಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾಡೊಂಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿ ತಾಲೂಕುಡೊಂಜಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ರಡ್ಡನೇ ತಾಲೂಕು ಸಮ್ಮೇಳನ ಆದ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ನಡಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಈ ಗಂದಸಾಲೆ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಪು ಬೇಲೆಡ್ ಉಂದೊಂಜಿ ನೆಂಪು ದೀಪಿನಂಚಿ ಬೇಲೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಈ ಬೂಕು ಸಾಕ್ಷಿ ಆದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆಲು ನನಲಾ ದುಂಬರಿತ್‌ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ನನಲಾತ್ ಬುಳೆವೆರೆ ಸರ್ವ ತುಳುವೆರ್ ಕೈ ಸೇರಾವೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕುವ.

18.08.2018
ಕುಡ್ಲ

ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ
ಗುರ್ಕಾರ್ರು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

'ಗಂದಸಾಲೆ' ಗಮೆಸೊಡು...

'ಅಚ್ಚಿ ಸಾಲೆಲು ಉಂಡು, ವೆಚ್ಚೊಗು ಪನವುಂಡು, ಇಚ್ಚೆ ಬತ್ತಿನಂಚ ಬರೆಪಿನಕುಲುಂಡೂಂದು ತುಳುನಾಡ ಕೊಳಕೆ ಕಂಡೊಡು ಕುಣಲೆ ಬೀಜೊನು ಬಿತ್ತೊಡ್ಚಿ' – ಇಂಚ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಪೆರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕ್ಲು ತಾನ್ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಪೂರಾ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಈತೊರ್ತು ಬತ್ತಿನ, ಇತ್ತೆ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಬರವಣಿಗೆಳೆನ್ ತೂನಗ ಆರ್ನ ಎಚ್ಚೆಲ್ಮೆದ ಪಾತೆರ ಅಪಗಪಗ ನೆಂಪಾಪುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ ದಿಂಜಾವುನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲು, ಕಾದಂಬರಿ, ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ನಾಟಕೊ, ವಿಮರ್ಶೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರ ಇಂಚ ಮಾತಾ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಬರವುಲು, ಗ್ರಂಥೊಲು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಡ್ ಬೈದ. ಆಂಡ ಪ್ರಾಕ್‌ದಂಚಿ ನಿಲ್ಕದ್ ತೂನಗ, ಆತೊಂಜಿ ಒಡ್ಡೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಲು ಇನಿ ಬರೊಂದಿಜ್ಜ ಪನ್ಪಿ ಎವುದೆಪ್ಪುದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ನಮಡಪ್ಪ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಲು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಬರ್ಪ. ಆಂಡ ಸೃಜನೇತರ ಕೃತಿಕ್ಲೆನ ಕುಂದೆಲ್ ನನಲಾ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಆಲೋಚನೆನ್ ತುಳುಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ನಗ ಒಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ್ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೊಳಕೆ ಕಂಡೊಡು ಗಂದಸಾಲೆದ ಬಿದೆ ಬಿತ್ತಿನಕ್ಲು. ಸತ್ಯೊದ ಬುಳೆ ಅತಿಕಾರಯೆಂದಾಂಡ ಗಂದಸಾಲೆ ಐಸ್‌ರೊದ ಬಿದೆ. ಗಂದಸಾಲೆ ಅರಿತ್ತ ನುಪ್ಪು ಉಂಡಿನ ನಮಡ ಸಿರಿವಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಪಿ ತಂಕ– ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಉಪ್ಪೊಡೇ. ಐಕಾತ್ರೊನೇ 2011ಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿಗ್ 'ಗಂದಸಾಲೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀಕಾಂದ್ ಯಾನ್ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಪಗದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮ್ಮೇಳನೊ ಸಮಿತಿ ಐಕ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬಿನ್ನೆರ್ ಬನ್ನಗ, ಪರ್ಬೊ–ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್ ನೆಯಿತ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ತ್ ಬಳಸುನವು ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಪ್ರದಾಯ. 'ತುಪ್ಪಶನ ಉಂಬಲೆ ತುಳುನಾಡಿಗೋಯೇಕು' ಪಂಡ್ದ್ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಬಿರಣೆರ್ ಪನ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನೆಯಿತ್ತ ನುಪ್ಪು ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಗಂದಸಾಲೆದ ಅರಿ ಬೋಡು. ಇತ್ತೆ 'ಬಾಸ್ಮತಿ ರೈಸ್' ಪನ್ಪಿನಿ ಉಂದೆನೇ. ಇಂಚ ವಾ ನಿಲೆಟ್ ತೂಂಡಲಾ 'ಗಂದಸಾಲೆ' ಪೊರ್ಲು–ತಿರ್ಲ್, ಶುಚಿ–ರುಚಿ, ಕುಶಿ–ಐಸಿರಿ ಮಾತೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಕೇತ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕರಜನ ದಿಂಜೊಡಾಂಡ ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡು. ಅವು 'ಗಂದಸಾಲೆ'ದಂಚ ಗಮೆಸೊಡು. ಜಲ್ಲ್‌ಡ್ದೆಚ್ಚ ಬಾರ್, ಬಾರ್‌ಡ್ದೆಚ್ಚ ಅರಿ, ಆ ಅರಿಕ್ ತತ್ವಾರದಾಂತಿ ಬುಳೆ ಬಾಗ್ಯ ಪೊಲಿ ಎಚ್ಚಿದ್ ಬರೊಡು. ಉಮಿ, ತೌಡು, ದಡ್ಡ್, ನಿಂಗಲ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತಡ್ಪೆಡ್ ಪೊಡೆತ್ತ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ 'ಮುತ್ತು ವರಣಂದ

ನುಪ್ಪು' ಆದ್ ಬರ್ಪಿನ ಅರಿ–ಬಾರ್ ನಮ್ಮ ಕೈಸೇರೊಡು. ತುಳುವೆರೆನ ಬರವು–ಸರವು ಆ ಎತ್ತರೊಗು ಏರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1994ಡ್ ಉಂಡಾಂಡ್. ಪ್ರತೀ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಗೊರ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ನ ಕೂಟೊ ಬದಲಾವೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಈತ್ತೊರ್ತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ್, ಸಾಧಕೆರೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತಾಪಕ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲೆಡ್ದ್, ಇತ್ತೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆರಾಯಿನ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರ್ಲೆನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮಾತಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರತ್ತಾವಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುಕಲಿಕೆ, ತುಳುಪತ್ಯ, ತುಳುಭವನ, ತುಳುವೆರೆ ಪರಪೋಕು –ಪರತಿರಿತ ತೂಪರಿಕೆ, ಪರ್ಬ–ಲೇಸ್‌ಲ್, ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ, ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣೆ–ಇಂಚ ನೇಗತ್ತ್ ತೋಜುನಂಚಿ ಸಾಧನೆಲು ತೋಜಿದ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಾ.ಎಂ.ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರ್ ತುಳುಕೊಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ನನೊರಿ ಪೆರ್ಮೆದ ತುಳುವೆ ದೇವರಗುಂಡ ಸದಾನಂದ ಗೌಡೆರ್ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಕುಳೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಸವಣೂರುಡು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟೊದ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲಡ್ 'ತುಳು ಭವನ' ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದೇ ನಡತೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ ಒಂಜಿ ಬಿಗುತ ಮಾಹಿತಿಗ್ರಂಥ ಆವೊಡು, ಅವು ನಾಲ್ ಕಾಲ ಬಾರೊಡು; ನಾಲೂರು–ನಾಲ್ದೇಸೊ ಪಸೆರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶೊಡು ದಿಂಜ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ತರಾವಳಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್‌ದೊ. ಎಂಕ್ಲೆ ಅಂಗ್‌ನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಮಾತಾ ಲೇಖಕೆರೆಗ್, ಬೆರಿಸಾಯೊ ಆದ್ ಉಂತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಪಗದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲಡ್ ಅಡೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿನ ಈ 'ಗಂದಸಾಲೆ'ನ್ ಇತ್ತೆ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನಯೆರೆ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರ್ಲು, ಆರ್ನೊಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯ ಬಂಧುಲು, ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಎದ್ರೊಕ್ನ ಸಮಿತಿ ಗುರ್ಕಾರೆ ಸವಣೂರು ಸೀತಾರಾಮ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಸಿಬಂದಿಲೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಪೊರ್ಲುದ ಮುಖಚಿತ್ರ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್‌ರೆಗ್ ಯಾನ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ತುಳುವೆರ್ನ ತಾಂಗ್–ತರ್ಕೆಲ್ ದುಂಬಗ್‌ಲಾ ಇಂಚನೇ ಉಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಕೇನೊಂದು 'ಗಂದಸಾಲೆ'ನ್ ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬು ದೀತ, ಕೈಕೊಂದು ಕಮ್ಮೆನ ದೆತೊನ್ಲೆ. ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿಗ್ ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಲೆ.

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
ಸಂಪಾದಕೆರ್

'ಗಂದಸಾಲೆ'ದ ಉಲ ಮರ್ಗಿಲ್.....

1. ಮೂಡದಾಯೆ ಏರ್? / **ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ / 1**

2. ಕಲ್ಪ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲಾಟಿಕೆದ ಸಿನೇಮೊಲೆಡ್ ಒರಿಯದ್ರೊಂರಿ ಅಸಲ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಪಸಲ್ / **ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ / 5**

3. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕೋಡೆದ ಪಜ್ಜೆಲು / **ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ/ 11**

4. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಚಿತ್ಪಾವನಿ / **ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ/ 19**

5. ಪರಪೋಕ್‌ದ ಆಚರಣೆಲೆನ ಮಹತ್ವೊ / **ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ/ 21**

6. ಜಾನಪದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಡ್ 'ತುಂಬಿ' / **ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂಬಯಿ/ 26**

7. ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ / **ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ/ 31**

8. ತುಳು ಕಲ್ಪಾಟೊದ ಅಡಿಪಾಯೊ ಎಂಚ? / **ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ/ 40**

9. ತುಳು ಕನ್ನಡ – ಭಾಷಾ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪ (ಬಾಂಧವ್ಯ) / **ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ/ 43**

10. ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಡ್ ಪೊಂಜೊವು / **ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ/ 63**

11. ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂತೊಲೆನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕಲ್ಪನೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ / **ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ/ 71**

12. ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಿಂಗಾರ–ಪಾಲೆ/ **ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ/ 78**

13. ಪೊಣ್ಣ ಮನಸ್‌ದ ಏನ – ಗೇನನೇ ಕೆಡ್ಡಸ/ **ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು/ 86**

14. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ / **ಮುಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು/ 91**

15. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ / **ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ/ 96**

16. ತುಳು–ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇರ್ನ ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರ – ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಷಿನೋಟ / **ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್/ 99**

17. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯಡ್... / **ಶೀಲಾ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಎರ್ಮಾಳು/ 109**

ಮೂಡದಾಯೆ ಏರ್?

□ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಲೋಕೊಡು ಬಗೆ ಬಗೆತ ಪರಿವರ್ತನೆಲು ಆವೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವ ಜನಮಂದೆದ ಬದ್ಕ್, ನಂಬೊಳಿಗೆ, ಅಭಿರುಚಿ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆರಾಧನೆದ ರೀತಿ–ಇಂಚ ಮಾತಾ ಸಂಗತಿಲು ನಿಧಾನವಾದ್ ಬದಲಾವೊಂದೇ ಪೋಪ. ದೇವೆರ್ಕುಲೆನ ವಿಚಾರೊಡ್ಲಾ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ದೇವತೆಲು ಬೊಕ್ಕದ ಪೊಸ ದೇವರ್ಕುಳೆಗ್ ಇಡೆ ಕೊರ್ದು ಮದೆಕ್ಕ ಸಂದ್‌ದೆರ್. ದೇವೆರ್ಕುಳು ಬದಲಾಯಿ ಲೆಕ್ಕೊನೇ ಆರಾಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಳೆನ ಸೊರೂಪಲಾ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದೇವತೆನ ಮೂರ್ತಿಗ್ ನನೊಂಜಿ ದೇವೆರೆನ ರೂಪ ಕೊರ್ದು ಪೂಜಿತಿನಾವುಲಾ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಕಳೊಟ್ಲಾ ಕೆಲವು ದೈವಳೆನ ರೂಪಾಂತರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕೆಲವು ದೈವೊಳೆನ ಒರು ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್; ಪುದರ್ಲಾ ಬೇತೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ವೈದಿಕ ಮತ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ದೈವೊಲು ವೈದಿಕ ದೇವರ್ಕುಳೆ ಅಡಿಮೆದ ಊಳಿಗೊದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯ. ಆ ದೈವೊಲೆ ಮೂಲೊಗು ಪುರಾಣೊದ ಆಧಾರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬೇತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ದೈವೊಲು ಮಲ್ಪನೇ ನಿಲೆಯಾಯ. ಒಂಜೇ ಭೂತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾರ್ದನ, ಐತಿಹ್ಯೊಲೆನ ಅಂಚನೆ ಚರಿತ್ರೆದ ಪರಿಶೀಲನೆಡ್ ಕೆಲವು ಭೂತೊಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆದ ಪೊಲಬು ಆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮೂಡದಾಯೆ, ಮುಂಡಿತ್ತಾಯೆ, ಮುಡದೇಯೆ,

ಮುಂಡಿಪಾಡಿತ್ತಾಯೆ, ಮುಡದೇರ, ಕಾಳಭೈರವೆ, ವೈದ್ಯನಾಥೆ–ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಗೆಬಗೆತ ಪುದಾರ್ಲೆಡ್ ಲೆಪ್ಪಾವೊಂದುಪ್ಪಿನ ದೈವೊದ ವಿಚಾರೊಡು ಒಂಜೀತ್ ತೂವೊಳಿ. ಈ ದೈವ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ದೈವಾಂದ್ ಪನ್ಪಾದ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಪಾರ್ದನೊಡು ವೈದ್ಯನಾಥೆ ಪನ್ಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಕಾಳಭೈರವೆ ಪನ್ಪಿ ಭೂತೊ ಆಯನ ಬೆರಿಯೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ, ವೈದ್ಯನಾಥನ ಕೈಟ್ ಯಿಬೂತಿದ ಉಂಡೆಲಾ 'ಸಂಜೀವನ'ದ ಕಡ್ಡಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುಂಡು. ಕ್ರಮೇಣ ವೈದ್ಯನಾಥನ ಒಟ್ಟುಗು ಕಾಳಭೈರವನ ಪುದಾರ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು.

ನನೊಂಜಿ ಪಾರ್ದನ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ವೆರ್ ಜೋಗಿಪುರುಷೆರ್ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್ದ್ ಮೀಯೆರೆಂದ್ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತಂದ್ ತುಳು ರಾಜ್ಯೊಗು ಬನ್ನಗ ಅಕುಳೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕುಲ ದೇವೆರಾಯಿನ ಕಾಳಭೈರವೆ ಕಬುಲ್ತಿ ಪೆತ್ತದ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತೆಂದ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪಾರ್ದನೊಡು ಒರಿ ಜೋಗಿಪುರುಷನ ಮುಂಡಾಸ್‌ಡ್ ಸೇರೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕಾಳಭೈರವಗ್ 'ಮುಂಡಾಸ್‌ದಾಯೆ'ಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಈಶ್ವರ ದೇವೆರೆ ಮುಂಡೊದ ಬೆಗರ್‌ಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಮುಂಡತ್ತಾಯೆ ಆಯೆಂದ್‌ಲಾ ಕತೆ ಉಂಡು. ಪಾಡ್ದನೊಳೆನ ಉಲ್ಲೇಖ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಮೂಡಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ನಾಥ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ವ್ಯಕ್ತಿಳೊಟ್ಟುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ದೈವ ಮೂಡದಾಯೆ ಪನ್ಪುನವುಲಾ ಆಯಗ್ ವೈದ್ಯನಾಥೆ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಇಪ್ಪುನವುಲಾ ಗಮನಿಸೊಡಾಯಿನವು. ಜೋಗಿಪುರುಷೆರೆಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನರ್ಸಣ್ಣನಾಕ್ಲೆಗ್ ವಂತೆ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಬೈದ್ಯೊಲಾ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುಂಡು. "ಸಂಜೀವನದ ಕಡ್ಡಿಗಾ ಯಿಬೂತಿದ ಉಂಡೆಗಾ ಜನಸಾರತಿ ಬೆಂತೆ, ವೈದ್ಯ ಬೈದ್ಯೊಡು ವೈದ್ಯನಾಥೆಂದ್ ಪನ್ಪಾವೊಂಡೆ" ಎಂದ್‌ದ್ ಮೂಡದಾಯನ ಒಂಜಿ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ಲಾ ಉಂಡು.

ದೇಶೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಗೊಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಾಥ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೂಢಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕದ್ರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಥಪಂಥದ ಮಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಕದ್ರಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ನಾಥ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಮಠ ಉಂಡು; ಗುರುಕುಳು ಉಳ್ಳೆರ್. 'ಪಟ್ಟ' ಆಯಿನ ಮಲ್ಲ ಗುರುಕುಳೆನ 'ಜೋಗಿ ಅರಸು'ಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆ ಮಠೊಟ್ಟು ಕಾಳಭೈರವನ ಆರಾಧನೆ ಉಂಡು.

ಕಾಳಭೈರವೆ ಮೂಡಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥೊಡು ಮೂಡಾಯಿ ದಾಯೆ, ಮೂಡದಾಯೆ ಎಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದೇ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. 'ಮುಂಡಿತ್ತಾಯೆ', 'ಮುಂಡಿಪಾಡಿತ್ತಾಯೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪೊಲು ಶಬ್ದದ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಆತೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಸಾಜವಾದ್ ಆವೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಥಪಂಥ ಊರ್ಜಿತ ಇತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಕಾಳಭೈರವಗ್ ಭೂತರೂಪ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಊಹನೆ ಮಲ್ಪೊಳಿ. ಇಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯ ಅತ್ತ್. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಅವ್ವೇ ಪುದಾರ್‌ದ ಭೂತ ರೂಪಲಾ ಉಂಡು.

ಮೂಡದಾಯನ ಒಂಜಿ ಪಾರ್ದನೊಡು 'ಮೂಡಾಯಿ ತ್ಯಾಂಪ(ತಿಮ್ಮಪ್ಪ) ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಾವೊಂಡೆ, ಮುಡಿಪು ಮುದ್ರೆ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿ ಸಂದಾವೊಂಡೆ; ಕಾಸಿಡ್ ಕಾಳಬೈರವೆಂದ್ ಪನ್ಪಾವೊಂಡೆ' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ಪಣ್ಣಾಗ, ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪಂದ್ ಜನೊಕ್ಲು ತೆರಿಯುನ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ(ವೆಂಕಟರಮಣ) ದೇವೆರ್ಲಾ, ಶಿವನ ಅಂಶೊದ ಕಾಳಭೈರವೆಲಾ ಒಂಜೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೊಣಾಪುಂಡು. ತಿರುಪತಿದ ವೆಂಕಟರಮಣನ ಮೂರ್ತಿನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಳೆನ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಮೂರ್ತಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಮೇಲ್ನೋಟೊಗೇ ತೆರಿಯುಂಡು. ಆ ವಿಗ್ರಹೊದ ಕೈಕ್ ಉಚ್ಚುದ ಒರು ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದಿನೆನ್ ತೂವೊಳಿ. ಸರ್ಪಕಂಕಣ ವಿಷ್ಣು ವಿಗ್ರಹೊದ ಲಕ್ಷಣ ಅತ್ತ್. ಅರ್ಧ ಮೂಂಕುನೇ ನಿಂಗ್‌ದಿನ ಮಲ್ಲ ವೈಷ್ಣವ ನಾಮ ಕೃತಕಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಪತ್ತಿನ ಮಿತ್ತಭಾಗೊದ ರಡ್ಡ್ ಕೈಕುಲು ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹೊಗು ಬೊಕ್ಕ ಸೇರ್ಸಾದಿನವು ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ಮೂರ್ತಿದ ನಿಜರೂಪೊನು ಅರ್ಚಕೆರ್ ಬೇತೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಪನ್ಪುಜೆರ್.

ತಿರುಪತಿ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಬಗೆಟ್, ತಿರುಮಲೆ ದೇವೆರೆ ವಿಷಯೊಡು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಮೂರ್ತಿ ಶೈವ ವಿಗ್ರಹಂದ್‌ಲಾ, ವೈಷ್ಣವ ವಿಗ್ರಹಂದ್‌ಲಾ, ದೇವಿ ವಿಗ್ರಹಂದ್‌ಲಾ, ವೀರಭದ್ರಂದ್‌ಲಾ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ವಿಗ್ರಹಂದ್‌ಲಾ ವಾದ ಉಂಡು. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಗ್ ವೈಷ್ಣವ ಭಾವ ಸ್ಥಿರ ಆಯಿನವು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನ, ಪ್ರಭಾವೊಡುಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಉಂಡು. ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಚಾತುರ್ಯೊದ ಸನ್ನಿವೇಶೊನು ಆರ್ ಉಂಡುಮಲ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಐತಿಹ್ಯ ಉಂಡು. ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹೊದ ಮುಂಡೊಡು ಇತ್ತಿನ ಮೂಜನೇ ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಉಪಾಯೊಡು ಮಾಜಾದ್ ನಾಮೊನು ಕೆತ್ತಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. "ವೆಂಕಟರಮಣನ ಮೂರ್ತಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹ ಅತ್ತ್; ಅವು ವೀರಭದ್ರನವು. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಅಯಿನ್ ರೂಪಾಂತರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಿಷ್ಣುವಿಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆರ್ ಎಂದ್‌ದ್ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತೆರ್ ಶ್ರೀಕಂಠಭಾಷ್ಯೊಡು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಪನ್ತೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಢೇರೆ ಇಂಬೈರ್ 'ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಒಂಜಿ ಮಹಾ ಸಮನ್ವಯ(ಪುಟ 61) ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂಥೊಡು ಪನ್ತೆರ್. ಮೂಲದೇವೆರಾಯಿ ವೀರಭದ್ರನ್ ಕಾಳಭೈರವೆಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ (ಈ ರಡ್ಡ್ ಸ್ವರೂಪೊಳೆಗ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಜ್ಜಿ.) ಆಯೆ ವೆಂಕಟರಮಣನ ಕಿಂಕರೆಂದ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು.'

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಳೆಡ್ 'ದೇವದರ್ಶನ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಅವೇಶ ಬರ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಕಾಳಭೈರವೆಂದೇ ಪ್ರತೀತಿ. ಮುಡಿಪುದ ಪರಕೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ 'ಪಾನಕ ಪೂಜೆ'ದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತಿರುಪತಿ ದಾಸೆಂದ್ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನ 'ದಾಸಯ್ಯ'ನ ಮಿತ್ತ್ 'ದರ್ಶನ' ತೋಜಾವುನ 'ಸ್ವಾಮಿ'ಲಾ ಕಾಳಭೈರವೆನೇ. ಆಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಮಂದೆ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವೆರ್ಲಾ ಕಾಳಬೈರವೆಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆಂದ್ ಎಣ್ಣುಜೆರ್.

ವೆಂಕಟರಮಣ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಲಾ(ಈ ಪುದಾರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣೊಳೆಡ್ ಇಜ್ಜಿ). ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣೊದ ಕತೆಲಾ ಪುರಾತನ ಅತ್ತ್. ಮುಡಿಪು ಮುದ್ರೆದ ಕಲ್ಪನೆಲಾ ಪ್ರಾಕ್‌ದವತ್ತ್.

ತಿರುಪತಿಗ್ 'ಮೂಡಲಗಿರಿ' ಎಂದ್‌ದ್ ಪುದರುಂಡು(ಕನ್ನಡೊಡು). ಮೂಡಾಯಿ ಗಿರಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಕಾಳಭೈರವನ್ ಭೂತರೂಪ ಕೊರ್ದು ಮೂಡದಾಯೆಂದ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನವು ಸಾಜನೇ. ಆಂಡ ಈ ಭೂತರೂಪೀ ಕಾಳಭೈರವನ್ ಗುರ್ತು ಪತ್ಯೆರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ರೂಪೊಡು ನೇಮದ ಕಳೊಟು ಅಣಿಕಟ್ಟಿನ ಐತೊಡು ತೂಪಿನವು ವಿಶೇಷ. ಅಂಚಾದ್ ಮೂಡದಾಯೆಲಾ ಮೂಡಾಯಿಗಿರಿಸ್ವಾಮಿ ವೆಂಕಟರಮಣನ ಲೆಕ್ಕನೇ ತನ್ನ ರಹಸ್ಯೊನು ಒರಿಪಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೆ. ದೈವದೇವೆರೆ ವಿಚಾರೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ರಹಸ್ಯೊಲು ಪಾಕ ಉಂಡು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯ

1. ಎ. ಮೇನರ್, ಪಾಡ್ದನೊಳು, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್, 1886

2. ರಾಮಚಂದ್ರ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಢೇರೆ, ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಒಂದು ಮಹಾಸಮನ್ವಯ, 2002

3. ಎಸ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ತಿರುಪತಿ ತಿರುಮಲೆ ದೇವರು, 1994

ಕಲ್ಪ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲಾಟಿಕೆದ ಸಿನೇಮೊಲೆಡ್
ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಪಸಲ್

□ **ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ**

ಎನ್ನ ತಂಗಡಿಡ್ದ್ ಸುರುವಾಯಿನ ತುಳು ಸಿನೇಮ ರಂಗೊಗು ಇನಿಕ್ಕ್ ನಲ್ಪ ಒರ್ಸೊ ಆಂಡ್. ಮುಲ್ಪ ನಲ್ಪತ್ತ ಮೂಜನೆದ ಸಿನೇಮ ಆದ್ ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ನಿಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಈ ಸಿನೇಮೊದ ಪುದರೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದವು. ಕಲ್ಪ ಕುಸೆಲ್ ಕುಸಲಾಟಿಕೆದ ಪಸಲ್. ಈ ನಲ್ಪ ಒರ್ಸೊಲೆಡ್ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಲೆ ಬುಳೆ ಆತ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿದವತ್ತ್. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ದಾಖಲೆನೇ ನಿರ್ಮಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್ ನಾಟಕನೇ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕೊನತ್ತ್ ಕೊರ್ತುಂಡು. ತುಳು ನಾಟಕೊಳು ರೈಸ್ದ್‌ನವೇ ತೆಲಿಕೆನಲಿಕೆ ನಾಲೀಸ್ ಕೋಂಗಿ ಕುಸಾಲ್‌ಲೆ ರಂಗ್ ರತೀಪು ಕಳೊಡ್ದಾದ್ ಪಣ್ಬುನವು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನವು. ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆದ ನಾಲೀಸ್‌ದ ಮುಖಾಂತರ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಎಂಚ ತೂವೊಲಿ ಪಣ್ಬುನೆನ್ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅವು ಬಜಿ ಕೋಂಗಿ ಅತ್ತ್, ಬಜಿ ಕುಸಾಲ್ ಅತ್ತ್, ಕುಸಾಲ್‌ದಿಡೆಟ್ಟ್ ಅಕಲ್ ತತ್ತಿ ಮತಿಕ್ಕ್ ಗಾತಿದ ಕುಸೆಲ್‌ಲಾ ಪರುಕಡೆವೊಂದು ಕಿಟಿ ಕಿಟಿ ತೆಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುಂಡು. ನಲಿಪೆರೆಲಾ ನಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು, ಆತೆನಾ? ಅವು ಅಂಚ ಅತ್ತ್, ಬೊಕ್ಕ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಲಿ ಪಣ್ಬುನೆನ್ನ ನಾಜೂಕಾದ್ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನವು

ಅಂಚತ್ತ್ ಇಂಚಂದ್ ಎಂಚ ಪಂಡ ನಾಟುಂಡು ಪಣ್ಬುನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಸೈಕಾಲೊಜಿ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಯೊನ್ನವುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಅಗತ್ಯದವು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ತೂಂಡುಂದಾಂಡ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆದ ರೂಢಮೂಲ ವಾಯಿನ ವ್ಯವಸ್ತೆನೇ ಅವು ಅಂಚ ಅತ್ತ್ ಇಂಚ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಸೂಕ್ರುಮೊಡೆ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ಉಪ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಸ್ತ್ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ್ ಒರಿಯದ್ರೊರಿ ಅಸಲ್ ಸಿನೇಮೊಡು ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ದಾಲಾ ಮುಲಾಜಿದಾಂತೆ ಪಣೊಲಿ.

ತುಳು ಸಿನೇಮೊನಾ! ಏರೋ ಒರ್ಯೊರಿ ಕಾಸ್ ದಾಸೆಗಾದ್ ಸಿನೇಮೊ ಮಲ್ತ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಪಡೆಯೆರೆಗಾದ್ ಒಂಜಾತ್ ದಿನ ಟಾಕೀಸ್‌ಡ್ ಬಲಿಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ರಾಡ್ ಪಾಡುನವತ್ತ್. ತುಳುತ್ತ ಏತೊ ಸಿನೇಮೊಲು ಇಂಚೆನೇ ಆತಿನವುಂಡು. ಆಂಡ ಅಸಲ್ ಆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪುಜಿ ಈತ್ನೆಟ್ಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಿನೇಮೊ ತುಳುಟ್ಟು ಆತಿನವೇ ಇಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿಲೆಕೊ ಉಂದು ಸುದ್ದಿ ಲಕ್ಕಾವೊಂದುಂಡು. ನೂದು ದಿನೊಕುಲು ದಾಂಟ್‌ದ್ ಅವು ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಂಡು ಪನೊಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಒರ್ಸೊಡ್ದುಲಾ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲ ಅಯಿತ ತಯಾರಿ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಬುನವು ನಿಜ ಆತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬತ್ತ ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ ಮಲ್ತ್ ಸಿನೇಮಾ ತೂಪು ಪರಂಪರೆನೇ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಗು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾಜಾದ್ ಪೊಸ ಒಯಿಲ್ ತೋಜಾಯಿನವು ಈ ಸಿನೇಮೊದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಂದ್ ಪನೊಡು. ಇನಿಕ್ಕ್ ತಡಮೆ ಪಡಿಬಾಕಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಓಂಗೊಂದು ಕುಲ್ಲುನವು ಪೋದು ಆನೆಬಾಕಿಲ್‌ದ ಐಸ್ರೊ ನಿರೆದ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಒಸಾಯೊ ಬೆಂದ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅಸಲ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಉಸುಲು.

ಆಂಡಲಾ ತೂವೊಡಾಯಿನ ಏತೋ ತುಳುವೆರೇ ಉಂದೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಪಿದಾಡಿಯಿಜೆರ್, ಬೇತೆ ಓಲ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಈ ಸಿನೇಮೊ ವಾ ಥಿಯೇಟರ್ಡ್ ಉಂಡು ಪಣ್ಪಿ ಮಾಹಿತಿಯೆ ಅವುಲುಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲ್ಪ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಗೋಪಾಲ ಥಿಯೇಟರ್‌ಡ್ ಈ ಸಿನೇಮೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

'ಬಾಗೀರತಮ್ಮನ ಪೇರ್ ಅಯಿಟುಂಡು ಒಂತೆಲ ನೀರ್...', 'ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಬನ್ನಗ ಸುರುತ ನೆಂಪು ನಿನ್ನ ಗಣಪ ಕಾಪುಲ...', 'ಅಚ್ಚಿ ಬೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟನ ಅಯಿಕೆ ಬಂಜಿ ಮಲ್ಲನ..?', 'ನಮ ಮದಿಮೆ ದಿನೊನು ದಾಯೆ ಆಯೆ ಗುಟ್ಟುಮಲ್ತೆನಾ..?', 'ನನದ ದಿನತ ಕನತ ನೆಂಪು ಸಾರಾ!...' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜೆಡ್ದೊಂಜಿ ಅಸಲ್‌ದ ಪದೊಕುಲು ಏಪೊಲಾ ನೆಂಪುಡು ಒರಿಪುನವು. 'ಗಣಪತಿ ಬಪ್ಪಾ ಮೊರಯಾ!..' ಪದ ನಮ್ಮವು ಅತ್ತ್‌ಂದಾಡಲ ಮುಂಬಯಿ ತುಳುವೆರೆಡ್ದಾದ್ ನಮ್ಮವೇ ಆದ್ ಪೋತುನೆಡ್ದಾದ್ ಅವು ಬೊಡ್ಚಿಂದಾಪುಜಿ.

ದಾಯೆಗ್ ತುಳು ಫಿಲ್ಮ್ ಟಾಕೀಸ್‌ಡ್ ಉಂತುಜಿ?, ದಾಯೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ಪೋದು ಸಿನೇಮೊ ತೂಪುಜೆರ್? ದಾಯೆಗ್ ತುಳು ಸಿನೇಮೊಗು

ಪಣವು ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಆಪುಜಿ?. ಅಂಚ ಪಾಡಿನ ಪಣವು ಪಿರಬರ್ಪುಂಡಾ? ಸಿನೆಮೊ ಮಲ್ತ್ ಕೈ ಪೊತ್ತಾವೊನ್ನವು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಾಪೊನಾ? ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸವಾಲ್‌ಲೆಗ್ ಅಸಲ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಪಿ ತಾಕತ್ತ್ ಪಡೆದುಂಡು.

ಅಸಲ್ ಸಿನೇಮೊಗು ಉಪ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಮುದೆಲ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಸುರುತ್ತ ಅಟ್ಟನೆ. ಅವು ಬತ್ತಿ ಸಾದಿನ್ ಒರ ಸುದ್ರುಪ್ಪೊ ತೂದು ಓಲು ಒಲ್ಪೊ ಊನ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಅಂಚಿತ್ತಿ ಊನ ನನ ಮಿತ್ತ್ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಅಟ್ಟನೆ ಮಲ್ಪೊನ್ನವು ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆಲು ಅಸಲ್‌ದ ಸಾದಿ ಆತ್‌ನವು ಅಂದ್. ದಿಂಜ ಪಿರ ಪೋಪುನವು ಬೊಡ್ಚಿ, ಇಂಚಿಪೊದ ಕೆಲವು ಸಿನೇಮೊಲು ಒಲ್ಪ ತತ್ತ್ ಬೂರ್ದ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಒರ ಜಮಿತ್ತ್ ತೂಂಡನೇ ತೆರಿಯು. ಅವೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸ್ಪಪ್ನೊವಾಯಿನೊ, ಸಮಗ್ರೊವಾಯಿನ ಸೂರ್ಪೊದ ಅಟ್ಟನೆದ ಚಿಂತನೆನೇ ನಡತ್ತ್‌ಜಿಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಉಂದೆನ್ ಮಾತೊ ತೆರಿಯೊಂದು ಅಮಸರ ಕೂಟಂದೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ದುಂಬೊಂತ್ತಿನವೇ ಕೊಡಿಯಾಲ್ ಬೈಲ್‌ದಾರೆನ ಗೆಲ್ಪಾಟಿಗೆದ ಅಡಿಮುದೆಲ್. ಅಯಿನ್ ನಮೊ 'ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲೇನ್'ಂದ್‌ಲಾ ಪನೊಲಿ. ಅಂಚಾದೇ ಆರೆನ 'ಕೋಡೆ ಇನಿ ಎಲ್ಲೆ' ನಾಟಕೊ ಪೊಸ ಒರುಟು ಕಜ್ಜೊ ಬೆನಿಯೆರೆ ಸಕ್ತಿ ಪಡೆಂಡ್. ಅಪಗೊ ಆರೆನ ನಾಟಕೊದ ತಂಡೊಡು ಎಡ್ಡೆನಾ ಪುದರ್ ಮಲ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ಸಾದ್ಯಾಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಆನಂದ ಬೋಳಾರ್ ಅಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ತೋಜಾಯಿ ನಿಲೆ, ಪಾಡ್ ಕೊರಿ ತಲೊ ಅವು ಬಜಿ ಅಸಲ್ ಅತ್ತ್, ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪು ಕುಸಾಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಸೆಲೆಡ್ ಎಡ್ಡೆನ ಕಲತ್ತ್ ಮೆಲಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟಿನವು. ಒವ್ವೇ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಗಾಂಡಲಾ ಇನಿ ಜಾಹಿರಾತು ಬೋಡೇ ಬೊಡು. ಕೊಡಿಯಾಲ್ ಬೈಲ್‌ದಾರ್ ಜಾಹೀರಾತು ಕೊರ್ನಗಲಾ ಏತ್ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್ ಗೊಬ್ಬುದೆರ್‌ಂದ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಅಂಚಾದ್ ಅಸಲ್ ಐವ ದಿನ ಜ್ಯೋತಿಡ್ ಉಂತಿನವು ದಾಲ ಇಸ್ಮಯೊ ಅತ್ತ್, ನೂದು ದಿನ ನಡತ್ತಿನವು ಪವಾಡಲಾ ಅತ್ತ್, ನೂದೆತ್ತ ಗಡಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ದಾಲಾ ಅಡೆತಡೆದಾಂತೆ ದುಂಬು ಪೋಯಿ ನವುಲಾ ದಾಲಾ ಉಸುಲುಕಟ್ಟಾದ್ ದೀತಿ ಕರ್ಪೊ ಅತ್ತ್, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಅಯಿತನೇ ಆಯಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಸೂರ್ಪೊಲಾ ಉಂಡು, ಸಾಮರ್ತಿಗೆಲಾ ಉಂಡು.

ಅಸಲ್ ನಾಟಕ ತೂತಿನಕುಲು, ಅಸಲ್‌ನ್ ಕ್ಯಾಸೆಟ್, ಸಿಡಿ, ಡಿವಿಡಿಲೆಡ್ಲಾ ತೂತಿನಕುಲು, ಕೇಂಡಿನಕುಲೆನ್ ಏರ್ ಲೆಕ್ಕ ದೀತಿನಕುಲು? ಇತ್ತೆ ಅತೇ ಅತ್ತ್ ಅಸಲ್ ರಜತ ಪರದೆಡ್ ಮೆಂಚೊಂದುಪ್ಪುನವು ತುಳುವೆರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಿತಾಪತಿ. ಅವು ಬಜಿ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡತ್ತ್, ಕುಡ್ಲದ 'ಜ್ಯೋತಿ'ಡ್, ಬೊಕ್ಕ 'ಭಾರತ್ ಮಹಲ್'ಡ್, ಒಡಿಪುದ 'ಕಲ್ಪನಾ'ಡ್, ಪುತ್ತೂರುದ 'ಅರುಣಾ'ಡ್, ಬೆದ್ರದ 'ಅಮರಶ್ರೀ'ಡ್, ಜೋಡುಮಾರ್ಗದ 'ನಕ್ಷತ್ರ'ಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಬೋಲ್ತೇರ್‌ದ 'ಭಾರತ್' ಸೇರ್ದ್ ಆಜಿ ಟಾಕೀಸ್‌ಲೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ಹೆಚ್ಚಿನವೆಟ್ಟ್ ದಿನೊಟ್ಟು ನಾಲ್ ನಾಲ್ ಶೋ ಆತ್‌ಂಡ್. ಏಡ್ ಲೈಬ್, ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ದಂಚಿತ್ತಿಪುಡೆಟ್ಟ್, ಯು.ಎ.ಒ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಉಪಗ್ರಹದ ಒರುಟುಲಾ ಬುಡುಗಡೆ ಆತಿನವುಂಡು.

ಈ ಸಿನೇಮೊಗು ಜಾಹೀರಾತು ಕೊರ್ನಗಲಾ 'ತುಳು ಸಿನೇಮಾದ ವಿಷಯೊಡು ಜೆಯಿದಿನ ತುಳುವೆರೆನ್ ಲಕ್ಕಾದಿನ ತೆಲಿಪಂದಿ ಮುಗುಡೆರೆನ್‌ಲ ತೆಲಿಪಾದಿನ ದಾಖಲೆದ ಸರಮಾಲೆನ್ ಪಾಡರೆ ಪಿದಾಡ್ದಿನ ಎಣ್ಮ ಅಕ್ಷರದ ಯಾನ್ ಯೇರ್? ಪನ್ಲೆಗೆ...!'ಂದ್ ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ ಆವಂದಿಲೆಕೊ ಪೊಸ ಮರ್ಜಿ ಮೆರಪಾದೆರ್. ಅಸಲ್‌ಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಅಚ್ಚೆರೊಂದ್ ಪಂಡ ಏತೊ ಒರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚ ಟಾಕೀಸ್‌ಗ್ ಪೋವಂದೆ ಇತ್ತಿನಕುಲುಲಾ ಅಡೆ ಪೋದು ಅಸಲ್‌ದ ಮೈಮೆನ್ ತೂದು ಬಾಕಿದಾಕ್ಲೆಗ್, 'ಪೋಲೆ, ನಿಕುಲುಮಾತ ತೂದು ಬಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಣ್ಲೆ'ಂದ್ ನೊಡ್ಸಾಯಿನವು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಐಟ್ ಎಂಚಿನ ಉಂಡುಂದು ತೂದು ಅಲ್ಮೈತ್ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಯಿನಕುಲು, ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಪೋದು ತೂಯಿನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಜನೊ ಇತ್ತೆರ್.

ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ತುಳುವೆರ್ ಊರೊರ್ಮೆ ನಾಲೊರ್ಮೆ ಪತ್ತ್ ಮೆಯಿಟ್ಟೆಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಉಳಯಿ–ಪಿದಯಿ ಒಳನಾಡ್, ಹೊರನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಡಲಕಡಪದ ಪರನಾಡ್‌ಲೆಡ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮುಂಬಯಿ, ಚೆನ್ನೈ, ಕಡಲ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯದ ದುಬೈ,ಮಸ್ಕತ್, ದೋಹಾ, ಕತಾರ್, ಬೆಹರೈನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಡಿಲೆಡ್ಲಾ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೆ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಅಸಲ್ ಅಸಲಾವಂದಿ ಕಜ್ಜೊಂದಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಂಡ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್ ಬೈಲ್ ಆರೆನ ಆಲೋಚನೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಡಿಲೆಡ್ ಅಸಲ್ ಚಿತ್ರೊ ಅಲ್ಪಲ್ಪದ ಥಿಯೇಟರ್‌ಲೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಪಿಲೆಕೊ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪು ಯೋಜನೆ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ತುಳುವೆರೆ ಸಂಘಟನೆಲೆ ಬೆರಿ ಸಾಯದೆತೊಂದು ಅಮೇರಿಕೊದಂಚಿತ್ತಿ ದೇಶೊಡುಲ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಅಸಲ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಅಂಚ ತೂಂಡ ಅಜಿಪ ಒರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ತುಳುನಾಡ್ದ ಟಾಕೀಸ್‌ಲೆಡ್ ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನವು, ಜನೊಕುಲೆ ಸಿನೇಮೊದ ಮನಸ್ ಮರ್ಲ್‌ದಿಡೆಕ್ಕ್ ನಿಲ್ಕೊಂದು ನಾಲಾಯಿಡ್ ನಲಿತೊಂದು ಇತ್ತಿನವು ಒವು? ಅವು 'ಆಯಿರಿತ್ತ್‌ಲ್ ಒರ್ವನ್', 'ಮಲೈಕಳ್ಳನ್', 'ಎನ್ನಡ ತಂಬಿ!' ಇಂಚಿತ್ತಿ ತಮಿಳ್ ಪಿಚ್ಚರುಲು. ಆಂಡ ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಜಗತ್ತ್‌ದ ವಾ ಮೂಲೆಡ್ಲ ಅಸಲ್ ದಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಸಿನೇಮೊ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ಪುಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಟಿ.ವಿ. ಚಾನೆಲ್‌ಲು ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಸಲ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಸ್‌ಲಾವು.

25 ಒರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಎಂಚ ಈ ಪುದರ್ದ ತುಳುನಾಟಕ ರೈಸೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ಅಸಲ್‌ದ ಪಸಲ್, ಅಯಿಟುಪ್ಪಿಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್ ಕೋಮಾಟಿಕೆ ಅಂಚಿತ್ತಿನವು. ಅಂಚಾದೇ ತುಳು ಸಿನೇಮೊದ ನಲ್ಪಒರ್ಸೊದ ಸೊರ್ಪೊಡು ನಲ್ಪತ್ತ್‌ಮೂಜಿ ಸಿನೇಮೊಲು ನಮ ದುಂಬು ಉಲ್ಲೊಂದ್ ಪನ್ಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸಾವೊಂದುಂಡು. ಅವು ಬೊಳ್ಳಿಪರ್ಬದ

ನಡೆಡ್ದ್ ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬೊದ ಪುಡೆಸಾದಿಡುಪ್ಪುನವು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಬ್ರಮೊನು ಎದುಕೊನುನ ಸಾದಿ ತೂವೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಮಾತ್ರೆ ನಮ್ಮವು ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಕಜ್ಜೊ ಬೆನ್ಪುನವುಲಾ ನಮ್ಮ ಸಾದಿಡುಪ್ಪೊಡು. ಅಸಲ್‌ದ ಪುಳುಪುಂದ್ ಪಂಡ ನೆಲ್ಲಿ ತಿಂದ್ ನೀರ್ ಪರಿಲೆಕೊ, ಅಪ್ಪತಿಂದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕಿಲೆಕೊ, ಜುಂಬಿನಾತ್ ಸಬಿ, ಸಬಿತಿನಾತ್ ರಿತಿ, ಆಕ್ರೋಟು ಅಗ್ಗಿಲೆಕೊ ಉಬ್ಬಿದಕ್ಕಿಯೆರೆ ಇದ್ದಿ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಸಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ಪಿದಯಿ ಇತ್ತೊಂದು ಈ ಸಿನೇಮೊದ ಪೊರ್ಲ ದೇಕಿಗ್ ಕಾರಣಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಮಲ್ಲ ತಂಡನೇ ಉಂಡು. ರೂಪಲಕ್ಷ್ಮಿ ಫಿಲ್ಮ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆನ, ಕುಮಾರ್ ಎನ್. ಬಂಗೇರ ಕುಮಾರ್ಸ್ ಇಂಟರ್ನೇಷನಲ್ ಮೂವೀಸ್ ಅರ್ಪಿತದ, ರೂಪಾ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ನಿರ್ಮಾಣದ, ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್ ಕತೆ, ಗೀತಾರಚನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಭಾಷಣೆದ, ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್(ಕೋಕಿಲ) ಸಂಗೀತದ, ಹ.ಸು. ರಾಜಶೇಖರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ, ಎಸ್.ಪಿ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ, ಉದಿತ್ ನಾರಾಯಣ್, ಗುರುಕಿರಣ್, ರಮೇಶ್ಚಂದ್ರ, ನಂದಿತಾ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಗೀತ ಬಾಲಚಂದ್ರ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲೆಡ್ದ್ ಪದ ಪಣ್ಪುನವು ಕಜ್ಜೊ ಬೆಂದಿನವು ಈ ಸಿನೇಮೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ.

ಅಂಚೆನೆ ಪಿ.ಎಲ್.ರವಿ ಆರೆನ ಕೆಮಾರಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂತ್‌ಂಡ್, ಬಜನೆ ಬಸಪ್ಪೆ–ನವೀನ್ ಡಿ.ಪಡೀಲ್, ಕೋರ್ಪೊರೇಟರ್–ಅರವಿಂದ ಬೋಳಾರ್, ಡ್ರೈವರ್ ಬಾಬಣ್ಣೆ–ರಾಜೇಶ್ ಬಂಟ್ವಾಳ್, ಲಿಖಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ರಮ್ಯ ಬಾರ್ನೆ, ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ರೇಖಾದಾಸ್, ...ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ, ಅಶೋಕ್, ಸುರೇಶ್ ಅಂಚನ್, ಚಿತ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮದನ್ ಹರಿಣಿ, ತ್ರಿಲ್ಲರ್ ಮಂಜು, ರೇಮಂಡ್ ಡಿ.ಸೋಜ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲು.

ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿಲೆನ ನಾಟಕ 'ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ' ಎಸ್.ಆರ್.ರಾಜನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶೊನೊಡು ತಯಾರಾಯಿ ಸಿನೇಮೊ ಫೆ.1971ಟ್ಟ್ ಜ್ಯೋತಿಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಈ ಸುರುತ್ತ ಸಿನೇಮೊಡ್ದು ಒರಿಯದೊರಿ ಅಸಲ್ ಮುಟ್ಟ ಇನಿ ತುಳುಟ್ಟು ನಲ್ಪತ್ತಮೂಜಿ ಸಿನೆಮೊಲು ಬತ್ತಿನವುಂಡು. ಆಂಡ ಅವೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಕಿರುಚಿತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಂಚೆನೆ ಧಾರಾವಾಹಿ ಮಿತಿತ್ತವು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ನಲ್ಪಒರ್ಸೊಡು ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಆತೇ ಚಿತ್ರೊಲು ಬತ್ತೊಂದು ಪಣೊಲಿ. ಈ ನಲ್ಪೊದ ನಿಲೆನ್ ತೂಯಿನವು ಅಸಲ್‌ದ ಸಂಭ್ರಮೊ. ನಲ್ಪೊದ ನಿಲೆಂದ್ ಪಂಡ ತುಳುವೆರೆ ಪರಂಪರೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಮಹತ್ವದವು. ಒಂಜಿಕುಂದು ನಲ್ಪೊ(39) ಚಿತ್ರೊ ಚಿತ್ತೊಲೆ ನಿಲೆ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ದೆತ್ತಿನವು. ತುಳುವೆರೆ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಪಿರ್ಕಾರೊ ನಲ್ಪೊದ ಚಿತ್ತುಂದ್‌ಂಡ ಧರ್ಮೊ ನೇಮೊದ ಒಸಾಯೊ. ಅಂದ್ ಧರ್ಮ ನೇಮೊದ ಒಸಾಯೊಡು ಒಂಜಿ ಕುಂದು ದೈವೊಲೆಗ್ ಕೋಲ ತಂಬಿಲ ಕೊರ್ದು ಒಸಾಯೊಡಾವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಸಾಯೊಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟತ್ತ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪಮಸ್ತ್ ಕೋಡಿಲೆಡ್ ನಡಪಾವು ಕಜ್ಜೊ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅವು ಮೂಲೊ ನಿಲೆ ಜ್ಯೋತಿ ಮಂದಿರೊಡು ಸುರುವಾಯಿನವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರಂದೆ ಜ್ಯೋತಿದಲೆಕೊ ಏಪೊಲಾ ಅಲ್ಲೊಂದೇ ಉಪ್ಪಡ್. ಅಂಚ ತೂಂಡ ತುಳು ಚಿತ್ರರಂಗೊಗು ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೆರ್

25ನನೆದ ಆದ್ ಬತ್ತಿನವು ಬೊಳ್ಳಿಪರ್ಬೊದ ನಿಲೆಕೊರಿನವು. ಆತೆ ಅತ್ತ್ ಉಂದುವೇ ಜ್ಯೋತಿ ಮಂದಿರೊಡು 108 ದಿನ ಉಂತುದು ಮಾಮಲ್ಲ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿತ್‌ನವು. ಅಂಚ ತೂನಗ ಅಸಲ್‌ದ ಮಿತಿ ಈತೆತ್ತ ಮಾತ್ರ ಆವಂದೆ ಒರ್ಸೊ ಪದ್ ರಾಡ್ ತಿಂಗೊಳು ಪೂರ ಅಯಿತ ಕಾರ್ನಿಕೊ ಮೆರೆಪಾವೊಂದು ಉಪ್ಪುಲೆಕೊ ಆವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಿನೇಮೊ ಉಪ್ಪುನಗ ಅವೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನಮ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ದಾಯೆಗ್ ಚರ್ಚೆ ಸಂವಾದ ನಡಪಾವು ಕಜ್ಜೊ ಪಾಡೊನುಜಂದ್ ಕೇನೊಡಾಪುಂಡು. ಅಸಲ್‌ದ ನಿಲೆತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್ ಈತೆನಾ? ಅಯಿತ ತಿರ್ಗಾಟದ ಮಜಲ್ ಮರ್ಗಿಲುಲು ತುಳುನಾಡ್ದ ಉಳಯಿ ಪಿದಯಿ ಏತೊಂಜಿ ತೆರಕಾಯಿದವುಂದು ನಮನೇ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಂಚಿತ್ತಿ ಅವುಕಾಸೊದ ಒರು ಒರ್ಮೆ ಕೋಡಿಲೆನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತೊಡು. ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸುದ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ಒರಿಯರ್ದೊರಿ ಅಸಲ್ ಕಲ್ಪ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲಾಟಿಕೆದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಪಸಲ್. ನನದ ನಿರ್ಮಾಪಕೆರೆಗಾವಡ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆಗಾವಡ್ ಈ ಸಿನೇಮೊ ಮಾಮಲ್ಲ ಸವಾಲ್ ಆದುಂಡು ಪಣ್ಪುನವು ಸತ್ಯ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕೋಡೆದ ಪಜ್ಜೆಲು

□ ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ಇಂಚ ಕೋಡೆ-ಇನಿ-ಎಲ್ಲೆಂದ್‌ದ್ ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾವುನವು ಅಧ್ಯಯನಗತ್ತಾಂದೆ ಸಾಜವಾದ್ ಆವಂದಿನವು. ಪರೆಂಗಿದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯೆಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾಯಿಕೊರಿ ಸರ್ತಗೆರೆತಲೆಕ ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋಪಿ ಕಾಲೊದ ಗುರ್ತ ಗೋಚರದ ನಿಲೆಟ್ ಇಂಚ ಪಾತೆರುವ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿ ವಾ ಕಾಲೊಡೆ ಪುಟ್ಟುದು ಉಪ್ಪಾಡ್ ಅವೆನ್ ಓದುನ ಕಾಲದ ತುರ್ತೊಗು ಸರಿಯಾದ್, ಓದುನಕ್ಲೆನ ಯೋಚನೆದ ಬಾಮೊಗು ಒಪ್ಪಿತ ಆಪಿಲೆಕ ಅವು ಅರ್ತ-ಗುರ್ತ ಪಡೆಪುನವು ಇತ್ತ್‌ನವೆ. ಇಂಚಾದ್ ವಿಷ್ಣು ತುಂಗೆ ಬರೆಯಿನ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ನು 17ನೆ ಶತಮಾನೊಟುಲಾ ಅವೇ ಪೊರ್ತುಡು ನಮ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಒಟ್ಟ್‌ಗ್ ದೀದ್ ತೆರಿಪು ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಮಾಚಾರ್ ಗೋಪಾಲನಾಯ್ಕೆರ್ ಕಟ್ಟಿನ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಗು ಕಾಲದ ಅಂಗ್ ಉಂಡೆ? ವಾ ಕಾಲದ ಕತೆನೇ ಉಪ್ಪಾಡ್ ಅವೆನ್ ಮುಡೆಯಿನ ಕಾಲ, ಸನ್ನಿವೇಸೊಗು ತಕಂದಿನ ದುನ್ನಬನ್ನ ಅವೆಕ್ ಕೈಸೇರುಂಡು. ಇಂಚ ಕೋಡೆದ ಕಾವ್ಯ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪಾಡ್ದನ, ಒವುಲಾ ಉಪ್ಪಾಡ್ ಅವು ಪೂರಾ ನಮ ಕಾಲೊದ ಅಲ್ಮೆಗೊನು ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಓದುನ ನರಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಇನಿತ ಕಮ್ಮೆನ, ಮೂರಿ ಪೂರಾ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆದ ಕಾಲದ ಅಂಗ್ ಪರಿಪುಂಡು. ಇಂಚ ಕೋಡೆದ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿ ಇನಿತಲಾ ಅಂದ್, ಯೆಲ್ಲೆದಲಾ

ಆವೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಅಪಗ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗ್ ಪೊಸ ಬಾಮೊ ಒದಗ್‌ದ್ ಪೊಸ ಅರ್ತದ ಪೊರ್ಲ್ ಪೊಳಿಂಕೆ ಉಳಒಸರಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸೊದ ಪಿರವು ಒಂಜಿ ಅಮುರ್ತ ಗಲಿಗೆಡ್ ತುಳುಕು ಪತ್ತಿನ 'ಗಾಂಧಾರಿ ಕುರುಡು'ಡ್ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್, ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಾಪೊ (ವರ) ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ತುಳು ಲೋಕೊನೆ ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರುಲೆಕೊ ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ವಿಷ್ಣು ತುಂಗನ 'ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ' ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯೊನು ಸೋದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕೊಂಡು ಬತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ನಮ ತುಳುಕು ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪರಪು ಇಜ್ಜಿಂದ್‌ದ್‌ಲಾ, 19ನೆ ಶತಮಾನದ ನಡುಟು ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿನಕುಲು ತುಳು ಬರೆಪಾಟೊನು ಕನ್ನಡ ಬರವುಡು ಸುರುಮಲ್ತೆರ್ಂದ್‌ಲಾ ತುಳುಕು ಸೊಂತ ಬರವು ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡೊಂಡು ಬತ್ತ್. ಒಡಿಪುದ ಸ್ವಾಮಿಲು ತುಳು ಬರವುಡೇ ಒಪ್ಪು ಪಾಡೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡಲಾ, 1879ನೆ ಇಸವಿಡ್ ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್ ಬರೆಯಿನ "A South Indian Paleography" ಬೂಕುಡು ತುಳುಕು ಸೊಂತ ಬರವು ಇತ್ತ್ಂಡ್ಂದ್ ಬರೆಂಡಲಾ ತುಳುವೆರ್ ಈ ಇಸಯೊದ ಮುದೆಲ್ ಸೋದೊಗು ಪೋಯಿಜ್ಜೆರ್. ತುಳುಕು ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಒರು ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಭ್ರಮಾತ್ಮೀಕರಣೊಡ್ದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್. ಇಂಚ ತುಳುತ್ತ ನೊಸಲ ಬರವುನು ತಿದ್ದಿಯೆರ್, ಅತ್ತ್ ಬರವು ಇಜ್ಜಿ ಇನ್ಪಿ ಮದಪ್ಪುನು ತೆಲಾದ್ ಸತ್ಯೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಈ ನಡುಟು 1980ರ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿನ ಸಮಯೊಡು ಕಲ್ಬರಹದ ಬಿರ್ಸೆ ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ್ ಆರ್ ಕುಂಬಳೆದ ಅನಂತಪುರೊಟು ತಿಕ್ಕಿನ ಕಲ್ಬರಹೊನು ಓದುನ ಸಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವು ತುಳು ಬರಹೊಡುಪ್ಪಿ ತುಳುಬಾಸೆದ ಸುರುತ ಕಲ್ಬರಹ ಇನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಇಂಚ ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಕೊಡಿಪು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ನೆಗತ್‌ದ್ ತೋಜಿಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ತುಳು 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' ಅಚ್ಚಾದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ(1984) ತುಳುಕು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬುಳೆವು ಉಂಡು ಇನ್ಪಿ ಸತ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ನಾನಾ ಮರ್ಗಿಲ್ ಉಡೆದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಡಲಡ್ ಸಿರೆ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊ ಬೆರಿ ಬುಡಂದ ಒಂಜೆತ ಪಿರವು ಒಂಜಿ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲು ತುಳು ಬರವುಡು ಲೆಕೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪುದಾರ್‌ದಾಂತಿನ ಕವಿ ಬರೆತಿನ 'ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ'(ಕಾಲ 1200) ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. 1383) ಪುದರ್‌ದಾಂತಿನ ಕವಿನ ಕಾವೇರಿ(ಕ್ರಿ.ಶ. 1391) 'ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಾಗವತಾಂತರ್ಗತ ತುಳು ರಾಮಾಯಣ'(ಅಜ್ಞಾನ ಕವಿ ಕ್ರಿ.ಸು. 17 ಶತ) ಕೃತಿಕುಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಐಸಿರ ಜಿಂಜ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಒಡಿಪುದ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲು ತುಳುಟು ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆ ದಶಾವತಾರ ಸುರುಪ್ಪೊನು ತುಳು ಕೀರ್ತನೆದ ರೂಪೊಡು ಕಟ್ಟಿನವು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ್ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ.

ಬಾಯಾರ್ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿಗ್'

(ಕ್ರಿ.ಶ. 1887) ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬ ಕವಿನ ಪಂಚವಟಿದ ನಿರೆಲ್ ಬೂರ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ತುಳುತ್ತ ಐಸಿರದ ಕಮ್ಮೆನ ಗುಮೆ ಉಂದುಂಡು. ತುಳುತ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದೊಗು 'ಪಳಂತುಳು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಲೆತ್ತಿನಾರ್ ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರಾದ್ವಾಜೆರ್. ತುಳು ದೇವಿ ಮಾಹತ್ಮೆಡ್ದ್ ಪತ್ತಿನ ಸಂಕಯ ಭಾಗವತೆರೆನ 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿ' ನಡುತ ಸುಮಾರ್ 6–7 ಶತಮಾನದ ಕಾಲಮಾನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಯೆಡೇನ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್‌ತೋಜುನ ಪಳಂತುಳು ಕಾಲಘಟ್ಟ ಕನ್ನಡದ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಗ್ರಂಥೊಡು ವಿಮಳೋದಯ, ನಾಗಾರ್ಜುನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರಾವುದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಲೆನ ಪುದರ್ ಲೆತ್ತಿ ಲೆಕೊನೆ ಅರುಣಾಬ್ಜನ 'ಮಹಾಭಾರತೊ'ಡು ಗುಡ್ಡೆತರಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಕವಿ 'ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸ್ವಯಂವರ', 'ಕೀಚಕ ವಧೆ', 'ಬಾಣಾಸುರ ವಧೆ' ಅಂಬರೀಷೋಪಖ್ಯಾನ ಇನ್ಪಿನ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಬರೆತೆ ಇನ್ಪಿನವು ತುಳುಟು ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪತ್ತ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಪಿನ್ಪಾವುಂಡು. ಈ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್‌ರಾಸಿ ದುಂಬಗ್ ಪತ್ತೆ ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಹರೆನೇ ಬದಲಾಪುನ ಸಾದ್ಯತೆ ಉಂಡು.

ಸುಮಾರ್ ಎಣ್ಮನೂದು ವರ್ಸದ ಚರಿತ್ರೆ ಉಪ್ಪುನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ನ್ ಇಂಚ ಗೇಣಿಪೊಲಿ

ಪಳಂತುಳು ಯುಗೊ	ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 1200–1850
ಮಿಶನರಿ ಯುಗೊ	ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 1850–1928
ತುಳು ಚಳುವಳಿ ಯುಗೊ	ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 1928–1948
ತುಳು ನವೋದಯ ಯುಗ	ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 1948–1975
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಯುಗೊ	ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು. 1976

ಪಳಂತುಳುನು ಅರ್ತ ಮಲ್ಪುನವು ಆತ್ ಸುಲಭದ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಬಾಸೊರೂಪೊ ತುಳುಕು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತ್‌ತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡೊಗು ಹಳಗನ್ನಡದ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತಿಲೆಕೊ ತುಳುಕು ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ತುಳುಕು ಅಚ್ಚರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ವಿಸ್ಮೃತಿಗ್ ಸಂದ್‌ದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕಡಿದ್ ಪೋಯಿನ ಪರಂಪರೆನ್ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್ ಜೋಡ್ಸಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರ್ ಮಲ್ತಿನವು ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಬೆರಿಸಾಯ. ಇಂಚ ತುಳುಕು ಆರ್ ಒಂಜಿ ಇತಿಹಾಸೊಗು ಮುದೆಲ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ತುಳುನು ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ಕೂಟೊಡು ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಣೆಟ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಸರಿಯಾದ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ದ್ರಾವಿಡ ಜ್ಞಾನಿತಕೋಶ (DED)ದ ಸುರೊಪ್ಪುಡು ಬಾರೀ ಬದಲಾವಣೆ ಆಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲು ಪೂರಾ ಸರಳ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೊಡು. ಕನ್ನಡೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ನನಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ. ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯೊಡು ಉಪ್ಪಿ ಪೊರ್ಲು, ಅಲಂಕಾರೊಡುಪ್ಪಿ ತುಳುತ್ತನೇ ಆಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿ, ಛಂದಸ್ಸ್‌ದ ಗತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ

ಛಂದಸ್ಸ್ ಲಯ, ದಾಟಿಲೆನ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ ಬಗ್ಗಾಯಿನ ಕುಸೇಲ್, ಕನ್ನಡಕವಿಕುಲೆನ ನಿರೆಲ್ ತುಳು ಕವಿಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದಿನ ಸಂಗತಿ, ತುಳುಕವಿಕುಲೆನ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯ ಆನಗ್ ಕನ್ನಡ ಕವಿಕುಲೆನ ಕಾಲ ಬದಲಾವಣೆ ಆಪಿ ಸಾದ್ಯತೆ ಒಟ್ಟುಡು ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಕಂತ್‌ದ ಪರ್ನಾಮೊ ಆಪುನವು ಕಂಡಿತ.

ತುಳುತ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯೊಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಒಂಜಿ ಪೊನ್ನಾಂಬರದ ಪಾತೆರ ಪಣ್ಣಗ ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಗುಮಾನಿ ದೀದ್‌ಲಾ ಪಾತೆರೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುಪಾಡ್ದನದ ಮೈಕಟ್ಟ್‌ದ, ಬಾಸೆ, ಕತೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ದ ಐಸಿರೊನು ಬುಡ್ದು ಪಳಂತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಬರವುಲೆನ್ ತೂನಗ ಮಾಲಿಂಗೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪುಗು ಬರ್ಪುಂಡು. "ಸಂಸ್ಕೃಥದ ನೀರ್ ಕನ್ನಡದ ದೊಂಪೊಗು ಬೂರ್ದು ಬುಕ್ಕೊ ತುಳುಕು ಜತ್ತ್ಂಡ್" – (ಕೊಡಿಪು ಪುಟ...)– ಈ ಅಬಿಪ್ರಾಯೊಡು ಮಲ್ಲ ಸತ್ತೆ ಅಡೆಗಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ನಮ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದಿನ ಐನಾಜಿ ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ತೂನಗ ಕನ್ನಡದ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ನಾರ್ಣಪ್ಪೆರ್ ಕನ್ನಡೊದ ಜೂವಕಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಾವ್ಯಕಟ್ಟಿಲೆಕ ತುಳು ಪಳಂತುಳು ಕವಿಕುಲು ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿನ್ ಲಕ್ಕಾದೆರಾ? ತುಳು ಬದ್ಕ್‌ದ ರಂಗ್ ರಂಗಿತೊನು ವಾ ನಮುನೆಡ್ ಪಿನ್ಪಾದೆರ್? ನಮ ಕಾಲೊದ ತುಳು ಕವಿಕುಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನವೆ. ಇತ್ತೆದ ತುಳು ಕವಿಕುಲೆನ್ ತೂಂಡ ಕೆಲವೆರೆನ್ ಬುಡ್ದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ, ನವ್ಯ, ಬಂಡಾಯದ ದೊಂಪೊದ ಕೊಡಿಯಡಿಯೇ ಕುಲ್ಲುದು ಬರೆಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣಮೂರು ಲಕ್ಕಾವುನಂಚಿನ ಕಾವ್ಯ, ಕಬಿತೆ, ನಾಟಕೊ ಬರೆಪುನ ಬೆನ್ಪಾಟಿ 'ಮಂದಗತಿ'ಡ್ ನಡಪುಂಡತ್ತಾಂದ್‌ದ್ ಬೇಜಾರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದಂಚಿತ್ತಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ರಾಯರಾವುತೆ, ಗೋಂದೊಲುದಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲು, 'ಮಿತ್ತಿಲ್ಲ ಯಮುನಕ್ಕೆ'ನಂಚಿತ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ, 'ಬಿನ್ನೆದಿ'ನಂಚಿತ್ತಿ ಅಸಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆಂಡ ತುಳುಕು ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊಡೆವು ಆವೊಡು. ಇನಿತ್ತ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಕಬಿಲೆನ ಕಾರಣೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಆದ್, ಅಕ್ಕಸೊಡು ಬೊಳ್ಕಿರಿದ ರಾಪು ತೋಜೊಡಾಂಡ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊ, ಸಂದಿ, ಕಬಿತೊಲೆನೆ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಐಸಿರೊ ಇನಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಒದಗ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ತುಳುತ್ತ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಕ್ತಿನ ಯೆಚ್ಚಾವುನ ದೆಸೆಟ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ನಾನೊಲ ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಡು ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತ ಪನ್ಪುನ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ್, ನೇಮದ ಕಲೊಟು ಸೊರಕೊರ್ದು ಪಾಡ್ದನ ಪಣ್ಪುನಕುಲೆನ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮುಕ್ಕಾಲಿಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಜವಣೆರೆಗ್ ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟುನ ಕಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಲಿ. ಪಾಡ್ದನಕಾರೆರ್ ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟಮದೆ ಕಲ್ತಿನ ಕಿರಮ್ಮೊಟೆ ಜವಣೆರೆಗ್ ಆ ಇದ್ಯೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಲಿ. ಅಚ್ಚರದಾಂತಿನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಬಿಕ್‌ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾದ್ ಪೊಸ ಇಸಯದ ಮಿತ್ತ್ ಕಾವ್ಯಕಟ್ಟುನ ಕಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ 'ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ'ದ ಪ್ರಯೋಗ ಆಪಿನ ದಿನಮಾನ ಬರೊಡು, ಬರು.

ಮಿಶನರಿ ಯುಗೊ

ನಾಲಾಯಿಡ್ ಇತ್ತಿ ತುಳುನ್ ಬರವುದ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾಯಿನಕುಲು ಜರ್ಮನಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಮಿಶನರಿನಕುಲು. ಅಕುಲು ಬತ್ತಿನವು ಕ್ರೈಸ್ತ ದರ್ಮೊದ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಆದುಪ್ಪು, ಆಂಡ ತುಳುಜನಮಾನಿ ಯೇಪೊಗುಲಾ ಮದಪ್ಪರಾವಂದಿ. ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ದೆರ್, ತುಳುವೆರೆ ಭಾಷಾ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಲೋಕೊಗು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್, ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಅಚ್ಚಿದ ಯಂತ್ರೊನು ಕುಡಲಗ್ ಕೊಂಡುಬತ್ತೆರ್, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಕಲ್ಲಚ್ಚ್‌ದ ಲೀಥೊಗ್ರಾಫ್ ಮುಳೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. 1841ನೆ ಇಸವಿಡ್ ಸೈಂಟ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಗೋಸ್ಪೆಲ್‌ನ್ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. 1847ನೆ ಇಸವಿಡ್ ಬೈಬಲ್‌ದ ಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆನ್ ತುಳುಟು ಕೊಂಡುಬತ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಸುವಾರ್ತೆಲು, ನೀತಿ ವಚನೊಲು, ದೇವತಾರಾಧನೆದ ಕ್ರಮೊ, ಕೀರ್ತನೆಲು, ಪಾರ್ಥನೆಲು, ಬೈಬಲ್ ಕತೆಕುಲು, ಗೀತೆಲು ಇಂಚ ತುಳು ಬೂಕುಲು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬತ್ತೊ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪಿಯರೆ ಅನುಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕೊ 'ತುಳು ಪಾಟೊಳೆ ದುಂಬುದ ಪುಸ್ತಕ', ರಡ್ಡನೆ ಪುಸ್ತಕೊ ತುಳು ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ, ಕನ್ನಡ-ತುಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಂಜರಿ ಪ್ರಕಟವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್ ಬರೆಯಿನ 'Grammar of Tulu Language' (1872) ಮೆನ್ನರ್ ಮಲ್ತಿನ 'ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟ್'(1886), ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳು ನಿಘಂಟ್(1888) ರಿಟ್ಟರ್ ಬರೆಯಿನ 'ತುಳು ಜೋಕುಲೆ ಗೀತೊಲು'(1879), ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿನಕ್ಲು ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನ 'ಸಹಸ್ರಾರ್ಧ ತುಳುಗಾದೆಲು'(1874) – ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಮುದೆಲ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿನಕುಲು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಲು 1841ನೆ ಇಸವಿಡ್ದ್ 1900 ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ತಿನ ಬೈಬಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತರ್ಜುಮೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ನಿಘಂಟು ರಚನೆ, ಪಾಡ್ದನ, ಗಾದೆಲು ಸಂಗ್ರಹ, ತುಳುಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗ್ ತರ್ಜುಮೆ-ಇಂಚ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬಾಸೆನ್ 'ಪಿದಾಯಿ'ದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂದು ಬರೆಯೆರ್. ಆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಇತ್ತೆದ ತೆರಿಪಾಟದ ಬೊಳ್ಪುದ ಎದುರು ದೀದ್ ಪಿರ ಮಗ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಲಿ, ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟೊಲಿ, ಆ ಕೆಲಸ ಆವೊಡಾಯಿನವೆ. ಮಿಶನರಿನಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಕೆಲಸ 'ಉಳಾಯಿ'ದ ಪಣಿಯಾಡಿ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ದ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಉರ್ಕಾರುಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ತುಳು ಚಳುವಳಿಗ್ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಮಿಶನರಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ, ನಿಘಂಟ್ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥೊಲು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಸೃಜನಶೀಲ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಕಾರಣ, ಅವು ಅಕ್‌ಲೆ ಉದ್ದೇಶ ಆದ್‌ತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಒಟ್ಟುಡು ಮಿಷನರಿಕ್ಲೆ ತುಳುವ ಅಧ್ಯಯನ ತುಳುವ ಸಮಾಜೊಗು ಪೊಸತ್ತ್‌ದ ಬಾಮೊನು ಜೋಡ್ಸಾಂಡ್.

ತುಳು ಚಳುವಳಿದ ಕಾಲ

1928-1948-ಈ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊನು ತುಳು ಚಳುವಳಿತ ಯುಗಂದ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ.

ಈ ಚಳುವಳಿಡ್ ಎದುರು ಉಂತುದ್ ಪುಣೆಯಿನಾರ್ ಒಡಿಪುದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಯೆರ್. ಆರ್ ನಮ ನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆಲಾ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಎದುರು ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಸದ ಒಂಜಿ ಕಬರ್, ಆದ್ ತುಳು ಚಳುವಳಿನ್ ಪುಟ್ಟು ಪಾಡಿಯೆರ್. ವೊಡಿಪುದು 'ತುಳುವ ಮಹಾಸಬೆ'ನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಮೂಲಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ, ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ, ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಇಂಚ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಊಂತ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ ಸುರುವಾಯಿನ ತುಳುಚಳುವಳಿಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಗರೊಡಿಡ್ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ, ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರ ರಾಯೆಥ್, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಇನ್ನಿ ನಾನಾ ಸಾದಕೆರ್ ಸಾದಿಗ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ದಕುಲೆನ ತುಳು ಬೆನ್ನಾಟೊನು ತೂದು ಯೆಂಕ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಉಕ್ಕರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಬರೆಪೆರ್. ಆರ್ 'ಅಂತರಂಗ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಬರೆಯಿನೆನ್ ತುಳುಟು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆ "ಯೆಲ್ಯೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಯೆಂಕ್ ತುಳು, ತುಳುವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ತುಳುಟೇ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿನೆನ್ ತೂದು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಎಂಚಿನವು ಪನ್ಪುನವು ಯೆನ ಗೋಚರೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್ ಬರೆಯಿನ 'ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ', ಮೆನ್ನರೆನ ತುಳು ನಿಗಂಟ್‌ನ್ ಯೆಡೇನ ಅಬ್ಬೇಸೊ ಮಲ್ತೆ. ಆಂಡ ಅಕುಲೆ ಬೂಕು ಓದುದ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಲ್ಮನೊ ಬತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಗುಲು ಪರೆಂಗಿದಕುಲಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಯೆಂಕಲೆ ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆ ತೂದ್ ಕುಸಿಲಾ ಆಂಡ್. ಅಪಗನೆ ತುಳುಕು ತುಳುಟೇ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆಯೊಡುಂದ್ ಎಣ್ಣಿಯೆ. ತುಳುಟು ಕಾದಂಬರಿ ದಾಯೆಗ್ ಬರೆಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಯೆಣ್ಣಿಯೆ. ಅಂಚ 1921ನೆ ಇಸವಿಡ್ 'ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರಾಂತ' ಆವೊಡು ಇನ್ನಿ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಬೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಆಲೋಚನೆಗ್ ಕೈಕೂಡ್ದ್ ಬರಾಂದೆ ಪೋಂಡ್. ತುಳು ಚಳುವಳಿ ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಗಾದ್ ಉಪ್ಪುನ ಚಳುವಳಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ತುಳು ಚಳುವಳಿತ ಮಲ್ಲ ಸಾದನೆ ಪಂಡ 'ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'ದ ಮೂಲಕ ತುಳುಟು ಬೂಕ್ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತಿನವು. ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುನ ಜನಮಾನಿನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್. 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'ದಡಿಟ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು.

1. ತುಳು ಕಿಟ್ನರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆರ್ 2. ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ – ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೇರ್ 3. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುಟ್ಟು –ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ 4.ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ–ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಣಿಯಾಡಿ 5.ಕಾನಿಗೆ– ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ 6. ಜನಮರ್ಲ್–ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯ 7. ಮದ್‌ಮಾಳತ್ತ್ ಮದಿಮಾಯೆ–

ಎಂ.ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ 8.ಬಂಗಾರ್‌ದಂಗಿದ ಕತೆ–ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ 9.ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ–ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ 10. ಸತೀಕಮಲೆ–ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಣಿಯಾಡಿ

ಮಿತ್ತ್ ತೂಪಾಯಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬೂಕುಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಒಂಜಿ ಮೈಲ್‌ಗಲ್ಲಾದ್ ಉಂತುನವು. ಆಧುನಿಕ ತುಳುಕು ಚರಿತ್ರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿನ ಗ್ರಂಥೊಲು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆಲಾ ಕೆಲವು ಖಾಸಗೀ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಲು 'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ' ಕೆಲವು ಬೂಕುನು ಪ್ರಕಟಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆನ ಪುದರ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುನವು. ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಅಮಲ್ ದೆಪ್ಪಡೆ'(1929), ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್(1930) ಕಬಿತೆಲೆ ಕೋಪೆಲು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿದ ಬೆಚ್ಚೊನು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನೆದ ಒಟ್ಟುಗು ನೀತಿ ಪನ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶ ಆರೆನ ಬರವುಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ 'ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ', ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯರೆನ 'ಸ್ತುತಿರೂಪದ ಪದ್ಯೊಲು', ಮುಲ್ಕಿ ನರಸಿಂಗರಾಯೆರೆನ 'ಗೀತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ದೇರಂಬಳ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸಂಹಾರ' ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಆದುಪ್ಪಿ ತುಳುಟು ಜೈನದರ್ಮೊಗು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ 'ಅಂದೇ ಸ್ವಾಮಿ', 'ದೇವೆರ್', 'ಜೈನೆರೆ ತುಳು ನಿತ್ಯವಿಧಿ', 'ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ', 'ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆ' ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಭಾವೋಪಯೋಗಿ ಬಾಸೆನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೋಪಯೋಗಿ ಆದ್ ಎಂಚ ಗಳಸೊಲಿ ಇನ್ಪಿನೆಕ್ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ನ ಬೂಕುಲು ಯೆಡ್ಡೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಯೆಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪಂದೆ ಜನಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನವು ಒಂಜಿ ವಿಸೇಸ ಸಂಗತಿ. ಅತ್ತಂತೆ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ತುಳು ಒರಿಯೊಡು, ತುಳುಟೇ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಇನ್ಪಿ ಒತ್ತಾಯ ಆರೆನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆ ಬರೆಯಿನ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುಟ್ಟು' ಒಂಜಿ ಸೋದನೆದ ಬರವು ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು ಇನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮಾದರಿಯಾದ್ ಉಂಡು.

ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್ ಪೊತ್ತಾಯಿನ ತುಳುಮೆನ್ನ್ ಇಡಿಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪಸರ್‌ಂಡ್. ನಾಡ್‌ದ ಬುಡುಗಡೆಗಾದ್ ನಡೆತಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ, ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್, ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರ್ ಕೊರಿನ ಗಾಂಧಿಯುಗದ ಸಂದೇಸ, ಬದಿತ ಕಾಯಿಲೆ ಕೊಂಡುಬತ್ತಿನ ಸಂಕಟೊ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊತ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮೊ–ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ನಾಟಕ ರಚನೆಗೆ ಸರಕಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ತುಳು ನಾಟಕದ ರಚನೆಗ್ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಈ ನಾಟಕೊಲೆನ ಪಿರಾವು ಇತ್ತಿನ ಉದ್ದೇಸ ಅತ್ತ್. ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನವು ಈ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನೆತ ಉದ್ದೇಸ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಸೂಕ್ರುಮವಾಯಿನ ಅರ್ತ ಪಿನ್ಪಾಪಿನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಈ ನಾಟಕೊಡ್ದಾದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಮಾದವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ ಜನಮರ್ಲ್, 'ಬಾಲಬಂಧು' ಇನ್ಪಿ ಉಳ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಕುಳುಕುಂದ ಶಿವರಾವ್(ಕಡೆಕ್ ನಿರಂಜನ) ಬರೆಯಿನ 'ಮಡಿತ್ತ ಚದಿ' ನಾಟಕ('ಅಂತರಂಗ' ತುಳು ಸಂಚಿಕೆ) ನೆನಪು ಮಟ್ಟೊಡಾಯಿನ ರಚನೆಲು.

ಗಾಂಧಿಯುಗದ ಆದರ್ಶ, ಮೌಲ್ಯೊಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಡ್ದೇನ ಪರ್ನಾಮೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿನವು ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ.

ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರೊ

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೋಡೆದ ಪಜ್ಜೆಲೆ ಗುರ್ತ-ಅರ್ತ ತೆರಿಯೊನುನ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ತುಳುಕು ಪರಪೋಕು ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಬರವುದ ಬಾಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಬರವುದ ಪಳಂತುಳು ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ನಮ ಕಾಲದ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್‌ದಾತ್ ಯೆತ್ವಾಸಿ ತೋಜುಂಡು. ತುಳುತ ಸಗ್ತಿ ಅತ್ತಂದೆ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವು ಅವೆತ ನಾಲಯಿಡುಪ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು. ಅವೆನ್ ಅಚ್ಚರೊಡು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲೋಕೊಗು ತುಳುನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿನಕುಲು ಮಿಷನರಿನಕುಲು. ತುಳು ಬುಳೆಯಿ ಬಾಸೆಂದ್‌ರೆ. ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಮಿಷನರಿನಕುಲು. ತುಳು ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆ ನಡುಟು ತರೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿಯರೆ ಬೋಡಾಯಿ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ಜೋಡ್ಸಾಯಿನಾರ್. ಒಡಿಪುದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್. ತುಳು ಚಳುವಳಿನ್ ಯೆಡ್ದೇನ ರವುಸೊಡು ನಡಪಾದ್, ತಾನ್ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮಲ್ತಿ ಗರೊಡಿಡ್ ಮಲ್ಲ ತುಳು ಸಾದಕೆರೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಗಾಂಧಿ ಚಳುವಳಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಯೆಡ್ದೇನ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ತಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಕೋಡೆದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ದಾಖಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಚಿತ್ಪಾವನಿ

□ ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಪ್ಪಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ವರ್ಗೊಡು ಚಿತ್ಪಾವನಿಲಾ ಒಂಜಿ. ಉಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರತ್ನಗಿರಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಚಿತ್ಪಾವನ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಬಾಸೆ. ಮರಾಠಿದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪೊ. ಬಹುಶಃ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಇತ್ತಿ ಮರಾಠಿಡ್ದ್ ಕಬರಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ. ಉಂದೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿತ್ತಿ ಸುಮಾರ್ ಐನಾಜಿ ಸಾವಿರ ಜನ ಚಿತ್ಪಾವನೆರ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಸಾದಾರ್ನ 1700ಡ್ ಚಿತ್ಪಾವನೆರ್ ಇಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಕನಲೆ ಈ ಬಾಸೆ, ತುಳು ಕನ್ನಡದ ನಡುಟ್ಟು ಬಾಳ್‌ದ್ ಬುಳೆನಾಡ್ದಾತ್ರ ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಬಾವೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಯ್ತ ವಿಷಯೊಡು ಉಂದೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ.

ಚಿತ್ಪಾವನಿ ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದಿನ ತುಳುತ್ತ ನಿರೆಲ್ಲೆನ್ ಸಬ್ದೊ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ವಾಗ್ರೂಢಿಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ. ಕೆಲವು ವನಸ್ಪತಿ ಸಸ್ಯೊಲು–ತುಳುಡ್ದ್ ಒಂಚೂರು ರೂಪಾಂತರವಾದ್ ಪಂಡ ಚಿತ್ಪಾವನಿ ಜಾಯಮಾನೊಗು ಹೊಂದ್‌ದ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉದಾ : ಕೊಂದೊ–(ಕೊಂದೆದ ಮರ), ನೇರೊಳ್, ಬೆಮುಟ್ಟೊ (ಬೈತ್ತಮುಟ್ಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೇ ಪುದರ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮರ), ಗರ್ಗಿ(ಗಂದ ಗರ್ಗಿ ಮರ), ಅನೆಹಜಂಕ್, ಪೆತ್ತ ಹಜಂಕ್, ಹೆಪ್ಪರ್ಗೆ, ಕರ್ಬಲಾಯಿ, ಹುದೆಬ್ಬಡ್ಡ(ಡ್ಡ್), ಜಾರಿಗೆ, ಅಂಡೆನಾರ(ರ್), ಕುಜುಂಬೊ(–ಜೆ), (ಜ), ಮಾದೇರಿ, ಮರ್ವೊ(ರ್ವ), ಪಾಜೆ, ಓಂಟಿಪಾಜೆ, ನಾತಿಕ್ಕೊಳು (ನಾಟಿಕ್ಕುಳು), ಬಲ್ಲಂ(ಬಲ್ಲೆ).

ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಣಗಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಶೇಶಾರ್ಷವಾಗಿ-ಉದಾ-ಕಾಟ-(ಕಾಟ್-ಕಾಡು, ಕೆಟ್ಟ, ಅಪರಿಷ್ಕೃತ, ಅನೂನ್ಯತೆ), ಕುದಯೊ(ಕುದ್ಯ, ಮೋಭ ಸ್ವಭಾವದ), ಜಾರಂಗ್ಯೆಲ್(ಜಾರುನ, ಜಾಲ್ ಮಾತ) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪಕ್ಷಿನಾಮಗಳು: ಪುದ, ಓಂಗ್ಯೆರ್, ಅಂಬಿಗುದಂಬುಲು, ಕುಪ್ಪುಳು, ಘಗಿರ್ನಿ(ಗುಬ್ಬಿ), ಕಾಟಿ, ಕಡಮ್ಮ, ಕುರ್ವಾಯಿ, ಒಳ್ಳೆ(ಒಲ್ಲೆ), ಘಾಂತಂ(=ಘಾಂತೆ, ಕೀಟ), ಬಲ್ವೋ (=ಬಲ್ವೆ) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕೆಲವು ಕ್ರಿಯಾಪದೊಲು-ಲಾಗು, ಘಲ್ಲವೆಚೂ(=ಲಾಗಪಾಡುನಿ, ವ್ಯಾಪುನಿ, ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊನು ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತುಂದ್ ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ಪುನಿ), ಉಂತಾವ್ವೆಚಂ(=ಉಂತಾವುನ, ಎದ್‌ರುಂತಾವುನ, ದೆತ್ಯೆರಕೊರ್ಪುನ, ಸಗ್ತಿಕೊರ್ದು ದುಂಬರ್ಪುನ), ಬಲಿಪು(=ಬಲಿಪು, ಪಲಾಯನ), ದುಂಬುಪಿರಾ...(=ದುಂಬು ಪಿರಾ ಆಪುನ, ಮಲ್ಪುನ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಹೊಂದು, ಮೋಸೊ) ಬ್ಯೆಪ್ಪವೆಚಂ(=ಬ್ಯೆಪ್ಪುನ, ಉದ್ದ ಮಲ್ಪುನ).

ವಸ್ತುನಾಂಲು-ಕತ್ತ ಹೊಡಂಕ(=ಕತ್ತಿ ಕಿಕ್ಕವನ ಕೊಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಧನ), ಕಲ್ಲೋ ಹಲ್ಲೋ(=ಮರ ಮಿತ್ತೆರ್ರೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕವುನವು), ಮರ್ಗೀ(=ಮರಿಗೆ, ಪಾತ್ರೆ), ಕೊಕ್ಕಂ(=ಕೊಕ್ಕೆ) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಭಾಗೊಡು ಸಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ವಾಕ್ಯಸ್ವರೂಪ ಎಚ್ಚಾನಗ ಮಾತ ಯೇತೇತ್ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಡುಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಧನೆ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಪರಪೋಕ್‌ದ ಆಚರಣೆಲೆನ ಮಹತ್ವೊ

□ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

'ದುಂಬಗ್ ಮದೆಯಾದ್ ಪೋಪುನ ಎಲ್ಯ ಬಾಸೆಲೆನ ಸಾಲ್‌ಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್. ನನ ಐವೊ ವರ್ಸೊ ಕರಿನಗ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಯ್ಪುಂಡು'–ಪನ್ಪುನ ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಒಂಜಿ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ ನಮಕ್ಕ್ ಆಘಾತ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊ. ಈ ಪಾತೆರೊನು ಅಂಚನೇ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಯುನೆಸ್ಕೋದಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಲ್ತಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಯಿನ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಯಿನ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸತ್ಯದೂರವಾಯಿನ ಪಾತೆರೊ ಪಣಿಯರ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುಂದತ್ತ್, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಇತರ ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲುಲಾ ಆ ಪಟ್ಟಿಡುಂಡು. ಉಂದೊಂಜಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆದ ಗಂಟೆ.

ಆಂಡ ನಮ ತೀರ ಅಧೀರೆರಾಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಏರಾಂಡಲಾ ನಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಸಗ್ತಿ ದಿಂಜಾವುನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಇತ್ತೆನೇ ತಯಾರಿ ಗೆತೊಂದು ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ವ್ಯೂಹ ತಂತ್ರೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಮ ಬಾಸೆ ನನಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಬುಲೆದ್ ಬರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ಒಂಜಿ ದೇಶೊದ ಪದಕ್ರಮಣೊಡು ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬಾಸೆಲು ತಾರ್‌ದ್ ಪೋಪುನವು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬಾಸೆಲು ಉದಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಲೆಪುನವು ಸಾಜವಾಯಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡು ಇಂಚ ಮದೆಯಾದ್ ಪೋಯಿನ ದಿಂಜ ಬಾಸೆಲು

ಉಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ಹಾಲಿ, ಪ್ರಾಕೃತ ದುಂಬಾಯಿ ಬಾಸೆಲು ಇತ್ತೆ ಓಲುಂಡು? ಅಂಚನೇ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ನೂದು ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ನಮ ತೂವಂದಿನ ಕೇನಂದಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆಗ್ ಇನಿ ನಮ ಅವು ಪುಟ್ಟ್‌ದಿನ ದೇಶೊಡ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ.

ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜದ ಮಿತ್ತ್ ಆ ಬಾಸೆ ಉಂಡುಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಭಾವೊಡು ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ರಾಜಕೀಯ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಬಲ್ಯೊದ ಅಂಶನೇ ಮುಖ್ಯವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸಮಾಜ ದುರ್ಬಲ ಆನಗ ಆ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಅವನತಿದಂಚಿ ಪೋಪುಂಡು.

ಬಾಸೆನ್ ಬುಲೆಪಾವೊಡಾಂಡ ನಮ ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ್, ರಾಜಕೀಯವಾದ್, ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್, ಸಾಂಪತ್ತಿಕವಾದ್, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ್-ಈ ಮಾತ ನಿಲೆಟ್ ಗಾಢವಾದ್ ಉಂತುದುಪ್ಪೊಡು. ಇಂಚಿ ಸೊತಂತ್ರವಾದ್, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ್ ಬುಲೆಯಿಂಡನೇ (Total Development) ನಮ್ಮ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿನ ಬಾಸೆಲಾ ಬುಲೆಯುಂಡು. ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ ಬಗೆಟುಪ್ಪುನ ಮಾನಸಿಕ ದಾಸ್ಯೊಡ್ದಾದ್ ನಮ್ಮವೇ ಆಯಿನ 'ದೇಸಿ' ಸಯ್ಯೊಂದುಂಡು. ಬಾಸೆ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಕಟರೂಪ ಅಥವಾ ವಾಚ್ಯರೂಪ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಬಾಲೆ ಸಯ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬಾಲೆದ ಪೀ ವಾಸನೆ ಪೋತ್‌ಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲೀಷೆರ್ ಈ ದೇಶ ಬುಡ್ದ್ ಪೋದು ಅಜಿಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ ವರ್ಸೊ ಕರಿಯ್‌ಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ದಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪೋತ್‌ಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಕ್ರಮೊಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಬೆನ್ನಿ, ಬೇಸಾಯ, ಒಣಸ್-ತೆನಸ್, ದುತ್ತೈತೊ, ಬದ್ಕ್‌ದ ರೀತಿ-ನೀತಿ ಮಾತ ಬದಲಾದ್ ಪೋಯಿನ ಇತ್ತೆದ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಒರಿಯೊಡುಂದು ಬಯಕ್‌ಂಡ ಅಯಿಕ್ ಗೇಲ್ ತಿಕ್ಕುನವು ಎಂಚಾಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು.

ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಭೂಮಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಈ ಮಣ್ಣ್ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಬದ್ಕುನ ಪ್ರದೇಶೊ. ನಮ್ಮ ವಶೊಟ್ಟುಪ್ಪುನ ಭೂಮಿ ಕೈ ಬುಡ್ದ್ ಪೋಂಡ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿಯರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಭೂಮಿ ಪುತ್ರೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ದೇಸಿ ಒರಿಯುಂಡು. ಅಡಿ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾಯೆ ಲಾಗುನವು ಓಡೆಗ್? ಅಂಚಾದೇ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ನೆಲೊತ್ತ ರುಣೊ ಮಲ್ಲವು ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರೊ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊ ಎಂಚ ಈ ನೆಲೊಟ್ಟು ಪುಟ್ಟುದು ಬಲತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ, ಅಂಚನೇ ಅಯಿತ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಯಿನ ಬಾಸೆಲಾ ಈ ನೆಲೊಡ್ದೇ ಅರೆಲ್ದ್ ಬರ್ಪುನವು. ಉಂದೆನೇ ನಮ 'ದೇಸೀ'(ಪರಪೋಕು; ಜಾನಪದೊ) ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವ. 'ನಮ್ಮ ಊರುದ, ನಮ್ಮ ನೀರ್‌ದ' ಪಣ್ಪುನ ಪಾತೆರೊಡು ಈ ದೇಸೀತನ ತೋಜುಂಡು.

ಮಾಮಿ, ಮರ್ಮಲ್, ತಗೆತಂಗಡಿ, ಮೈತೆದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧವಾಚಕ ಶಬ್ದೊಲು ಮದೆಯಾದ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ 'ಅಂಕಲ್', 'ಆಂಟಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಪರಿಪಾಠ ಬೈದ್‌ಂಡ್. 'ಪೊಪ್ಪ' 'ಅಮ್ಮಂದ್' ಲೆಪ್ಪುನ ಬದಲ್ 'ಡ್ಯಾಡಿ', 'ಮಮ್ಮಿ' ಆತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಬೆರಕೆದ ರಭಸೊಡು ಬಾಸೆದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪೊ ನಾಶ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಜೋಕುಲೆಗ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡೇ ಪಾತೆರುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡು. ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಸಂಬಂಧೊಡು ನಡಪುನ ಸಮಾರಂಭೊಲೆಗ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಅಗತ್ಯ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಕೋಲ, ಬಲಿ, ಕಂಬುಲ, ಅಂಕ, ಆಯನ, ಜಾತ್ರೆಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮ್ಮ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಲೆಡ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ತರಬೇತಿ ಕೊರೊಡು. ಬೇಲೆ ಒವುಲಾ ಎಲ್ಯತ್ತ್ ಒವುಲಾ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪುನ ಜೀವನ ಪಾಠೊನು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಪೆರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವ ತೋಜಂದಿನ ಜೋಕುಲು ಎಲ್ಲೆ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪಾಪುನೆ ಎಂಚ? ನಮ್ಮ ರೀತಿ ರಿವಾಜು, ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ, ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ ದುಂಬಾಯಿ ಬದ್ಕ್‌ದ ಸಮಸ್ತ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಅಪಗ ಅಯಿತ್ತ ಸಾರಭೂತವಾಯಿನ ಬಾಸೆ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂತರಂಗ ಸತ್ವೊದ ಪ್ರಕಟರೂಪ ಆಯಿನ ಬಾಸೆನ್ ಒರಿಪಾಯಿಜ್ಜಂಡ ಬಾಸೆದ ಒಟ್ಟುಗು ನಮ್ಮ ದೇಸೀ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ ನಾಶ ಆದ್ ಪೋಪುಂಡು.

ದೇಸೀ ಬದ್ಕ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ, ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಳಿದ(ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಪಿಂದರಿಕೆಡ್ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ಬಾಸೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸವಾಲುಲೆನ್ ಎದುರಿಸಾವುನವು ಎಂಚ? ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಜವಾಬು ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆ-ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆನ್ ಒರಿತೊನುನವು. ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಉಂದು ಸಾಧ್ಯ.

ನಮ್ಮ ಸಂತೆ, ಜಾತ್ರೆಲೆನ್ ಒರಿತೊನುನವು ಅಗತ್ಯೊ

ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಲು, ಸಂತೆ ಆಯನೊಲು ಪರಪೋಕ್‌ದ(ಜಾನಪದೊತ) ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಅವೆನ್ ಒರಿತೊನುನ ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು. ವರ್ಸೊಡ್ದು ವರ್ಸೊಗು ಸೊರಗೊಂದುಪ್ಪುನ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಜೂವೊದಾನೊ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊಲಾ ಉಂಡು. ಆಯಾ ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಲು ಅಲ್ಲಲ್ಪದ ಬೆನ್ನಿಬೇಸಾಯೊ, ಬೇರ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರೊ, ಒನಸ್, ತೆನಸ್, ದುತ್ತೈತೊ, ಕಲೆ, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ, ವೃತ್ತಿ ನೈಪುಣ್ಯಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನೊ ದುಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂವಹನೊದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಜಾನಪದೊದ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪಣೊಲಿ.

ಊರ್‌ದ ಜಾತ್ರೆದ ಕೊಡಿಯೇರ್‌ಂಡ ಊರ್‌ದ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋಯೆರ ಬಲ್ಲೀಂದ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ಚಾಲ್ತಿಡುಂಡು. ಊರುದಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಸೇರೊಡು; ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಬೋಡು, ಜಾತ್ರೆ ಸೊರಗಿಯರ ಬಲ್ಲೀಂದೇ ಉಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥೊ. ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೊಲು 'ಜಾಗತಿಕ ಗ್ರಾಮ'(Global Village) ಆವೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಅಸ್ಥಿತ್ವೊನು ನಮ್ಮೊ ಕಳೆಯೊಂದುಲ್ಲ; ಜಾತ್ರೆ ಸಂತೆಲು ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಕಳೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ನಂಕ್ ಒಂಜಿ ಅಸ್ಮಿತೆನ್(Identity) ಕೊರ್ಪುನ ಪಂಚಾಂಗ ಆದುಂಡು. ಸ್ವಕೀಯತೆ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತೊ ದುಂಬಾಯಿ ಕಲ್ಪನೆಲೆನ್

ಸಾಕಾರರೂಪೊಗು ಕನಪಿನ 'ಜಾತ್ರೆ' ಪನ್ಪುನ ಈ ಜಾನಪದ(ಪರಪೋಕ್‌ದ) ಆಚರಣೆ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ದೇ ನಮ್ಮ ಅಡಿಪಾಯೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಧನೊಲಾ ಅಂದ್. ಇತ್ತೆ ಊರುಲೆಡ್ ಸಂತೆ-ಜಾತ್ರೆ-ಆಯನ-ಕೋಲ-ತಂಬಿಲ ಆಂಡ ಜವ್ವನೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪೋಪುಜ್ಜೆರ್. ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋಂಡ ನಮ್ಮ ಘನಸ್ತಿಕೆಗ್ ಕುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನೊಕುಲುಲ್ಲೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ವರ್ತನೆಡ್ದಾವರೊ ನಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆಲು ಸೊರಗೊಂದುಂಡು; ಉಂದು ಸರಿಯತ್ತ್.

ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ಲಾ ಸರಕಾರೊದ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ಸವ ನಡಪುಂಡು. ಜಿಲ್ಲಾ ಉತ್ಸವೊದ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಮೂಲ ಅಂಶೊಲಾ ಜಾತ್ರೆದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆನೇ ಆದುಂಡು. ಜನಮಾನಿಲು ಘಟನೆದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಡ್ದ್ ದೂರ ಉಂತುದು, ಅಲ್ಪಲ್ಪದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೇರ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಪರಪೋಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ದುಂಬಾಯಿ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪನೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತದ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪುನವು ಉಂದೆತ್ತ ಉದ್ದೇಸೊ. ಅಯಿತ್ತ ತದ್ರೂಪು ಆಯಿಂಚಿ ಜಾತ್ರೆ-ಸಂತೆಲಾ ಗ್ರಾಮೋತ್ಸವವಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊ ಉಂಡು.

ದೈವ-ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ಆಯನೊ, ಕೈಕಂಜಿ ಜಾತ್ರೆ, ಕೋಲ, ತಂಬಿಲ, ಕಂಬುಲ - ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೈಟ್ ಉಂದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ವರೂಪೊಡು ಉಪ್ಪು. ಆಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಆಶಯ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮೊದಕುಲು ಒಂಜಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಸೇರುನವೇ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಲ್ಪ ಒರಿಯದ್ದೊರಿ ಕೊರ್ಪುನ ಗೆತೊನುನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡಪುಂಡು. ಬುಲೆಸಲೆಕ್ಕ್, ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್, ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಲೆಗ್ ಅವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಲಾ ಆದುಂಡು.

ಜಾತ್ರೆ ಸಂತೆಲೆನ್ ನನಲಾತ್ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನವು ಎಂಚಾಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಸಂತೆ, ಆಯನೊ, ಕೃಷಿಮೇಳೊ, ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಳೊ (ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೊದ ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಳೊ ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು). ಪರಪೋಕುದ ಕ್ರೀಡೆಲು, ಕಲೆ, ಕರಕುಶಲ ಕಲೆ ದುಂಬಾಯಿನವು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆ. ಮದೆ(ಕಣ್ಮರೆ) ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನಿದ ವೈವಿಧ್ಯೊಲೆನ್, ಬಿತ್ತ್‌ದ ವೈವಿಧ್ಯೊಲೆನ್, ಕೈಕಂಜಿ ವೈವಿಧ್ಯೊಲೆನ್ ಕುಡ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಕನಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಇನಿ ನಮೊ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು ತರಕಾರಿ ಬುಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಗೇನೊ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಜರೂರಾದುಂಡು. ನನ ಪತ್ತಿರ್ವೊ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ ಬಾರ್‌ದ ಬುಲೆ ನಮ್ಮ ಊರ್‌ಡ್ ತೂಯೆರ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಬಾರ್‌ದ ಬುಲೆತ್ತ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಮಾನಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ತೀರಾ ತುರ್ತ್‌ದ ಗೇನೊ ಗೆತೊನೊಡು. ಅಂಚನೇ ನಮ್ಮ ಮೂಲಾಧಾರವಾಯಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಒರಿತೊನುನ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಎಚ್ಚರೊ ಬೋಡು. ನಮ್ಮ ಬದ್ಕುನ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ(ಭೂಮಿ) ನೀರ್‌ಲಾ ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಕೈವಶ ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಪೋಪುನವು ಓಡೆಗ್? ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಲಾಯಿನ ಅರಿ, ಪೇರ್, ಕಾಯಿ ಕಜಿಪು, ತರಕಾರಿ ನಮೊನೇ ಬುಲೆಪಾಯಿಜ್ಜಿಂಡ ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ ಒರಿಯುಜ್ಜಿ; ಪರಪೋಕುಲಾ

ಒರಿಯುಜ್ಜಿ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಒರಿಜ್ಜಂಡ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಒರಿಯುಜ್ಜಿ.

ಭೂಮಿ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಅಡಿ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ನೀರ್ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪಿಯರ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಬಾರ್‌ದ ಬುಲೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬಯಿ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿ ಸಾಂಕಿಯರ ಆಪುಜ್ಜಿ. ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಪೇರ್ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಅರಿ–ಪೇರ್ ಇಜ್ಯಂದೆ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಆರೋಗ್ಯ ಉಪ್ಪುಜ್ಜಿ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ತರ್‌ಪುಡಾವುನ ಕರ್ಮೊಲಾ, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಗಡಂಗ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುನ ಚಟೊಲಾ ಇನಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್! ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಏತ್ ಸಮಯ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಪತೊಂದು ಬರೊಲಿ? ಪೆಟ್ರೋಲು, ಡೀಸೆಲ್ ಬಿಲೆ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ವರ್ಸೊಗು ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಕಚ್ಚಾತೈಲೊದ ಬಂಡಾರ ಮುಗೀಂಡ್‌ಂದ್ ಆಂಡ ವಸ್ತುಲೆನ ಸಾಗಾಟ ಎಂಚ?

ಇಂಚ, ನಮ್ಮ ಅಸ್ಮಿತೆ (Identity), ಪರಪೋಕು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆ, ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಭವಿಷ್ಯತ್‌ದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಅಂಶೊಲು ಒಂಜೆಗೊಂಜಿ ಸೇರ್ದ್ ಉಂಡು.

ಜಾನಪದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಡ್ 'ತುಂಬಿ'

□ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂಬಯಿ

ವಿಶ್ವದ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಲೆಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಅಂಚೆನೇ ಬಗೆ ಬಗೆತ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಸಮಾವೇಶ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡದ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡುಲಾ 'ತುಂಬಿ'ನ್ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಧಾನೊಡು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ದಿನ ದಿಂಜ ಸಂದರ್ಬೊಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸ್ವರ್ಗದ ದೇವತೆಲು ಸಂತೋಸೊಡು ಪೂತ ಬರ್ಸ ಜಪುಡಾನಗ ಅೖಟಪ್ಪ ನೀಲಬಣ್ಣದ ದುಂಬಿಲು ಬೂಮಿಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಗೆ. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದೊಟು ಅತ್ತ್‌ಡ ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿನ ತುಳು ಸಂದಿ, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ, ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಉಲ್ಲೇಖ ತಿಕ್‌ಂಡಲಾ 'ತುಂಬಿ'ದ ಪುದರ್ ದೆಪ್ಪುನು ಬಾರೀ ಕಡಮೆ. ನಮ್ಮ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಗುರ್ಬಿದ ನಡಕೆ ತೋಜುಂಡು. ಪುದತ 'ಕುಟುರ್' ಕೇನುಂಡು; ಗಿಲಿ ಪಾತೆರುಂಡು; ಆಂಡ ತುಂಬಿ ಮಾತ್ರ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಎಂಚ ಪೋಯಿನಿ ಪನ್ಪಿನವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಬಹುಶಃ 'ತುಂಬಿ' ಮರಣದ ಸಂಕೇತ ಇಂದ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ ನಂಬುನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಅೖಕ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ತುಳುತ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ 'ತುಂಬಿ' – ಒಂಜಿ ಮನೆತನದ ಸಂಪೊತ್ತುನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿನವು ಪನ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಏರಾಂಡಲಾ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಕಂಡುನಾಂಡ, ಮೆಲ್ಲೊಡೆ ಸಾಗಾವುನಾಂಡ, ಅಂಚಿನ ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್ ತುಂಬಿ, ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಕುಟುದು ಕೆರ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಲ್ಲಾ ಉಂಡು. ಮೂಲು ನಂಬಿನ ದೈವನೇ ತುಂಬಿದ

ಒರುವಾದ್ ಕೇರ್ಪಿನಿ.

ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ: ದಾರಮು ಮರ್ದೆದಿ, ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯೆ ರಾಜ ಮರ್ದಡೆನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಗುಟ್ಟುಡು ನೆಯಿತ ಕಲ್ಪಡೊಡು ವರಣ್ ದಿಂಜಾದ್ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಸಾಗಾವುನ ಪೊರ್ತುಡು ರಾಸಿ ರಾಸಿ ತುಂಬಿಲು ಆಲ್ ಪೋಪಿ ಸಾದಿನ್ ತಡೆತ್‌ದ್ ಕುಟುದು ಕೇರ್ದ್ ಪಾಡುವ –

"ಎಣ್ಣೆದ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬಣ್ಣದ ಗಾರಿಗೆ
ಏಲ್ ಪುದೆಂದ್ ಕಟ್ಟಾದೆರ್
ನೆಯಿತ ಪಾಡಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ದಾರಮು
ಅಟ್ಟಟ್ಟಿ ವರನ್ ದೀಪಾದೆರ್..."

ಇಂಚ ಬಂಗಾರ್ದ ವರನ್‌ಲೆನ್ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಂದಿಲೆಕ್ಕ ದಾರಮು ನೆಯಿತ್ತ ಕಲ್ಪಡೊಡು ದೆಂಗಾದ್ ಕೊನೊಂಡಲಾ ಕರುವಾರ ಗುತ್ತುದ ಎದುರುಡು ಪರಪುನ ತೋಡು ದಾಟೊಡ್ಡನೇ ಆರ್ ಬೊಳ್ಳುರೆ ಕಾರ್ದ್ ಸೈಪೆರ್. ಕಂಡನ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಸೊತ್ತುನು ಇಂಚ ಕಂಡೊನುನ ರೀತಿ ದೈವೊಗು ಸರೀಂದ್ ತೋಜಿಜಿ; ದೈವದ ಒರುವಾಯಿನ ತುಂಬಿ ಒಂಜಿ – ಪತ್ತಾದ್ ಆರೆಗ್ ಸಿಕ್ಸೆ ಕೊರ್ಪುಂಡು – ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕತೆ.

ಅಂಚೆನೇ ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಡು ತುಂಬಿ ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಬತ್‌ಂಡ, ಉಂದು ಸದ್ಗತಿ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಆತ್ಮೊಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೆನಿತೊಂದು ತುಳುವೆರ್ ಅವೆನ್ ನೆಲಕ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರ್ಪೆರ್.

ಇಂಚ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾತ್ರನೇ ತುಳು ಜಾನಪದೊಟು ತುಂಬಿಗ್ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು.

ಆಂಡ, ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟೊಡು ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಲೆಡ್ ತುಂಬಿನ್ ಮಸ್ತ್ ರೀತಿಡ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ದಿನ ನಿದರ್ಶನ ಉಂಡು.

ಸೋಮವಾರದಾನಿ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ತುಂಬಿ ಬತ್‌ದ್ ಸೈತ್‌ಂಡ ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮರಣ ಖಂಡಿತ ಇನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ, ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿದ ಮರಾಠಿ ಜನೊಕುಲೆಡ ಉಂಡು.

ಮರಾಠಿದ ಒಂದು ಲಾವಣಿಡ್ –

'ಮುಕ್ತಾ ಹೋವೂಂದ ಪಾಹೆ ಕಮಲಣಾಇ ಪಾಸುನಿಯಾ ಭ್ರಮರಾ'

ಪನ್ಪಿನ ಸಾಲ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತಾವರೆದುಲಯಿ ತಿಕೊಂದಿನ ತುಂಬಿ ಏಪ ತನ್‌ಕ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಕಾತೊಂದು ಉಪ್ಪುಂಡುಗೆ!

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕುಣಬಿ ಜನಾಂಗೊಡು, ತುಂಬಿನ್ ಈ ಲೋಕದ ಸುದ್ದಿನ್ ಮೇಲ್‌ಲೋಕೊಗು ಮುಟ್ಟಾವುನ ಒಂಜಿ ದೂತೆ ಇಂದ್‌ದ್ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು –

'ವನೀತ್ ಭವರಾ ಫಿರೇಗಾ ಮ್ಯೆನಾ'

ಕಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬಿ ಸುತೊಂಡುಂಡು; ಅವೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನ ರೀತಿ ತೂಲೆ –

'ಯೇರೆ ಭವರಾ ಸರಗ ದೌರಾ'

ಬೇಗ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಪೋದು ಎಂಕ್‌ಲ್ನ ಸಂದೇಶೊನು ಮುಟ್ಟಾದ್ ಬಲ - ಪನ್ಪಿನವು ನೆತ್ತ ಅರ್ಥ.

ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ಜನಪದ ಗೀತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು -

"ಅರೆ, ಅರೆ, ಕಾಲಾ ಭಂವರಾ, ಆಂಗನ್ ಮೋರೆ ಆವೊ

ಆಜು ಮೋರೆ ಕಾಜ್ ಬಿಯಾಹ ನೇವತ್ ದೌ ಆವೊ"

ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಮದ್ಮೆ ನಡಪೆರೆ ಉಂಡು, ಕಪ್ಪು ತುಂಬಿಯೇ,

ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಓಲೆ ಮುಟ್ಟಾದ್ ಬಲ - ಉಂದು ಭಾವಾರ್ಥ.

ಕಡುನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ತುಂಬಿ, ಝೇಂಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ನಮ ಎದುರುಡು ಸುತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವ್ವೇ ಕೆಬಿಕ್ ರಂಗಾಯಿನ ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್!

ಕಾರಣದಾಂತೆ ತುಂಬಿ ನಮ ಎದುರುಗು ಬರಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಬಂಗಾಲಿ ಜನಪದೊಟು ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ವಿರಹದ ಸಂಕೇತ ಇಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಅಕುಲು ಗೆನಿಪುವೆರ್. ತುಂಬಿ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಪಯಿದ ಪೂ ನಡುಗುಂಡುಗೆ! ಆಣ್ ಮೈರ್ ಪೊಣ್ಣು ಮೈರ್‌ನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋಪುಂಡುಗೆ! ಉಂದು ಬಾರಿ ದುಕ್ಕದ ಸಂಗತಿಂದ್ ಅಕ್‌ಲ್ನ ಜನಪದ ಗೀತೆ ಪನ್ಪುಂಡು.

'ಗಂಗಾ ತೇನ ವಿಮುಖೀ ಆಜ್...'

ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್, ಒಂಜಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಬಂಗಾಲಿ ಮದ್ಮೆದ ಪೊರ್ತುಡು ತುಂಬಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ವಿಘ್ನಂದ್ ಅಕುಲು ನಂಬುವೆರ್. ಗಂಗೆ, ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪರಪುವಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಅದ್ಭುತ!

ಬಿಹಾರ್‌ಡ್ ಮುಂಡಾರಿ ಜನಾಂಗದ ಒಂಜಿ ಲೋಕಗೀತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು -

'ಬಾಹರ್ ಜಾಢಾ ಲಗ್‌ರಹಾ ಹೈ

ಪೈಲೋ ಭ್ರಮರಿ ಪೈಲ್ ಜಾವೊ

ಬಾಹಕ ಠಂಡ್ ಪಡ್‌ರಹೀ ಹೈ'

ಪಿದಯಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಚಳಿ! ತುಂಬಿ ಜೋಡಿ ನಡುಗೊಂದು ಉಂಡು. ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಬಲೆ; ಇಂದ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಅವು ಕೊರ್ಪಿನ ಉತ್ತರ ನೈತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಪ್ರತೀಕ-

(ಘರ್‌ಮೇ) ಪುಸೂಬೀತೊ ಕೈಸೆ?

ಬೀಚ್ ಘರ್‌ಮೆ ಮೇರೀ ಅನುಜ್ ವಧೂ ಜೋ ಹೈ-

ಯಾನ್ ಉಲಯಿ ಬರ್ಪಿನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ? ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯ ಬೊಡೆದಿ ನಡು ಇಲ್ಲಡ್ ಜೆಯಿದಲತ್ತಾ - ಇಂದ್‌ದ್ ಆಣ್‌ತುಂಬಿ ಪನ್ಪುಂಡು.

'(ಮಕಾನ್‌ಮೆ) ಪೈಠೂಂ ಭೀತೋ ಕಿಸ್ ತರಹ

ಬೀಚ್ ಮಕಾನ್‌ಮೆ ಮೇರೆ ಜೇಠ್ ಜೀ ಹೋ ಹೈ'

'ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಎನ್ನ ಬಾವೆರ್ ಜೆಯಿದೆರ್. ಆರೆನ್ ದಾಟ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪೋಪಿನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ?'-ಇಂಚಂದ್ ಪೊಣ್ಣುತುಂಬಿ ಪೋಯೆರೆ ನರ್ಗುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್‍ಲಾ ಮೆಗ್ಯ ಬೊಡೆದಿನ್ ಆಂಜೊವು ಮುಟ್ಟುನ ನಿಷಿದ್ಧ. ಅಂಚೆನೇ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣು ಕಂಡನ್ಯನ ಪಲಯನ್ ಮುಟ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ; ಇಂಚ ಈ ಸ್ಪರ್ಶ ನಿಷೇಧ ನಮ್ಮ ನೀತಿದ ಮೂಲ.

ಮೆಗ್ಯನ ಬೊಡೆದಿನ ಮಿತ್ತ್ ಪಲಯನ ನಿರೆಲ್ ಬೂರ್‍ಯೆರೆಲಾ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚೆನೇ ಕಂಡನ್ಯನ ಪಲಯನ ಕೈತಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ–ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಬಿಹಾರ್ ಜನಪದೊಡು ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡುಂದು ಡಾ. ಸಮೀರ್ ಬರೆತೆರ್. (ಬಿಹಾರ್‍ಕಿ ಜನ ಜಾತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ – ಪರಿಷದ್ ಪತ್ರಿಕಾ ಪು. 58).

ಸಂತಾಲೀ ಜನಾಂಗ ತುಂಬಿನ್ 'ಉರೂ' ಇಂದ್‍ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಉಭಯಲಿಂಗಿ ಸಂಬೋಧನೆ!

ತುಳುವೆರ್ನ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಇಂಚೆನೇ ಉಂಡು.

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ದೇವಾರಂ ಜನಾಂಗದ ಒಂಜಿ ನೃತ್ಯಗೀತೆ –

'ಪಿಯಾಕಿ ಬೋಲೀ ಮತ್ ಬೋಲೋ
ಕಲೇಜಾ ಫಟ್ ಜಾತಾ ಹೈ
ಕಹಾಂ ಛಿಪಕ್ ಜಾತಾ ಹೈ
ಭಾಕ್ತಾ ಭಂವರಾ ಕಲೀಮೆ ಛಿಫ್ ಜಾತಾ ಹೈ'

ವಿರಹದ ದುಕ್ಕೊಡಿತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣಗ್ ತುಂಬಿದ ಸರ ಕೇನ್ನಗ ತಿಗಲೆ ಉಡೆರುಂಡು; ತುಂಬಿ ಬಲಿತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಆಲ್ನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಮುಗ್ಗೆಡ್ ದೆಂಗುಂಡು; ಉಂದೊಂಜಿ ಪ್ರಣಯಗೀತೆಲಾ ಅಂದ್. ತಾನ್ ಮೆಚ್ಚಿದಿನಾಯನ ಸಂದೇಶ ಕನಪಿನ ಈ ತುಂಬಿ ಕಣ್ಣ್‍ಮುಚ್ಚಿ ಗೊಬ್ಬುನೆನ್ ಆಲ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪುನವು ಮುಲ್ತ ಭಾವ.

ಗೋಂಡಿ ಜನಾಂಗ, ತುಂಬಿನ್ ನಿಷಿದ್ಧ ಸಂಭೋಗದ ಸಂಕೇತ ಇಂದ್‍ದ್ ನಂಬುವೆರ್.

ಯುರೋಪುದ ದೇಶೊಲೆಡ್‍ಲಾ ತುಂಬಿನ್, ತೈತಿನಕ್‍ಲೆನ ಆತ್ಮಂದ್ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಜರ್ಮನ್ ಜಾನಪದೊಡು, ಯೇಸು ಶಿಲುಬೆದ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಪಾಡಿನ ಕಣ್ಣೀರ್‍ಡಪ್ಪ ತುಂಬಿಲು ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್‍ಯ ಇನ್ಪಿನ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲಗ್ ತುಂಬಿ ಬತ್ತ್‍ಂಡ ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ಬಾಲೆದ ಜನನ ಆಪುಂಡುಂದುಲಾ ಅಕುಲು ನಂಬುವೆರ್.

ಬರ್ಮಾ ದೇಶೊಡು ತುಂಬಿನ್ ಪಾಯಾದ್ ಉಂತುದಿನ ಕೆಯ್ತ ಆತ್ಮಂದ್ ತೆರಿವೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದ ಇಂಡಿಯಾನಾ ಜನಾಂಗದಕುಲು, ಸಕತ್ ಕಾಯಿಲೆಡ್ ನರೆಲೊಂದು ಉಪ್ಪುನಕ್‍ಲೆನ ಆತ್ಮೊನು ಕೊನೊಯೆರೆ ತುಂಬಿ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ನಂಬುವೆರ್.

ಭಾರತ ದೇಶೊಡುಲಾ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶೊಡುಪ್ಪುನ ಕಾಮೀ ಜನಾಂಗ, ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧದ ಪಿಂಡೊನು ಕಾಡ್‍ಗ್ ಕೊನೊದು ಅವ್ಲು ತುಂಬಿ ಅವೆನ್ ಮುಚಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಅಕುಲು ಉನ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ ನಂಬಿಕೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಸಾಮ್ಯ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ನ ನಂಬಿಕೆಲೆನ ಬುನಾದಿನ್ ತೂಂಡಲಾ ಅವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯ ತೋಜುಜಿ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

□ **ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ**

'ಸಂಸ್ಕೃತಿ', ಪರಪೋಕು ಅತ್ತ್‌ಡ ಪರಸಿರಿ, ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿದ ಪಜ್ಜೆಗುರ್ತು ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಪರಪೋಕುನು ಒರಿತೊಂದು ಐಕ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನೆನ್ ಸೇರಾವೊಂದು ನನಲಾತ್ ಪೊಲ್ಬುಡು ದುಂಬುದ ಸಂತೇಸಿನ್ ಆದೆರಿತೊಂದು ಪೋಪುನವು ನಮ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಬೊಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಜನಜೀವನೊದ ಉಸುಳಾದ್ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕೊರ್ನ ಕಾಣಿಗೆ ಬಿಲೆಕಟ್ಟೆರೆ ಆವಂದಿನವು. ಕೋಡೆದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬರವು, ಸರವು, ಪುರಾಣೊದ ಪೊಲಬು ಬೊಕ್ಕ ನೀತಿ ನಡವಳಿಕೆನ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ, ಇನಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ರಂಗಿತೊ, ಬುದ್ದಿಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಜನಜೀವನೊಗು ಸಂದೇಶೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಬಿಗುತ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮೊ ಆದ್ ನಮ ನಡುಟುಂಡು. ನನ ಎಲ್ಲೆದ ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳುಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರಿಪುಗಾದ್, ಇತ್ತೆದ ವಿದ್ಯೆ ತೆರಿನ ಬುದ್ಯಂತೆರೆ ನಡುಡ್ದು ಜಾರಂದಿಲೆಕ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಉಂತುನ ಅಗತ್ಯೊ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಅಂಚ ಆ ಕಲೆನ್ ಮೂಲರೂಪೊಡು ಒರಿತೊನ್ನ ಹೊಣೆ ನಮ ಮಾತೆರ್ನಲ ಮಿತ್ತುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿನ್ ತೂನಗ ಐತ ಮೂಲೊದ ಬೆನ್ನಿ ಮುಲ್ಪನೇ ಆಯಿನ ಬಗೆಟ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್

ಆಧಾರೊ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಾಲ್ಯೆನ್ ಶತಮಾನೊಗ್ ದುಂಬೇ ಗೀತವಾದ್ಯನರ್ತನ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಬರಿಬಾಂದ್ರೊಗು ಸೇರ್ದಿತ್ತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಅವೆನ್ ಸಮಕಟ್ಟಾದ್ ಆದೆರಿಪುನಕ್ಲು ದಾಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಬೊಕ್ಕ ನೃತ್ಯೊಲೆನ ಪ್ರಪಂಚೊಡ್ದು ದೂರ ಒರಿಂಡ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಕಿನಾರ ದೀಯೆರ್. ನೃಪತುಂಗ ಕವಿ ನಾಡ ಕಬ್ಬೊಳ್ನ ಬೇದೊಳೆನ್ ಪನ್ನಗ 'ಜತ್ತಾಣ' ಬೊಕ್ಕ 'ಬೆದಂಡೆ' ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಗ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್. ಈ ಜತ್ತಾಣನೇ 'ಜಕ್ಕಗಾಣ' ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಪ್ಪಿದೆರ್. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗ್ರಂದೊಳೆಡ್ 'ಎಕ್ಕಲಗಾಣರ್' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಉಂಡು. ಈ 'ಎಕ್ಕಲಗಾಣ'ನೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸಂಶೋಧನೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿನ 'ಭರತೇಶ ವೈಭವೊ'ದ ಪೂರ್ವನಾಟಕ ಸಂದಿಡ್ 'ಎಕ್ಕಡಿಗರ್' ಪನ್ಪಿಪಾತೆರ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ತಜ್ಞೆ'ರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತಿನವುಂದು ತೋಜುಂಡು.

ದೃಶ್ಯಕಲೆಯಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕಥಕ್ಕಳಿ ಪನ್ಪಿರೂಪೊಡು ದುಂಬೊತ್ತ ಮಲಬಾರ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆದ ಸಾದಿ ಪತ್ತಿನೆಕ್ ಆಧಾರ ಉಂಡು. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಚನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ 18ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಆದಿಡ್ದ್, 19ನೇ ಶತಮಾನೊದ ನಡುಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಕಡಲಕರೆತ ಮಣ್ಣ ಬಾಲೆಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂಜಾದ್ ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಕಲೆ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪಸೆರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಇನಿ ದೇಶ ವಿದೇಶೊಡು ನೆತ್ತ ಗಂಧೊ ಗಮೆಸೊಂದುಂಡು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನಂಚಿತೂಂಡ ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿ ಕಲ್ತಿನಕ್ಲು ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಅಕ್ಷರೊದ ಗುರ್ತದಾಂತಿನಕ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ದೇವಿ ಭಾಗವತ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುರಾಣೊಲೆನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ಆ ಕಾಲೊಡು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ್‌ಡ್, ಮಠೊಮಂದಿರೊಳೆಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪುರಾಣವಾಚನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಯಲಾಟೊ. ಈ ಬಗೆಟ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಲಿ

ಅಶ್ವಧಾಟಿಡ್ ಎನ್ನಜ್ಜೆ ಜೈಮಿನಿನ್ ಓದ್‌ಂಡ ಭಾರತ ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್ ತೋಜುಂಡು,
ಪುಡೆರುಂಡು ಕರ್ಣನ ಪುಣ, ಬರ್ಪೊಲು ದ್ರೌಪದಿ ತರೆ ಬಿರ್ಕ್‌ಡೊಂದು'

ಅಪಗದ ಜನೊಕ್ಲೆ ದಿನ ನಿತ್ಯೊದ ಪಾತೆರಕತೆ, ಲಡಾಯಿ, ಕುರೆ ಕುಚ್ಚನೆ, ಪುಗರಾಟೊ, ನೆರ್ಪಾಟಿಗೆ ಇಂಚ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಪುರಾಣೊದ ಪಾತ್ರೊ, ಘಟನೆ ಕೇನರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಯೆ ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆ, ಧರ್ಮೊಡು ಧರ್ಮರಾಯೆ, ದಾನೊಡು ಕರ್ಣೆ, ರಾಮನಂಚಿನ ಮಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂಚಿನ ಮೆಗ್ಯೆ, ಚಾಕ್ರಿಡ್ ಹನುಮಂತೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೋಪೊಡು ಜಮದಗ್ನಿ, ರುದ್ರಭೀಮೆ, ಬಕಾಸುರನಂಚ ತಿನ್ಪೆ; ಶೀಂತ್ರಿಡ್ ಮಲ್ಲ ಶಕುನಿ, ತಿಕ್ಕದ್‌ಪಾಡುನೆಟ್ ನಾರದೆನೆ, ನಿದ್ರೆಡ್ ಕುಂಭಕರ್ಣೆ, ರಾವಣನಂಚ ಕಲ್ಕುವೆ, ಅಭಿಮನ್ಯುಲೆಕ ನುರ್ಕುವೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಸಂದರ್ಭೊಗು ತಕ್ಕ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲಾಂಡ ಆಳೆ ಗುಣ ಸೀತೆ ಸಾವಿತ್ರಿಲೆಕ, ಚಾಡಿಟ್ ಮಾಯೊ ಮಂದರೆ, ಚೆದ್ರೊಡು ಮಲ್ಲ ತಾಟಕಿ, ಅರೆಬಾಯಿದೀಂಡ

ಶೂರ್ಪನಖಿ, ಚಂಡಿಚಾಮುಂಡಿಡ್ ಬಿರೆಳ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಈ ತಾಜಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪ್ರಭಾವ ಅತ್ತಾಂದೆ ಓದುದು ಬತ್ತಿನವತ್ತ್.

ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಕಾರೊಳೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಕೃತಿಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ 'ಪ್ರಸಂಗ' ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್. ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಪದಕೋಶೊಡು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ Connection, Union, association ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸಂಗ ಬಜೀ ಜೋಡಣೆ, ಸಂಘಟನೆ, ಸೇರ್ಪಡೆ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. 'ಪ್ರ'ಪಂಡ ವಿಶೇಷವಾಯಿನವುಂದು ಅರ್ದ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪ್ರಸಂಗ ಒವ್ವೇ ಚಾಲ್ತಿಡಿತ್ತಿನ ಕತೆತ್ತ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಜೋಡಣೆಂದ್ ಆಪುಂಡು.

ಕುಂಬಳೆ ಅನಂತಶಯನ ದೇವಲ್ಯೊದ ಪದಾರ್ತಿ ಸೇಡಿಕಾವುದ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ಪನ್ಪಿ ಕವಿ, ಕರ್ನಾಟೊಕೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಕನತ್ತಿನ ಮೂಲ ಪುರುಷೆ. ಆಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣೊದ ಆಧಾರೊಡು ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನೆಡ್ದಾವೆರ ಆಯಗ್ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಲ್ಮೀಕಿ' ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಆಟೊಳೆಗ್ ಕೈದೀಪೊ ಆದುಪ್ಪುನ 'ಸಭಾಲಕ್ಷಣ' ಪನ್ಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂದೊನ್ಲಾ ಆಯೆನೇ ಬರೆತಿನಿ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ಕಿದ ವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ, ಮಟ್ಟಿ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಭು, ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಪ್ಪಯ್ಯ, ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್, ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ರ್, ಮುದ್ದಣೆ, ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ವೆಂಕಟ, ಕಡಂದಲೆ ರಾಮರಾಯ, ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಭಾಗವತ, ಶೇಷಗಿರಿ ಭಾಗವತ, ಕವಿ ಭೂಷಣ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೀರಿಕ್ಕಾಡು ಮಾಸ್ತರ್ ವಿಷ್ಣುಭಟ್, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಗರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಾಗವತ, ಕಡತೋಕಾ ಮಂಜುನಾದ ಭಾಗವತ, ಹೊಸ್ತೋಟ ಮಂಜುನಾದ ಭಾಗವತ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ನಿಸರ್ಗ, ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್, ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜ, ವಿದ್ವಾನ್ ಕಾಂತರೈ, ಕಂದಾವರ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಾಬು ಕುಡ್ತಡ್ಕ, ವೈ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾದ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಧರ ಡಿ.ಎಸ್., ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ ಇಂಚ ಪಾಕಜನ ಕನ್ನಡೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ಮೇಳೊಲು ಆ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ನೆಡ್ಡಾದ್ ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರ್‌ಂಡ್.

ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪರಂಪರೆನ್ ತೂನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇಡ್ಕ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡೇ ಅವು ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಗೇನೊ ಒಯ್ಯುನ ಸಂಗತಿ.

'ಕನ್ನಡಣ್ಣೆ ರಾವೊಡು, ಅರೆಕೊಡಿ ಮಿತ್ತಾವೊಡು
ಐತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನ ತುಳುಲಾ ಬೆರಿ ಬುಡಾಂದೆ ಪೋವೊಡು'

ಪನ್ಪಿ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ನ ಪಾತೆರದಂಚ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಮಾನಿ ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟಲ ಕನ್ನಡೊ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ ನಡುಟು ಬೇದೊ ಎನ್ನಾಂದೆ, ಇರ್ವೆರಪ್ಪೆಲ್ಲೆಗ್ಲಾ ತರೆತಗ್ಗಾವೊಂದೇ ಬೈದೆರ್. ಆಂಡ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ ಪಂಡಿಲೆಕ 'ತಿಂದಿ ಮಿರೆ

ಪೇರ್‌ಡೇ ಪಿಂದಿ', 'ಸುರು ಬಡವಾಪುಂಡಂದಿ ಎನ ಬಾಸೆ ತುಳುಂ'ದು ದನಿದೇರ್ತ್ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕಡೆಕ್ ಅಂಗ್ ಅಂಗಲಾಪು ಮೂಡ್‌ಂಡ ತಪ್ಪತ್ತ್.

ಇನಿಕೋಡೆತ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ತೂಂಡ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಕಾಲ ದೇಶೊಗು ತಕ್ಕಂತಿ ರೀತಿಡ್ ಬುಳೆವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಈ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಕಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಳೆನ ಬರಿ ಬಾಂದ್ರೊಗೇ ಸೇರಿನ ತುಳುತ ಕಲೊಕ್ಕು ಜಪ್ಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ತಡ ಆಂಡ್. ರತ್ನಾಕರೆ, ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ, ಮುದ್ದಣೆರೆ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಮಲ್ಲ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಕವಿಕ್ಲು ತುಳು ವೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ಕಣಿಪುರೊತ ಸುಬ್ಬೆ ಜಾತಿ ತುಳುವೆ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳುಟು ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಯಿಜೆ. ಕಾರಣ ಆ ಕಾಲೊದ ಮೇಲರಸಲು ಕನ್ನಡೆರಾದಿತ್ತಿ ನೆಡ್ಡಾವೆರೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ ಆವೆರೆ ಅಕ್ಲುಮಾತ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಬರೆದುಪ್ಪೊಡು. ತುಳುಭಾಷೆ ನಿದೆರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಒರಿ ಒರಿ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಾದ್ ತುಳುಟು ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆವೊಡಿನ್ಪಿ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾಯಿನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುನವು ಸಮೊಂದು ತೋಜುಂಡು.

ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸುರುಕ್ ಬೂಳ್ಯ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಪೆರುವಡಿ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್. 1887ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವೆರೆ ಕಾಳಗೊ' ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಪ್ರಸಂಗೊದ ತರ್ಜಿಮೆ ಆಂಡಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಸಂಗೊದ ಜೂವಕಲೆ ಪೊರ್ಲುಡು ತಿರ್ಲ್ ಅಯಿಟುಂಡು. ಆರ್ ಏರ್‌ಂದ್ ಆ ಪ್ರಸಂಗೊಡೇ ಪನ್ಪೆರ್

ಏರ್ ತುಳುಟೀವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವ ಕದೆ ಮಾಳ್ತ್
ನಾರ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಇಟ್ಟೆಲ ಸೀಮೆತುಳಯಿ ಬಾಣ
ಯಾರ್ ಪೆರ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣ ಬಟ್ರೆ ಮಗೆ ಸಂಕಯ್ಯ, ಭಾಗತೋ ಪಣ್ಪೆ ಬಿರಣೇಣಣ

ಕರಿ ಶತಮಾನೊದ ಮೂಜನೇ ದಶಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಚಳುವಳಿ ಸುರುವಾಯಿನ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಬರವುಗಾರೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೊಡಗ್ಯೆರ್. 1929ಡ್ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ತುಳುಕಿಟ್ಲ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊ' ನೆಟ್ಟ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು, ಉಂದೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಅನುವಾದೊ

ಯೇರ್ ತುಳುಟೀ ಕಿಟ್ಟರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಣ
ನಾರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಚೌಟೆರೆ ಸೀಮೆ ಪುರಲಬರಿಣ
ಕೇರ ಪಂಚಮೆದ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಯೆರೆ ಬಡಕಯಿಡಿತ್ತಿಮಗೆ ಸಂಕಪ್ಪಯೇಣಣ

ಇಂಚ ಈ ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಆರೇ ಆರ್ನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಂದೆರ್.

ದೇರಂಬಳ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ 1938ಡ್ 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸಂಹಾರ' ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆಯೆರ್. ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರೆ ಸಾದಿಪತ್ತ್‌ದ್ ಆರೊಂತೆ ದುಂಬುಪೋಯಿನವು ನೆಟ್ಟ್ ತೋಜುಂಡು

ಈ ರಾಮ ಚರಿತೆ ಜನೊ ಪಿನೊಡುಂದ್ ಬರೆಯಿನಿ ಕೂಣ

ಊರು ನಿರೆತೆಲಿಯಾಣ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪು ಶೆಟ್ರೆ ಮಗೇಣ
ದೇರಂಬಳನ್ಪಿಲ್ಲ್‌ದಾಯೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿನ್ಪಿಂಚಿ ಪುದರ್ದ ಬಂಟೇಣಣ
ಈ ರಾಮ ಚರಿತೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ದುಂಬೊತ್ತ ಬಾಣ
ಯಾರ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆ ಪಣ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿಣ
ನಾರ್ ಬರೆತೆರ್‌ಗೆ ರಡ್ಡನೆದ ತೌಳವ ಭಾಷೆದೀಕೃತಿಕ್ಕೀಡೆಗಂತ್ಯೊಣಣ

ದುಂಬುಗು ಪಂಚವಟಿ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಬೇತೆ ಏರ್‌ಲಾ ಬರೆಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಆರ್ ಮುಲ್ಪ ಪನ್ತೆರ್, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಅಂಗದ ಸಂದಾನ', ಕಿನ್ನಿ ಮಜಲ್ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ ತುಳುಸೇತು ಬಂಧೊ, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ನ 'ರಾವಣ ಮೋಕ್ಷೊ' ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗೊಲು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪೊಸ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ನಾರ್ ಪಂದಬೆಟ್ಟು ವೆಂಕಟ್ರಾಯೆರ್. 1939 ಡ್ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' ಪ್ರಸಂಗೊನ್ ಕಲ್ಲಾಡಿ ಕೊರಗ ಶೆಟ್ರೆನ ಮೇಳೊ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾನಗ ಜನೊ ಪಿಜಿನ್‌ದ ಧಾರೆದ ಲೆಕ ಬತ್ತ್ ನಿರೆಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡಸಿರಿ, ಕೋರ್ದಬ್ಬು ಬಾರಗ, ದೇವು ಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ, ಕಾಂತಬಾರೆಬೂದಾಬಾರೆ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪ್ರಸಂಗೊಳು ರಂಗ ಪರೇಜಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪೊಸ ಇತಿಹಾಸೊ ಬರೆಯೋಂದು ಪನೊಲಿ. ಅಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತೈವ ವರ್ಸೊ ತುಳು ಆಟೊಲು ರೈಸೊಂದೇ ಬತ್ತೊ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕ್ಲು ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತಾಂಕಿಯೆರ್.

ಜಾನಪದ ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದೊನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಬೂತೊಳೆ ಕತೆಲ್ನ ಆಧಾರೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಬರ್ಯೆರೆ ಸುರುವಾನಗ, ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಒಂಜಿ ಪಜ್ಜೆ ದುಂಬು ಪೋದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಅಜ್ಜಿಕತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ, ಸಿನೆಮಾ ಮಾದರಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. 1930ಡ್ ಬೆಳ್ಳಾರೆದೆ ಅಯ್ಯನ ಕಟ್ಟೆಡ್ ನಡತಿನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸಭೆಟ್ ಅಪಗತ ಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯೆರ್ 'ಇತ್ತೆದ ಸುಧಾರಣಾ ಯುಗೊಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ರಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು' ಪಂಡ್ದ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ನೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕುಡ್ಲಡ್ 'ಯಕ್ಷಗಾನೋಜ್ಜೀವಿನಿ ಸಭೆ' ಉಂಡಾಂಡ್. ಆ ಸಭೆತ ಸೂಚನೆದಂಚ ಕವಿ ಭೂಷಣ ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ 'ರಾಜಾರಾಣಸಿಂಹ' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಸಂಗೊ ಬರೆತಿ ಬಗೆಟ್ ಬೂಕುದ ಮುನ್ನುಡಿಡ್ ಪಂಡೊಂದೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ಲಾ 'ಪಾಣಿಪತ' ಪನ್ಪಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತೆರ್. ಆಂಡ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊಡ್ದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಎಚ್ಚೆಲ್ಮೆ ದುಂಬುದ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಲ್ಲಾಡಿ ಕೊರಗ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಪಾಡ್ದ್, ತೆನ್ಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಮಾತಾ ಮೇಳೊಲೆಗ್ ರಾಜಮಾರ್ಗ ತೂಪಾದೆರ್‌ಂದ್

ಪನೊಲಿ. ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಪ್ರಸಂಗೊಡ್ದ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ, ದೇವಪೂಂಜ ಪ್ರತಾಪ, ಸರ್ಪಮತ್ಸರ, ದಳವಾಯಿ ದುಗ್ಗಣೆ ಇಂಚ ನಾರಂಬಾಡಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಸಭಾ' ಪನ್ಪಿ ಟೆಂಟ್ ಮೇಳೊಡು ಮೆರೆಪಾಯಿನ ಕೀರ್ತಿ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಂದುಂಡು.

ದಾಮೋದರ ಮಂಡೆಚ್ಚ, ಬೋಳಾರ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್, ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ, ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್, ಇರ್ವೆರ್ ಸಾಮಗೆರ್, ಮಾಧವ ಶೆಟ್ರ್, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಅಡ್ಕಸ್ಥಳ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗುಂಪೆ ರಾಮಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪುಳಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೆ.ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ವಿಶ್ವನಾದ ರೈ ಮುಂತಾಯಿ ಮಿಸ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸತ್ವ, ಬಾಮ, ವಜನ್, ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುಗ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ರಂಗ ತಳೊದ ಮಿತ್ತ್ ನೆಗಪಾಯೆರ್. ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪರಪೋಕು ಪರಸಿರಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ತುಳುಟು ಲೆಕ್ಕದಾಂತಿನಾತ್ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಬೈದ ಕಟೀಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಬುಡ್‌ಂಡ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಮಾತಾ ಮೇಳೊಲು ತುಳು ಆಟೊಲೆನೇ ಗೊಬ್ಬುವ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ 'ಪುತ್ತೂರುದ ಮುತ್ತು, ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಸೊರ್ಕುದ ಸಿರಿಗಿಂಡೆ, ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್. ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪ, ಕೋಡ್ದಬ್ಬುತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಜಾಲಕೊರತಿ, ತಲೆಂಗಲ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಚೆನ್ನದಮಣೆ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಸತ್ಯವತಿ ಶಪದ'. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಪುಗು ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ತಾಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲೆಡ್ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕತೆಲ್ನ ಜನಪ್ರೀತಿಗ್ ಕಾರಣೆರಾಯಿನಾರ್ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ. ಪಟ್ಟದ ಪದ್ಮಲೆ, ಮದ್ರೆಂಗಿ ಮದ್ಮಳ್, ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಾಂಡೀವ ಬಿರುವೆ, ಬಿರುವೆ ಬೀರೆ ಬೊಳ್ಳ ಬೈದ್ಯೆ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪತ್ತೈನೆಕ್‌ಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಆರ್ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತೆರ್. ಆರ್ನ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಒಗಟ್‌ದ ಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು

ಸಾರಕಣ್ಣ್‌ಲ ಉಪ್ಪುನಾಯನ । (ಇಂದ್ರೆ)
ಬೀರೆ ಮಗನ್‌ಲ ಕೆರ್ತಿನಾಯನ । (ರಾಮೆ)
ದಾರೆದರೆಸೆತಿಯಾಳೆನ್‌ಲ ಕೊನೊದೀತಿ ನಾಯನಲಾ । (ರಾವಣೆ)
ಊರುಪೊತ್ತದಿ (ಹನುಮಂತೆ) ನಾಯನಮ್ಮನ್ । (ವಾಯು)
ಬಾರಿ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆ ತಿನರೆಗ್ ।
ಯೇರ್‌ಯೀ ಕೇಣುವಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೊಳಪಗಾಳ್ ॥

ಪೊಳಲಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಕಾಂತುಕಬೇದಿ, ಸತ್ಯದಪ್ಪೆ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ನಾಡಕೇದಗೆ, ಗೆಜ್ಜೆಪೂಜೆ, ಜಾಲ ತುಳಸಿ, ಧರ್ಮದಾರೆ, ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಸಂಕಣ್ಣೆ, ಸ್ವರ್ಣ ಕೇದಗೆ ಇಚಿತ್ತಿ

ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಒಂಜಿಕಾಲೊಡು ದಿಂಜ ಜನಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆತೊ 'ದರ್ಮದಾರೆ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಆರ್ ಸೂಳೆ ಸುಂದರಿನ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತಿಪದೊ ಇಂಚ ಉಂಡು

ವಜ್ರದುಂಗಿಲ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್‌ಗ್
ಗೆಜ್ಜೆಕಾರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟಿಯಲ್
ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆದೀದ್ ಬತ್ತೊಲ್ ಲಜ್ಜೆಡಾಲ್‌ಣಣ
ಆಯೊಡುಪ್ಪುನ ರೂಪು ಪಣ್ಪಿನ ಣ
ಮಾಯಕೊದ ಬಲೆ ಬೀಜಿಯೊಲು
ಪ್ರಾಯದಿಂಜಿನ ಸೂಳೆ ಸುಂದರಿಣ ತೂಯಾಲಾನಿಣಣ

ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ನ ದಳವಾಯಿ ಮುದ್ದಣೆ, ಪಟ್ಟದಕತ್ತಿ, ಬಂಗಾರ್ದ ಗೆಜ್ಜೆ, ಗರುಡಕೇಂಜವೆ, ನಲ್ಕೆದನಾಗಿ, ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ ಉಂದು ಮಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶೈಲಿದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ತೂಕೊದ ಪ್ರಸಂಗೊಲು.

'ಗರುಡ ಕೇಂಜವೆ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ ಉಂಡು

ಪೊಣ್ಣು ನೊರುಟೀ ಕಾನದಾ ಸಿರಿಣ
ತನ್ನ ಮಯಕೊಡು ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ದಲೊಣ
ಬಿನ್ನೆದಿನ ಲೆಕೊ ತಿರ್ತ್‌ಬೈದಿನ ಮಿತ್ತ್‌ದಪ್ಸರೆನೊಣಣ
ಪೊಣ್ಣು ಪಾಪೆನ್ ಕೆತ್ತಿ ಕಲ್ಕುಡೆಣ
ತನ್ನ ಮೈಮೆಡ್ ಜೀವ ಕಳೆ ಕೊರು ಣ
ದೆನ್ನ ದುಂಬುತಾಯಿ ಶಿಲ್ಪನೊ ಮನಸ್‌ದುಳ ಭ್ರಮೆನೋಣಣ

ತಾರಾನಾಥ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ನ ಪರಕೆದ ಪಿಂಗಾರ, ದೇವೆರೆಗ್ ಅರ್ಪಣೆ, ಪೂಜೆದ ತುಳಸಿ, ಬೈದ್ಯೆರೆ ಲೀಲೆ, ಜಾಗೆದ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಬೊಳ್ಳಿದಾರಗೆ, ಮಸಣದ ತುಳಸಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಸಂಗೊಳ್ನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡು. ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ರೆನ ಕುಜುಂಬ ಕಾಜವ, ಬೊಳ್ಳಿ ದಂಡಿಗೆ, ಗೆಂಡ ಸಂಪಿಗೆ ದುನ್ನೊ ಇತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಗುರುವಪ್ಪ ಬಾಯಾರ್ ಬರೆತಿ ಕೀರ್ತಿ ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಗಟ್ಟದ ಗರುಡೆ, ವಜ್ರಕೋಗಿಲೆ; ಬೆಳ್ಮಣ್ ಶೇಖರ್ ಶೆಟ್ರೆನ ಮಾಮಿ ಪದ್ದಕ್ಕೆ, ಕುಳಾಯಿ ಮಾಧವ ಬಂಡಾರಿಲೆನ ದಾಳಿಂಬದಾರಗೆ ದಿಂಜ ಜಾಗಲೆಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಯಿ ಪ್ರಸಂಗೊಲು. ಅಗರಿ ರಘುರಾಮ ಭಾಗವತೆರ್(ನಾಗಸಂಪಿಗೆ), ನಾರಾಯಣ ನಾಯಕ್ ಸಚ್ಚರಿಪೇಟೆ(ನಾಧ್ವಿಸುಗುಣೆ, ಶೀಂತ್ರಿದ ಚಂಚಲೆ), ಮಧು ಕುಮಾರ್ ನಿಸರ್ಗ(ನಾಡಕೇದಗೆ), ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೂಡ(ಮಣಿಮಂದಾರೆ, ಸಿರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಸಿರಿಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ), ಎಂ. ಅಂಬುಶೆಟ್ಟಿ, ಬೆಳ್ಮಣ್ ಹರಿದಾಸ ಉಡುಪ, ಪೊಳಲಿ ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಜಲ, ಅರುವ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪುತ್ತೂರು ನಾರಾಯಣ ಹೆಗ್ಡೆ, ದೇವದಾಸ ಈಶ್ವರ ಮಂಗಲ ಇಂಚ ನನಲಾತ್ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತುಲು ತುಳುಟು ಬರೆತೆರ್.

ಇಂಚೊಗು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಳ್ನ ನನೊಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಪಂಡ ಪ್ರಸಂಗ ಬರೆತಿನಿ ಒರಿ ಆಂಡ, ಕತೆ ಒದಗಾವುನಿ ನನೊರಿ. ದಿಂಜ ರೈಸ್‌ದಿನ ಗೆಜ್ಜೆದ ಪೂಜೆ

ಪ್ರಸಂಗದ ಕತೆ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಡಿ. ಮನೋಹರ ಕುಮಾರ್. ತಾರಾನಾದ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ನ ('ಪೂಜೆದ ತುಳಸಿ 'ದ ಆಧಾರ), ವಿಶ್ವನಾದ ಭಂಡಾರಿ ಮೂಡಬಿದಿರೆ, ನಾರಾಯಣ ಬಂಗೇರ, ಪಾರ್ವತಿ ಪಿ. ಮೂಡುಶೆಡ್ಡೆ, ದಯಾಮಣಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಾವೂರು ಕೇಶವೆರ್ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕತೆಲೆನ್ ಸಂಪಲ್ತಿನಕ್ಲೆ ಪಟ್ಟೊಡುಲ್ಲೆರ್, ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (ದಳವಾಯಿ ದುಗ್ಗಣೆ), ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್(ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೈರವೆರ್), ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು (ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಸಂಕಣ್ಣೆ) ಮೊಕ್ಲೆನ ಪುಗಾರ್ತೆದ ನಾಟಕೊಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲಾದ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದೊ.

ತುಳುಟು ಬತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಪ್ರಸಂಗೊಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬಿದೆಕ್ಲುಂದು ಪನರೆಗಾಪುಜಿ. ಕೆಲವು ಜಲ್ಲ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲ. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ಬಾಸೆಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಡೆಗ್ ನನಲಾತ್ ಒತ್ತು ಕೊರೊಡಾಪುಂಡು, ಇಜ್ಜಿಡ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ 'ಅಚ್ಚು ಸಾಲೆಗಳುಂಟು, ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹಣವುಂಟು, ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ಬರೆವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಟು, ಬರೆದುದನೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಿಸುವ ಜನ ಉಂಟೆಂದು, ಕರುನಾಡ ತುಳುನಾಡ ಕೊಳಕೆ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಲೆ ಬತ್ತವ ಬಿತ್ತಿ, ಪಲತೆಗೆಯಲು ಬಯಸಿದಂತೆ' ಪಿದಾಯಿದಕ್ಲು ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಾವುಂದು ತೆರಿಯೊನೊಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲಾಯಿನ ತಾಳಮದ್ದಲೆ ನಮಲ್ಪ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊದ ಸಂಬಂದೊನು ಎರ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸ್ವಚ್ಛ ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ನೆಡ್ಪಾದ್ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎಡೇನ ಕಲ್ತಿನಕ್ಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಸಾಲೆದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ತೂವಂದಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆರ್‌ಲಾ ದಾಲಾ ತಪ್ಪುದಾಂತೆ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಸೆ ಬಿರಾವಂದೆ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಿಂದಾಂಡ ಅವು ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು, ತಾಳಮದ್ದೆಲೆಡ್. ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಅರ್ದಧಾರಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೆತೊಂದಿನ ಕವಿ ಭೂಷಣ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್, ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು, ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್, ಅರ್ಕುಳ ಸುಬ್ರಾಯಾಚಾರಿ, ಎಪ್. ಎಚ್. ಒಡೆಯೆರ್, ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗೆರ್, ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಕಾಂತರೈ, ಪೆರ್ಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ರ್, ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗೆರ್, ತೆಕ್ಕಟ್ಟೆ ಆನಂದ ಮಾಸ್ತ್ರ ಪಾತೆರೊದ ಪದೊಲಿಡ್ ಪುರಾಣ ಜಗತ್ತ್‌ನ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಸಮಾಜೊದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆನ್ ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣೊದೊಟ್ಟುಗು ತುಲಿತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಲ್ ದಿಂಜಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೂಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡಣ್ಣೆರ್ನಕುಳೆ ಪ್ರಭಾವೊಗ್ಲಾ ಉಂದು ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಪರಪೋಕು ಪರಸಿರಿ ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ಯಕ್ಷಗಾನ, ಭೂತಕೋಲ, ನಾಗತಂಬಿಲ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆರಾಧನಾ ಕಲೆಕ್ಲೆಡ್ಪಾದ್ತ್ರಾಂದ್ ದೈರೊಡು ಪನೊಲಿ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಬಿ ಅವೆಟ್ ದೆಂಗ್‌ದುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಉಮೇದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು. ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ,

ಸಿನೆಮಾ, ಧರ್ಮ, ಶಿಕ್ಷಣ ಈ ಮಾತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ಲ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಗಾಳಿ ಬೀಜಿದ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲು ದಿಂಜಿದಿ ಸಭೆತ ದುಂಬು ಉಂತುದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಐಕ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರಣ. ತುಳುವೆರೆತ್ತಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತುಳುಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡ್ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಈ ಕಲೆತ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ತೆರಿವು.

ನನ ಎಲ್ಲೆದಂಚಿ ತೂಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನಲಾತ್ ಹೆಚ್ಚಾಪುಂಡುಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಇತ್ತೆದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊದ ನಡುಟು ತುಳು ಬಾಸೆದಂಚಿ ಗೇನ ಕೊರ್ಯೆರೆ ನಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅವಕಾಶೊನೇದಾಂತೆ ಪೋತುಂಡು. ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿಲಾ ಸುದ್ದ ತುಳು ಕೇನ್ಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪನಗ ನನದುಂಬುಗು ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿನ ಕಲಾಪ್ರಕಾರೊಡೇ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುತ ಪೊರ್ಲು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಡಾತೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಘೊಲು ಬಯಲಾಟ ಪಂತೊಲು ಆನಗ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಗ್ಲಾ ಅವಕಾಶಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆಪಿನಕ್ಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ಒರಿಪುನ ಕತೆಲೆನ್ ಮುಡೆವೊಡು. ಅಂಚನೇ ಕಲಾವಿದೆರ್ಲಾ ಸಾದಿ ಬೀದಿತ ತುಳುನು ರಂಗ ಪದೊಲಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕನವಂದೆ ಬಾಸೆದ ದುನ್ನೊ ಬಣ್ಣೊನು ಒರಿಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಡು. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನದಂಚಿನ ಪ್ರಭಾವೀ ಮಾಧ್ಯಮೊಳೆಡ್ ಇನಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬರೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳುಕೂಟ, ತುಳು ಸಂಘಟನೆಲು ಬೊಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಮಾತ ತುಳುತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಯಕ್ಷಗಾನೊದಂಚಿ ಒಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೇನ ಕೊರೊಡು. ಆಯಿನಾತ್ ಕೈ ಪ್ರತಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಕನವೊಡು. ದುಂಬು ತುಳು ಆಟ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾಕ ಮೇಳೊಲು ಇತ್ತೆ ಉಂತುದ. ಕಾಲ ಮಿತಿದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಶುರು ವಾತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಚಾಲ್ತಿಡುಪ್ಪುನ ಮೇಳೊಲು ಏಪೊಗೊರಾಂಡಲಾ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಂಘಟನೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬಗೆಟ್ ವಿಚಾರ ಕೂಟ, ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ, ದಾಖಲೀಕರಣೊದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜೇ ಪಣವುದ ರಡ್ಡ್ ಮೋನೆಲು. ಅವೆಟ್ ವಾ ಮೆಯಿಲಾ ಮಸ್ಕ್ ಆಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡ್ದು ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುಗು ಯಕ್ಷಗಾನ ಒರಿದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಳೆಪಾವೊಡ್... ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೇಲ್ ಗೆಲ್ಮೆನೊದ ಸಾದಿ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು.

ತುಳು ಕಲ್ಪಾಟೊದ ಅಡಿಪಾಯೊ ಎಂಚ?

□ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನಾಯಗ್ ಗೊಂತುಂಡು ಕೃಷಿ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬಿದೆ, ಬಿತ್ತ್, ದಯಿ, ಗೊಬ್ಬರೊ, ನೀರ್ ವಾ ಪೊರ್ತುಗು ಎಂಚ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ತ್-ತೆರಿದ್ ಮಲ್ಪುನ ಕುಸೆಲ್. ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞೆ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ತುಳು ಪಾಟೊ ಪುಸ್ತಕೊದ ರಚನೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆದ್ ತುಳು ಎಸಲ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜನೆ ಎಸಲ್- 6ನೇ, 7ನೇ ಬೊಕ್ಕ 8ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್. ಒರ್‌ಂಬೊ ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡೇ ಆಪುಂಡು.

ಕರಿನ ವರ್ಸೊ 6ನೇ ತರಗತಿದ ತುಳು ಎಸಲ್ ಒಂಜಿ ಜೋಕುಲೆ ಕಯ್ಯ್ ತಿಕ್‌ದ್, ಎಣ್ಮೊ ಸಾವಿರೊ ಪುಸ್ತಕೊನು ಜೋಕುಲು, ಶಿಕ್ಷಕೆರ್, ಜೋಕುಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನಗ್‌ಲ್ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಓದ್‌ತ್ ಕುಸಿ ಪಡೆಯಿನವು ಮರಪಂದ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಸಾವಿರೊ ಪುಸ್ತಕೊ 7ನೇ ತರಗತಿದವು ಮುದ್ರಣ ಆದ್ ಜೋಕುಲೆ ಕಯ್ಯ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನೆಟ್ಟ್ ಪದ್ಯೊ, ಗದ್ಯೊ ಆಯ್ಕೆ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲು ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್, ನಮೊ ಮಾಂತ ಓದೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ದ ರೀತಿಡ್ ಕೊರ್ನವೆನ್ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚ ಓದ್‌ತ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.

ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಚಿತ್ರೊದೊಟ್ಟುಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ

ಚಿತ್ರೊನು ರಡ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ ಪಿರಮೈಟ್ ಕಡಲ್‌ದ ತೆರೆಪರಪುದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನೋಟೊದ ರೀತಿಡ್ ಕೊರ್ನವು ಎಡ್ಡೆ ಅರ್ತೊ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರ್, ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್, ಡಾ.ಪಳ್ಳತ್ತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ ಪರಿಚಯೊದ ಲೇಖನೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆದ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಉಂಡು.

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ ಆರೆನ 'ಸುಗಿಪು' ಕವನೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಬರೊಡು ಪಂಡ್‌ತ್ ತಿಬಿಲೆ ದೀಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟುನ ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆ, ಡೋಲು, ವಾದ್ಯೊತ ದನಿ ಲಕ್ಕಾಪುನವು. ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಆರೆನ ಕಬಿತೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಮುಗಲ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಸಂಗತಿನ್ ಎಂಚಯೆ ತೆರಿಪಾವರ್‌ಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನುನವು ನಮ ಜೋಕುಲೆಗ್ ನಮೊ ತೆರಿದ್ ಪನೊಡಾಯಿನ ವೈಚಾರಿಕವಾಯಿನ ಪ್ರಕೃತಿದ ಸೋದನೆದ ಪ್ರಶ್ನೆಲು. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮೆರೆನ 'ಬಲಿಯೇಂದ್ರಗೊಂಜಿ ಕೂಕುಲು' ಈ ಪದ್ಯೊ ಕಥನ ಕಾವ್ಯೊದ ರೀತಿಡ್ ಇತ್ತೆದ ಸಂಗೀತಗಾರೆರೆನ ಸಾಮೂಹಿಕ ಗಾಯನೊ ಮಲ್ಪಿಯರ ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ತುಳು ನಾಡವೆರೆನ ಉಡಲ್‌ದ ತುಡಿತೊನು, ಕಣ್ಣನೀರ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಎತೆನ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುನವು–ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನವು. ಮಹಾಕವಿ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ 'ಬಾಲೆ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ' ಕವನೊನು ಕೊರ್ತೆರ್. 'ಕಾಡ್‌ಕರೆ ಬುಡ್ ನೀರ್ ಬೆನ್ನಿಗಿತ್ತಿಲೆಕೊ ಗೋಕುಲೊಡು ಬಲರಾಮೆ ಕೃಷ್ಣೆರ್' ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪಾಯರ ನೆನ್ನ್ ಎಲ್ಯ ಸಂಗೀತೊ, ನೃತ್ಯೊ, ನಾಟಕೊದಲೆಕೊ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ ಕಲ್ಪಾವೊಲಿ. ಯುವಜನ ಮೇಲೊ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುದಕ್ಲ್ ಈ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ರೂಡಿಗ್ ಕೊಂಡರೊಡು. ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ನ 'ನಿದೆರ್ ಬಾಲೆನೆ ಕನತ್ತ ರಾಶಿಡ್' ಪನ್ಪಿನ ಪಲ್ಲವಿ ಇತ್ತಿನ ತುಳು ಜಾನಪದ ಶೈಲಿದ ಕವನೊಟು ಬಾಲೆನ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪಾವುನ ಅಪ್ಪೆ ತಾಂಕನೊದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆನ್ ತೂವೊಡಾಯಿನವು. ಅಮೃತ ಶೆಟ್ಟಿ ಆರೆನ ತುಳುವೆದಿ ತಂಕೊದ ಪಾತೆರೊಲು ಕೇನೊಡಾಯಿನವು. 'ತುಳುವ ತಮೇರಿ'ದ ಕೋರಿ ಕೆಲೆಪ್ಪುಗು 'ಉಡಲ್ ತುಳುತವು ನಡಕೆ ತುಳುತವು ಭಾರತೀಯತೆ ಎನ್ನವು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪುನ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆದಾರೆನ ಗೋಸನೆ ಕುಡಲದ ಬಾನ್ದನಿಟ್ ಕೇಂಡಿಲೆಕೊನೆ ನಮ ಮಾಂತೆರೆನವು ಒಂಜಾವೊಡು. ಅಯಿಕ್ಕಾದ್ ನಮ ಜೋಕುಲು ದನಿ ಕೂಡಾವೊಡು.

'ನಮ್ಮ ಊರುದ ಆಯನೊ' ಜಾತ್ರೆ, ನಡಾವರಿ, ಪರ್ಬೊ, ಉಚ್ಚಯೊ ಪಂಡಂದ್ ಅರ್ತೊ ಕೊರ್ಪುನ ಗತ್ತ್ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದ ಕಬಿತೆ ಮುಡೆದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬುದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುತ ಪೊಲಬು ಪೊಲಿಕೆಲೆನ ಕಮ್ಮೆನೊ ಪಸೆರುನ ಕಾಯಕೊ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೆ ಆದ್ ಬೆನ್ಪುನಾರ್. 'ಚೆನ್ನ' ಜಾನಪದ ಕಬಿತೆಡ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಕೋತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ. ನನ ದುಂಬುಗು ಚೆನ್ನು ನಲಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊರ್ಪುನಗ್‌ಲೆಗ್ ಈ ಕಬಿತೆ ಅನುಕೂಲೊ ಆವು. ಪೊರ್ಲುದಿ ಚೆನ್ನುಗು ಬಾಲೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಕಂಡನಿ, ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ಏರ್ಲಾ ಇದ್ದಿ. ಆಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಒಂಜಿ ಕಂಟ

ಪುಚ್ಚೆ ಕರಿಯ ನಾಯಿ ಬಂದುಲಾದುಪ್ಪುನೆ; ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ಪಡ್ಡೋಯಿ ಕಡಲ್ ಮುಟ್ಟದ ಸಂಬಂದೊ ಇತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದಾಲ್. ಕಾರಿಂಜ ದಡ್ಡನ ಓಲೆದ ಬರವು, ರಾಜಕುಮಾರಿನ ಜಾನಪದ ಕತೆ, ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಪರಿತೊಂದು ಪೋಪುನ ಮಾತ ತಳೊಪುರಾನೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತೆ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಮಾತ ಸಂಕಟೊಲೆನ್ ಅನುಬವಿತೊಂದು, ತೆಲಿತೊಂದು, ನೀರ್ ದಿಂಜಿದ್ ಸಾಂಕೊಂದು ಉಲ್ಲಲ್. ಬಲಿಯೇಂದ್ರ ಪರ್ಬೊದ ಸಮಾನವಾಯಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹವಾದ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅದ್ಯಯನೊದ ಸಾದಿ ತೋಜಾಯಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಆತ್ಂಡ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಲಗೋರಿ ಗೊಬ್ಬುನು ಪಂಡ್ ಕೊರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪಾಟೊ ಉಂಡು. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಗೊಬ್ಬೇ ಇತ್ತೆದ ಮಲ್ಲ ಗೊಬ್ಬಾಂಡಲಾ ಲಗೋರಿದಂಚಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ ಕರ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿದವೆನ್ ಮಾಂತೆರ್‌ಲಾ ಗೊಬ್ಬರಾಪುನವೆನ್ ಒರಿತ್ತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ಗೊಬ್ಬುಲೆನ ಅಡಿಪಾಯೊ, ಶಿಕ್ಷಣೊದ ಬುನಾದಿ ಪನ್ಪುನವು ಶಿಕ್ಷಣೊ ತಜ್ಞೆರೆನ ನಂಬೊಲಿಗೆ.

'ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ' ಪನ್ಪುನ ಪಾಟೊ ನನ ಹಳ್ಳಿ ಪೇಂಟೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪುಸ್ತಕೊಡೇ ಆವೊಡು! ಪನ್ಪುನ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಅಂಚ ಆಯರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ 'ಮರಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗು – ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ ಮಾಡಿ ನೋಡು' ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾಯರ ಕೃಷಿದ ಮೋಕೆನ್ ಒರಿಪಾಯರ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ನವು ಸಮಯೋಚಿತವಾಯಿನವು. 'ಏಣೆಲ್ ಕುರಿಂಡ್ ಕೊಳಕೆ ಪೊತ್ತ್ಂಡ್' ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಅರ್ತೊ ನಂಕ್‌ಲಾ ಆವೊಡತ್ತೇ? ಕಂಡೊಕೋರಿ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ, ಪೂಕರೆ ಉಂತಾಪುನೆ ಎಂಚ, ದಾಯೆಂದ್ ಗೊಂತಾವೊಡ್ಚ್ಯೊ?

'ನರಿಪು ಕತೆ' ಪಂಡ್ಂಡ ಮರ್ಯಾಲೊದ ಬರ್ಸೊಗು ಕತ್ತಲೆದ ಪೊರ್ತುಗು, ಜೋಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕುಸಿ ಆವೊಡು, ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪಿಯರ ಅವ ಉಸಾಯೊ ಆವೊಡು. ಜವಾಬುನು ಉಡಲ್ಡ್ ದೀವೊಂದು ಸವಾಲ್‌ನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು. ಉಂದೆನ್ ನರಿತ್‌ದ್ ಸವಾಲ್‌ದ ತಿರ್ಲ್ ನಾಡುನವೇ ಎದ್‌ರ್‌ಕತೆ.

ಚಿಟ್‌ಕ್‌ಡ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಪುನ, ವಿವರೊವಾದ್ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪುನ, ಕಾಲಾನುಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಬರೆಪುನ, ಕೊರಿ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್ ವಾಕ್ಯ ಮಲ್ಪುನ, ಬುಡುಪೋಯಿನ ಅಕ್ಷರೊ ಬರ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ, ಕೂಟೊಗು ಸೇರಂದಿನ ಪದೊನು ಬರೆಪುನಂಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕವಿತೆಲೆ ತಿರ್ಲ್, ಪೊಸ ಪದೊಕುಲೆ ಅರ್ತೊ, ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಬರೆಲೆಂದ್ ಪನ್ತೆರ್. ನಂಬಲಿಕೆ ವಿಚಾರೊ, ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ರಾಗೊಟು ಪನ್ಪುನ, ಸೊಂತೊ ಕತೆ, ಕವನೊ, ಲೇಕನೊ, ಕಾಗಜಿ ಬರೆಪುನ ಅಬ್ಯಾಸೊಲೆನ್ ಕೊರ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸರ್ವಾಂಗೊಲು ಪೊರ್ಲಾಪಿಲೆಕೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕಾರ್ಯಂತೆರ್, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿದ ತಜ್ಞೆರ್ ಮಾಂತ ಸಹಕಾರೊ ಕೊರ್‌ದ್ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಬಾಸೆ ಬರವುದ ಸೇವೆಗ್ ಕಯ್‌ಕೋತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಪೆ–ನಮನ ಪನ್ಪೆ.

ತುಳು ಕನ್ನಡ-ಭಾಷಾ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪ (ಬಾಂಧವ್ಯ)

□ ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ಭೂಮಿನ್ ಕಡಲ್ ಎಂಚ ಬುಡು ಕೊರ್ತಿನಿ, ಅವು ಏತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಭೂಮಿ, ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ದಾದ ಮನ್ಪೆರ್ ಇಂದ್ ತೂಪಿನ ಎಡ್ಡೆ.

ಪುರಾಣ ಪನ್ಪಿನಿ ದಾದ ಪಂಡ ಪರಶುರಾಮೆ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದು ಕುಡರಿನ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ 'ಆತ್ ಜಾಗ್ ಬುಡು ಕೊರ್ಲ' ಪನ್ನಗ, ಗಟ್ಟದ ಪುಡೆ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿ ಕಡಲ್ ಪಿರಪೋಂಡು, ಮುಂಬಯಿದ ಬರಿತ ಸೊಪಾರ ಪನ್ಪಿ ಊರುಡ್ದು ಇತ್ತೆದ ತಮಿಳ್ನಾಡ್‌ದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಟ್ಟದ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿ ಭೂಮಿನ್ ಪರಶುರಾಮೆ ಬೆರೆಣೆರೆ ಕೊರಿಯೆ. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆರೆಣೆರ್‌ಡ್ಡ ಮಲ್ಪಾವುನ ಮಾತ ಪೂಜೆದ ಮುಗಿತಲದ ಪೊರ್ತುಡು ಪರಶುರಾಮೆ ಬೆರೆಣೆರೆ ಕೊರಿ ಕಥೆನ್ ಬೊಕ್ಕಲ ಕುಡಲ ಪನ್ಪೆರ್.

ಆಂಡ ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಕಥೆನ್ ನಂಬರೆಗ್ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಆಫ್ರಿಕಾ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತದ ಭೂಮಿ 'ಒಡಿ ದಾಂತಿ ಇಡಿ ಭೂಮಿ' ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಭೂಮಿದ ಉಡಲ್‌ದ ತೂ(ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ) ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್‌ನಗ ಈ ಭೂಖಂಡದ ತಗ್ಗ್ ಭಾಗೊಲೆಗ್ ಸಾಗರದ ನೀರ್ ಜಿಂಜಿಂಡ್. ಅಪಗ ಭೂಮಿ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭೂಭಾಗ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ಆಯಿ ಕಾಲೊಗೆ ಭಾರತ –

ಆಫ್ರಿಕದ ನಡುಟು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸಿರೆಕುಲು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಘಟ್ಟಗ್ ದರ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲ ಕರಿನಗ ಸಾಗರದ ಉಡಲ್‌ದ ತೂ ತೆಕ್ಕ್‌ದ್, ಸಾಗರ ಶಾಂತ ಆನಗ, ಸಾಗರ ಪಿರ ಪೋಂಡು. ಗುಜರಾತ್‌ಡ್ದ್ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಟ್ಟದ ಭೂಮಿದ ಭಾಗ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಂಪುದ ಕೆಸರ್ ಆದ್ ಒರಿನ ಈ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸತ್ಯೊಗು ಕಥೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ 'ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿ' ಇಂದ್ ಪುರಾಣ ಬರೆದುಪ್ಪೊಡು. ಪುದರ್ ಪಡೆತಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರೆ ಆಯಿನ ಎ.ಡಿ. ಪುಸಾಲ್ಕರ್ ಪಂತಿ ಲೆಕ್ಕ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಭೂಮಿ-ಕಡಲ್‌ದ ಈ ಲಡಾಯಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ ಮಲ್ಲ ಸೋದ್ಯ ಆದ್ ಪರುಶುರಾಮನ ಪುರಾಣ ಕತೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರುಂಡು. (ಆಧಾರ: ದ್ರಾವಿಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂ.3 ಸಂಚಿಕೆ-2 ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುನಾಡು ಐತಿಹ್ಯದೊಳಗಣ ಇತಿಹಾಸ ಪು.62. 2005)

ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದ ಕಥೆ ತೂಡಂಲಾ ಈ ಭಾಗೊಡು ಬೆರೆಣೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನಿ ಅತ್ತಾಂದೆ ಮುಲ್ಪ ನರಮಾನಿ ಇತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ ಪನರೆ ಆಪುಜಿ. ದೇಗ್ ಪಂಡ ಪುರಾಣದ ಪರಶುರಾಮೆ ವೈತರಣಿದ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡಲ್ದ ದಂಡೆಡ್ದ್ ಅಲ್ಪದ ಮೂಲದ ನರಮಾನಿಲೆನ್ ತೂತೆ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣೊಡು ಉಂಡು. ಅಯಿಡ್ದಾತ್ರ ಪರಶುರಾಮಡ್ದ್ ದುಂಬು ಈ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ಪಿನ ಸಿದ್ಧ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂರಚನೆದ ವಿಷಯೊಡು ಪ್ರೊ.ಗುರ್ರಪ್ಪ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಕೂಳೂರುದ ಸಂಕ ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ತುದೆ ಪೋಪಿನಲ್ಪ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಅಡಿ ಗುಂಡಿಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮರದ ಮಜ್ಜಿದ ತುಂಡುನು ಆರ್ ಮುಂಬಯಿಯ ಟಾಟಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಅಲ್ಪದ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ಆ ಮಜ್ಜಿ ಆಯಿ ಮರ 60,800 ವರ್ಸ ದುಂಬುದವು ಇಂದ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗೊಡು 60 ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಮಸ್ತ್ ದುಂಬು ಮರ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಕಾಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಪಂಡ 60,800 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಏತೋ ಕಾಲ ದುಂಬು ಕಡಲ್ ಪಿರ ಸರಿದ್ ಭೂಮಿದ ಈ ಭಾಗ ಆತ್‌ಂಡ ಇಂದ್‌ದ್ ಸಿದ್ಧ ಆಪುಂಡು. (ಅವ್ವೆ. ಪು.64)

ತುಳು ಭಾಷೆ ತುಳು ಲಿಪಿ

ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ 68 ಸಾವಿರ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ಉಂಡಾಯಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಭಾಸೆ ತುಳು ಆಂಡಲಾ ಅವು ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆಗ್ ದುಂಬು ಮಣೆ ಪಾಡಿನಿ ದೇಗ್. ಮುಲ್ಪ ತುಳು ಬರವು ಇತ್ತಿಜಾ? ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಲೆಡ್ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡೊಡ್ದು ತಮಿಳ್‌ಡಪ್ಪ ಪುಟಿ ತುಳುಕು ಕನ್ನಡದ ಹಂಗ್ ದೇಗ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್- ಉಂದು ನಮ ತೆರಿವೊಡಾಯಿನ.

ಉಜಿರೆದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊಡು ತುಳು ಲಿಪಿ, ತುಳು

ಭಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಡಾ.ಎಸ್.ವಿಘ್ನರಾಜ್ ತುಳುಕು ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂತೆರ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುವೆರ್, ತುಳು ಭಾಸೆ ತುಳು ಲಿಪಿಡ್ ಓದು ಬರವು ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳು ಭಾಸೆ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬರವುದ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲು ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಲಿಪಿ ಭಾಸೆನ್ ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ ಆಜಿ ಕವರ್ ಮಲ್ದೆರ್.

1. ತುಳು ಲಿಪಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಭಾಸೆ.
2. ತುಳು ಭಾಸೆ ತುಳು ಲಿಪಿ
3. ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆ ತುಳು ಲಿಪಿ
4. ತುಳು ಭಾಸೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ
5. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸೆ ತುಳು ಲಿಪಿ

ನೆಟ್ಟಪ್ಪ ತುಳು ಲಿಪಿ ತುಳು ಜನಪದ, ತುಳು ಲಿಪಿ ತುಳು ಭಜನೆ–ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು.

ಪೆರ್ಲದ ಬಜಂಗೋಡುದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ಲ ಬರವುದ ಭಾಸೆ ತುಳು, ಲಿಪಿ ತುಳು. ಉಂದು ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿ ಅತ್ತ್. ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತು ಅತ್ತ್, ಒಟ್ಟೆ ಲಿಪಿ ಅತ್ತ್. ಶುದ್ಧ ತುಳು ಲಿಪಿ. ಇಂಚಿನ ಸಾರಗಟ್ಟಲೆ ಬರವು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳು ಲಿಪಿ ಬತ್ತಿ ತಾದಿ ಇಂಚ ಉಂಡು :

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿ

↓

ಒಟ್ಟೆಳತ್ತು ಲಿಪಿ

↓

ತುಳು ಲಿಪಿ (ಗುಪ್ತ ಲಿಪಿ)

↓

ಮಲೆಯಾಲಿ

ಇಂಚ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಡ್ದ್ ಒಟ್ಟೆಳತ್ತು ಲಿಪಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟೆ ಲಿಪಿ ಬುಲೆದ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಆಂಡ್. ಈ ತುಳು ಲಿಪಿಡ್ದ್ ಮಲಯಾಳಿ ಲಿಪಿ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ತುಳು ಲಿಪಿನೇ ಗುಪ್ತ ಲಿಪಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಾಳ ಕ್ರಮೇಣ ತುಳು ಬರವು ಅಲಿಂಡ್. ಶಾಸ್ತ್ರ

ಬರೆಪಿನ ಬೆರೆಣೆರ್ ತನ್ಕುಲು ಬರೆಯಿನೆನ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಓದರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕುಲು ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನಕುಲು ಗುಪ್ತ ಭಾಷೆ, ಗುಪ್ತ ಬರವು ಪಂಡೆರ್. ಪಂಡ ಗುಟ್ಟುದ ಲಿಪಿ ಗುಟ್ಟುಡು ಬರೆಪಿನ. ವಾಸ್ತವವಾದ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಗುಪ್ತ ಲಿಪಿ. (ವಿವರೊಲೆ ಡಾ. ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ಡ್ ಕೇನೊಲಿ) ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ತುಳು ಭಾಸೆದ ರಾಮಾಯೊನುನು ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಿನೆನ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದೆರ್. ಅರೆನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಡು ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಲಿಪಿದ ತಾಡ ಪತ್ರ ಉಂಡು.

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಿಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎನ್ನ ಬಿರೆಲ್ ಪತೊಂದು ಕಂಡೊಡೆ ಪೋನಗ ಪಂತಿ ಪಾತೆರ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನೆನಪಾಪುಂಡು. "ಇಂದ ಮಗಾ. ಕನ್ನಡ ಉಂಡತ್ತಾ. ಅವು ನಮ್ಮ ಭಾಸೆ ಅತ್ತ್ ಮಗಾ. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತಕಲ್ನ ಭಾಸೆ."

ಅಪಗ ಕನ್ನಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಸೆ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರವು ತೆರಿಯಂದಿ ಎನ್ನ ಮಲ್ಲಪ್ಪಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ ಭಾಸೆ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತಿನೆಂಚ?

ಕನ್ನಡ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತಿನಿ

ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 680ಡು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರರ್ತಿಲೆಗ್‌ಲಾ ಗಟ್ಟದ ತಿರ್ತ ಆಳುಪ ಆರಸೆರೆಗ್‌ಲಾ ದೋಸ್ತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವು ಒಂಜನೇ ಚಿತ್ರವಾಹನನ ಕಾಲೊಡು ಬಾರಿ ಗಟ್ಟಿ ಆಂಡ್. ಕ್ರಿ.ಶ.707ತ್ತ ಶಿಗ್ಗಾಂವೆದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ, ಬೊಕ್ಕ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜಂಬಾಣಿ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಈ ವಿವರ ಉಂಡು. ಶಿಗ್ಗಾಂವೆದ ಶಾಸನೊಡು ಚಿತ್ರವಾಹನೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಪುಣೆದೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆಯನ್ ತೂವರೆ ದೂರದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ದ್ ಬನವಾಸಿಗ್ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯೆ ಬಯಿದೆ ಇನ್ಪಿ ಮಾಹಿತಿ ಉಂಡು. ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ತಂಗಡಿ ಜೈನೆರೆ ಪೊಣ್ಣು ಕುಂಕುಮಾ ದೇವಿನ್ ಜೈನೆ ಅತ್ತಾಂದಿ ಚಿತ್ರವಾಹನ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಇತ್ತೆ. ಕುಂಕುಮಾ ದೇವಿ ಬಾದಾಮಿದ ಪುಳಿಗೆರೆಡ್ ಬಸದಿ, ಬೊಕ್ಕ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಾದಿನಾಲ್. (ಆಧಾರ: ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ್ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜೆ. ಶರ್ಮ 1985) ಇಂಚ ಕನ್ನಡದ ಸಂಪರ್ಕ ನಮ್ಮ ರಾಜೆರೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಉಂದು ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಎಚ್ಚ ಆಯಿನಿ ಸುಮಾರ್ 15ನೇ ಶತಮಾನೊಡು. ಅಪಗ ಮುಲ್ಪ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಬಂಧ ಮುಲ್ಪದ ಅರಸೆರೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಮುಲ್ಪ ಬಾರಾದಿಗೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲು ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆದಂಚಿ ಮಾಲಿಯೆರ್. ತುಳುತ ಬರವು ಬುಡ್ದು ಕನ್ನಡ ಬರುವುಗು ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ತುಳು ಲಿಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ತೂಪಿ ಬೆರೆಣೆರೆಡ ಒರಿಂಡ್.

ತುಳುಟು ಬರವು ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಮುಲ್ತ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಸೂಚನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬಬ್ಬರ್ಯ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಬರೆದಿನ ಬರವುಡು ಭಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಲಿಪಿ ತುಳು ಆದ್‌ಪ್ಪು.

"ಕಡಲ ಬರಿಟ್ಟ್ ಸಣ್ಣ ಪೊಯ್ಯ ಸೆರೆ ಸೆರೆ ತರ್ಪುಡಾಯೆರ್,
ಮುಡಾಯಿ ಸಿನೆಮುಂಡುಡು ಪಾಡಿಯೆರ್

ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಬರೆಯೆರ್ ಬರವು ಆಂಡ್"

ಬೇರದ ಬ್ಯಾರಿಲು ಬರವು ಕಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ 'ತಾಡ ಪತ್ರ' ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೇರದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರದ ಬರವು ತಾಡ ಪತ್ರೊಡು.

"ಪಲಾಯಿ ಪತ್ತಿಯೆರ್ ಉದ್ದಂದ ಬೊಟ್ಟುಡ್ದು
ಗುಜ್ಜಿಳ್ಳಸರಿವೊಲಿ ತರ್ಪುಡಿಯೆರ್
ಮುಡಾಯಿ ಮುಗುಲ್ ದೊಂಬುಗು ಪಾಡಿಯೆರ್
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪಚ್ಚೆಮಣಿದೊಂಬುಗು ದೆಪ್ಪಾಯೆರ್
ಮಗ್ತನ ದಿನತಾನಿ ಕಡೆವೊಲಿ ಕತ್ತೆರಿಯೆರ್
ಕೊಡಿವೊಲಿ ಮುತ್ತಿಯೆರ್
ಬಂಜವೊಲಿ ಬಾವೊಗು ಬರ್ಪಾಯೆರ್
ಐಪುಂಡಿ ಓಲೆ ಮುಪ್ಪುಂಡಿ ಗ್ರಂಥ ಪತ್ತಿಯೆರ್
ಓಲೆ ಪತ್ತ್ ಓದಿಯೆರ್ ಗ್ರಂಥ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಾಇ್ಯರ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಪಲಾಯಿ ವೋಲೆ ವಕ್ಕಣೆ ಸಮ ಆಂಡ್"

ಕಡವ ಶಂಭು ಶರ್ಮೆರ್ ಶ್ರೀ ವೇ.ಮಾಧವ ಭಟ್ರೆಡ ಇತ್ತಿನ ತಾರಿದ ಒಲಿಟ್ ಬರೆದಿನ(ತಾಡ ಪತ್ರ) ಬೂಕುನು ನಾಡ್ ಪತ್‌ದ್ ಅಯಿಟತ್ತಿನ ವಿಷಯ ಓದುದೆರ್. ಮಾಧವೆ ಭಟ್ರೆನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರೆನ ವಂಶದಕುಲು. ಈ ತಾರಿದೊಲಿತ ಓಲೆದ ಲಿಪಿ, ಭಾಸೆ, ತುಳು. ನೆಟ್ಟ್ ಸುರುತ ಐನ್ ಅಧ್ಯಾಯ ನಸ್ಟ್ ಆತ್‌ಂಡ್ ಒರಿನಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪೋತುಂಡು. ಅಜ್ಪ ಅಧ್ಯಾಯದ ಬೂಕು ಉಂದು. ಈ ಬೂಕುದ ಒಂತೆ ಭಾಗ ಮಂಗಳಾದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜೆ ಭಟ್ರ್ ಆದ್ ಇತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಐತಾಳೆರ್ಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಭಾಗ 'ಜಲಂಧೋರಾಪಖ್ಯಾನ'. ನೆತ್ತ ಒಂತೆ ಬರವು ತುಳು ಬರವು(ಲಿಪಿ) ಒಂತೆ ಭಾಗ ಕನ್ನಡ ಬರವು(ಲಿಪಿ) ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆಟ್ಟ್ ಬರೆತಿನ ಕಾಲ 'ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ತುತ್ಯ ಕಲಿವರ್ಷ 1652' ಇಂದ್ ಬರೆತ್‌ಂಡ್. ಸರಿಯಾಯಿ ಕಾಲ ಬರೆತಿನಿ ಅಂದ್‌ಂದಾಂಡ್ ಈ ಗ್ರಂಥ 3000 ವರ್ಸ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಗ್ರಂಥ ಆದುಪ್ಪೊಡು. (ಕಡವ ಶಂಭು ಶರ್ಮ ಅನುವಾದ ಮಲ್ದಿ ಕದಲೀ ಮಂಜುನಾಥ ಮಹಾತ್ಮೆ. ಸಂ. ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಎಚ್.ಜಿ. : ಅನುವಾದಕನ ನಿವೇದನೆ. 2003)

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್ : ತುಳುಕು ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ-ಪಂಡ 1400 ವರ್ಸೊರ್ದು ದುಂಬುದ ಶಾಸನನೊಲೆ ಭಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಬರವು (ಲಿಪಿ) ಕನ್ನಡ. ಅವ್ವತ್ತಂತೆ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ್, ಪಂಡ ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನ ಶತಮಾನದ ಗ್ರೀಕ್ ಪಗರ್‌ಡ್ (ನಾಟಕೊಡು) ಉಪ್ಪುನು ತುಳು ಪಾತೆರ. ಅತ್ತ್. ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರ. ಈ ದೇಶದ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಭಾಸೆ ತುಳು ಆಂಡಲಾ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಭಾಸೆ ಕನ್ನಡನೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು. (ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ). ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಪೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಬದಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಂಡು.

"ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೆ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮ್ರಾಟೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆಳುಪೆರೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಸಂಪರ್ಕ ಆದಿತ್ತಿಜಿ. ಅಯಿತ ಪರಿಣಾಮ ಬಾರಾದಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿತ್ತಿ ಜಾಗ್‌ಡ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡದಕುಲು ಬೇತೆನೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಸೆಡ್ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರೂಪೊಡು ಬದಲಾವಣೆನ್ ತೂವೊಲಿ. (ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜೆ. ಶರ್ಮ ತುಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು ಪೀಠಿಕೆ.) ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತೇದಿ ಬರೆತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಕಲ್ಲ ಬರವು-ಕುಂದವರ್ಮನ ಕದ್ರಿದ ಪ್ರತಿಮಾ ಶಾಸನ. ನೆತ್ತ ಭಾಸೆ ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿ. ಈ ಬರವುಡು ತೇದಿ ಉಂಡು. ತೇದಿ ಇತ್ತಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಲ್ಲಬರವು ಉಂದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 10ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗೊಗು ಸೇರ್‌ದಿನ ಈ ಶಾಸನೊಗು ಗ್ರಂಥ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ ಒಪರ್ದೆರ್."

'ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತು ಲಿಪಿಟ್' ಬರೆಯಿನವು ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತು ಅತ್ತ್ಂದ್ ತಿಗಲಾರಿ ಲಿಪಿತಾವು ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್. ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತುಡ್ದು ತಿಗಲಾರಿ ಅಕ್ಷರ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ವಾದಲಾ ಉಂಡು. "ತಿಗಲಾರಿ ಲಿಪಿನೇ ತುಳು ಲಿಪಿ ಇಂದ್ ಡಾ.ಎ.ಸಿ.ಬರ್ನೆಲ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಂಡ ತುಳು ಲಿಪಿ ಬೊಕ್ಕ ತಿಗಲಾರಿ ಲಿಪಿ, ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಲಿಪಿ ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳು ಲಿಪಿದ ವರ್ಣ ಮಾಲೆಗ್‌ಲಾ ತಿಗಲಾರಿ ಲಿಪಿದ ವಣ ಮಾಲೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು ತಿಗಾಲಾರಿ ಲಿಪಿಡ್ ಬರೆಯಿನ ತಾಳೆಗರಿ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಕಲ್ಲ ಬರವು ಇತ್‌ನೆಟ್ಟ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಜಿ.(ಎಂ.ಬಿ. ಮಂಜುನಾಥ, ಜಿ.ಕೆ. ದೇವರಾಜ ಸ್ವಾಮಿ : ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ವಿಕಾಸ 2011 ಪು.116. ಯುವ ಸಾಧನೆ ಬೆಂಗಳೂರು) ತುಳು ಲಿಪಿಡ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲು ಕೆಲವೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್ 1870ಡ್ ಬರೆಯಿನ ವಿಷ್ಣು ತುಂಗನ ಭಾಗವತೊ. ಉಂದು ಪಿರಾಕ್‌ದ, ಕೈಟ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಬರವುದ ಬೂಕು. ಬರ್ನೆಲ್ ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಲಿಪಿ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು-ಒಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಬರೆಪಿನಕಲೆ ಗುಣ ಇಂದ್ ಪಂತೆರ್(ಮಿತ್ತ ಬೂಕುಡು) ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿನ್ ಆರ್ಯ ಎಳತ್ತು ಲಿಪಿ ಇಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ವೀಘ್ನ ರಾಜೆರ್ನ ಶೋಧ ಇಂಚಪ್ಪದ ಶೋಧ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆಲಾ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ತುಳುತ ವಿಷಯೊಡು ಅರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗು ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಮನ್ನಣೆ ಕೊರೊಡಾಪುಂಡು.

"ತುಳು ಭಾಸೆ ಮಸ್ತ್ ಬುಲೆದಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಪರಿವಾರದ ಭಾಸೆ ಇಂದ್ ಡಾ.ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಬರೆತೆರ್. ಪಾತೆರಕತೆದ ಭಾಸೆ ತುಳು. ಉಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊಡು ಮಾತ್ರ ಉಂಡುಡಲಾ ಅವು ಸೈಪಿನ ಲಕ್ಷಣ ಇಜ್ಜಿ." (Sturrock J.: Madras district manuals south canara. P. 136, 1894)

"ತುಳು ಸ್ಥಳ ನಾಮೊಡು ತುಳು ಪದೊಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ಪದೊಕುಲು -ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಲೆಗ್ ಸಮಾನ ಆಯಿ ರೂಪೊಲು-ಮುಲ್ಪ ತೋಜಿ

ಬರ್ಪುಂಡು. ನೆಕ್ಲೆಡ್ ಒಂತೆ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದೊಕುಲು, ಬಹುಷ ಉಂದು ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಪದೊ (Proto Dravidian words) ಕುಲು ಆದ್ ಇತ್ತೆ ಖಿಲವಾದ್ (obsolete) ಪೋತುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಡ ಅರ್ಥ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಅವು ಮುಲ್ಪ ಉಪ್ಪುನ ಚೋದ್ಯ. ಒಂದು ಪದ ಬಳಕೆ ತತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅರ್ಥಕಲೆದ್ ಆ ಭಾಸೆದ ಪದನಾ ಅತ್ತಾ ಇಂದ್ ಸಂಶಯ ಆಪಿನಾತ್ ಅವು ಪರ ಪುದರ್ ಆವು." (ಕೆಮ್ತೂರು ರಘುಪತಿ ಭಟ್ಟ ಪು.12, 1979 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ ಬೆ. 18)

ತುಳು ಕಾವ್ಯ

ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಯತಿಲು ಬರೆಯಿನ ದಶಾವಾತಾರದ ಪದ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1480–1600 ಮುಟ್ಟ ಮಾತೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ಇತ್ತಿ ಪದ. ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿ ಬರೆಯಿನ ಮಹಾಭಾರತೊ (14–15ನೇ ಶತಮಾನದ) ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾವ್ಯ ಆಂಡಲಾ ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಂಬು ರಾಮಾಯಣ ರಚನೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ ಆಯೆನೇ ಪಂತೆ. "ತೆಳಿವುಳ್ಳಕುಲು ಭೂಮಿ–ತುಳ್ಯೆ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯೊ ತುಳು ಭಾಸೆ ಕವಿಕುಲು ವಿಸ್ತರಿತೆರ್ಯೆಯೇರ್." (ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿನ ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾ ಕಾವ್ಯ 2000) ಆಯೆನ ಗುರು ನಾಣಿಲ್ತಾಯ ಕುಲದ ಏಣಿಪಾಣಿ ಮುಕುಂದ ಒಂಜಿ ಬಿರ್ಸೆ ಕವಿ ಆದ್ ಇತ್ತೆರ್‌ನ್ಪೆ ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿ. ಈ ರಾಮಾಯಣೊನೆ ಪಂಡಿತ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಚಿಂತಾಯೆರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ 1984ಟ್ಟ್ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಚಿಂತಾಯೆರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' ಕೃತಿನ್ ಪಿದಯಿ ಕನತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ 500 ವರ್ಸ ದುಂಬು ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನ ರಿವಾಜ್ ಇತ್ತಿನೆಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

"ಶಂಕರನಾರಾಯನ, ಗುಡ್ಡೆತರಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ಕವಿಕುಲ್ನ ಪುದರ್, ರಾಮಾಯಣ, ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸ್ವಯಂವರ, ಬಾಣಾಸುರ ವಧೆ, ಕೀಚಕ ವಧೆ, ಅಂಬರೀಷೋಪಖ್ಯಾನ–ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲ ಬೂಕುದ ಪುದರ್‌ನ ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಐನ್ ಕಾವ್ಯ, ಅತ್ತಾಂದೆ, ಇತೊರ್ತು ತಿಕ್ಕ್‌ದಿನ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ, ಕಾವೇರಿ, ದೇವೀ ಮಹಾತ್ಮೆ–ಉಂದು ಮಾತ ಸೇರ್ದ್ ಒಟ್ಟು ಒಂರ್ಬ ಬೂಕುಲು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಚಿಂತಾಯೆರ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ರೆ.ವ. ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಬರತಿನ ಅ A Gramar of the Tulu Language ಗ್ರಂಥ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್ (ಪು. 133) 'The poetry' (According to metrical rules) ಮಂಡೆ ಬರವುಡು ಕೆಲ ಪದ್ಯ ಕೊರ್ತೆರ್. (ಅವ್ವೆ ಬೂಕುಡು)

ತುಳುತ ಸುರುತ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಬರೆತೆರ್. 1913ನೇ ವಿಷಯೊಡು ಬರೆಯಿನ ಆರೆನ ಮಿಥ್ಯನಾರಾಯಿನ ಕಥೆ ಆನಿದಾ ಕಾಲದ ತುಳು ಪರಪೋಕುದ ಪರಿಚಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಆರ್ ತುಳುಕು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಲಿಪಿನ್ ಶೋಧನೆ

ಮಲ್ದೆರ್. ಬಂಗಾರದಂಗಿತ ಕತೆಲಾ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನವು (1933) ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ (1929) ತುಳು ಖಂಡ ಕಾವ್ಯ. 15 ಸರ್ತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಭಾವತಿನ ಮದ್ಮೆ (ತುಳು ನಾಟಕ) ರತ್ನಾವತಿ ಕಲ್ಯಾಣ (ಯಕ್ಷಗಾನ) – ಉಂದು ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಜಿ.

ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ 1977ಟ್ಟ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಬರವುದ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯ.

ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್

ಸುಮಾರ್ 2,250 ವರ್ಸ ದುಂಬು ಭಾರತೊನು ಆಲ್ದಿನ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯ, ಕೇರಳ ಪುತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಪಂಡ್ ಅವು ತುಳುನಾಡ್ ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಪುತ್ರ' ಪಂಡ 'ಜನಾಂಗೊಗು ಸೇರಿದಿನಾಯೆ' ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆಡ್ಡ್ ಕಡಲ ಬರಿ ಮುಟ್ಟ ಶಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನವು ತುಳುವೆರೆ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆ. 'ಶಕ್ತಿ ಪುತ್ರ' ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ರೂಪ ಸತ್ಯೊಲೆ ಪುತ್ರ > ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಆದ್‌ಪ್ಪೊಡು ಇಂದ್ ಯೆನ್ನ ಮದಿಪು. ಶಕ್ತಿ ಪುತ್ರ > ಸತಿಯ ಪುತ್ರ ಪಂಡ ಶಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ (ಭೂತಾರಾಧಕರು) 'ಜನಾಂಗದಕುಲು'. ಈ ಸತ್ಯ ಎಚ್ಚ ಒಪ್ಪಿತಾಪುಂಡು. ಸತ್ಯೊಲು ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಪ್ಪ್ಯ. ನಲ್ಕೆದಕಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಆನ್ ಪೊಣ್ಣು ದೈವೊಲೇ ತುಳುವೆರೆ ಶಕ್ತಿ /ಸತ್ಯೊಲು.

ಸುಮಾರ್ 1,700 ವರ್ಸ ದುಂಬು ಬರೆತಿನ ಸಂಘಂ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು "ಮೈಯಿಟ್ ಬಂಗಾರ್‌ದೀದ್ ರೈಸೊಂದುಪ್ಪು ಕೋಶರೆರೆ ಜನೊಕುಲೆ ತುಳುನಾಡ್" ಇಂದ್ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊಡು ತಮಿಳ್‌ನ ಸಂಘ ಕವಿ ಮಾಮೂಲ್‌ನಾರ್ ಬರೆತೆರ್. ಕೋಶರೆರ್ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರಿ ಬಂಟೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಗೆತೊಂದೆರ್. ಮೊಕುಲು ತುಳುನಾಡ್ ಅತ್ತಾಂದೆ, ತಮಿಳ್ನಾಡ್ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ನಿಲೆ ಆದ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪನೇ ದಂಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಇತ್ತೆರ್ ಇಂದ್, ಸಂಘ ಕಾಲದ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಲಾ ಪನ್ಪುಂಡು. 'ಮಧುರೈಕ್ಕಾಂಚಿ' ಪನ್ಪಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತಮಿಳ್ ಪಾಟ್‌ಡ್ ಮೊಕಲೆನ್ 'ನಾನ್ಮೊಳಿಕೋಶರರ್' ಪಂಡ ನಾಲ್ ಭಾಶೆ ತೆರಿನಕುಲು ಪಂತೆರ್. ....ಆ ನಾಲ್ ಭಾಸೆ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗು, ತುಳು ಇಂದ್ ಪಂಡಿತೆರ್‌ನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ ಅಂಚಾಂಡ್ 2000 ವರ್ಸದ ಆರಂಭ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕೋಶರೆರ್ ಗಟ್ಟಿ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. (ತೂಲೆ–ರಮೇಶ ಕೆ.ವಿ. ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ. ಪು.19) ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಭಾಸೆ, ಬರವುದ ವಿಷಯೊಡು ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ ಕೊರಿ ಮಾಹಿತಿನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಬರೆತಿನಿಂಚ : "ಕ್ರಿ.ಶ.150–180 ವರ್ಸದ ಅಂದಾಜಿಡ್ ಕರಿಕಾಲ ಚೋಲನ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಿ ಮಾಮುಲ್‌ನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರಣರ್ ಪನ್ಪಿನಾರನ ತಮಿಲ್ ಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ (ಉಲ್ಲೇಖ : Krishnaswami Aiyangar) ಕೋಶರ್ ಪನ್ಪಿನ

ಜನೊಕ್ಲು, 'ನನ್ನ'ನ ದೇಶೊನು ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್ ಇಂದ್, 'ನನ್ನ'ಗ್ಲಾ ಆಗಲೆಗ್‌ಲಾ ಆಯಿನ ಡಂಡ್ ಸಾಧಗೊಡು ನನ್ನೆ, ಪಟ್ಟದಾನೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡೆ ಇಂದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. 'ನನ್ನ'ನ ರಾಜ್ಯ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪಗಾನಗ ತಮಿಳ್‌ಡ್ 'ನನ್ನನ್' ಪುದರ್‌ದಾಯೆ ಕನ್ನಡೊಡು 'ನನ್ನ' – ಅರಸು 1–2ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಇತ್ತೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಪು. 15 ಉಲ್ಲೇಖ Krishnaswami Aiyangar : Beginings of south Indian History, pu 107 ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ. 2007)"

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಬಿ. ವಸಂತ ಸೆಟ್ರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಇಂಚ : ಇಮ್ಮಡಿ ನಂದಿ ವರ್ಮನ ಪಟ್ಟತ್ತಾಳ್ ಮಂಗಳಮ್‌ದ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು, ಪಲ್ಲವ ರಾಜನ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿ ಜನೊಕುಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬಾರದಿಗೆದ ಭಾಗ ಆದ್ ತುಳುವೆರ್‌ನ್ ತೋಜಪಾದೆರ್. ಚೋಳ ಒಂಜನೆ ರಾಜ ರಾಜನ್ ಲೇಡನ್ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನೊಡು (ಮಲ್ಲ) 'ತುಳುನಾಡ್ ಗೆಂದ್‌ಯಾ' ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಒಲ್ತು ಒಡೆ ಮುಟ್ಟ ಇಂದ್ ಬರೆತ್‌ಜೆರ್. (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಪು.37 ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ 2007)

ಕನ್ನಡ ಶಾಸನೊಲೆಡ್ ತುಳು ದೇಶ

ಕ್ರಿ.ಶ. 602ತ್ತೆ ಮಹಾಕೂಟದ ಕಂಬೊದ ಬರವುಡು ಆಳುಕ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಅಳುಕ ಪಂಡ ಆಳುಪರಸೆರ್ ಆಲ್ದಿನ ಆಳ್ವಖೇಡ, ಅವು ತುಳುವೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಇಂದ್ ಮಾತ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಳುಪೆರೆ ಬಾರಾದಿಗೆದ ಊರುಗು 'ಆಳ್ವಖೇಡ' ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಭಟ್ಕಳ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆದ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು 'ತುಳು ಕಟಕ' ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ರಾಜೆ'ರ್ನ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಆಳುಪರೆ ಬಾರಾದಿಗೆದ ಜಾಗ್‌ನ್ ಆಳ್ವಖೇಡ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕಲಾ ಕಲ್ಲ ಬರವು ಉಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ತುಳುನಾಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಆಳ್ವಖೇಡ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಒಂತೆ ಭಾಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು – ಉಂದು ಮಾತ ಅಪಗ ತುಳುನಾಡ್ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಭಾಸೆಲಾ ತುಳು ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮೂಡಾಯಿ ಬೆದ್ರದ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ ಬರವು(ಕ್ರಿ.ಶ. 1430) ತುಳು ದೇಶೊನು ಪುಗರುಂಡು. ತುಳು ದೇಶ ಪನ್ಪಿನ ಮುತ್ತೈದೆನೆ ಕಾಂತೆನ ನಡು ಮುಂಡೊಡು ಇತ್ತಿ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು ಗೆರ ಸೊಪ್ಪೆ.(ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ ಪೀಠಿಕೆ. ಪು.12) ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ ಬರವು ಇಂಚ ಪನ್ಪುಂಡು:

"ಆ ಸುರಗಿರಿತ ತೆನ್ಕಾಯಿಗ್ ಮೆರೆವೊಂದು, ರೈಸೊಂದು ಉಂಡು ತುಳು ದೇಶ,... ತುಳು ದೇಶೊಗು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಯಿನ ನಗರ ವೇಣುನಾಮ ಪುರ!" (ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ ಬೊಕ್ಕ ಎಂ.ಜೆ. ಶರ್ಮ ತುಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು ಪು.144) ಬೆದ್ರಗ್ ವೇಣುನಾಂ ಪುರ ಇಂದ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಪಂತೆರ್. ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತುಳು ಭಾಸೆ ತುಳು ದೇಶೊನು, ಪುಗರ್ದಿನಿ ಕನ್ನಡೊಡು. ಈತ್ ಬರವುನು ತುಳುಟು ಬರೆತೊಲಿ.

ಮೂಡಾಯಿ ಬೆದ್ರದ ಪೊಸ ಬಸ್ತಿದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1430 ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಮಂಗಳೂರು ಸ್ಥಳೊಟು ಇತ್ತಿ ತುಳು ದೇಶದದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಉಂಡು (SII, Vol. VII, No. 196 ಕ್ರಿ.ಶ. 1430)

ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮೂಡಿಕೇರಿ ಬಾರ್ಕೂರು–ಈ ಶಾಸನೊಡು "ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಚಂಡರಸ ವೊಡೆಯರೂ ಬಾರಕೂರ ತುಳು ರಾಜ್ಯವನು ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುವ ಕಾಲದಲೂ (SII, Vol. VII. No. 309) ಇನ್ಪಿನ ಬರವು ಉಂಡು. ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಹೊಸ ಬಸ್ತಿ. "ತೌಳವ ದೇಶದೊಳಿಪ್ಪ (೯) ಜಿನಧರ್ಮದಾಗರಮ ತಾನೆನೆ" (SII, Vol. VII, No. 198) ಪನ್ಪುಂಡು ಕುಡೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ ಬರವು. ಇಂಚ ತುಳು – ತುಳು ರಾಜ್ಯ, ತುಳು ದೇಶ, ತುಳು ವಿಷಯ, ತುಳು ಕಟಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಶಾಸನೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಘಟ್ಟದ ತಿರ್ತ ತುಳುನಾಡ್ ಮಾತ್ರ ಬಾರ್ಕೂರು. ತುಳು ರಾಜ್ಯೊನು ಆಳ್ದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಜಾಗ. ತುಳುರಾಜ್ಯ ಸುರುತ ರಾಜಧಾನಿ ಬಾರ್ಕೂರು. ... ಕನ್ನಡ ಶಾಸನೊಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಶಾಸನ ಬಲ್ಮುರಿ ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1012) (ಬಿ. ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಪು. 37 ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2007)

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಕಲ್ಲಬರವುಡು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1203) ತುಳುವ ಕುಲ ತೌಲವ ಕುಲ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಕೊರೆದ್‌ಂಡ್.

ಕಲ್ಲ ಬರವು ನಂಕ್ ಎಚ್ಚ ತಿಕ್ಕುನು ಬಾರ್ಕೂರು ಬಸ್ರೂರುಡು.

ಅಂಚೆನೇ ತುಳುವ ದೇಶ, ತುಳುವ ಸೇನ ಬೋವ, ತುಳುವ ಸೆಟ್ಟಿ, ತುಳುವ ಚಂಡಿಗ, ತುಳುವ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿ ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ತುಳುವೆರೆನ ಪುದರ್ ಕೊರೆದೆರ್. ಕ್ರಿ.ಶ. 1401 ಶಾಸನ ಬಸ್ರೂರುದ ಪಡುವ ಕೇರಿದ ಒರಡೆ ಬಳಿತ ಅರಮನೆದ ತುಳುವ ಹೆಗ್ಗಡಿತಿನ (SII, Vol. IX 424) ಪುದರ್‌ನ್, ಕ್ರಿ.ಶ. 1541ತ್ತ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಕೆಂಚನೂರುದ ತುಳುವಾಳುವನ ಪುದರ್‌ನ್ ಕೊರೆದ್‌ಂಡ್. ಬಸ್ರೂರುಡು ತುಳುವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಗರ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಲಿಂಗ ಉಂಡು. ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರತ್ ನಡುಟು ಅಮರ್ದ್ದ್ ಪೋತುಂಡು. ತುಳು ಭಾಸೆ ಭಟ್ಕಳದ ಉರುದಾಲಾ ಭಾಸೆ ಆದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊನು ಭಟ್ಕಳದ ಶಿರಾಲಿದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1356ನೆ ಶಾಸನೊಡು ಬರೆತಿನ ಬರವು ಪನ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ದೇವರಸ (ಆಳುವರಸ)ನ ಶಾಸನ. "ಎರಡು ಭಾಸೆಯ ಗ್ರಾಮ ಜನರಿಂಗೆ ಅರಸರು ಬಿಡಾರವನು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ವುಕಾ ಇಕ್ಕಿದೆವು." "It is Interesting to note that the people are referred to as talking to as talking two languages evidently the Tulu and Kannada (ಗುರುರಾಜ್ ಭಟ್ ತುಳುನಾಡು ಪು. 216) ಉಲ್ಲೇಖ : KI Vol III I No 47 of 1940-41)

"ಭಟ್ಕಳದ ಮಾವಳ್ಳಿ ಶಾಸನೊಡು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1547) ಚಂದ್ರವಂಶದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಸಾಳುವ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯೆರ್ ತುಳುದೇಶ ಗೆರಸೊಪ್ಪೆನ್ ರಾಜಧಾನಿ ಮಲ್ತ್ ಅಲ್ಪದ

ವಾಸದ ಬೂಡುಡ್ದು ನಗಿರೆ ಹೈವ ತುಳು, ಕೊಂಕಣ ರಾಜ್ಯೊಲೊನೆ ಬಾರೊಂದು ಇತ್ತೆ ಇನ್ಪಿ ಬರವು ಉಂಡು. (... ಓ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಸಾಳುವ ಕ್ರುಷ್ಣ ದೇವರಾಯ ಒಡೆಯರು ನಗಿರೆ ರಾಜ್ಯ ಹೈವ ತುಳು ಕೊಂಕಣ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಮನು... ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸುತಂ ಗೆರೆಸೊಪ್ಪೆಯ ರಾಜಧಾನಿಯ ನೆಲೆ ವೀಡಿನೊಳಿರುತ್ತಿದ್ದಂದು) (ಗುರುರಾಜ್ ಭಟ್ ತುಳುನಾಡು ಪು. 216 – ಉಲ್ಲೇಖ KI Vol III I 79 of 1939, 40 dated 1547 A.D.)

ಆಳುಪರಸೆ ಬಂಕಿದೇವನ ಅರಮನೆ ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ ಇತಿಹಾಸದ ಬಿರ್ಸೆ ಜಗದೀಶ ಸೆಟ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಂಜೇಶ್ವರೊಡು ಆಯೆ ಓಡ್ಲೋಲಗ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆಗೆ. (ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂ. 18)

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ತುಳು ನಾಡು

ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತೊಡು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1115) ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಸುರುತ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಬೂಕುಡು ಎಚ್ಚ ದಾಲ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿ ನಾಲ್ನೂದು ವರ್ಸ ದುಂಬು ಬರೆದಿನವು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಬರೆಪೆ : '... ಮುರಹರನ ಪೇಂಟೆ ನಾಡೊಂದು ಕಿರೀಟಿ ತುಳುವೆರೆ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆ'. ಇಂದ್ (ಆದಿ ಪರ್ವ ಸಂ. 21)

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಡ್ ತುಳು ಓದು : ತುಳುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಲು

ನಮ್ಮ ಅರಸೆರ್ ಕನ್ನಡದ ಅರಸೆರ್ಡ್ಪ ಮದ್ಮೆದ ಸಂಬಂಧ ಬೆಸೆಯಿನ ಕಾರಣ ಆದ್ ಅಪಗದ ಅರಸೆರೆ ಕನ್ನಡೊನು ಎಚ್ಚ ಪತೊಂಡೆರ್ ಇಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕನ್ನಡದ ಅರಸೆರ್ಡ್ ಕನ್ನಡೊಡು ವ್ಯವಹಾರ ಮಲ್ಪು ಅಗತ್ಯ ಎಚ್ಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಅರಸೆರ್ ತುಳುವೆರ್ ಆಂಡಲಾ ಕನ್ನಡೊಗು ಎಚ್ಚ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಕೊರ್ದು ತುಳು ಬರವುನ ಬರಿಕ್ ದೀಯೆರ್. ತುಳುಕು ರಾಜಾಶ್ರಯ ತಿಕ್ಕಿಜಿಡಲಾ ಊರುದ ಜನೊಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಅಕಲೆನ ಪರಪೋಕು ತುಳುಟೆ ಮುಂದರಿಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಎನ್ನ ಮದಿಪು.

ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ 1532ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನಿ. ಅಯೆ ತಾನ್ 'ಭರತೇಶ ವೈಭವೊ'ನು ಕೊಂಡಾಡಿದಿನಿ – 'ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಡೆಂದು ತುಳುವರು ಮೈಯುಬ್ಬಿ ಕೇಳ ಬೇಕಣ್ಣ' ಇಂದ್ ಮೂಜಿ ಭಾಸೆಡ್. ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟು. (ಕೋಶರೆರ್ ನಾಲ್ ಭಾಸೆ ತೆರಿದೆರ್). ಅಪಗ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಭಾಸೆಲಾ ತೆರಿದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಮೂಜಿ ಭಾಸೆ ಕಲ್ದೆರ್. ವಿಜಯನಗರದರಸೆರೆ ಪ್ರಭಾವೊಡು ತೆಲುಗು ಭಾಸೆದ ಜ್ಞಾನ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ, ರತ್ನಾಕರಧೀಶ್ವರ ಶತಕ – ಪನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಶತಕೊಲೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾವಿರದಾತ್ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ ಗೀತೆಲೆನ್ ಬರೆತೆ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಲಾ

ಕನ್ನಡೊನು ತಾಜೊಂಗ್ಂದೆರ್. ಆರ್ ತುಳುಟು ಬರೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ದ್‌ಜೆರ್. ಬರೆಪಿನಕುಲುಲಾ ಓದುನಕುಲುಲಾ ಕನ್ನಡದ ಬರವುಗು ಒರ್ಗುದು ಪೋತೆರ್.

ಅಲ್ಪಕಾಲ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ತಾನ್ ಊರಿ ಪಜ್ಜೆದಚ್ಚಿ ಮಾಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಒತ್ತುದು, ಕನ್ನಡ ಬರವು ಭಾಸೆಡ್ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ ಬರೆಯಿನ ಮುದ್ದಣೆ, ಕವಿ ಮುದ್ದಣೆ (1869) ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಕನತಿನಿನಾರ್. ಮೇರ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ ಬೊಕ್ಕ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ. ಬೆನಗಲ್ ರಾಮ ರಾವ್ (1876) ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈ (1883) (ತುಳು ತೆರಿನ ಗೌಡ ಸಾಸ್ವತೆರ್) ಮುಂಡ್ಕೂರು ನರಸಿಂಹ ಕಾಮತ್ (1883), ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ (1888) ಯಕ್ಷಗಾನ ಕವಿ ಕವಿ ಭೂಷಣ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1885), ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ (1890), ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ (1893) ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ (1894), ಕೊರಡ್ಕಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ (1895), ಭಾಸ್ಕರ ಆನಂದ ಸಾಲೆತೊರೆ (1900) – 19 ಶತಮಾನೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಈ ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಿಭೆಲು ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ–ಬರವುಡು (ಲಿಪಿ) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ದಿನ ತುಳುವೆರ್. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆತ ಪೊಲಿನ್ ತುಳುವೆರ್ ದಿಂಜಾದೆರ್. 20–21ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಪುಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಚ್ಚ ಉಂಡು.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು–ಕನ್ನಡ

ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಮಹಾಶಯೆರ್ ತುಳುನು ಪುಗರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಬೂಕು ಬೆನ್ಪಿನ ಕೆಲಸರಾ ಶುರು ಆಂಡ್ ಇಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಸು. 1850 ಕಾಲೊಡು ಕ್ರಿಸ್ತೆರ್ ಆಯಿನ ತುಳುವೆರೆ ಭಾಸೆ ಕನ್ನಡ ಆವೊಡಾ ಅತ್ತ್ ತುಳು ಆವೊಡಾ ಇಂದ್ ಚರ್ಚೆ ಆಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಒಂಜಿ 'ತುಳು ಚರ್ಚ್' ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ 'ಕನ್ನಡ ಚರ್ಚ್' ಮಲ್ಪುನು ಇಂದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಚರ್ಚೆಡ್ ಚರ್ಚ್‌ದ ಭಾಸೆ ಕನ್ನಡ ಆವೊಡು, ಪಾತೆರುನ ಭಾಸೆ ತುಳುವೇ ಉಪ್ಪಡ್ಂದ್ ಆಂಡ್. ಕ್ರಿಸ್ತೆರ್ ಆತಿನ ಎಚ್ಚ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು, ಅಕಲೆಡ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಬಂಟೆರ್, ಬಿರುವೆರ್, ಮೊಗೆರ್‌ರ್ (ಮರಕಲೆರ್). ಮೊಕಲೆಡ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಬಿರುವೆರೇ ಕ್ರಿಸ್ತೆರ್ ಆತಿನಿ. ಮೊಕಲೆಗ್ ಕನ್ನಡ ಬರ್ಪುಜಿ. ಆಯಿಡ್ದಾತ್ರ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಅಗತ್ಯ ಎಚ್ಚ ಇಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಂಚ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ದಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಬೂರುಂಡು. (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ. ಪು.809–2006) ಮಿಷನ್‌ದ ಪಾದ್ರಿನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್, ಪದಕುಲೆನ್ ತುಳುಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ದೆರ್. ಆಂಡ ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಎಚ್ಚ ಬೆರಿ ಸಾಯ ಕೊರಿಯೆ. ಬೈಬಲ್‌ದ ಕೆಲವು ಭಾಗೊನು ಕನ್ನಡೊಡೇ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟು ಬಲತಿ ಕನ್ನಡದ ಸುರುತ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆ

ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ(1843) ಕನ್ನಡದ ಆದಿದ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆ. ಉಂದು

ಪುಟ್ಟಿನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್. ತುಳು ನಾಡ್‌ದಕುಲು ಕನ್ನಡೊನು ಎಂಚ ತಾಂಗೊನ್‌ವೆರ್ ಇಂದ್ ತುಳುವೆರ್ ನೆಲಡ್ದ್ ಪಿದಡಿನ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆನೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕನ್ನಡ-ತುಳು: ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆಟ ಕನ್ನಡೊಡು ಗೊಬ್ಬುದಿನಿ ಎಚ್ಚ. ಕುಂಬಳೆದ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕವಿ. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕವಿಕುಲು ಈ ತಾದಿಡ್ ಬೆಂದೆರ್. ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬರೆನ 'ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸಂಹಾರ' ಬರೆಯೆರ್.

ತುಳುಟು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿ ಸುರುತ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಪರೆಯಿನ 'ಪಂಚವಟಿ ರಾಮಾಯಣೊ-ವಾಲಿ ಸುಗ್ರಿವರ ಕಾಳಗ'(1887) 'ಕಿಟ್ಟ ರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗೊ' (ಬಡಕ ಬಯಿಲ್ ಸಂಕಪ್ಪೆ). 'ತುಳು ಪಂಚವಟಿ ವಾಲಿ ಸಂಹಾರ'(ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ರು) ಅಂಗದ ರಾಜಿ ಪ್ರಸಂಗ (ಕೆಮ್ಮೂ‌ತುರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಸೆಟ್ರ್)...ಇಂಚ ಕೆಲವು ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಬತ್ತ.. ಇಂಚ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತಾದೆರ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್.

ತುಳುತ ಬಂಜಿಡ್ ಕನ್ನಡಲಾ ಉಂಡು ಕನ್ನಡದ ಬಂಜಿಡ್ ತುಳುಲಾ ಉಂಡು ಪಂಪ ರನ್ನರ ಕಾವ್ಯೊಡು

ಪಂಪ ರನ್ನೆರೆ ಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಪದಕೊಲು ಉಲ್ಲ. ಉಂದು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪುಟ್ಟಿನೆತ್ರಾಡ್ದ್ ತುಳುಟು ಕೆಲ ಪದೊಕುಲು ಹಳೆಗನ್ನಡ ಆವು. ಕೆಲವು ಅಯಿಡ್ದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದಲಾ ಉಂಡು. ಉದಾ: ಚಾಕನ, ದಲ್ಯ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದೊಕುಲು ಹಳೆಗನ್ನಡೊಡು ಇಜ್ಜಿ. ಆವಡ್ ಹಳೆಗನ್ನಡಲಾ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡನೇ.

9-10ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ ತುಳುತ ಪುದರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಪಂಪನ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಪದ್ಯೊಡು ಮೈಮೆ ಪನ್ಪಿ ಪದ. "ಚಾಗದ ಭೋಗದಕ್ಕರದ ಮೈಮೆಗೆ ಬೆರಗಾದವಾದಂ..." (ಪಂಪ ಭಾರತ 6-67) ಕಮ್ಮನೆ ಪರಿಮಳ. ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಸುವಾಸನೆ. ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮೆನೆ ಮತ್ತು ವಾಸನೆ. ವಾಸನೆ ಎಂದರೆ ನಾತ. ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಪರಿಮಳ).

ಮರಳುವ ಪಾಲ್ಗೆ ಅಲೆಯ ಪನಿಯನ್ ಬೆರೆಸಿದವೋಲ್-ಕೊದ್ಯುನ ಪೇರ್‌ಗ್ ಅಲೆ ಮಯಿತಿ ಲೆಕ್ಕ (ನೃಪತುಂಗನ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗ. ಮುಡಿವರಂ ಬರ್ಚಿದ ಕೋಪದಿಂ.... ಕನ್ನಡ ವೇಣೀ ಸಂಹಾರ (ಪು. 135)

ರನ್ನನ ಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ ಸುಗಿಪು, ಮಡೆ ಕೂಳ್.

ಕೈವಟ್ಟಲ್ ಎಟ್ಟುಗೆ - (ತ.ಸು. ಶ್ಯಾಮ ರಾಯ)

ಬೆಂದ್ರ್, ಅಲೆ, ಮಡೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಅಪ್ಪ/ಅಬ್ಬೆ, ವರ್ನ >ಬಣ್ಣ ಅರಾತಿ >ಪ್ರಾಚೀನ, ಕುರಾಕಿಲ್-ಕಿರು ಬಾಕಿಲ್, ಬಾಕಿ ಮಾರ್ >ಬಾಕಿಲ್ದ್ ತಿಮಿರ್(ಕಂಡ)-ಇಂಚ ಕೆಲವು ಪದಕೊಲೆನ್ ದೆತ್ತ ಪಾಡಿಯರೆ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ತುಳು/ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಪದ ಪೆಜ್ಜರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಕನ್ನಡದ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತುಳು ಪದಕೊಲು :

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕನ್ನಡದ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತುಳುತ 'ಓಲ್ಯ' ಪಾಡ್ದೆರ್-ಪೂದೋಟದ ಓಲ್ಯಮ್. (ಹೂ ತೋಟದ ಸಾಲು) (Studies in Indian Place Names Place Vol xxix 2010 The place neme society India Mysore)

ನಮ್ಮ ಊರುದ ಮಸ್ತ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತುಳು ಪದೊಕುಲು ಉಂಡು.

ಅರುವಾರ-ಏಲಂ, ಪಡಿ, ಮಾನ, ಕುಡ್ತೆ, ಕುಡತೆ, ಅಸಾಡಿ, ಮುಳುಕ, ಚರು/ತರ್ವ, ಸೇರು, ಬಳ್ಳ ಕಲಸೆ, ಪಡಿಯಕ್ಕಿ - ಇಂಚ ತುಳು ಬೆರಕೆ ಉಂಡು.

ನೆಡ್ದಲಾ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಪಂಡ ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ತಿಂಗೊಲುದ ಲೆಕ್ಕ ಪನ್ಪಿನವು. ಪಗ್ಗುಡು ಪದಿನೇಲ್ ಪೋಪಿನಾನಿ - ಉಂದು ತುಳು ಪದ್ಧತಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1385ತ್ತ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು. "....ಹಂಗು ತಿಂಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಹೋಹ ಮಂಗಳವಾರದಲು...." (SII. Vol.27 No. 333) ಪಂದ್ ಉಂಡು. ".... ಹಗುವಿನ ತಿಂಗಳ ದ್ವಾದಶಿ....." (S.I.I. Vol. XVIII No. 351) ಹಗು ಅತ್ತ್ಂಡ ಹಂಗು ತುಳು ಲೆಕ್ಕದ ಪಗ್ಗು ತಿಂಗಳು ಆದ್ಪು ".... ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 17 ಹೋಹಾಗ, ನಡವ ವಾರ 1 ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹೋಹಾಗ ನಡೆವ ವಾರ 1 ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹೋಹಾಗ ನಡೆವ ವಾರ...." (ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜೆ. ಶರ್ಮ ತುಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು ಸಂ. 87) 'ಶ್ರೀಪ್ರಮಾದಿ ಸಂ. ಮಕರ ಮಾಸ 4 ಹೋಹ ಮಕರ ಮಾಸದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದಂದು...' (S.I.I. Vol. VII No. 297)

ಕ್ರಿ.ಶ. 1384ರ ಶಾಸನೊಡು. "ಈ... ಕಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾರೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಣೀ ಕೂಡಿ ಊರಾಣೆ ಬೀಯ ಆಲೂ ದೂ ಸಲ್ಲದು. ಸೋನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೋನೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಲುಊದು." (ಡಾ. ಪಿ.ಎನ್. ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ ಕುಂದನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು ಸಂ. 32) ಎಂದಿದೆ. '...ಕಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆಣಿ (ಕು)ಡಿಯ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಶಾಸನವ ಮಾಡಿ....' (S.I.I. Vol. XVII No. 141) ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಎಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದ ತಿಂಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರು ತಿಂಗಳು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಆಗಿರಬೇಕು. (ತುಳುಟು ಕಾರ್. ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಕಾಲ್). ತಾರೆ (ಕಾರ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಆಟಿ), ".....ಸೋಬ ಕ್ರುತು ಸಂವತ್ಸರದ ಸೋಣ ತಿಂಗಳಲು...." (ಅದೇ 54-1543) ಇಂಚ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಐನ್ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಲ್ ಒಂಜಪ್ಪೆ ಆದುಪ್ಪು ಪದೊಕುಲು

ತುಳು	ತಮಿಳ್	ಕನ್ನಡ	ತೆಲುಗು	ಮಲೆಯಾಲ
ಅರಲು	ಅರಲ್	ಅರಲು	ಆಡಲು	ಅರಲುಕ
ಇರೆ	ಇಲ್ಲೈ	ಎಲೆ	ಎರೆ, ಇರೆ	ಇಲ
ಅಮರ್	ಅಮರ್	ಆಮರು	ಅಮಯ	ಅಮೆಯಕ

ಕೊಡಿ	ಕೊಡಿ	ಕುಡಿ, ಕೊಡಿ	ಕೊಡಿ	–
ಕೊಡೆ	ಕುಡ್ಯೆ	ಕೊಡೆ	ಗೊಡಗು	–

ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕನ್ನಡ ಒಂಜಿ ಆದ್ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ		ತುಳು	ಕನ್ನಡ
ತುಏಂಬು	ತುಏಂಬು	ತುರುಕು	
ಚೆವಿ	ಕೆಬಿ	ಕಿವಿ	
ವಿಲ್ಲೈ	ಬುಲೆ	ಬೆಳೆ	
ಮರಂ	ಮರ	ಮರ	

ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಪದದ 'ಪ' ಪನ್ಪಿ ಅಕ್ಷರ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಹ' ಆತ್ಂಡ್ ತುಳುಟು ಪ ಒರಿದ್ಂಡ್

ಪಂಜಿ–ಹಂದಿ	ಪಚ್ಚ – ಹಚ್ಚ, ಹಸಿರು
ಪಜ್ಜೆ–ಹೆಜ್ಜೆ	ಪನ್–ಪೇಳ್, ಹೇಳು
ಪತ್ತ್–ಹತ್ತು	ಪರ್ತಿ–ಹತ್ತಿ
ಪಚ್ಚಡ–ಹಚ್ಚಡ	ಪದಿನಾಲ್–ಹದಿನಾಲ್ಕು
ಪಕ್ಕಿ–ಹಕ್ಕಿ	ಪರ್ಬ–ಹಬ್ಬ
ಪರಪುನ–ಹರಿಯುವ	ಪರು–ಹಲ್ಲು
ಪಗೆ–ಹಗೆ	ಪತ್ತು–ಹತ್ತು
ಪಡೆ–ಸೈನ್ಯ ಪೊಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ	ಪರತ್–ಹಳತು
ಪತ್ತೆ – ಪತ್ತೆ	ಪಲ್ಲ – ಹಳ್ಳ
ಪರು–ಹಲ್ಲು	ಪಟ್ಟಂಗ–ಪಟ್ಟಂಗ
ಪಳ್ಳಿ–ಹಳ್ಳಿ	ಪಿತ್ತಾಲೆ–ಹಿತ್ತಾಲೆ
ಪರಡು–ಹರಡು	ಪಿಸುಣ–ಪಿಸ್ಂಟೆ
ಪಳದ್ಯ–ಪಳದ್ಯ	ಪಾಲೆ–ಹಾಲೆ
ಪಾಲ್ ಪೇರ್–ಹಾಲು	ಪಾರ್–ಹಾರು ಪಾಲೆ–ಹಾಲೆ
ಪಾಂತೆ – ಹಾತೆ	ಪಿಂಗಾರ–ಹೊಂಬಾಲೆ
ಪಾಡಿ–ಹಾಡಿ	ಪುಗೆಲ್–ಹೆಗಲು
ಪುಂಡಿ–ಹಿಂಡಿ	ಪುರ್ಬು– ಹುಬ್ಬು
ಪುನ–ಹೆಣ	ಪುರೆಲ್–ಹೊರಲು
ಪುದರ್–ಹೆಸರು	ಅವುಂಕು ಜಾಕು–ಅಮ್ಮುಂಕು
ಪುಲ್ಲ್–ಹುಲ್ಲು	ಪೂ ಕೆನ್ನೆ– ಹೂ ಕೆನ್ನೆ
ಪುಂರ್ಗು–ಪುನುಗು	ಪೆದಂಗಾಯಿ–ಹಿಂಗೈ

ಪೆಲಕಾಯಿ–ಹಲಸಿನಕಾಯಿ	ಪೆಣ್ಗೂಸು–ಹೆಂಗೂಸು
ಪನ್, ಪೇಳ್–ಹೇಳು	ಪೊಸಂತಿಲ್–ಪೊಸ ಇಲ್ಲ್
ಪೊಂಗಾರ–ಹೊಂಗಾರಕ	ಪುಗರ್–ಪೊಗಲ್, ಇಲ್ಲ್
ಪೊಣ್ಣು, ಪೊನ್ನು–ಹೆಣ್ಣು	ಪೊರೆ–ಪುದೆ, ಹೊರೆ
ಪೋ–ಹೋಗು	ಪಂತೊಂದಿ – ಪತ್ತೊಂಜಿ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು

ತುಳು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್

ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಯಿನ ಕಾಲೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನ್ ಪತೊಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಸಲೆತ ಪೊಲಿ ಜೆಂಜಿದ್ ಬರೊಂದು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಬಜೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಪೋಕುದ ಮಾತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಲ್ಪು ಕೆಲಸ ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಇನಿತ ದಿನೊಟುಲಾ ಕನ್ನಡೊನು ಬಾಮಿವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲೆದ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ವಾ ಒಂಜಿ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭ ಆವಡ್ ಅಲ್ಪ ಮಯಿಕ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುನು ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆಡ್. ಕುಡ್ಲದ ಹೊಟೇಲ್‌ಗ್, ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೊಗ್ಗುಲೆ 'ಏನು ಬೇಕು' ಇಂದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕೇನುವೆರ್. ನಮ್ಮ ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಕನ್ನಡೊಡು ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಆರಂಭ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಚೋದ್ಯೊಡು 'ಏ... ತುಳುಟ್‌ಲಾ ಆಟ ನಲಿಪುವೆರ್‌ಯಾ ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಕೇಂದೆ.' ತುಳುನು ತುಳುವೆರ್ ಒಲ್ಪ ದೀತೆರ್ ಕನ್ನಡೊನು ಒಲ್ಪ ದೀತೆರ್ ಇಂದ್ ನೆಟ್ಟ್ ತೋಜುಂಡು.

ನಮ್ಮೂರುಡು ಬೂತೊಲು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಗಟ್ಟಿ ತುಳುನು ಒರತ್ ಕನದಿನಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬಹುಷಃ ಗಟ್ಟಡ್ದ್ ತುಳು ಭಾಸೆ ತುಳು ಬರವು ಇತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಬೂತೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜಯಿದ ತೋಜುಂಡು. ಬೂತೊಲೆಗ್ ತುಳು ಅತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ಭಾಸೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ಕುಂದಾಪುರದ ಜನೊಲುಕು ತುಳುಭಾಸೆನ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ಅಲ್ತ ಬೂತೊಲೆಗ್ ತುಳು ಅತ್ತಾಂದೆ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ತ್‌ಜ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೂತೊಲೆ ಕೋಲ ನೇಮೊಲು, ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು, ಮದಿಪು ನುಡಿಗಟ್ಟ್–ಉಂದು ತುಳು ಭಾಸೆ, ತುಳು ಪರಪೋಕುನು ಬುಲೆಪಾದ್ ಕನತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಪರಪೋಕುದು ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆನ್ ಜೆಂಜಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಬೇರ್ ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತಿ ಪರಪೋಕುಗು ಏತ್ ಅಡೆ ತಡೆ ಆಂಡಲಾ ಅವು ಬುಲೆವುಂಡು. ತುಳು ಲಿಪಿ ಬುಳೆಯಿಜಿಡಲಾ ತುಳು ಭಾಸೆ ಬುಲೆದ್‌ಂಡ್. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ತುಳು ಭಾಸೆನ್ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಚೇದೊಡು ಸೇರಾಜಿಡಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬುಲೆವೊಂದು ಉಂಡು. ಈ ಬುಲೆಪುಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೆನ್ಪಾಟ ಉಂಡು.

ಪಿರಾಕ್‌ದ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಡ್ದ್ (Proto Davidian) ತಮಿಳ್ ಬೊಕ್ಕ

ತುಳು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗು ಪುಟ್ಟುಂಡು. ತಮಿಲ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬೇತೆ ಭಾಸೆಲು ಪುಟ್ಟಿಯಾ. ಆಂಡ "ದುಂಬು ಬತ್ತಿ ಕೆಬಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿ ಕೊಂಬುದ ಬಳಕೆ ಎಚ್ಚ್" ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೆ "ದುಂಬು ಪುಟಿ ಪಲ್ದಿನ ಬಳಕೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟಿ ಮೆಗಿದಿಗ್ ಬಳಕೆ ಎಚ್ಚ್."

ಈ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರಲಾ ತುಳು ಕನ್ನಡದ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪೊನು ತೂನಗ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ದುಂಬು ಪುಟಿ ಪಲಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಗ್ದಿನ ಬಲಕೆಗ್, ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ನನಲಾತ್ ಕುಡಲಾತ್ ಪಜ್ಜಿ ಕಡೆದ್ ಕೊರ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆ, ದುಂಬು ಪುಟಿ ತುಳುನು ಅಡ್ಕಳಡ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪುಟಿ ಪಲಿನ್ ಊರಾಳರೆ ಬುಡಿಯೆರ್. ಉಂದೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ಪಂಡ. ಅತ್ತ್‌ಡ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪ.

ಕನ್ನಡ ಬರವು ಕಲ್ತಿ ತುಳುವೆರ್ ಕನ್ನಡೊನು ತಾಂಗೊಂಡೆರ್, ಬಾಮಿಯೆರ್, ಮುದ್ದಾಡಿಯೆರ್; ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಕೊಂಡಾಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಮೆಗಿದಿನಿ ಮಂಡೆಡ್ ದೀದ್, ಮೆಗಿದಿ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಪಲಿ ಕೇನುವೊಲು. ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆನ್, ಕನ್ನಡ ಬರವುನು, ಕನ್ನಡ ಸರಕಾರೊನು, ನಂಬುದು ತುಳು–ಪಲಿ ಬದುಕೊಂದುಲ್ಲಲ್. ಹಲ್ಮಿಡಿದ ಶಾಸನದ ಆಳುಪ ಗಣ ಪಶುಪತಿನ ಕಾಲೊಡ್ದು. ನಡತ್ ಬತ್ತಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಮುಂದರಿದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದ್ಧತಿನ್ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ತುಳು ಕನ್ನಡದ ಒಪ್ಪ ತಪ್ಪಲಾ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ ತುಳುಟು ಬರವು/ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ ಅಯಿಕ್ ಕನ್ನಡೊನು ತಾಂಗೊಂಡೆರ್ ಇಂದ್. ಉಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ್. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶೊಡೆ ಮಸ್ತ್ ಭಾಸೆಲೆಗ್ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ. ಲಿಪಿ ದಾಂತಿ ಭಾಸೆಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸೇರದ್ದ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ಹಿಂದಿಗೇ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ್ ಪತೊಂದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಮಿತ್ತ್ ಸವಾರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಂಡು.

ಮುಗಿತಲ

ಭಟ್ಕಳ ಕುಂದಾಪುರ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿ ತುಳು ಭಾಸೆ ಊರು ತುಳುವೆರ್ ಕನ್ನಡೊನು ತಾಂಗ್‌ದ್ ಪತ್ತಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ತುಳು ಮಾಜೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿಕ್ ಕುಂದಾಪುರದ ಹೊಸಂಗಡಿದಂಚಿಲಾ ಕೊರಗೆರ್ ಪಾತೆರುನು ತುಳು. ಅಯಿಕ್ ಅಕುಲು, "ಅಕ್ಕಿಯನು ಅರಿ ಎನ್ನುವ, ಭತ್ತವನ್ನು ಬಾರೆನ್ನುವ, ಅಮ್ಮನನ್ನು ಅಪ್ಪ ಎನ್ನುವ, ಅಪ್ಪನನ್ನು ಅಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ತೆಂಕಣದ ಮಂಕುಗಳ ಕೇಳೆಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ" ಇಂದ್ ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್.

ಕನ್ನಡದಕುಲು ತುಳುವೆರೆನ್ ಎಂಚ ತೂಪೆರ್? ಉಂದೆನ್ ಎನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು.

ಬೆಂಗಳೂರುಡು ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ 'ಉರು' ಸ್ಥಾಪನೆ ಆವೊಡುಂದ್ ಕನ್ನಡದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಡಾ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ ಪುಣೆಯೆರ್. ಅರೆನ ಆಶೆ ದಾದ ಪಂಡ ತುಳು ಭಾಸೆದಕ್‌ಲೆಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುವೆರೆ ಸರಕಾರ ತುಳುಕು ಎಂಚ

ಮಲ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ ಅವೇ ರಾಜಾಶ್ರಯೊನು ಕನ್ನಡ ಸರಕಾರ ಕೊರೊಡು. ಉಂದು ಸರಕಾರದ ಧರ್ಮ. ತುಳು ಕನ್ನಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಭಾಸೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಭಾಸೆ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಲು ತುಳುತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆದ್ ಯನನ್ ಪತ್‌ದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಉರುನು ಸರಿಯಾಯಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ನಾಟಾರೆ ಪುಣೆಯೆರ್. ಸುಮಾರ್ 10 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಎಚ್ಚ ಪುಣೆಯಿ ದಾಖಲೆ ಉಂಡು. ಕೂಟದ ಬಲ ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳು ಕೂಟೊನು ಸೇರಾವೊಂಡೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಜೆಯಿದಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಅಲ್ತ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ನಾಟರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕುಲು ತೋಜಪಾಯಿ ಜಾಗ್‌ನ್ ಕೆನ್ನಗ, ಬೆಂಗಳೂರುದ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಆಪುಜಿ ಪಂಡ್. ಅಕುಲು ಪಂಡಿನ ಕಾಲಿ ಪೋಲಿ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಎಂಕುಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಜ. ಅತೊರ್ತುನಗ ತುಳು ಕೂಟದಕುಲು ಕೊಟ್ಯಡ್ 10 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚಿ ಜೆಯಿದಿ ಅಬ್ಬಕನ ಉರುನು ಸಾಗಾವೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಮೊಕುಲು ಕೇಂಡೆರ್. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಈ ವಿಷಯದ ಸುಳಿವುಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಅಪಗ ಎಂಕುಲು ಕೇಂದಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಮಿತ್ತ ಸಂಕ (ಮೇಲ್ಸೇತುವೆ) ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅಕುಲು ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಉರು ನಾಟಾಯಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಮಂಡೆದ ಬರಿಟ್ ಮೆಟ್ರೋ ಸಂಕ ಕನತೆರ್. ಎಂಕುಲು ಕೇನ್ದ್ ಅಬ್ಬಕ್ಕಗ್ ಕೊರಂದಿನ ಕುಡೊಂಜಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣೆ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುದೆ.

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಭಾಸೆ ಉಂಡು, ಆಂಡ ಲಿಪಿ/ಬರವು ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ದುಸ್ಥಿತಿ ಇನಿ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡು ಕರ್ಣಾಟಕಂತರ್ಗತ, ಆಂಡ್ ತುಳುಲಾ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಣ್ಣ್‌ದ್ ಭಾಸೆ ಪನ್ಪಿನೆನೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ನೆಂಪು ದೀವೊಡು. ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ಈ ವಿಷಯೊಡು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇನೆ ಕೊರ್ಪೆರ್. "ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಕೊಡವದಂತಹ ಉಪಭಾಷೆಗಳೂ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನರ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮವೂ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ." ಈ ಪಾತೆರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದ ರಾಜೆರ್ನವು(26/7/2004ರ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ)

ದೂರದರ್ಶನೊಡು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಸೆ ಪಂದ್ ಗೇನೊಗು ಗೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ಮುಲ್ಪದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದಿತ್ತಿನರೆಡ ಈ ವಿಷಯೊನು ಯಾನ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಲ್ತ್ ಇತ್ತೆ. ಆರ್ ರಪಕ್ಕಂದ್ "ಇವತ್ತು ತುಳುವಿನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ಪಂಜಾಬಿನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ." ಇಂದ್. ಉಂದೆನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ವಾಚಕರ ವಾಣಿಗ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ತೆ.

ಇತ್ತೆ ಸೈತ್ ಆಲೋಕೊಡಿತ್ತಿ ಜೀವರಾಜ ಆಳ್ವೆರೆಗ್ ಈ ಬೇನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. "ಕನ್ನಡ ಹೋರಾಟಗಾರೆರ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲು ತುಳುನು ತಮಿಲ್‌ಡಪ್ಪ ಉಂತಾವೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಕುಲು ಒಲ್ತಾ ಬಯಿದಿನಿಕಲು, ಕನ್ನಡಿಗರ್ನೆ ನುಪ್ಪು ಒಯಿಪರೆ ಬಯಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೋಪೆರ್" ಉಂದು ಜೀವರಾಜ ಆಳ್ವೆರ್ ಎನಡ ಪಂತಿ ಪಾತೆರ.

ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡ್ದು ದಂಬು ಬೆಂಗಳೂರುಡ್ದು ಊರುಗು ಬರ್ಪಿ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ

ತುಳುನಾಡ್ದ ಶಾಸಕೆರೆ ಪಾತೆರದ ಒಟ್ಟು ತಿರ್ಲ್ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, "ಕನ್ನಡದಕಲೆಗ್ ನಮ ಕನ್ನಡದಕುಲು ಅತ್ತ್. ಬೇತೆ ದೇಶದಕುಲು. ವಿಧಾನ ಸೌದೊಗು ಕನ್ನಡದಕುಲು ಕಡಪುಡುದು ಬಯಿದಿನಕುಲು ನಮ ಅತ್ತ್. ಎಂಕುಲು ಎಂಕಲ್ನ ತುಳು ರಾಜ್ಯೊನು ಆಳುವಾ. ತುಳು ರಾಜ್ಯ ಬೇತೆ ಆವಡ್. ಮೊಕಲ್ನ ಅಂಗ್ ದಾಯೆ...." ಉಂದು ಅಕಲೆನ ಪಂಡ ಶಾಸಕೆರ್ನ ಆಂಕಾರದ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್. ಬೇನೆದೆ ಪಾತೆರ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇನೆ ತುಳುತಕಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದಕಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಉಂಡು.

ತುಳುತ ಬಳೆಪುಗು ಕನ್ನಡ ಸರಕಾರ ಆವಡ್, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಆವಡ್ ದಾಲ ಗೇನ ಕೊರ್ಪುಜಿ. ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಆನಿದಾ ಕಾಲೊಡ್ದು ಇನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ರಾಜಾಶ್ರಯ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುವ ವಂಶದ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸೆರ್ ಆವಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಳುಪೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೆರಸೊಪ್ಪೆದ ಸಾಮಂತೆರ್ ಆವಡ್ ತುಳು ಬರವುದಂಚಿ ಗೇನ ಕೊರ್ತುಜೆರ್. ಮಾತ ಅರಸುಲುನುಕಲು ಕನ್ನಡೊನೆ ಒಪ್ಪಿತೊಂದೆರೆ. ಆಯಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ನಮಕ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರ್ ಆದ್ ಉಪ್ಪರೆ ಸಂತೋಷನೆ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬಯಿದಿ ಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಿನಕುಲು ಅತ್ತ್ ತುಳುವೆರ್. ಆಂಡ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮುಲ್ಪದಕುಲು ಬಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಬಾರೊಂದು. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿನ ಕಾಲೊಡು "ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ" ಕನತ್ತೆರ್. ಸದಾನಂದ ಗೌಡೆರೆ ಕಾಲೊಡು "ತುಳು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ" ಪನ್ಪಿನ ಆಶಯ ಎನ್ನ... ದೇಗ್ ಪಂಡ ಕಾಸರಗೋಡುಡು ಆಳುಪರೆಸೆರ್ ಆಳ್ದಿನ ಜಾಗ್‌ಡ್ದ್ ಪತ್ತಿನ ಭಟ್ಕಳ ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಪರಪೋಕುದ, ತುಳು ಭಾಸೆದ ತುಳು ಬರವುದ ಅಧ್ಯಯನ ಆವರೆ ಉಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಜನಾಂಗದ ಅಧ್ಯಯನ ಆವರೆ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದಾಂತೆ ಆವರೆ ಬಂಜ್ಗ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭೂಮಿಡ್ ಇತ್ತೆ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ಬರೊಂದುಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡನ್, ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ನ್ ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿ ಪರಪೋಕುನು ಇಡಿ ಇಡೀ ದಿಂಗೊಂದು ಉಲ್ಲ.

ದೈವದ ನುಡಿ ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪಂಡ
"ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟದ ರಾಜ್ಯೊಡು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಸಮುದ್ರ ಮುಟ್ಟ
ಬಡಕಾಯಿ ಅಂಕೋಲೆಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕಾಸರಗೋಡು (ಮಂಜೇಸರೊ) ಮುಟ್ಟ
ಗಡುವಾಡು ಸ್ಥಳೊಟು ನಾಗಜಿಡೆ ಪಾಡಿದ್
ಪಾಡಿ ಕಲ್ಲದೌಲು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಗದ್ದೆಗೆದೌಲು
ದೇವೆರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದೌಲು ವಾಸಾದ್ ಕಾಲ ಪ್ರಪಂಚ ಬಲಿನೇಮ ದೆತ್ತೊನುವೆ"
(ಐಗಳು)

ದೈವ ನಿಲೆ ಆತಿ ಈತ್ ಜಾಗ್ ತುಳುತ ಅಧ್ಯಯನ ಆವರೆ ಉಂಡು. ದ್ರಾವಿಡ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಡು ತುಳು ಭಾಸೆದ-ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಮುಲ್ಪ ಪೂರಾ ಭಾಸೆಲ್ಡಪ್ಪ ತುಳುಲಾ ಒಂಜಿ ಆದ್ ಉಂಡು. ಆ ಒರಿನ ಭಾಸೆಲೆಗ್ ತನ್ನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುಕು ಮಾತ್ರ ವಾ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಲ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಗೆತೊನೊಂದು ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ತುಳು ಪಂಡ ಸಸಾರ. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿದಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಮನ್ಪಿನ ಅಬಿಪ್ರಾಯ ಅಕಲೆನ.

ಈ ತುಳುನಾಡ್ ಉಂಡತ್ತೆ ಉಂದು ಇನಿ ಬೂಲೋಕೊಗು ಚೋದ್ಯ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲದ ನುಡಿಗಟ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಒರಿದ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಮುಲ್ತ ಜನೊಕುಲು ಬಿರ್ಸೆರ್. ಬೂಲೋಕ ಸುತ್ತಿನಕುಲು ಆಂಡಲಾ ಬೂತ ಪುಟ್ಟಂಚಿ ಕಾಲದ ಪರಪೋಕುಗು "ಉಂದು ಎಂಕಲ್ನ ಪರಪೋಕುದ ಪೆರ್ಮೆ ಇಂದ್" ಒರ್ತ್ ಕನದೆರ್. ಈ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪರಪೋಕುನು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ದಾಖಲ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಮೂಲಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಪೊರ್ತ್ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಡ್ ಪೊಂಜೊವು

□ ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ

ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬೇತೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ದ್ದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಶೇಷತೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್. ಸತ್ತಿಗೆದ, ಅರಿವಾಣೊದ, ಪಣವುದ ಪೊರ್ಲುದ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನ, ಅವು ಇತ್ತೆ ಎಂಚ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್, ನನ ದುಂಬುಗ್ ಎಂಚ, ಓಡೆಗ್ ಉಂತು ಪನ್ಪಿ ಬಲ್ಮೆದ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಐತ ಸಾಧ್ಯತೆಲೆನ್, ಎರ್ತೆ–ಜಪ್ಪೆಲ್, ಗಂತ್–ಗಾಂತ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊನುನ, ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಆವೊಂದೇ ಉಂಡು. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಗ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಕೊಡುಗೆ ದಾದಂದ್ ಕೆಲವು ಆಲೋಚನೆಲೆನ್, ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಮೂಲು ಕೋರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಮೂಲು ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಲು ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿನೆದವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಣ್ಣುನ್ ಎಂಚ ತೂತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್. ರಡ್ಡೆನೆದವು ಸಂಸ್ಕತಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನ ವಿದ್ವತ್ತ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ್ ಎಂಚ ತೂತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಮೂಲು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಕೊಡುಗೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊ ದಾಯೆ ಮುಖ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣೊ, ಇನಿತ ಸಿತಿಗತಿ. ಸಮಾಜೊಡು ಸದಾರ್ನ ಅರೆವಾಸಿ ಜನವರ್ಗೊನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಾವುನ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಆಲೋಚನೆ, ಗ್ರಯಿಕೆ, ಅಕ್ಲೆನ ಚಿಂತನೆ, ಅನುಭವೊಲುಲಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಆಪಿನ ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ದ ಅಧ್ಯಯನೊಲಾ ಮಸ್ತ್ ಆವೊಂದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ

ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನೆಗ್ ಪೊಂಜೆನ್ಕ್ಲೆನ ದೇಣಿಗೆಲಾ ಮಹತ್ತ್‌ದವು.

ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪಂಡ ತುಳು ಜನಪದೆರ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಯಾನ್ ದೀವೊಂದು ಈ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಚಿಂತನೆದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಎನ್ನ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆ.

'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಒರಿಯೊರಿಯಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವತ್ತ್. ಅವು ಪತ್ತ್ ಜನೊತ್ತವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಬಾಸೆ, ಆಚಾರೊ ವಿಚಾರೊ, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ, ನಂಬುಗೆ, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧೊಲು, ಒನಸ್-ತೆನಸ್, ಕಸುಬುಲು, ಕುಟುಮ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಆಟಕೂಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಸಂಗತಿಲು ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅವು ನಮ ಬದ್ಕುನ ರೀತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನರಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವೆನ ಪಿರವುದ ಆಲೋಚನೆ, ಮೌಲ್ಯಲೆಡ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದೆ ಇಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಅವು ಬಾಯಿದ ಪಾತೆರೊಡುಪ್ಪು, ಉಡಲ್ದ ಗ್ರಹಿಕೆಲೆಡುಪ್ಪು. ತೋಜಿದ್‌ಲಾ ತೋಜಂದಿಲೆಕ ಇಪ್ಪುನವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ದೇಸೊಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅವು ಏಪೊಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುಡೊಂಜಿ ಊರುದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ವಿರೋಧವಾದ್ ಇಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನನೊಂಜಿ ಕಾಲೊಗು ದಾಲ ಬಿಲೆದಾಂತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದ್ ಬದಲಾಯೆರ್ಲಾ ಸಾದ್ಯೊ ಉಂಡು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಡೇ ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ಲಾ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು.

ನೆಟ್ಟ್ ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ನೆಲೆ. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಕೊಡಿಗೆ ಮಾಮಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಸುರೂತ ಪಾಠಶಾಲೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಪುಟ್ಟಿಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸುರೂಟು ಅಪ್ಪೆಲ್ಲು ಕಾರಣೊ. ಇನಿಕ್ಕ್ ಎಲ್ಯ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾಯರೆ ಸಾದ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳು ಸಂಪರ್ಕ ಬಾಸೆ ಆದ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ವಾ ಬಾಸೆ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ವಾ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ, ಕಲ್ತ್ಂಡ ಏತ್ ಲಾಭ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿ. ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಇನಿ ನಮ ತುಳುಬಾಸೆ ಒರಿಯೊಡು, ಅಯಿನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಆವೊಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನವುಲು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಬಾಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಮೂಲಕೊ ತುಳುಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಈ ಮಟ್ಟೊಡು ಒರಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸುರೂಟು ಅಪ್ಪೆಲ್ಲೇ ಕಾರಣೊ.

ರಡ್ಡನೆ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ದೆತೊಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲಾಯಿಗ್, ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್, ಕೆಬಿಡ್ದ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಒರಿಯೊಂದು ದುಂಬರಿಯೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತೆ, ನಲಿಕೆದ ಪದೊಕ್ಕುಲು – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದ್ಯರೂಪುದ ಅಂಚೆನೇ ಕತೆ, ಪುರಾಣದ ರೂಪುದವುಲಾ ಉಂಡು. ಇಲ್ಲಾಲ್ ನಿತ್ಯಗಲಸುನ

ವಸ್ತ್ರಲು, ಕರಕ್ಕೈಲ್, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆದ ವಸ್ತ್ರಲು – ಇಂಚ ಮಾತ ಸೇರುಂಡು. ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ದ್ ಸೈಪಿಮುಟ್ಟದ ನರಮಾನ್ಯ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲು ಉಲ್ಲೊ. ಬಿಸು, ಕೆಡ್ಡಸ, ಪರ್ಬ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ – ಇಂಚಿತ್ತಿ ವರ್ಸೊಗೊರ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಆಚರಣೆಲು, ಪರ್ಬೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಜಾತ್ರೆಲು, ಕೋಲ– ನೇಮೊಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಲಿಕೆಲು, ಗೊಬ್ಬುಲು ಉಲ್ಲೊ – ಉಂದು ಮಾತ ಸೇರ್ದ್ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಆಪುಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಕೊಡಿಗೆ ದಾದ ಪನ್ಪಿನವು ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಷಯೊ.

ನೆಟ್ಟ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ನೆಂಪುಡ್ದು ನೆಂಪುಗು ಒರಿಯೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ದೆತೊಂಡ, ದೈವೊಲು ಉದ್ಯಬೆಂದಿನ, ಅಯಿನ ನಿಲೆ ಬಿಲೆ, ಪರಪು ಕಾರ್ಣಿಕೊನು ಪನ್ಪುನ, ಸಮುದಾಯದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗು ಪುಣೆಯಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ವಿವರೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಈ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಕೋಲ, ನೇಮದ ಪೊರ್ತುಡು ಭೂತ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆನ ಪರಿವಾರೊದ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಂಜೆನಕುಲು ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚನೇ ಬಟ್ಟಿ ಮುಡೆನಗ, ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪುನಗ, ಪಜೆ ಮುಡೆನಗ, ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಚೀಂಕ್ರ್ ಒಯಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ರಚನೆ, ಪರಪು, ಕಲ್ಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಕೊಡಿಗೆ ಮಲ್ಲವು. ಆಂಜೆನಕ್ಲುಲಾ ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪೆರ್‌ಂಡಲಾ ಜೋಕ್ಲೆಗಾವಡ್, ಮರ್ಮಾಲೆಗಾವಡ್ ಕಲ್ಪಾವುನೆತ ಪಿರವು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನಲಾ ಒಂಜಿ ಆಲಚನೆ, ಒಂಜಿ ಚಿಂತನೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಮೂಲಕೊ ಸತ್ಯೊದ ದೈವೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ, ಸಮಾಜೊದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗು ಪುಣೆಯಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಬಗ್ಗೆ, ಅಕ್ಲೆನ ಆಚಾರೊ ವಿಚಾರೊ, ಜೀವನ ಕ್ರಮೊನು ತೆರಿಪಾವುನ, ದುಂಬುದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಅವೆನ್ ಮರಪ್ಪಂದಿಲೆಕ ಕೊನೊದು ಪೋಪಿನ, ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ದಾಂಟಾವುನ ಒರಿತ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯ ಆಪಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯೊನು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಆಕಾಸೊಡು ಇತ್ತಿ ದೈವೊಲೆನ್ ತಿರ್ತ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪಂಡ ತುಳುವೆರ್ನ ನೆಲತ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಲೆನ ಚಿಂತನೆನ್, ನೆಲತ್ತ ಪ್ರೀತಿನ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ನೆಲತ್ತ ಪ್ರೀತಿ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಪ್ರೀತಿ, ಅಪ್ಪೆನ ಉಡಲ್ದ ಪ್ರೀತಿ. ನೆಲ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬಜೀ ಮಣ್ಣ್ ಅತ್ತ್, ಅವು ಅಪ್ಪೆ. ಅವು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬದ್ಕ್ ಕೊರ್ಪಿನವು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ನೆಲತ್ತ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾದ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನ, ಬುಳೆ ಬಾಗ್ಯೊನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ದೈವೊಲು ನೆಲಟ್ಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತೊಡಾಂಡ ಕಟ್ಟುನಾಯಗ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಪಾಡ್ದನದ ಬೆರಿಸಾಯ ಬೋಡು. ಪಾಡ್ದನೊದ ನಾಯಕೆ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ನರಮಾನ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಬಂಜ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು, ಬದ್ಕೈರೆ ಪುಣೆಯಿನಕ್ಲು, ಕಡೆಕ್ ಸೋತುದು ಸೈಪಿನಕ್ಲು. ಸೈತಿನಕ್ಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ಇಂಚ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಸೋತುದು ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲು ನಾಯಕೆ ಆದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಪಿನ ಮೂಲಕ ಅಕ್ಲು ಗೆಲ್ಪುವೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಾಯಕೆರ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನಗನೇ ಅಲೌಕಿಕವಾದ್ ಪುಟ್ಟುನೆ, ಪೂತ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುನೆ, ದೇವದುಂದುಭಿ, ವಾದ್ಯ, ಮಂತ್ರ ಘೋಷದೊಟ್ಟಿಗೆ ಪುಟ್ಟುನೆ,

ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದೇ ಬದ್ಕುನೆ. ಕಡೇಕ್‌ಲಾ ಆಯನೆ ಗೆಲ್ಪುನೆ ಇಂಚ ಗೆಲ್ಪುನಾಯೆನೇ ಮೂಲು ನಾಯಕೆ. ಆಂಡ ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರ್ಣವಾದ್ ಭಿನ್ನವಾಯಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕೆರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಸ್ವಂತ ಸಾಧನೆಡ್, ಅಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಡ್ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಕಡೇಕ್ ಸೈಪಿನೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತಿರ್ಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನೊನು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ನೆ ಅಂದ್‌ಂದಾಂಡ ಅಯಿನ ಪಿರವುದ ಆಲೋಚನೆ ಜೀವ ಪರವಾಯಿನವು, ನರಮಾನ್ಯ ಪರವಾಯಿನವು.

ಪಾಡ್ದನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಭೂತದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್‌ಲಾ, ಒಲಿ ತಿರಿತ್ತ ಬೇಲೆಡ್‌ಲಾ ಭೂತಕಟ್ಟುನ ಆಂಜೋವುನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲವು. ಆಂಡ ಅಕುಲು ಎದ್ರು ತೋಜುಜೆರ್. ಕೋಲ, ನೇಮೊಡು ಬೆನ್ಪಿ ಕೈ ಭೂತಕಟ್ಟುನಕುಲು ಆಂಡಲಾ ಆರಾಧನೆ ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋಪಿನವುಲು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊನು ತೂಂಡ ತೆರಿಯುಂಡು. 'ತಿತ್ತಿರಿ ತಿತ್ತಿರಿ ಮಜಲ್‌ಡೆ ಪಂತಿ ಎರ್ಕ್ಂಡೆ' ಪನ್ಪಿ ಜೋಕ್ಲೆ ಪದ್ಯೊಡು 'ದಾಯೆ ಎರ್ಮೆ ದಾಯೆ ಎರ್ಮೆ ಪನ್ತಿ ತಿನ್ತ್‌ಜಾಂದ್' ಸುರುವಾದ್ ಕಡೇಕ್ ಆಚಾರಿನ ಕಸುಬುದ ಅತ್ತಾರ್ ಉಳಿ ಬಾಜಿನ್ ಕಳ್ವೆರ್ ಕೊಂಡೋನಗ ಭೂತೊ ಕಳ್ವೆರೆನ್ ಪತ್ತ್ಂದಿನ ಇಚಾರೊ ಬರ್ಪುಂಡು. 'ದಾಯೆ ಭೂತ ದಾಯೆ ಭೂತ ಕಳುವೆರೆನ್ ಪತ್ತ್‌ಜಾಂದ್' ಪನ್ನಗ 'ವರ್ಸೊಡೊರ ಕೋಲ ಕೊರಂದಿನಗ ದಾಯೆ ಪತ್ತೊಡೂಂದು' ಭೂತ ಪನ್ಪುಂಡು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ತರದ ರೂಪೊಡಿಪ್ಪುನ ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಭೂತೊದ ನೇಮೊ ಕೋಲೊಲೆನ್ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಮಲ್ಪೊಡು, ಅವು ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋವೊಡು ಅಪಗ ಭೂತ ನಮನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ತಿರ್ಲ್ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪದ್ಯ ಕಲ್ಪಾವುನೆಲಾ ಪೊಂಜೊವು. ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ಪಾವುನೆಲೇ ಪೊಂಜೊವು.

ತುಳುವೆರ್ನವು ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅವುಲು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿ ಬೇದೊದಾಂತೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಸರ್ರೊದ ರಚನೆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಗು ತಕ್ಕ ದಪ್ಪುನ, ನಟ್ಟಿದ ಬೇಲೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಬೇಲೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಪದ್ರುನ, ಕೆಯಿ ಕೊಯ್ಪುನ, ನೋಪುನ, ಪಾರಾವುನ, ಮುಡಿಕಟ್ಟುನ, ಬಾರ್ ಪೊಡೆಪ್ಪುನ–ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಅಕ್ಲು ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಲ್ತೊನುವೆರ್. ಕುಟುಮ್ಮೊ ಮುಂದರಿಯುನ ಪೊರ್ತುಡು ಪೊಣ್ಣು ಆಲೆನ ಸರ್ರೊದ ರಚನೆಗ್ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಆಪಲ್. ಮೂಲು ಬೇಲೆಲು ಎಲ್ಲಿ–ಮಲ್ಲೆ, ಎಡ್ಡೆ–ಚಲ್ಲ್ಂದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಸರ್ರೊ ಬೊಕ್ಕ ಬುದ್ದಿನ್, ಜಾಣ್ಮೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಿನ ಮಾತ ಕೆಲಸೊಲುಲಾ ಮೂಲು ಬೇಲೆನೇ. ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾದ್, ಬೆಗರ್ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನವು ಮೂಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ಬೆನ್ನಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ದಪ್ಪುನಗ ಉರಲ್ ಪನ್ಪುನ, ನೇಜಿನಡ್ನಗ ಪನ್ಪಿನ ಕಬಿತೊಲುಲಾ (ಓ ಬೇಲೇ ಪದ್ಯೊಲು) ಮುಕ್ಯೊನೇ. ಸಮಾಜೊದ ಅರೆವಾಸಿ ಜನೊವರ್ಗೊನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಾವುನ ಪೊಂಜೆನಕುಲೇ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ನೇಜಿನಡ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪಿನಕುಲು, ಇಂಚ ನೇಜಿನಡ್ನಗ ಪೊಣ್ಣುಲೇ ಎಚ್ಚಾದ್ ಪನ್ಪಿನ ರಚನೆಲು ಕಬಿತೊಲು.

ನಡಿನ ನಟ್ಟಿದ ಬುಲೆ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಸಮೃದ್ಧಿದ ನೆಲೆತ್ತ ಮನಸ್ಸ್ ಈ ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ತೋಜುಂಡು, ಮಾತೆರಪ್ಪ ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲ್ಲೆಕ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಬೆನೊಡು ಪನ್ಪಿ ಸಹಬಾಳ್ವೆದ ನೆಲೆ ತೋಜುಂಡು, ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ಲೆನ ಪುದಾರ್‌ನ್ ಕಬಿತೊದಂಚಿತ್ತಿ ರಚನೆಲೆಡ್ ಕೋತುದು ತುಳುವೆರೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆಡ್ದಾಪುಂಡು. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೇ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೇ ಪನ್ಪುನ ಈ ಕಬಿತೊಲು ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಅನುಭವ, ಆಲೋಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಲೆನ ಕನತ್ತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿದ ಸಾಧ್ಯತೆಲಾ ಅಂದ್.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕುಲಜಲ್ಮೊದ ಕಸುಬುಲೆಡ್ಲಾ ಆಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವು ಕೂಡ್ದು ಬೆನ್ತ್‌ನ ತೋಜುಂಡು. ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಾರುನ ಮರಕಲೆರ್ನ ಬೇಲೆಲೆಡ್ ಆಂಜೊವು ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಮೀನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೊನತ್ತಿನೆನ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಬಟ್ವಾಡೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೂರ್ತೆದ ಬೇಲೆ ಅಂಚನೇ ಪುಲಮರ್ದ್‌ದ ಬೈದ್ಯನಕ್ಲೆನ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಆಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವು ಸೇರ್ದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವಿಸಯೊ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಪಾಡ್ದನೊದ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ತೂಂಡ, ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಂತಿನ ವಿಸೊತ್ತ ಮುಳ್ಳುದ ಗಾಯ ಗುಣ ಆಯಿನೆ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿನ ಮರ್ದ್‌ಡೇ. ವಸ್ತ್ ರೂಪೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೂಂಡ ಇಲ್ಲ್ ನಡಪ್ಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾಪಿನ ಮಾತ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೇ ರೂಡಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಪುಡಾಯಿ-ತಡ್ಪೆಲೆನ್ಲಾ ಆಂಜೆನಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ್ದು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬದ್ಕ್‌ದ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲವು. ಮದಿಮೆ, ಕರಪತ್ತಾವುನಿ ಬಯಕೆ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನು – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಂತಾನದ ತಿರ್ಲ್ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಶಯೊದ ಏತೋ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು. ಮದಿಮ್ಮೆಡ್ ಮಂಜಲ್ ಪೂಜುನ, ಅರಿನ್ ಮೈಕ್ ತಾಗಾವುನ ಮದ್ಮಾಯ ಮದ್ಮಾಲೆನ ಆಚರಣೆಲೆಡ್, ಪೊಣ್ಣು ಮದ್ಮಾಲಾನಗ ಪೊಣ್ಣುನ ತರೆಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್, ಕರಪತ್ತಾವುನ ಮಾತ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಂತಾನದ ಆಶಯನ್ ದಿಂಜಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನಕ್ಲು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು. ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ, ಪುದ್ವಾರ್‌ದ ಆಚರಣೆ, ನಮ ಉಂತಿ ನೆಲ, ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಮಾತ ರೀತಿಡ್ಲಾ ಬೆರ್‌ಸೋಲ್ ಆದಿಪ್ಪುನ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಮದ್ಮಲಾನಗ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಸಮೃದ್ಧಿನ್ ದಿಂಜಾವುನೆಟ್ ಮುಖ್ಯ ಪಾಲ್ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನವುಲಾ ಉಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ನಮ್ಮ ಸಿರಿನ ಕತೆನ್ ತೂಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆರಾಧನೆದ ಭಾಗಲಾ ಅಂದ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೊದಿಕೆಲಾ ಅಂದ್. ಇಡೀ ಸಿರಿ ಕತೆಟ್ಟ್ ಮೂಜಿ ತರತ್ತ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕತೆ ಉಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಸಿರಿ, ಸೊನ್ನೆ-ಗಿಂಡೆ, ಅಬ್ಬಯ-ದಾರಯನ ಕತೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರತ್ತಂದೆ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಆಂಜೆನಕ್ಲು ಇತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ ಅಕ್ಲೆನ ಕತೆಂದ್ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಮಾತೃ ಪದ್ಧತಿಗ್ ಸಿರಿ ಮೂಲಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ

ಪೊಣ್ಣನ ಸ್ಥಾನಮಾನೊಡು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿನಾಲ್ ಸಿರಿ. ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆ, ಗಂದೊದ ಗುಳಿಗೆಡ್ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಪುಟ್ಟ್ಂಡಲಾ ಭೂಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿಂಚಿ ಕಷ್ಟೊಲು ಮಾತ ಆಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಜ್ಜೆರ್ ಸೈನಗ ಕಾಟೊಗು ದೀಯೆರ್ಲ್ಲಾ ಏರ್ಲ್ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಾನಗ, ಕೂಟದ ಕಲೊಟ್ಟು ಕಂಡನಿಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಆತಗ ಮಲ್ಪುನಗ, ಕಂಡನ್ಯ ರೀತಿ ನೀತಿ ಅತಿರೇಕೊಗು ಪೋನಗ, ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಅವು ಮಿತಿ ಮೀರ್ನಗ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಬರಕೊರ್ನಗಲಾ ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ಕಣನೀರ್ ಪಾಡಂದೆ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಎದ್ರ್‌ಸಾಯಿನ ದೈರೊ ಸಿರಿನವು. ಅಜ್ಜೆರ್ ಸೈನಗ 'ದೇಸಾಂತರ ಪೋಂಡಲಾ ಸ್ವಾಬಿಮಾನೊಡು ಬದ್ಕ್ಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನೊನು ಬಲಿಕೊರಂದೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊಡು, ಆತ್ಮಗೌರವೊಡು ಬದ್ಕಿ ಪೊಣ್ಣು ಸಿರಿ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಎದುರು ಸಿರಿಗ್ ಅರಮನೆಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ, ಆಸ್ತಿಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ. ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನು ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡು ಪತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ಆನಗ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಆಸ್ತಿ, ಅರಮನೆ, ಕಂಡನಿ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಕಳೆವೊನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಾಪಲತ್ತಂದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನೊನು ಕಳೆವೊನುಜಲ್. ಪೊಣ್ಣ ಬದ್ಕ್‌ದ ವಿಮೋಚನೆದ ಪೊರ್‌ಂಬಾಟೊಗು ಮಾದರಿಯಾದ್ ಸಿರಿ ತೋಜಿಬಲ್. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿ ಪೊಣ್ಣು ಅತ್ತ್‌ಡ ಕಂಡನಿಯನ್ ಬುಡ್ನ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮನಸ್ಸಿತ್ತ್‌ಡ ಕುಡ ಬೇತೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬಾಳ್ವೆ ಮಲ್ಪೊಲೀಂದ್ ಪೊಣ್ಣ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ರೀತಿ ರಿವಾಜ್ ಮಲ್ತಿನಾಲ್ ಸಿರಿ.

ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕತೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಶಿಲ್ಪಿಗ್ ಪಂಡ ಅಣ್ಣಗ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಇದ್ಯಾಂದೆ ಅನ್ಯಾಯ ಆನಗ ಆ ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಪಗೆ ಬೂಟೊಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನವುಲುಲಾ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನವು. ತಂಗಿ ಕಾಳಮ್ಮನವು. ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಅಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಎಚ್ಚಿಗೇಂದೇ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಪಗೆ ತೋಜಾವುನ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವುನ, ಅಣ್ಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಂತುದು ದೈರೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಪೊಣ್ಣು ತೋಜುವಲ್. ಮೂಲುಲಾ ಆಣ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಣ್ಣು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಅನ್ಯಾಯೊದ ಎದುರುಲಾ ಪೊರ್‌ಂಬಿನಾಲ್ ಸಿರಿ.

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪುರಾಣೊದ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಅಡಿಟ್ಟೇ ಇಪ್ಪಿನ ಪೊಂಜೆನಕುಲೆಲೆಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡ್, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಇಜ್ಜೆರ್. ಕಂಡನಿಲಾ ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯಗ್ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸರಿಸಾದಿಗ್ ಕನಪುನ, ಆಯೆ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಒಪ್ಯಂದೆ ವಾ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾಯಿಜೆಡ ಆಯನೆ ಬುಡ್ಪುನ ನಿರ್ಧಾರೊ ದೆತೊನುನ ದೈರೊ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಊರ್‍ಯಾಯ ಬಾಲೆ ಆಂಡಲಾ ತನ ಬಾಲೆಲೆಕ ತಾಂಕುನ, ಮೋಕೆ ಸೂಕೆ ತೋಜಾವುನ, ಕಂಡನ್ಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೋಕೆಡ್ ಬದ್ಕಿನ ಪೊಂಜೆನಕುಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕುನ ಕೈಟ್ ಅಧಿಕಾರದ ಕತ್ತಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಊರುನು ಕಾಪುನ, ನಾಡ್‌ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊನ್ಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ತೋಜಾದ್

ಕೊರ್ತಿನಾಲ್ ಚೌಟ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಾಟಕ, ಸಿನೆಮಾ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆಗ್ ಪಂಡಿನವತ್ತ್‌ಂದ್ ಇತ್ತಿ ಕಾಲೊ ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆದ ಸಿತಿಗತಿ ತೂನಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲಾ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆ ಮಾಮಲ್ಲ. ಕಡಲ್ದ ಬರಿತ್ತ ಕಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಗ್ಲಾ ಕೊಂಡೊಡು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಗಂತ್-ಗಾಂತ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ, ಕೊರೊಂದುಪ್ಪಿನ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಇತ್ತೆ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ಅಧಿಕಾರ ಪೊಣ್ಣನ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣ ಮೂಲದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆಸ್ತಿದ ಎಜಮಾನಿಕೆದ ಹಕ್ಕ್, ಕುಟುಮೊ ಮೂಲದ ಹಕ್ಕ್ ಬರ್ಪಿನವು ಪೊಣ್ಣಡ್ದ್. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರ್ಪಿನೆಕ್ ದಿಂಜ ದುಂಬುಡು ಪೊಣ್ಣಗ್ ಓಟುದ ಹಕ್ಕಲಾ ಇಜ್ಯಾಂದಿ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾಗೆದ ಪಟ್ಟೆ ಪೊಂಜೊವುನ ಪುದರ್‌ಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಂಜೊವುನ ಪುದಾರ್‌ಡೇ ಸರಕಾರೊಗು ತೀರ್ವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಪೊಣ್ಣ ಮೂಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಸ್ತಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿಯಾದ್ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ ಅಲೆನ ದುಂಬುದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಾವುನವು ಅಂಚನೇ ಪೊಣ್ಣಗ್ ನೆಡ್ದಾದ್ ಸುರೂತ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕುನವು ಈ ಪರಂಪರೆಡ್ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್‌ಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಟ್ಟಿನಕುಲು ತುಳು ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಪಂಡ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ರಾಸಿಡ್ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವರ್ಗೊದ, ಬೇತೆಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಒಂಜಿ ರಾಸಿಡ್ ದೀವೊಂದೇ ಪನೊಡತ್ತಂದೆ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಗೊದ, ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯದ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೂಂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ಒರಿದ್‌ಂಡ್ ದುಂಬಗ್‌ಲಾ ಅವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದೇ ಉಂತು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮಾತ ರೀತಿಡ್ ವೈಭವೀಕರಣ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ತೂಯರಾಪುಜಿ. ಉಂದು ಇತ್ತೆದ ಅಂಚನೇ ದುಂಬುದಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೊವುಗು ಈತ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಚನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಶಕ್ತಿಯಾದ್, ದೈವೊಲಾದ್ ಆರಾಧನೆದ ನೆಲೆ ಪಡೆಂಡಲಾ ಆರಾಧನೆದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಭಾಗೊಡು ಅಂಚನೇ ನೇಮದ, ಮೆಚ್ಚಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಪೊಣ್ಣಗ್ ದಾಯೆ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧೊಲು ಪನ್ಪಿ ನೆಲೆ. ಉದಾರ್ನೆಗ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಭಾಗೊಡು ಆದಿಪ್ಪು, ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿನ ಮೆಚ್ಚಿ ಆದಿಪು, ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ಕೊನಯೆರೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಪೊಣ್ಣಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆರಾಧನೆಡ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ದಾನೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಣ್ಜೊವುನ ವರ್ತನೆ ಮಿತಿ ಮೀರ್‍ನಗ ಅಯಿನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ಬರಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರ್ಪುನ ಪೊಣ್ಣು ವಾ ವರ್ಗದ, ವಾ ಜಾತಿದ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿನವು, ಅಂಚನೇ ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆಡ್ ಪೊಣ್ಜೆನಕುಲೇ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಅಧಿಕಾರೊದ ಪಾಲ್ ಏತ್? ಅಂಚನೇ ವಾ ಜಾತಿದ, ವಾ ವರ್ಗದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಅವುಲು ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಮೂಲು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆಸ್ತಿದ ಮೂಲ ಆಯಿನ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಒಂಜಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಉಂಡೂಂದು

ಪಂಡಲಾ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಆ ಮಾನಾದಿಗೆ ಏರೆಗ್? ಬತ್ತಿಪೊಣ್ಣಗಾ? ಇತ್ತಿಪೊಣ್ಣಗಾ? ಪನ್ಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ತೋಜುಂಡು.

ಪೊಣ್ಣ ಮೂಲದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಕನಕಟ್ಟೊಂದು ಕುಟುಮ್ಮೊ ಕಟ್ಟೆರೆ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಆಲ್ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಆಪಲ್. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿಬೊಕ್ಕ ದಾಲಾ ಸಮ್ಮಂದದಾಂತಿಲೆಕ 'ಬರ್ಸ ಬುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಕಂಡನಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ 'ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಅಂಚನೇ 'ಮರ ಬೂರ್‌ಂಡ್ ಪಕ್ಕಿ ರಾಂಡ್' ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದಲೆಕ ಆಲ್ ತನ್ನ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಕಟ್ಟಿನ ಕನೊಕ್ಕುಲೆನ್, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಮ್ಮಂದೊನು ಕಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲಡೆ ಪೋವೊಡು. ಅಪಗ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಸಮ್ಮಂದೊ ಏತ್, ಅವುಲು ಆಲೆನ ಮಾನಾದಿಗೆ ಏತ್? ದಾದ? ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲಾ ಮುಖ್ಯಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಇತ್ತೆದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಬೇಲೆನ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜಾಂದಾತ್‌ಂಡ್. ಸಂಬಳೊ ಕನಪ್ಪಿನವು ಮಾತ್ರ ಬೇಲೆಂದ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮಸ್ತ್ ಸಂಬಳ ತಿಕ್ಕುನವು, ಬೆಗರ್ ಬಚ್ಚಾವಂದೆ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವುಂದು ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೂಡು ಕುಟುಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ತೆ ಎಲ್ಯ ಕುಟುಮ ಆತ್‌ಂಡ್. ಜಗತ್ತೇ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿದ ವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಉಲಯಿ ಬನ್ನಗ ಆಪಿನ ಬದಲಾವಣೆಡ್ದಾದ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಆಪಿನ ಪ್ರಭಾವ, ಲಾಭ, ನಷ್ಟೊ ಏತ್? ಪೊಣ್ಣು ಆನಗ್ ಸರಿಯಾದುಂತುನ, ಬೆನ್ಪುನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆವುನ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡಲಾ ಆ ಅವಕಾಶ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡಾ? ಪೊಣ್ಣು ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತುನಂಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಅವಕಾಶ ಮಾತ ಕುಟುಮೊಡುಲಾ, ಊರುಲೆಡ್ಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡಾ ಪನ್ಪಿನವು ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಮಾತ ಪ್ರಶ್ನೆಲುಲಾ ವಿದ್ವತ್ತ್‌ವಲಯ ಪೊಣ್ಣನ್ ಎಂಚ ತೂತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಪೂರಕವಾದುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಮಾತ ತೂನಗ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು, ದೇಸ ಕಾಲೊಗು ಅನುಸಾರವಾದ್ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪಿನ ಅಂಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂತೊಲೆನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕಲ್ಪನೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್

□ಡಾ. ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊಡು ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಮಹತ್ವೊ ಉಂಡು. ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಶಕ್ತಿಯುತ ಬೊಕ್ಕ ಜನಪ್ರಿಯ ಆರಾಧನೆಲಾ ಅಂದ್. ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟ್‌ನ್ ಪಡೆಯಿನ ಈ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಕಲೆತ್ತ ಅಂಶೊಲು ಸೇರೊನ್ನೆಡ್ಡಾವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂಜಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆ ಆರಾಧನಾ ಪ್ರಕಾರೊನು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾದ್, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಅಧ್ಯಯನೊ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಸೊ ಉಂಡು. ಉಂದೆತ ಪೂರಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪಾಡ್ದನೊಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊದ ಕತ್ತಲೆದ ಮೋನೆಲೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಮೂಲಕೊ ವಾಸ್ತವಿಕತೆತ್ತ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಈ ಜಾಗೆದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ರಚನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯೊಲಾಪೊ. ಈ ನೆಲೆಟ್ ಯಾನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ನಡಪುನ ದೈವ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತದ ಪಾಡ್ದನೊದ ಹಿನ್ನಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಸಸ್ಯೊ, ಪ್ರಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಭೂತೊಲೆನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕಲ್ಪನೆದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಗ್ರಹಿಪರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಂಜಿದ ಕಲ್ಪನೆ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆನ್ ಪಡೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರಾಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಕ್ತಿದ ಸಂಕೇತವಾದ್ ಈ ಪ್ರಾಣಿ ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೈವಿಕ ಬೊಕ್ಕ ರಾಕ್ಷಸ ರಡ್ಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಕಲ್ಪನೆಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಂಡ ಅವು

ಪಂಜಿ. ವರಾಹ ಅವತಾರೊ ವಿಷ್ಣುನ ಪತ್ತ್ ಅವತಾರೊಡು ಒಂಜಾತ್‌ಂಡ್. ಭೂಮಿನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯೊಗು ವಿಷ್ಣು ಪಂಜಿದ ಅವತಾರ ತಾಳಿಯೆ. ಆತೆ ಅತ್ತಂದೆ ಪಂಜಿದ ಶರೀರೊದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಾಗೊಲೆನ್ ವೇದೊಲೆಡ್ ಯಾಗೊಲೆಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಚರಿತ್ರೆಡ್ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಪಂಜಿನ್ ತನ್ನ ಧ್ವಜ ಬೊಕ್ಕ ಪಣವುಡ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವರಾಹಾವತಾರೊದ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆನೇ ನರಮಾನ್ಯ ರೂಪೊ ಪಂಜಿದ ತರೆನ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಉಂದು ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರೊಡುಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಪುರಾಣ ಬೊಕ್ಕ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವೊನು ಪಡೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊದ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಮುಖ ಆರಾಧನೆಯಾದುಂಡು. ಉಂದೆಟ್ ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿನ್ ಅಲೌಕಿಕವಾದ್ ಗ್ರಹಿತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉದ್ದೇಶೊಲೆಗಾದ್ ಆರಾದನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪ್ರಾಣಿಲೆಡ್ ಭೂತೊಲಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆಲಾಯಿನೆಟ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಭೂತವಾದುಂಡು. ಆರಾಧನೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ತಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ ಭೂತೊದ ಗುಡಿಟ್ಟ್ ಪಂಜಿದ ಮುಗೊ, ಪಾಪೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಭೂತೊನು ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ಟ್ ಅರಸು ದೈವವಾದ್ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಪರಿವಾರ ದೈವವಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದ್‌ಲಾ ಬುಲೆ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕೊ ನರಮಾನ್ಯನ ವೈರಿಯಾಯಿನ ಪಂಜಿ ಆಯನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆಗ್ ಪಾತ್ರವಾಯಿನ ಈ ಪ್ರಾಣಿದ ವಿಶೇಷತೆ.

ಪಂಜುರ್ಲಿದ ಸ್ವಭಾವೊ, ಪ್ರಸರಣ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಆರಾಧನೆ ಪಡೆವೊನ್ನ ಜಾಗೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರುಂಡು. ಉದಾ : ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಜಾಗೆದ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಅಂಗಣ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಮನಿಪನ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಮಲಾರ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕ್ಷೇಮಕಲ್ಲ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಇಂಚನೆ ಸುಮಾರ್ 41 ಪುದರ್‌ನ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ ದೈವವಾದ್, ಗ್ರಾಮದೈವವಾದ್, ಮಾಗಣೆ ದೈವವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ದೈವೊಲೆ ಜೊತೆಟ್ಟ್ ಪಂಡ ಸೇರಿಗೆ ದೈವಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು. ಈ ಭೂತೊ ಅಗೆಲ್, ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ, ನೇಮೊದ ಮೂಲಕೊ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಉಂತೆರೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಡ್ದನೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಾಡ್ದನೊದ ಆಶಯ ಒಂಜೇ ಆದುಂಡು.

ಪಾಡ್ದನದ ಸಾರೊ

ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ರಾಯನಾಡ್‌ಡ್ ಪಂಜಿದ ಕಿನ್ನಿಲು ಪುಟ್ಟುವೊ. ಬುಲೆಯಿನ ಪಂಜಿಲು ತನ್ಕ್ ಘಟ್ಟ ಜಪ್ಪೊಡು ತುಳುನಾಡ್ ತೂವೊಡುಂದು ಕುಕ್ಕೆದ ಘಟ್ಟ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರಡೆ ಬರ್ಪೊ . ದೇವೆರ್ ಈತ್‌ನೇಟ ಬರಂದಿ ಪಂಜಿಲು ಇನಿದಾನೆ ಬತ್ತಿನೇಂದ್ ಕೇನ್ನಾಗ–ಪೂರ ಜೀವೊರಾಶಿಗ್‌ಲಾ ಸಂತಾನೊದ ವರ ಕೊರ್ತ್‌ರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ

ಆ ವರೊನು ಕೊರೊಡುಂದು ಕಾನಿಗೆ ದೀದ್ ನಟ್ಟುವೊ. ಅಪಗ ಈಶ್ವರೆ ಪಂಜಿಗ್ ಎಡ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಕಿನ್ನೆಲೆ ಶಾಪೊ(ವರ) ಬೊಕ್ಕ ಪಾರ್ವತಿ ಫಲೊನು ಕೊರ್ದು ಉಬಾರ್‌ಗ್ ಪೋದು ಅಲ್ಲ್ 'ಮಕೆ' ಮೀದ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಆದ್ ಗಿರಿ ಪರ್ವತೊನು ಬಡತ್ತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ವರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪಂಜಿಲು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿಯಾದ್ ಈಶ್ವರನ ಅಂಗಣೊಗು ಪೋಪ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಪೊಣ್ಣುಪಂಜಿ ಪೊಟ್ಟೆದಾವಾಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಪನೆ(ಕಾರಿ) ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೆಲವು ಕಿನ್ನಿಲೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಸಮಯೊದ ನರಳುನ, ಮುರೆಳಿನ ಈಶ್ವರನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಊರುಗು ಪಂಜಿಲು ಬತ್ತಿ ವಿಚಾರೊ ತೆರಿಪ್ಪುಂಡು. ಬೋಂಟೆದಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಡ್‌ನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್‌ಬೆರ್. ಒವ್ವೇ ಮೃಗೊ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಕೇರಿಗ್ ನನ ಒಂಜಿ ಕಾಡ್‌ನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್‌ದ್ ಪೋಯಿಂದ್ ಪನ್ನಗ ಕೈತಲ್ದ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಪಕ್ಕಿಲು ತೋಜಿಬೊ. ಈಶ್ವರೆ ತನ್ನ ಬಿರುಟ್ಟು ಪಕ್ಕಿಗ್ ಪಗರಿ ಬುಡ್ನಗ ಅಯಿತ್ತ ರೆಂಕೆ ತುಂಡಾದ್ ಪಂಜಿದ ಗೂಡುಗು ಬೂರುಂಡು. ಅಪಗ ಪಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಿನ್ನಿಲು ಬಲಿಪ್ಪುವೊ. ಅಕೇರಿದ ಒಂಜಿ ಕುರ್ಲೆ ಕಾಡ್‌ಡೆ ಒರಿಪುಂಡು. ಆ ಕಿನ್ನಿನ್ ಈಶ್ವರೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲು ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಂಕುವೆ. ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನ ಪಂಜಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಈಶ್ವರನ ನಂದನ ವನೊನು ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ವಿಷಯ ತೆರಿನ ಈಶ್ವರಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ 'ಅನಿಷ್ಟದ ಬಿದೆ'ನ್ ದೀವರ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಜಿನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್ ಕೆರ್ಪೆ. ಉಂದೆನ್ ತೆರಿನ ಪಾರ್ವತಿಗ್ ಬಾರಿ ಎತೆ ಆಪುಂಡು. ಕಯ್ಯಾರೆ ಸಾಂಕಿನ ಪಂಜಿನ್ ಕೆರ್ನ ತಪ್ಪುಗು ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತ ಆದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆವೊನ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ವರೊ ಕೊರ್ಪೆ. ಇಂಚ ಸೃತಿ ಪಂಜಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊ ಆಪುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ತೌಲನಿಕವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನ ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕೊ ಈ ರೀತಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಪನ್ಪೆರ್ : "ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಡಾಯಿ ಗಡಿಟ್ಟ್ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಡ್ ಉಂಡು. ಈ ಮೂಡಾಯಿ ಘಟ್ಟದ ಕಾಡ್‌ದ ಮೂಲಕೊ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಲು ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುವ ಬೊಕ್ಕ ಘಟ್ಟದ ಬುಡೊಟ್ಟಿಪ್ಪುವ. ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಡ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾಯಿನ ಬುಲೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನ ಸಹಜವಾಯಿನವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಕೃಷಿಕೆರ್ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಲೆನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ದಿನನಿತ್ಯೊದ ಕೆಲಸ. ಕಾಡ್ ಕಡಿಮೆ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್‌ಲಾ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆ ಆತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜನೊಕ್ಲು ತನ್ನ ಬುಲೆಕ್ಕ್ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಲೆಡ್ದ್ ಆಪುನ ತೊಂದರೆನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿನ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊದ ರೂಪೊಡು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಈ ರೀತಿ ಉಪದ್ರ ಕೊರ್ಪುನ ಜೀವಿಲೆಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾವರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅವೆನ್ ಭೂತೊದ ರೂಪೊಡು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ನಿದರ್ಶನೊಲು ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುವ."

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಲೋಕೊ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಕ್ಕುನ ವಿವರೊಲು ಬಾರಿ ಸೋಜಿಗವಾದುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಲೋಕದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಡ ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸೃಷ್ಟಿ. ಸುರುಕು ಭೂಮಿಡ್ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನ ಕದಿಕೆ ಪಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್ಪೆ, ಬಾರೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರ್‌ಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ 'ಅತಿಕಾರ ಬಾರ್' ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೃಗೊಕ್ಕುಲೆನ ಪಂಜಿಲು ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ತುಳುನಾಡ್‌ದಂಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ದೀನಗ ಅಲ್ಪದ ಪ್ರಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪೆರೆ ಪ್ರೇರೇಪನೆ ಆಪುಂಡು.

'ಸತ್ತಿಗೆದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ
ಹರಿವಾಣದಾತ್ ಪೊರ್ಲು
ಪಣವುದಾತ್ ಪೊರ್ಲು
ತಿರ್ತ್ ತುಳುರಾಜ್ಯ ತೋಜೊಂದುಂಡು'

ಪನ್ಪುನ ಪಾಡ್ದನದ ವಿವರೊಲು ಪಂಜಿಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್ ಬರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು.

ಮುಲ್ಪ ಸಸ್ಯೊ(ದಯಿ)ದ ಸುರುತ ಸೃಷ್ಟಿ 'ಕದಿಕೆ' ಪಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಾರೆ, ಪದ್ಪೆ, ಬಾರ್ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ನಡುಟೇ ಮೃಗೊಕ್ಕುಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಪುನೆ. ಪಂಡ ಪಂಜಿ ಸಸ್ಯೊದ ಕೆಲವು ತುಂಡುಲೆನ್ ಸೇರಿಸಾದ್ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಕಾರಿ ಕಟ್ಟುನ, ಕಿನ್ನಿ ದೀಪುನ, ಅತ್ತಂದೆ ಕದಿಕೆ ಪಂತಿ ಬಾರಿ ಪವಿತ್ರವಾಯಿನವು. ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಮೈಲಿಗೆ ಕಳೆಪುನ ಮೂಲಕೊ ಪವಿತ್ರತೆದ ಸಂಕೇತವಾದ್ ಬಳಕೆಯಾಂಡ, ಮೃಗೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಆದ್ ಬಳಕೆಯಾಪುಂಡು. ಇಂಚ ಸಸ್ಯೊದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೃಗೊದ ಸೃಷ್ಟಿಗ್ ಪೂರಕವಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಪಂಜಿ ಈಶ್ವರನ ನಂದನವನೊನು ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ನಂದನವನ ಪನ್ಪುನವು ಸಮೃದ್ಧಿ. ಅವು ಪ್ರಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುನು ಪನ್ಪುಂಡು. ಸೃಷ್ಟಿದ ಪೂರ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಲು ಈ ನಂದನವನೊಟ್ಟು ಉಂಡು. ಈ ತೋಟೊಡಿಪ್ಪುನ ಸಸ್ಯದ ಬುಲೆಯಾಯಿನ 'ಅತಿಕಾರ' ಬಾರ್‌ದ ಬುಲೆನ್ ಪಂಜಿ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ನಂದನವನ ಅವು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತಿ ಅತ್ತ್. ಅವು ಈಶ್ವರಡ್ದ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯಿನವು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿ. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ್ ಬುಲೆಯಿನ ದಯಿ ಮರಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೃತಕವಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ನವು. ಮುಲ್ಪ ಪಂಜಿ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನವು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಯಿನ ನಿರ್ಮಿತಿನ್ ಅತ್ತ್. ಅವು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತಿನ್. ಅಂಚಾದ್ ಮುಲ್ಪ ಪಂಜಿ ಕಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಅಂಶವಾಯಿನ ನಂದನವೊತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ತನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯೊನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪ್ರತಿಯಾದ್ ಈಶ್ವರೆ ಪಂಜಿನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್ಪುನ ಮೂಲಕೊ ಪ್ರಕೃತಿನ್ ಪರಿಸರೊನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಯಜಮಾನ್ಯೆ ಆದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆ. ಈ ಪಂಜಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಅನಿಷ್ಟದ ಬಿದೆ ಪಂಡ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ದಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಪಂಜಿಲು ದೇವೆರೆ

ವರೊಟ್ಟು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿಯಾದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪುಟ್ಟುನ ಕಿನ್ನಿ. ಈ ಅನಿಷ್ಟದಬಿದೆ ಮರು ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಪಂಜಿಲ ಒಂಜಿ ಸೃಷ್ಟಿದ ಅಂಶೊನೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಯಿನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್ನ ಪರಿಣಾಮೊ ಈಶ್ವರಗ್ ಆಯಿನ ಆತಂಕ, ತಲ್ಲಣೊ, ಪೋಡಿಗೆದ ಕಾರಣವಾದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತವಾದ್ ಮರುಸೃಷ್ಟಿನ್ ಈಶ್ವರೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಇಂಚ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಸೃಷ್ಟಿ-ನಾಶ ಬೊಕ್ಕ ಮರುಸೃಷ್ಟಿದ ವಿವರೊಲು ತಿಕ್ಕುವೊ.

ಜನಪದೆರ್ ಅಕ್‌ಲೆ ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆದ ಮೂಲಕೊ ಪ್ರಕೃತಿನ್, ಪರಿಸರೊನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ವಿವರೊಲು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುವೊ. ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಮೂಲಕೊ ಇಡೀ ಕಾಡ್‌ನೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಈ ಮರೊಕ್ಕ್‌ಲಿತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿತ ಬುಡೊಟ್ಟು ಭೂತೊಲೆನ್ ನಂಬುನ, ಸುದೆಟಿತ್ತಿನ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಅವು ದೇವೆರೆ ಮೀನ್‌ಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನ, ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂನಗ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಆರಾಧನೆಲ್ನ ಮೂಲಕೊ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಲಾ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊದ ಉಗಮೊನು ತೂನಗ ಪಂಜಿ ಪುಟ್ಟುನವೇ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿ ಉಂಡು. ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ತಿಯಾಯಿನ ಪಂಜಿಲು ದೇವೆರೆ ವರೊತ್ತ ಮೂಲಕೊ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಆಪೆರ್. ಈ ರೀತಿ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ದಿ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಆಪುನ ನರಮಾನ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿನವು ವಾಸ್ತವೊಡು ಪ್ರಾಣಿಲೋಕೊಡು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ರೀತಿದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧೊನು ಒಪ್ಪಂದಿ ಜನಪದ ಸಮಾಜ, ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಿನ್ನಿಲೆಗ್ 'ಅನಿಷ್ಟೊದ ಬಿದೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್. ಉಂದು ತನ್ಕುಲೆನ್ ಸಾಂಕಿನ ಈಶ್ವರನ ನಂದನ ವನೊನು ನಾಶ ಮಲ್ಪುವೊ. ಅಂಚಾದ್ ಕೋಪ ಬತ್ತಿನ ಈಶ್ವರೆ ಅನಿಷ್ಟೊದ ಬೀಜೊನು ಬೋಂಟೆದ ಮೂಲಕೊ ಕೆರ್ದ್ ಪಾಡುವೆ. ಪ್ರಾಣಿಲೆನ ಆರಾಧನೆ ಪನ್ಪುನವು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತಾತ್ವಿಕತೆತ್ತ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆರಾಧನೆದ ಮೂಲಕೊ ತನ್ನ ಕೃಷಿಕ್ ಮಾರಕವಾಯಿನ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಮೂಲಕೊ ಕೃಷಿಟ್ ತನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿನ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪುನ ತಂತ್ರೊಲ ಅಂದ್.

ನರಮಾನಿ ಆವಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲಾವಡ್ ಸೈತಿಬೊಕ್ಕ ಭೂತೊಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ವಿಚಾರೊ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉದಾ : ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಕಲ್ಲುಡ-ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಕೊರಗತನಿಯ, ಮುದ್ದಕಳಲ, ಕಾನದ ಕಾಟದ ಮೊಕ್ಲು ಪೂರ ಸೈತಿಬೊಕ್ಕ ಭೂತೊಲಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಯಿನಕ್ಲು. ಅಂಚನೆ ಪ್ರಾಣಿಲಾಯಿನ ಪಂಜಿ, ಪಿಲಿ ಉಂದುಲಾ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ, ಪಿಲಿಭೂತೊಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಯಿನವು. ಇಂಚ ಸೈಪುನ ಕ್ರಿಯೆನ್ ಆಯಾ ಭೂತೊದ ಪಾಡ್ದನೊಲು ತೆರಿಪ್ಪಾವ. ಈಶ್ವರೆ ಕೂಡ ಪಂಜಿನ್ ಕೆರ್ದ್ ಕುಡ ಜೀವ ಕೊರ್ದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿಯಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಇಂಚ ಆರಾಧನೆದ ಆಶಯದ ಬಗ್ಗೆ

ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪನ್ಪುನವು ಸಾವುದ ಬೊಕ್ಕದ ಜಗತ್ತ್‌ನ್ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಪಂಡದ್ ಪನೊಲಿ. ಕರಿದ್‌ಪೋಯಿ ನರಮಾನಿ ಆವಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲಾವಡ್ ಉಂದು ನರಮಾನ್ಯಗ್ ತೋಜಂದಿನ ನನೊಂಜಿ ಲೋಕೊಡು ಇಪ್ಪುವೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ನರಮಾನಿ ನಂಬುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕೊದ ಸ್ಥಿತಿನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಕೃಷಿಕ್ಕ್ ಮಾರಕವಾಯಿನ ಕಾಡಪಂಜಿನ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊ ಆದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ.ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಈ ರೀತಿ ಪನ್ಪೆರ್-'ಕೃಷಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿದ ವಿಧಾನೊಗು ಪೂರಕವಾಯಿನ ಗೋಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿದಂಚಿನ ನಿಸರ್ಗಜೀವಿಲು ತೌಳವ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಭೂತೊಲಾದ್ ಕಾರ್ಯಪರಿವರ್ತನೆನ್ ಪಡೆಪೊ. ಈ ಮೂಲಕೊ ನಂಕ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನ ನಿಸರ್ಗೊದ ಜೀವಿಲೆನ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಒಲಿಪ್ಪುನ ಸ್ಥಿತಿನ್‌ಲ ಆರಾಧನೆದ ಮೂಲಕೊ ನರಮಾನಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುವೆ. ಈ ರೀತಿಡ್ ತನ್ನ ಕೃಷಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಅಧಿಪತ್ಯೊನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಾಡ್ ಪಂಜಿಲೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಲಿಪ್ಪುನ ಮೂಲಕೊ ಅವೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ನಿಯಂತ್ರಣೊನು ಸ್ಥಾಪಿಸಾವುನ ಉದ್ದೇಶ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತೊದಂಚಿನ ಆರಾಧನೆದ ಮುಖೇನ ತೆರಿಯೊನರ ಆಪುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಪೂರ ಪಾಡ್ದನೊಡ್‌ಲ ಈಶ್ವರ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ಚಿತ್ರಣ ಉಂಡು. ನರಮಾನಿ ಬೋಂಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬನ್ನಗಲಾ ತನ್ನ ಕೃಷಿನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬೋಂಟೆ ಆಯಗ್ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಂಡ್. ತಾನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾಯಿನ ಪೂರ ರೀತಿದ ಬುಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಂಡ ಅವು ಪಂಜಿ. ಉಂದೆನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ಆತ್ ಸುಲಭ ಅತ್ತ್. ಬಾರಿ ಅಬತಾರೊದ ಬಲಶಾಲಿಯಾಯಿನ, ವೈರಿಲೆನ್ ಎದುರಿಸವು ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಯಿತ ಬೋಂಟೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಲಾ ಅಂದ್. ಇಂಚಿನ ಕ್ರೂರಿಯಾಯಿನ ಪ್ರಾಣಿನ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸಾವರ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿಪ್ಪುನಗ ಜನಪದೆರ್ ಆರಾಧನೆದ ಮೂಲಕೊ ನಂಬಿಕೆದ ಪಿರವು ಪೋಪೆರ್.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊದ ಆರಾಧನೆದ ಸಂದರ್ಭೊನು ತೂಂಡ ಅಲ್ಪ ಜನೊಕ್ಲೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅಲ್ಪ ಇಡೀ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಕೂಡ ನಡಪ್ಪುಂಡು. ದುಂಬುಗು ಆರಾಧನೆನ್ ಎಂಚ ನಡಪುಡೊಂದು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನೆನ್ ಭೂತ ಸೂಚ್ಯವಾದ್ ನುಡಿಟ್ಟ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ನಂಬಿನಕ್ಲೆಗ್ ಶತಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಇಂಬುನು ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಅಭಯದ ನುಡಿಕುಲು ಆರಾಧನೆಡ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಆರಾಧನಾ ಪರಂಪರೆನ್ ಮುಂದುವರಿಸೊಂದು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನ ಸೂಚನೆನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತದ ಆರಾಧನೆ ಒಟ್ಟು ಭೂತಾರಾಧನೆದ ವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಉಳಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಅವು ಬೇತೆ ಭೂತೊಲೆನ ಆರಾಧನೆದಂಚ ನಿರಂತರವಾದುಂಡು. ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್

ಅವು ಒಂಜಿ ರಂಗಭೂಮಿಯಾದ್, ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಪದ್ಧತಿಯಾದ್, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿಯಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯಾಮೊಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತ ಕೇವಲ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ್ ಮಾತ್ರ ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಜಿ. ಅವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಯಾಮೊಲೆನ್ ಪಡೆವೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಾದ್ ಒರಿಯೊಂದು ಬರ್ಪುನ ಜೊತೆಟ್ ವರ್ತಮಾನದ ಅಪೇಕ್ಷೆಲೆನ್, ಅಗತ್ಯೊಲೆನ್ ಪೂರೈಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

1. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಕೆ., 1983, ಭೂತಾರಾಧನೆ-ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು, ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು
2. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಕೆ., 1990, ಭೂತಾರಾಧನೆ-ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಿಪು ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ
3. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ(ಸಂ.), 1997, ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ಸಂಪುಟ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ
4. ವಿವೇಕ ರೈ ಬಿ.ಎ., 1980, ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು, ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು
5. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, 1994, ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾನಪದ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನ್ನಿಲಯಕ್ಕೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ (ಅಪ್ರಕಟಿತ)

ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಿಂಗಾರ-ಪಾಲೆ

□ ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಪರಶುರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಮಾನಿನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದಿಂಚ ತಾರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಜ್ಜೆಯ್ದ ಮರಕುಲು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ... ಕಾಮಧೇನುದ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಪಡೆದುಂಡು. ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊಲೆಗ್ ಐತನೇ ಆಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಲ್ಪದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದ ಹಿನ್ನಲೆಗ್ ಅನುಸರ್ತೊಂದ್ದಿಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಲೆನ ಬದ್‌ಕ್-ನಡಾವಲಿದ ಪಿರವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯ ಶೋದನೆ ಉಂಡು, ಅಕುಲು ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟ ನಡತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾರ-ಸಾರ ವರ್ಸದ ಸಾಧನೆದ ಸೋಜಿಗದ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡು. ದುಂಬು ದೀತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪೆಜ್ಜೆದ ಅದೆಟ್ ಸುಧಾರನೆದ ಬೆಗರುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಬರಿ ಕಡಲ್ ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಮುಲ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ಉಪ್ಪು ಪೊಯ್ಯೆದ ಮಿಶ್ರಣ. ಬೊಕ್ಕ ಉಷ್ಣ ಗುನತ ಪ್ರದೇಶ ಆಯಿನೈಡ್ದಾವರ ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿನ ಗುರ್ತ-ಅರ್ತ ಉಂಡು. ನರಮಾನಿನ ಬದ್ಕ್ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್. ಅವು ಒಂಜಿ ನಾಣ್ಯದ ರಡ್ಡ್ ಮರ್ಗಿಲುಲು. ಧರ್ಮ, ದೇವೆರ್, ನಂಬಿಕೆ, ಬಾಸೆ, ಸಾಮಾಗ್ರಿ ನಡಾವಳಿ, ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ತುತ್ತೈತ್ತ... ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಸುಗಿಪು, ಮದಿಪು. ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶೊಲು. ಪ್ರಕೃತಿದ ಜೋಕ್ಲಾಯಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಲೆಗ್ ಪ್ರಕೃತಿನೇ ಸುರುತ ಕಲಿಕೆದ ಶಾಲೆ. ನಿಲತ ಐಸಿರಿನ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದ್. ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್,

ಗಿಡ-ಮರ-ಬೂರು ಮುರ್ಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಕಾನಿಕೆಲೆಡ್ದ್ ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಡು ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ಅಂಚಾದ್ ತೆಂಗು ಬೊಕ್ಕ ಕಂಗ್‌ದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ-ಪಡ್ಕೆದ ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್ ಬಲಸೊಂಡೆ. ದುಂಬುದಿಂಚ ತುಳುವೆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಸಿರಿ ಪಿಂಗಾರ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಲೆ ಬಂಗಾರಗ್ ಸಮ. ನಾಗರೀಕತೆತ ತಡ್ಯನ್ ದಂಟುನದುಂಬು ತುಳುವೆರ್ನ ದಿನ-ನಿಚ್ಚದ ಬದ್ಕ್‌ಡ್... ಪುಟ್ಟ್‌ದ್-ತೈಪುನ ಮುಟ್ಟಲ ಪಾಲೆ-ಪನ್ಪುನ ಸೊತ್ತು ವಿರಾಟ ಸ್ವರೂಪಿ ಆದಿತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಇಂಚ ಕಂಗ್‌ದ ಸಿರಿ, ಪಿಂಗಾರ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಲೆ ಈ ರಡ್ಡ್‌ಸೊತ್ತುಲು ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕಾರನಗ್ ಮಾತಾ ತುಳು ಪಾಡ್ದನಡ್, ಗಾದೆಡ್, ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕತೆಟ್, ಒಗಟ್‌ಡ್ ಮರ್ದ್‌ಡ್ ತುತ್ತೈತಡ್, ಆಭರನಡ್, ಮೂಲಿಕೆಡ್ ಪದ-ನಲಿಕೆಡ್ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಐತ ನಿರೆಲ್ ಮಂದದಡ್ ದಾಯ್ದುಂಡು.

ಪಾಡ್ದನಡ್

ಸಿರಿಪಾಡ್ದನೊಡು ಬೆರ್ಮೆ ಆಳ್ವೆ- ಸಂತಾನಗಾದ್ರ ಆದಿಮೂಲ ಆಲಡೆದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನನ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುಗಿಪುನಗ ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರು ಪುರುಸಾದ ರೂಪೊಡ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಪೆರ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಪಾಲೆ ಪುಡಾದ್ ಸಿರಿಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಬರ್ಪುಂಡು, ಅಂಚನೆ ಆ ತರ್‌ವಾಡ್‌ದ ಮೂಜಿ ತಲೆಮಾರ್‌ಡ್ ಪಾಲೆದ ವಿವರನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಸಿರಿನ ರಡ್ಡನೆ ಕಂಡನೆ ಕೊಡ್ಸರಾಳ್ವಡ್ದ್ ಸೊನ್ನೆನ್ ಪೆದ್ದ್‌ನಗ ಅಪಗ ಆಲ್ ಕಾಯಿನ್‌ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಂಗ್‌ದ ಮರಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಪಾಲೆಡ್ ಬಾಲೆನ್ ಜಪಡಾದಿನ ವರ್ನನೆ ಉಂಡು. ಸೊನ್ನೆಗ್ ಅಬ್ಬಗ-ದಾರಗ ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಅಮರ್ ಪೊನ್ನು ಜೋಕ್ಲು. ಒರ ಅರ್ತಿ-ಕುಸಾಲ್‌ಡ್ ಚೆನ್ನೆಮನೆ ಗೊಬ್ಬುನಗ ಪಲ್ದಿ ಸೋತಲ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ತಂಗಡಿ ಮಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪುನಗ.. ಪಲ್ದಿ ಕೋಪೊಡ್ ಚೆನ್ನೆಮನೆಟ್ ತಂಗಡಿನ ಮಂಡೆಗ್ ಹಾಕ್‌ನಗ ಅಪಗನೆ ಆಲೆನ ಜೀವ ಪೋಪುಂಡುಗೆ. ಪೊಡಿಗೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಡ್ ಪಲ್ದಿ ತಂಗಡಿನ ಪುನನ್ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ತಾನ್‌ಲ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಜೀವನ್ ದೆತ್ತೊಂಡಲ್ಗೆ. ಅಪಗ ಕಾನಬೆಟ್ಟು ಪೆರ್ಗಡೆಗ್ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದ್ ಪಾರ್ ಬನ್ನಗ.. ಅಕ್ಲೆನ ಪುನ ಪಾಲೆ ಆದ್ ನಿಂದೊಂದಿತ್ತುಂಡುಗೆ.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆ... ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಡ ಪಾಲೆಗ್ ಪೋತಿ ಹಂಚೋಳಿ, ಕುಕ್ಕುಗ್ ಪೋತಿ ಮುಂಡೊಳ್ಳಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೌಳಿಪತ್ತೆ. ಪಚ್ಚಡಿ ಸೆರಂಗಡ್ದ್‌ಂದ್ ಇನಾಮು ಕೇನ್ಲೆಂದ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಡ ಪನ್ಪುನ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಡು.

ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬಲ್ಲಾಳೆ ಆ ಪರತಿನ ಪೊರ್ಲುಗ್ ಮರ್ಲಾದ್ ಅಲೆನ ಕಂಡನೆ ಭೂತಗ್ ಕಟ್ಟುನ ಪರವಡ "ಜುಮಾದಿ ದೈವಗ್ ನೇಮ ಕೊರ್ರೆಗುಂಡ್ ಇತ್ತೆನೆ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಪೋದ್ ಪಾಲೆದ ಕಟ್ಟ ಕನಬರ್ರೆಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು.

ನನ ಬಾಲೆಮಾನಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಪಾಲೆದ ಬಾಲೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಮಾಯ ಮಲ್ತೆರ್ ಪಾಂಗೊಲ್ಲ ಬನ್ನಾರ್‌ರಂದ್ ವಿವರನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು."

'ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಆಲ್ ಕಲ್ಕುಡನ್ ತೂಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ನಗ...'

'ತೋಳಾರ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜ್ಯಳ್ ಸತ್ಯಮ್ಮ, ಜಲಕ ಸಿಂಗಾರ ಆಯೊಲು, ದೇವೆರೆ ಸಿಂಹಾಸನದಾಡೆಗ್ ಬತ್ತೊಲು, ದೇವೆರೆ ಭಕ್ತಿನ್ ಮಲ್ತೊಲು, ಸಿರಿ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆನ್ ನಟ್ಯೊಲ್‌ಂದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.'

'ಇಂಚನೇ ಕೊರಗತನಿಯ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಕಲಿಪೂರಾ ಮಾರ್ದ್ ಪೋಂಡ ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವೆರೆಗ್ ಕಂಚಿದ ಪಾಲೆ ಒಪ್ಯಾವೆಂದ್ ಚೆನ್ನಕ್ಕ ಪರಕೆ ಪನ್ಪಲ್ಗೆ.'

ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಭೂತದ ಉಪದ್ರಡ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಿನ ಪೊಂಗದೇರ್ ದೈವೊನ ಮುಟ್ಪಾಲೆ ನೀರ್‌ಡ್ ನಿಂದೊಂದಿಪ್ಪುಡ್‌ಗೆ.

ನನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದೈವ-ದೇವೆರ್ನ ಧಾರ್ಮಿಕತೆತ ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್. ಪಿಂಗಾರದ ಪುರ್ಪ ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆಪಂಡ ಅವು ಮಡಿ ಬಾಲೆದಲೆಕ್ಕ ಐಕ್ ಮೈಲಿಗೆದ ಸೋಂಕಿಜ್ಜಿಂದ್ ನಂಬಲಿಕೆ. ಪಾಲೆ ಪುಡಾಂಡ ಅಲ್ಪ ಮುಗುರ್ ತೆಲಿಕೆದ ಬಾಲೆ ಜೆತ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ಮುರ್‌ದು ಪರಿಮಲದ ಲತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರಪಂಡ ಅವು ಗತ್ತ್‌ದ ಜವಂತಿ ಪೊನ್ನನಲೆಕ್ಕ. ಕಂಗ್‌ದ ಪೊರ್ಲ ಕುಬೆಟ್ ಪಾಲೆ ಪುಡಾದ್ ಪಟ-ಪಟಂದ್ ಅರ್ಲುನ ಪಿಂಗಾರಪುರ್ಪ- ಬಂಗಾರ್ದ ಸರಿಗೆಲು ನಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ನಾಗರಖಂಡ, ನಾಗದೇವೆರ್ನ ಬೀಡ್‌ಂದ್ ಪುದಾರುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನಾಗದೇವೆರೆಗ್ ತನ್ನ ಜಿಡೆತಲೆಕ್ಕಿತ್ತಿನ ಪಿಂಗಾರ ಪಂಡ ಭಾರಿ ಇಷ್ಟದ ಸೊತ್ತು. ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ನಾಗತನು, ನಾಗದರ್ಶನ, ಆಶ್ಲೇಷಬಲಿ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಢಕ್ಕೆ ಬಲಿಕ್ ಪಿಂಗಾರ ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ದರ್ಶನಡ್ ನಾಗಪಾತ್ರಿ.. ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಪಿಂಗಾರ ಪುರ್ಪನ್ ಇಡೀ ಜೀವಗ್ ರೆಂಕಾದ್ ನಲಿಪುನಗ... ಮಂಜಲ್ ಕೋಡ್‌ದ ಪಿಂಗಾರದ ಅರಿ ಅಂಟ್‌ದ್ (ನಾಗೆ) ಎಡ್ಡೇತ್ತಿನಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.

ನಾಗಮಂಡಲ ಅತ್ತ್‌ಡ ಡಕ್ಕೆಬಲಿಕ್ ತುಳುವೆರ್ ಪುದೆ ಮೆರಾನಿಗೆಡ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆಲೆನ್ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಡ್ ಕೊನ್ ಪೋಪಿನೆನ್ ತೂವರೆಗೇ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲು. ನಾಗಮಂಡಲ ಅತ್ತ್‌ಡ ಢಕ್ಕೆ ಬಲಿತಲ್ಪದ ಸಿರಿ-ಸಿಂಗಾರದ ದೊಂಪಗ್ ಪಿಂಗಾರದ ಎಸಲ್‌ದನೆ ಐತ. ರಾತ್ರೇ ಆ ಪರಿಮಲಗ್ ಆ ದೊಂಪಗ್ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕನೇ ನಿಲೆ ಆತುಂಡುಂದ್ ಎನ್ನುಂಡು. ನಾಗಮಂಡಲ ಪಿರಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆದ ಪೊರ್ಲ್‌ಗ್.. ನಾಗಪಾತ್ರಿ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಪಿಂಗಾರ ಪುರ್ಪೊನ್ ತುಳುವೆದಿ ತನ್ನ ಸೂಡಿಗ್ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ದೀದ್ ಮುಡಿತಿನ ತುಳುವೆದಿನ ಪೊರ್ಲು.. ಕನ್ನ್‌ಗ್ ಪರ್ಬ.

ನನ ದೈವಲೆನ ಕೋಲ ನೇಮೋತ್ಸವಡೇ ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿ... ನಂಬುನಾಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ನಗ ರಡ್ಡಿರೆತ ಗಂಧದೊಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪಿಂಗಾರನ್ ಕೊರ್ದ್ ಉಂದೆನ್ ಸಿರಿ ಬಂಗಾರಂದ್ ಎನ್ನುಲ ನಿನ್ನ ಬೆರಿಟ್ ಯಾನುಲ್ಲೆಂದ್ ಅಭಯೊ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುವೆರ್ನ ಎಲ್ಲಿಮಲ್ಲಿಗ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆ ಅಗತ್ಯ ಬೊಡೇ ಬೋಡು. ಬಯಕೆದ

ಮದಿಮಾಲೆನ ತರೆಕ್ ಎಲ್ಯ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆನ್ ಕಂಡನೆ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಬುಡದಿನ ದೀಪುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

ಪೊನ್ನು ಪೋದು ಕೆರ್ಮಾರ್ಲ್ ಪೊಂಜೋವಾನಗ... ಅಲೆನ ಕಲಶ ಸ್ನಾನಗ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆ ಬೋಡೇ ಬೋಡು.

ಮದಿಮೆಡ್ ಮದಿಮಯೆ, ಮದಿಮೆಲ್ತೆನ ಕೈಟ್ ಬಚ್ಚಿರೆದೊಟ್ಟುಗ್ ಪಿಂಗಾರೊಡ್ಡಾಯಿನ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತಪ್ಪಂದ್. ತುಲಾಭಾರ ಆನಗಲ ಹರಿವಾನಡ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆಬೋಡು. ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ ನಡಪುನಂಚಿನ ಹಿರಿಯಡ್ಕ, ನಂದಲಿಕೆ, ಕಬತಾರು, ಖಂಡಿಗೆ ಪಾಂಗಾಳ, ದರೆಗುಡ್ಡೆ ಇಂಚಿನ ಬಿರ್ಮೆರ್ನ ಆಲಡೆಡ್ ಸಿರಿ ಆವೇಶ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ಪೊಂಜೋವುಲು ಕೈಟ್. ಪಿಂಗಾರ ಪತ್ತೊಂದ್ ಸೋ ನಾರಾಯಿನ ದೇವೆರೇಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್ ಪಿರ–ದುಂಬು ಬೀಜೊಂದ್ ದರಿಪುವೆರ್. ಕಂಚಿಲ್ದ ಪರಕೆ ಕುಲ್ಲುನಾಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪಾಲೆ ಪಿಂಗಾರ ಬೋಡು. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಲತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರ ಮರ್ದ್‌ಲ ಅಂದ್. ಎಲು–ಚೂಲಿ ನೆಗೆತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುನ ನಿತ್ರಾನಿಲೆಗ್... ಬೊಕ್ಕ ಪೆದಿಮೆತ್ತಿಗ್ ಲತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರನ್ ತಾರಾಯ್ದ ಪೇರ್‌ಡ್ ಸನ್ನ ಕಡೇದ್. ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಲೆನ್ ಪುಡಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಓಲೆಬೆಲ್ಲದ ಪಾಕಡ್ ಲೇಹ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಸೀಯಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಾಲಾಯ್ದ ಅಗ್ರದೆಪ್ಪರೆಗ್ ಪಿಂಗಾರ್ದ ಕಡೆನ್ ಅರೆತ್ತ್‌ದ್ ತಲೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಲಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ವೆರ್. ಬಾಯಿರುಚಿಗ್ಲ ಉಂದು ಎಡ್ಡೆಗೆ.

ಲತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆಲೆಗ್ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆದ ರಸಟ್ ನುಂಗಾದ್ ಶಾಯಿಡ್ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅತ್ತಾಂದೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆದ್ ಕೆಲ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆದ ರಸೊಡ್ ರಂಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಲೋಹದ ಪರಿಕರನ್ ಗಲಸುನ ದುಂಬು ಪಾಲೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸರ್ವಾಂತರ ಯಾಮೀ ಮುಟ್ಟಾಲೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ್, ಬಟ್ಟಾಲ್, ಡಬ್ಬೆ, ಕುರುವೆ, ಪಜೆ, ದೊಂಪ, ದೊನ್ನೆ, ಮುಟ್ಟು, ಕೊಡೆ, ಗೊರಂಬು, ಚೀರವ್, ಕುಂಟು, ಸರ, ಮುಖವಾಡ, ಮೇವು, ಮಣಿ, ಚೆನ್ನೆಮನೆ ಇಂಚಿನೆಕ್ ಮಾತಾ ಪಾಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಪುರುಬಾಲೆನ್ ಪಾಲೆಡ್ ಜಪಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಲೆದ. ದೈವಲೆನ ಅಣಿ, ತಲೆಮಣಿ, ತಲೆಪಟ್ಟ, ಮೊಗ, ಚಕ್ಕೆದಣಿ, ದೀಟಿಗೆ, ಬಾರನೆಗೆ, ಬೀಸನಿಗೆ, ಮಾತಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಲ್ತಿನ ಪಾಲೆಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪಾಲೆದ ನಸೆತಭಾಗೊಡ್ ಪುರ್ಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಂಗ್ ಕೊರ್ದ್... ಮಾಲೆ ಮಲ್ದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಐತ ಗಟ್ಟಿದ ತಿರ್ಲ್‌ಡ್ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ಮನಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಂಗ್‌ಕೊರ್ದ್‌ ಕೆಬಿಕ್, ಕಂಠೆಲ್‌ಗ್, ಕೈಕ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಲೆ ದುಂಬುದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ರಬ್ಬರ್‌ಶೀಟ್, ಐಟ್ ಪುರುಬಾಲೆಲೆನ್ ಪತ್ತರೆಗ್.. ತೂಂಕರೆಗ್ ಭಾರಿ ಸುಲಭ.

ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಾಲೆಲೆನ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್... ಹದದೊಂಬುಡ್ ನುಂಗಾದ್...

ಮೇಲ್ ಮೇಲ್‌ದೀದ್ ಅಟ್ಟಿ ಗೂರ್ದ್ ದಿನ್ನದ ಮರತ ತುಂಡುದೀದ್ ಸಪಾಟ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಐಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ರೂಪ ಕೊರ್ದ್ ಕುಸರಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಡಬ್ಬೆ, ಬೀಸನಿಗೆ, ಬುತ್ತಿ, ತಡ್ಪೆ, ಕುರುವೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ದುಂಬು ಪಾಲೆಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡ್ ಕಾಯಿ–ಕೈಪು, ಪುರ್ಪ ದೀಂಡ ಪತ್ತ್‌ದಿನಾಂಡಲ ಪಜಿ–ಪಜಿ ಇಪ್ಪುಂಡುಗೆ. ಪಾಲೆ ದುಂಬುದಾಕ್ಲೆನ ತಂಪು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟುಂಡಲ ಮೂಜಿದಿನ ಆಂಡಲ ಪರಂಗುಜಿಗೆ. ಪುರ್ಪಲ ಬಾಡುಜ್ಜಿಗೆ. ಬೆನ್ನಿದಾಕ್ಲೆಗ್ ಪಾಲೆಪಂಡ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ. ನೆತ್ತಿಗ್ ತಂಪು ಕೊರ್ಪುನ ಮುಟ್ಟಾಲೆಡ್ಲ ನಾನಾ ನಮೂನಿ. ಐತ ರೂಪ–ದೇಖಿಡ್ ದುಂಬು ಜಾತಿಲೆನ್ ಅಂತಸ್ಥುಲೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಲತ್ತ್ ಪಾಲೆನ್ ಎಲ್ಯಲ್ಯ ತುಂಡುಮಲ್ತ್‌ದ್.. ಮುಲಿ ಪಜಿರೊಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕೈ–ಕಂಜಿಲೆಗ್ ಹಾರ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಂಚನೆ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ದಿಕೆಲ್‌ಗ್ಲ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಲಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಉಂಡಿಗೆದ ಮಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ತೊರ್ನಗ... ರೀಪ್‌ದ ಇಡೆಟ್ ಪಾಲೆನ್ ದೀಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಲೆನ್ ನಾನಾ ನಮುನೆಡ್ ಕತ್ತರ್ದ್. ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾದ್ ರಂಗ್ ಕೊರ್ದ್ ಗೋಡೆಡ್ ನೇಲಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಚಪ್ಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಖಂಡದ ನಡುಟು ದೀಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದುಂಬು ಬೆರಣೆರ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪಿಂಗಾರ್ದ ನಸೆತ ಪಾಲೆನ್ ಉಂಗಾದ್ ಕೋಮನ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ಮಡಿಗೆ. ಪೊನ್ನು ಜೋಕ್ಲೆನ ಮಿರೆತ ಮದೆಕ್ಲ ಪಾಲೆದ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಸೂರಿ ಮುಳ್ಳು ಎಕ್ಕದನಾರ್‌ಡ್ ಸೂರಿ ಮುಲ್ಲ್‌ಡ್ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಕ್ಕಂಬರೆದ ನಾರ್‌ಡ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಲಂಗ–ರಾಕೆ ಪೊಲಿಯೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಮದಿಮಾಯೆ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಗ್ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ಆಯೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪಾಲೆದ ಮುಟ್ಟು ತರೆಕ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆ, ಕೈಟ್ ಪಾಲೆದ ಕೊಡೆ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಒಟ್ಟೆ ಕನ್ನಡಕ, ಜೋಳಿಗೆ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಕುಸಾಲ್ದ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಸೈತಿನ ಪತ್ತನೆ ದಿನತಾನಿ ಕಾಷ್ಠದಲ್ಪದ ತಿಟ್ಟೆಡ್ ಪಿಂಡಪಾಡ್ದ್ ಪಾಲೆದ ಮುಟ್ಟು ಪಾಲೆದ ಕೊಡೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಅಲ್ಪ ಊರ್‌ದ್ ಆತ್ಮನ್ ಪರಲೋಕಗ್ (ಸ್ವರ್ಗಗ್) ಕಡಬುಡ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಬಿರನೆರ್ದ ಉಂಡು.

ಲೇಸ್‌ದ ಉನಸ್‌ಡ್ ಸಾರ್, ನೈ–ಪಾಯಸ, ಭಕ್ಷ್ಯ ಬಲಸರೆಗ್ ಇರೆತ ಕೊಡಿತ ಕೈತಾಲ್‌ದುಂಬು ಮೂಜಿನಾಲ್ ಪಾಲೆದ ದೊನ್ನೆ ದೀಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನ ನೇಜಿದ ಖಂಡಗ್ ನೀರ್ ತೇಪರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಓಡಡ್ ನೀರ್ ಜೆಂಜುಂಡ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡರೆಗ್. ಪಾಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರ್. ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಗೊಬ್ಬರೆಗಾದ್ರ ಪಾಲೆಡ್ ಗೊಂಬೇ ಗಿರಗಿಟಿ, ಗಿಲಿ, ನವಿಲು ಎಮೆ, ಪಕ್ಕಿ, ಉಚ್ಚುಲೆನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪಾಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲು ಕುಲ್ದ್ ನನ ಒರಿ ಒಯ್ತೊಂದ್ ಪೋಪುನ ಗೊಬ್ಬುನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಚಟ್ಟಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮಡಲ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ಪುನನ್ ಮೀಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಇತ್ತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಯಿನ ಪಾಲೆ ನಿತ್ಯಗಲಿಕೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಸಂಶೋಧಕೆರೆಗ್ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಐತ ಬಟ್ಟಲ್, ದೊನ್ನೆ, ಲೋಟೆ, ಟೊಪ್ಪಿ, ಚೀರಾವು ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ವಸ್ತುಲು ಗಲಸರೆಗ್ ಅಂಗಡಿಗ್ ಬೈದುಂಡು.

ನಲಿಕೆಡ್, ಆಟಿಕಲೆಂಜ, ಮಾದಿರ, ಚೆನ್ನು ಕುಣಿತ, ಜೋಗಿ ಪುರುಷ, ಮೂರ್ತೆ ನಲಿಕೆ, ನಾಗನೃತ್ಯ, ಸೋಣದ ಜೋಗಿ, ಕನ್ಯಾಪು, ಕರಂಗೋಲು ಇಂಚಿನ ನಲಿಕೆಡ್ ಪಾಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಿಂಗಾರನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಾಕ್ಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅವತಾರೊಡು ಮೊಗಪಾಡ್ರೆಗಾನಗ ಪಾಲೆಡ್ ಮುಖವಾಡ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೋನೆಗ್ ದೀಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್‌ದ ಗಗ್ಗರದಡಿಕ್ ಪಾಲೆದ ಪಲ್ಲೆಲೆನ್ ಬೇನೆ ಆವಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವೇಷ ಪಾಡುನ ದುಂಬು ಪಾಲೆಡ್ ಎಣ್ಣೆ-ಬೂಲ್ಯ ಗೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಕ್ಲೆನ ನಲಿಕೆದ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಲೆಡ್ ಗಾಲಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನ ಮಣ್ಣ್ ಅರೆಯಿನ ನೆಲಕ್ ಪಾಲೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಂಬಿ ಗಟ್ಯರೆಗ್ ಮಡೆ ಕೆರಪರೆಗ್ ತುಂಡು ಪಾಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸೀಕ್‌ದಾಕ್ಲೆನ ಪೀ-ಪಡ್ಕೆ ಬಾಚರೆಗ್ ಪಾಲೆದ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡು. ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಗೊಬ್ಬುಡು ಕೋರಿಲೆಗ್ ಪಾಲೆಡ್ ಪಲ್ಲೆನ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪಾಲೆದ ಬೀಸನಿಗೆಗ್ ಬೆಗಡೆ, ನವಿಲ್ದ ಗರಿ, ಕವಡೆ, ಮಣಿ ಇಂಚಿನೆನ್ ಅಂಟಾದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐಟ್ಲಾ ವಾ ವಾ ನಮುನೆದ ಕುಸುರಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ನುಡಿಕಟ್ಟ್ :
ಬಂಜಿ ಪಾಲೆ ಪತ್ತ್‌ದುಂಡು (ನಿತ್ರಾನಗು)
ಬೆರಿಕ್ ಪಾಲೆ ಕಟ್ಟೊಂದ್ ಬಲ (ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನಗ)
ಬೆರಿತ ಪಿಲೆ ಪಾಲೆಡ್ ಪೋವಂದ್ (ಉಪದ್ರ)
ಮನ್ಸಗ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆದಪಸೆ ಅಜಿಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ನೆರಿಪಿಜ್ಜಿ
ಪಾಲೆಡ್ ಎಲಿ ಕೆರಿಲೆಕ್ಕ ಕಾಲೆದ ಪೆಟ್ಟ್‌ನ್ ಪಾಲೆ ತಡೆವುಂಡ.

ಗಾದೆಲು
ಮುಟ್ಟಾಲೆದಾಯೆಗ್ ಕೊರಯೆ, ಮುಂಡಾಸ್‌ದಾಯೆ ಬರಯೆ
ಮಂಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆದ ನಡೆ, ಮುಂಡೆಗ್.ದೊಂಡೆದ ಪಸೆ
ತರೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮುಂಡಾಸು. ಮರತ ಕೊಡಿಟೊಂಜಿ ದೇವೆರ್.
ಮುಟ್ಟಾಲೆದಾಯೆ ಎಲ್ಯ ಆಯೆ ಮುಂಡಾಸ್‌ದಾಯೆ ಮಲ್ಲ ಆಯೆ
ಬೇಲೆ ಕಲುವೆದ ಆಚಾರಿ ಪಾಲೆಗ್ ಕಿಸುಲಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ
ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾಲೆಡ್ ತೆಲಿ ಕೊರುಂಡಲ ಅಮೃತ.
ಒಗಟುಲು

ಪೊಣ್ಣು ಮನಸ್‌ದ ಏನ - ಗೇನನೇ ಕೆಡ್ಡಸ

□ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ತುಳುನಾಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆಡೇ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ನಾಡ್. 'ಬೆಂದ್‌ಂಡ ತಿನ್‌ಂಬ' ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಸಾಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್ ಪುರಿಂಚಿದೇ ಗಂಜಿ ಉಂಡುದು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾದಿ ನರಮಾನಿಲು ಈ ತುಳುವೆರ್. ಪಗ್ಗುಡ್ದು ಸುಗ್ಗಿ ಮುಟ್ಟ ಈ ನಾಡ್‌ಡ್ ಮೂಜಿ ಬುಲೆನ್ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬಾರಿ ಮೆದುವಾಯಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕೆಸರ್‌ಡೇ ಅಸರ್‌ದ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ ಕರಿತೊನೆರೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಬುಲೆಕ್‌ಲೆನ್ ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪುನಕುಲು ನಮ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಮಾತ ನಮೂನೆದ ಪರ್ಬ, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆಲು ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನವೇ ಆದುಂಡು. ಬೇತೆ ವಾ ನಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಬುಲೆತ ಬೆನ್ನಿ ಇಜ್ಜಿ. ಎಣೆಲ್, ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಳಕೆ ಪನ್ಪಿ ಈ ಬುಲೆಲಾ ಬರ್ಸ, ನೀರ್, ಒಡ್ಡನೀರ್ ಅತ್ತಂದೆ ನೀರ್‌ನ್ ಮದಕೊಡು ಮಗತ್‌ದ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನ ಕಜ್ಜಲಾ ಮೂಲು ಉಂಡು.

ಪೊಣ್ಣು ಗೇನದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬಾರಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ್ ಕಟೊಂದಿನ ತುಳುವೆರ್ ಕೆಡ್ಡಸೊನು ಮೂಜಿ ದಿನೊಟು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ನ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣು ನಿಲೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ನಗ ಆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಸತ್ವೊನು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಪೊಂಬುರ್ಯವೆರ್. ಕೆಡ್ಡಸ ಮೂಜಿ ದಿನ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ನಾಲ್‌ದಿನ ಉಪ್ಪುಂಡು. 1. ಕಡೆ ಕೆಡ್ಡಸ 2.ನಡು ಕೆಡ್ಡಸ 3. ಕೊಡಿ ಕೆಡ್ಡಸ. ಈ ಮೂಜಿ - ನಾಲ್ ದಿನತ ಆಚರಣೆಲಾ ತೆನ್‌ಕೈ - ಬಡಕೈ ನಾಡ್‌ಗೇ ಸರಿಯಾದ್ ಬೇತೆ

ಬೇತೆ ನಮೂನೆಡ್ ನಡಪುಂಡು. ಮಾಯಿದ ಚಳಿಗಾಳಿ ಜೋರಾದೇ ಬೀಜೆರೆ ಸುರುವಾನಗ ಮಣ್ಣ್ ಕೊದಿದೇ ಬೆಚ್ಚ ಏರ್‌ನಗ ಆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿನೇ ಜನಕುಲೆಗ್ ಪಟ್ಟುನ ನಿಲೆಟೇ ಆಚರಣೆ ನಡಪುಂಡು. ಕೆಡ್ಡಸೊಡು ದುಂಬು ಬೀಜುನ ಗಾಳಿನೇ 'ಕೆಡ್ಡಸದ ಗಾಳಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ಪೊಣ್ಣು ಪೊದು ಪೊಂಜೊವಾಯಿನ ಅಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ನೀರ್‌ದ ದುತ್ತೈತೊನು ದೀದ್ ಈ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಪಿದಯಿ ಕುಲ್ಲುನ ಪೊಣ್ಣಲೆಕ್ಕನೇ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಸೂತಕ. ಐನೇ ಅಕುಲು ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಆಚರಣೆನ್ ಮಲ್ಪುನನೇ ಈ ಪರ್ಬದ ನಿಲೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಲಾ ಕೆಡ್ಡಸ ಆಚರಣೆಲು ಉಂಡುಡುಲಾ ಐತ ರೂಪೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಇಡೀ ಕೆಡ್ಡಸ ಪರ್ಬದ ಗೇನ ಒಂಜೇ ಆದುಂಡು.

ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ನೇ ಒಂಜೇ ಗೇನೊಡು 'ಸತ್ಯೊಲು' ಪಂದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದಿನಕುಲು ತುಳುವೆರ್. ಮಣ್ಣ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣನ ದೇಕಿರೇಕಿನ್ ಕೊರ್ದು ಬದ್‌ಕ್ ಬಂಗಾರಾಪಿನ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪನ್ಪಿನ ಪರ್ಬ ಉಂದು. ಕೆಡ್ಡಸ ಶಿವರಾತ್ರೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಪುಯಿಂತೆಲ್‌ಡ್ (ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಲು) ಇರ್ವತ್ತೇಲ್ ಪೋನಗ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾಯಿ ಜೋಕುಲು ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಪಿದಯಿ ಕುಲ್ಲುದು ಸೂತಕ ಕರಿತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಇಲ್ಲ್ ಬದ್‌ಕ್ ದಿಂಜಾವುನಂಚ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆ ವರ್ಸೊಗೊರ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಸೂತಕ ಕರಿತ್‌ದ್ ಪೊಸ ವರ್ಸೊಗು ಪೊಸ ಬುಲೆಕ್ ಸಜ್ಜಾಪಿನ ಕಜ್ಜ ಉಂದು. ಭೂಮಿಗ್ ಸೂತಕ ಆಯಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಮಣ್ಣ್ ಗರ್ಪುನ, ದಪ್ಪುನ, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಒಯಿನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕರಿದಿ ಕಾಲೊಡು ಪಿರಾಕ್‌ಡೆ ಒರಿ ತೆರಿಯಂದೆ ಕಂಡ ದಪ್ಪುನಗ ನೆತ್ತೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಸೂತಕದಾನಿ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಬೇನೆ ಆಂಡ ಆಲೆ ಬುಲೆಸಲನೇ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಕೊರಂದೆ ಗೊಡ್ಡು ಆಪಲ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಬಾಳುವೆಗ್ ಸೂತಕದಪಗ ಆಣ್ ಆಂಜೊವುಲು ಎಂಚ ದೂರ ಉಂತೊಡ ಅಂಚೆನೆ ಮಣ್ಣ್ ಪುರುಂಚುನ ಆಣ್ ಆಂಜೊವುಲು ಆ ಬೇಲೆಡ್ದ್ ದೂರ ಉಂತೊಡು. ಪೊಣ್ಣ ಮನಸ್‌ದ ಏನಗೇನನೇ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಕೆಡ್ಡಸದಪಗ ಭೂಮಿದ ಸೊಪ್ಪು-ಸದೆಕ್‌ಲೆನ್ ಕಡ್ಪುನ, ನಾರ್-ಬೇರ್‌ನ್ ಗರ್ಪುನಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಪುರ್ಸೊತ್ತು.

ಈ ಪರ್ಬೊಡು ಮುಖ್ಯ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊನ್ನು ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವುಲು. ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ ಸೂತಕ ಕರಪುನಕುಲು ಪೊಂಜೊವುಲು. ಜಾಲ ಮುಂದಿಲ್‌ಡ್ ವಂತೆ ನೀರ್ ತಲ್ತ್ ಜಾಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕೊಡಪಾನ ನೀರ್‌ನ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಿದೆ ಬರಿಡ್ದ್ ಪೆತ್ತದ ಅಂಬಿನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಾತ್ ಅಗೆಲೊಡು ಅಂಬಿ ಅಡ್ಪುವೆರ್. ಉರುಂಟುಡು ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಬರೆದ್ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಬೈರಾಸ್, ಗೆಜ್ಜೆತ್ತಿ, ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್‌ದ ಮೂಜಿ ಸೀಂಕ್ರಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿನ್

ಬೂಮಿಯಪ್ಪೆಂದ್ ದೀಪೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಬಾರೆದ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲ, ಗೋಂಕು ಅತ್ತಂದೆ ಸರೊಳಿ ತಪ್ಪುನು ಜೋಡಿಸಾದ್ ದೀಪೆರ್. ಒಂಜಿ ತಿಪ್ಪಿಡ್ ಒಂತೆ ಎಣ್ಣೆ, ನನೊಂಜೆಟ್ ಸೀಗೆದ ಪೊಡಿನ್ ದೀಪೆರ್. ತೆಪ್ಪುಡು ಗೆಂಡ ದೀದ್ ಐಕೊಂತೆ ಲೋಬನ ಪಾಡುವೆರ್. ಮದಿಮಾಲೆ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸುರುಕ್ಕು ಎಣ್ಣೆನ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಮೈತ್‌ದ್, ಸೀಗೆದ ಪೊಡಿನ್ ಕುಡ್ತುದ್, ದೀತಿಂಚಿ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತೊನ್ನಿ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್ ತೆಪ್ಪುದ ಗೆಂಡೊಗು ಎಣ್ಣೆ ಸೆಡ್ಡಿದ್ ಲೋಬಾನ ಕುಡ್ತ್‌ದ್, ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್‌ಲಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ದೀತಿ ತಿಪಿಲಿದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೈಮುಗಿದ್ ನೆಲನ್ ಮುಟ್ಟುದು ಪುಡೆದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುವೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಬಲಸಂದೆ ದೀತಿನ ಮಣೆತ ಮಿತ್ತ್‌ಡೇ ಐನ್ ಬಗೆತ ಪೆರದನೆಪ್ಪ, ಕುಕ್ಕು ಬಕ್ಕೆ ಬೆಲತ್ತ ಇರೆ ದೀದ್ ಕುಂಕುಮ, ಮಂಜಲ್ ಮಜ್ಜಿನೊಲಾ ದೀದ್ ಕೈ ಮುಗಿಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒರಿದಿನ ಕ್ರಮ ದುಂಬುದಂಚೆನೆ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಕೆಡ್ಡಸದ ಸುರುತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್‌ನ್ ಒತ್ತರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶುದ್ದ ಮಲ್ಪುವೆರ್. 'ಕುಡು ಅರಿ' ಪೊದ್ಪುವೆರ್. ಕುಡು, ಅರಿ, ಪದೆಂಗಿ, ಕಡಲೆ, ಉರ್ದು ಇಂಚ ಐನ್ ಬಗೆ ಧಾನ್ಯೊನು ಪೊತ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ಕ್ ಉಪ್ಪು ನೀರ್ ಕುಡ್ತ್‌ದ್ ಐನ್ ಬಿರಾದ್ ದೀಪೆರ್. ಕುಡು ಅರಿಲಾ, ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ತಿನ್ಪಿ ತೆನಸಾದ್ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ತಿನ್ಪೆರ್. ಕೆಡ್ಡಸೊಡು ತಿನ್ಪಿ ಕುಡು-ಅರಿಕ್ ಎಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಕಡೀರ ಬಾಲೆಲು ಉಂದೆನ್ ಅಗತ್ಯ ತಿನೊಡು. ಅಕುಲು ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್‌ಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೀದ್ ಐನ್ ಕೊರೊಡುಗೆ. ಕೆಡ್ಡಸದ ಕಾಲೊಡು ಮುಕ್ಕೋಲುಗು ಕುಲ್ಲಾದಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಶಿವರಾತ್ರೆಗ್ ಬುಡ್ಪಾದೇ ಕನಪೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬಡಕೈ ನಾಡ್‌ಡೇ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಆಚರಣೆಡ್ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ತೆನ್‌ಕ್ಯಾ ನಾಡ್‌ದ ಆಚರಣೆಡ್‌ಲಾ ನನೊಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಬೋಂಟೆ ಈ ಪರ್ಬದ ಮಲ್ಲ ಗೇನ ಆಂಡಲಾ ಕಾಲಿ ಬೋಂಟೆಗಾತ್ರನೇ ಈ ಪರ್ಬೊನು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಭೂಮಿದ ಫಲವಂತಿಕೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಕಾಡ ಬೋಂಟೆನೇ ನೀರ ಬೋಂಟೆದಾಂತೆ ಮಲ್ಪುನ ಆಚರಣೆ ಉಂದು. ತೆನಕಾಯಿಡ್ ಕಡೆ ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ರೊಟ್ಟಿ ಪಾಯಸೊನು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಡ್ಡನೆ ದಿನ ಕುಡು ಅರಿ ಪೊತ್ತದೇ ಎಲು ಗಟ್ಟಿ ಆಪುಂಡುಂದೆ ಆಚರಣೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಕೊಡಿ ಕೆಡ್ಡಸದಾನಿ ಉರ್ಪೆಲರಿ ಬೊದುಲ್ಪಾದ್ ರೊಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅರೆಪು ಕಡೆದ್ ಐಕ್ಕ್ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್, ಚೀಪೆ ಕಾರದ ರೊಟ್ಟಿ ಪಾಯಸ ತಯಾರಾಂಡ್. ಕಡೆ ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ಮುಂಡೆವುದ ಬಲ್ಲೆದ ಪುಂಡದನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುವೆರ್. ಪುಂಡದ ಪಕ್ಕಿದ ಮಾಸ ಬಾರಿ ರುಚಿ ಉಪ್ಪುಂಡುಗೆ. ಕೆಡ್ಡಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಲೋಕರೂಢಿದ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. 'ಆಂಜೊವುಲು ಮಾತಾ ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೂಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುಲೆ-ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಾತಾ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಲೆ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುಳ್ಯ-ಪುತ್ತೂರುದಂಚಿ ಕೆಡ್ಡಸೊಗು 'ನನ್ನಕ್ಕಿ' ಪನ್ಪುನ ತಿನ್ರೆಲಾ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉರ್ಪೆಲರಿ ಪೋತುದು ಪೊಡಿ

ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊದ್ದೊಲು ಬಜಿಲ್, ತಾರಾಯಿ, ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ಮೊರೆತಿನ ತಿನಿಯೆರೆ ಆನಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಡ್ಡಸದಾನಿ ಮದ್ಯಾನ್ನೊದ ವನಸ್‌ಗ್ ಬದನೆಲಾ ನುರ್ಗೆದ ಕೊದ್ದೆಲ್‌ಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು. ಕೆಲವು ಕಡೆತ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಂಜೊವುಲು ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದು ಕಡೆಪಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡೆದ್ ದೋಸೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪೊಂಜೊವುಲು ನೆಲ ಅದುರಂದಿನಂಚ ಇಲ್ಲಡೇ ಉಲಯಿ ಪಿದಯಿ ಪೋಡು.

ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ಕಾಡ್‌ಡ್ ಮುರ್ಗೊರ್ಲೆಗ್ ಕಾರಗುಂಟ ಆದ್ ಕಾರ್ ಬಚ್ಚೆಲಾಪುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆದ ಬೋಂಟೆ ಉಂಡು. ಊರುದ ಜವನಿಯೆರ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಕಾಡಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಕಾಡ ಪಂಜಿನ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಮುಗೆರ್‌ನ್, ಏಮೆನ್ ಜೈಪುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೋಂಟೆಗ್ ಊರು ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಮೂಲದ ಮಾನಿಯೆರ್ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟೊಂದು ಲೆಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ.

ಮೂಜಿನೆ ಇಜಿಂಡ ನಾಲನೇ ದಿನತಾನಿ ಪೊಂಜೊವುಲು ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ ಸೂತಕ ಕರಿಪುನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪಡ್ಡಯಿಡ್ದ್ ಮೂಡಯಿಗ್, ಬಡಕೈಡ್ದ್ ತೆನ್‌ಕೈಗ್, ಬೂಮಿಗ್ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ತರತಮ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜೇ ನಮೂನೆದ ಗೇನ ಪಂಡ ಕೆಡ್ಡಸದಪಗ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸೂತಕ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮದಿಮಾಲ್ ಪೊಣ್ಣುಗಾವಡ್ ಇಲ್ಲಗಾವಡ್ ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು.

ಕೆಡ್ಡಸದಪಗ ಪೊಂಜೊವುಲು ಸೂತಕ ಆಂಡ ಆಲ್ ಬಂಜರ ಉನಂದೆ ಪಾಸ ಪತ್ತೊಡು. ಆಲ್ನ ಮಡೆ ಬೂಮಿಗ್ ಬೂರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂಡಿನ ಇರೆನ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ದಕ್ಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಾದ್ ದೀವೊಡು. ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್‌ನ್ ಮೊಡೆದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಜೆಪ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ ಫಲವಂತಿಕೆನ್ ದಿಂಜ ಕೈಟ್ ಪೂಜೊನ್ನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ನನೊಂಜಿ ಮೈಟ್ಟ್ ಪೊಣ್ಣನ ಫಲವಂತಿಕೆದನೇ ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಒಂಜೆನ್ ಪುಗರೊಂದು ಕುಡೊಂಜೆನ್ ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಆಚರಣೆ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನನೇ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದುಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ನೇ ಸತ್ಯಂದ್ ತೆರಿದಿ ತುಳುವೆರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಿಥ್ಯೊದ ನಂಬೊಲಿಗೆಲೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ನಡಪುಡಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಮಲ್ಲ ಗೇನ ಆದುಂಡು.

ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಎಚ್ಚಿ–ನೆಚ್ಚಿ–ಮೆಚ್ಚಿ ಪೂರಾ ಉಂಡು. ಬೋಳಂಗಳ ಉಳ್ಳಾಯ ದೈವಸ್ಥಾನ, ಮಲರಾಯ ದೈವಸ್ಥಾನೊಡು ಕೆಡ್ಡಸದಾಯನಂದೇ ಜಾತ್ರೆ – ಬಲಿ ಪೂರಾ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಪೊಣ್ಣ ಮನಸ್‌ದ ಏನಗೇನನೇ ಕೆಡ್ಡಸ ಆಂಡಲಾ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮುಖ್ಯ. ಸೃಷ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿಗ್ ಕಾರಣವಾಪಿನ ಪೊಣ್ಣ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಆ ಪೊರ್ತುದ ಫಲವಂತಿಕೆಡ್ ಕಾಪೊನೊಡು ಪನ್ಪುನಲಾ ಐತ

ಆಶಯವಾದುಂಡು. ಒಂಜಿ-ರಡ್ಡಾದ್, ರಡ್ಡ್-ನಾಲ್ ಆಪಿಲೆಕ್ಕನೇ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಳುವೆಲಾ ಬುಲೆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಗೇನ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾತ್ರನೇ ತುಳುವೆರ್ ಪರ್ಬೊಲು ಪೊಸ ಪೊಸ ರೂಪೊಲೆಡ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅರ್ಥೊಲೆಡ್ ಮಗ್‌ತ್ ಮಗ್‌ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಭೂಮಿದ ಫಲವಂತಿಕೆನ್ ಪೊಣ್ಣಿನ ಫಲವಂತಿಕೆಡ್ ಕಾಪೊನುನ ಮನಸ್ ತುಳುವೆರೆ ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಈ ರೀತಿದ ಒಪ್ಪತಪ್ಪ-ವೈರುಧ್ಯ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬೈದಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಏನಗೇನಲಾ ಐಟ್ಟೇ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಪುಗರ್ತೆಡ್ ಅಟ್ಟೊಗು ಏರಿಸಾದ್ ನನೊಂಜಿ ಮೈಟ್ಟ್ ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಕಂಡೋದಿ ವಿಚಾರೊಲು ವಾಸ್ತವಲಾ ಆದುಂಡು. ಆರ್ಯಬನ್ನಾಕುಲೆ ಬರಿತ ಶೂದ್ರ ಪರಂಪರೆದೊಟ್ಟುಗು ಬೆರಣಾದಿಗೆ ಸೇರ್ನಗ ಈ ನಮೂನೆದ ಆಲೋಚನೆ ಪುಟ್ಟುದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಅತ್ತಂದೆ ಲೋಕ-ಲೋಕದ ಜಗತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕೃತಿದ ಗುಟ್ಟುನು ಜನೊಕುಲು ಎಂಚ ಆಚಿರೊಡು ತೂತೆರಾ ಅಂಚೆನೆ ಪೊಣ್ಣುಬಲದ ಏನ-ಗೇನಲಾ ಅಂಚಿನನೇ ಆಚಿರೊನು ಪುಟ್ಟಾದುಪ್ಪೊಡು. ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವಾಪಿನ, ಬಂಜಿನಾಲಾದ್, ಪೆದ್‌ದಿ ಪಜ್ಜಿ ಪೆದ್ಮದಿ ಆಪ್ಪೆ ಆಪಿನನೇ ತೂದುಪ್ಪೊಡು. ಉಸುಲು ಕುಡೊಂಜಿ ಉಸುಲುಗು ಜನ್ಮ ಕೊರ್ದು ಆ ದೊಕ್ಕೆನ್ ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಏನಗೇನೊಡ್ಡುದಲಾ ಎಚ್ಚಿಕತೆಡ್ ತೂಪಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ, ಸೃಷ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟು ಅತ್ತಂದೆ ಆಚಿರಲಾ ಆದುಂಡು. ಐನ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಗೆರೆ ಒಯ್ತಿನಲ್ಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಅಸರ್‌ಂದ್ ಎಸಲ್-ಎಸಲ್‌ನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾದೆ ಕೆಡ್ಡಸ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ಟ್ ಪೊಣ್ಣು ಮನಸ್‌ದ ಏನ ಗೇನದ ಕನ ಆಂಡಲಾ ನನೊಂಜಿ ಮೈಟ್ಟ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಳುವೆ ಪನ್ಪಿನವು ಕಂದೆಲುಲಾವಂದೆ. ತಲತ್ತ ನೀರ್‌ನ್ ಅಲಾದ್‌ಲಾ ಮೆಲ್ತ್ ತುಲ್ತ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟುನ ಗೇನ ಆದುಂಡು.

ಇಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಯಜಮಾನಿಕೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಎಚ್ಚಿನ ಪರ್ಪೊಲುಲಾ ಪನ್ಪ. ಐಕ್ಕ ಕೆಡ್ಡಸಲಾ ಬದಲತ್ತ್. ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಡ್ ಆಂಜೊವುಲು ಅರಿ ಕಡೆವೊಡು, ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಡು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಆಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣಿನ ಯಜಮಾನಿಕೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಲೆನ್ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಇಡೀ ವರ್ಸ ಇಲ್ಲ ಉಲಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಬೆಂದ್ ಸೊಂದ್‌ನಲೆಗ್ ಕೆಡ್ಡಸದಪಗ ಪುರ್ಸೊತ್ತು. ಅವು ಆಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬೇಲೆದ ಪೊರ್ತು. ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಾದ್ ಸೊಂಟ ಸೋಬಾನ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಪೊಣ್ಣಿನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ ಬರಿಕ್ ಒತ್ತಿನೆಕ್‌ಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ತಿಕ್ಕುನ ಯಜಮಾನಿಕೆ. ಕಾಡ ಬೋಂಟೆದೊಟ್ಟುಗು ಒರ್ಕು ತೋಡ ಬರಿತ ಮುಂಡೇವುದ ಬಲ್ಲೆದ ಪುಂಡದ ಬೋಂಟೆ ಆಂಡಲಾ ಆವೊಡು. ಇಂಚ ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ಅರ್ಥಲಾ ಪೊಣ್ಣಡ್ದೇ ಸಂತೇಸಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮೇಂಟ್‌ಗಾಂಟ್‌ಲಾ ಆದುಂಡು. ಬೆನ್ಪುನ-ತಿನ್ಪುನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಗದ್ದಿಗೆಗ್ ಪೊಂಬುರ್ಯನವುಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್ ಕೆಡ್ಡಸ.

ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ

□ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು

ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆ ಸಮ್ಮಂದ. ಅತ್ತ್‌ಡ ಮೆಗ್ದಿಪಲಿ ಸಮ್ಮಂದ ಇತ್ತಿಲೆಕ. ಈ ಕುಟುಮ ಸಮ್ಮಂದ ಎಂಚ ಉಂಡಾ ಆತೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ ಖಂಡಿತಾ ಉಂಡು. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದೊನು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು, ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾನ್ ತೆರಿನ ಒಂತೆ ವಿಚಾರೊನು ತೆರಿಪಾವೊಡುಂದು ಎನ್ನ ಆಸೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆದ ಕೂಟೂಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ ತುಳು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಅನುಮಾನನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯ. ರಡ್ಡ್‌ಸಾರ ಒರ್ಸೊಕ್ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಪಾಡ್ದನ, ಗಾದೆಲೆನ ಭಾಸೆದ ಬದಲಾವಣೆನ್ ತೂನಗ, ತೆರಿನಗ ಐಕ್ ಆತ್ ವರ್ಸದ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡುಂದು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಪ್ರತಿ ನೂದು ವರ್ಸೊಗು ಭಾಸೆದ ರೂಪ ಒಂತೆ ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ತ ಮೊಲ್ತೊನ್ನಗ ಅವೆಟ್ ಇರ್ವೊಡ್ದು ಮುಪ್ಪ ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆದ ಪಾಲ್ ತೋಂಜೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ತುಳುತ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಕ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ ಕೋಡೆ ಬತ್ತಿತ್ತೆ, ಇನಿ ಬರ್ಪೆ, ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪೆ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಉಪ್ಪುನಿ. ಭವಿಷ್ಯದಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗ ಇಜ್ಜಾಂದಿನೆದ್ದಾತ್ರ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲಘಟ್ಟೊನು. ಆ ಪಿರಿಯಾಕ್ಲು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪಂದಿನಿ ಪಂಡ್‌ದ್

ಯಾನ್ ಎನ್ನುವೆ. ಇನಿತ ಇನಿಕ್, ಎಲ್ಲೆದ ಅತ್ತ ಅವು ಎಲ್ಲೆನೇ ತೂಕ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್‌ದಕ್ಲು ತುಳುವೆರ್. ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸೇ ನಂಕ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಿರಾಕ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾವಂದೆ ಪೋಂಡು. "ಎಲ್ಲೆದ ಬಂಗಾರ್‌ಡ್‌ದ್ ಇನಿತ ಪಿಂಗಾರೊ ಎಡ್ಡೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುಟು ಒಂಜಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ಮನಸಂದ ವಿಚಾರ ಈ ಗಾದೆಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು ಎಲ್ಲೆದ ವಾ ಒಂಜಿ ಅಂಗ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ದಾಸ್ತಾನ್, ದಾಖಲೆ ತುಳುವೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಡಾಪುಂಡು. ಆಂಡಲ ತಿಗಳಾರಿ ಲಿಪಿಟ್ ಜೋತಿಷ್ಯ, ಆಯುರ್ವೇದ, ಮಂತ್ರ ಪೂರಾ ತುಳು ಭಾಸೆಡೆ ಇತ್ತಿನೇಡ್ದಾತ್ರ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜ್ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಲು ಅತ್ತಂದೆ ಒವ್ವೆ ಭಾಸೆಲು ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ತುಳುತ ಪ್ರಭಾವ ಆ ಭಾಷೆಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದುಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಭಾಸೆಲೆನ ಪ್ರಬಾವೊನು ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ತುಂಬಾಯೆರೆ ಅವೆಕ್ಕಾತಿಜ್ಜಿ. ನನ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ ಪನ್ಪುನೆರ್ದ್ ದುಂಬು, ಕುಡ ಒಂಜಿ ವಿಚಾರೊನು ಮೂಲು ಪನೊಡಾಪುಂಡು. 7–8ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಇಸ್ಲಾಂ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀನಗ, ಮಸ್ತ್ ತುಳುವೆರ್ ಮುಸ್ಲಿಮರಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಮತಪರ ಆಯಿನ ಕಲ್ಪ ಕಲ್ಪೆರಾದ್ ಮಳಯಾಳಿ ಭಾಸೆಗ್ ಭಾಸಾಂತರ ಆಪುನ ಅತ್ತಂದೆ ಮೆಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ನಿಮುರ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಮಳೆಯಾಳಿ ಭಾಸೆದೊಟ್ಟುಗ್ ಅರ್ದೊರ್ಗರ್ದ ತುಳು ಸೇರದ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಭಾಸೆನೇ ಮೂಡುದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವೆ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆ. ತುಳುಟ್ಟೆ ಮತಪರವಾಯಿನ ಕಲ್ಪ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ ಭಾಸೆನ್ ಒರ್ತಿಜ್ಜಿರತ್ತಾ ಪನ್ಪಿ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡಲಾ, ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಭಾಸೆ ಕೊಡಿತಿಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸಂತೋಷಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ಉಪ್ಪಿನ ಹೆಚ್ಚಿ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುತವು. ಆ ಭಾಸೆದ ಉಚ್ಚಾರ ಸಮೇತ ತುಳುತಲೆಕ್ಕೊನೆ. ಪುತ್ತೂರು, ವಿಟ್ಲ, ಸುಳ್ಯ, ಮಂಜನಾಡಿ, ತಲಪಾಡಿ ಈ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಮಲಾಮೆ ಪಾತೆರುನಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಭಾಸೆಡ್ ತುಳುತ ಶಬ್ದೊಲು ಬಾರಿ ಕಡಿಮೆ. ಆಂಡ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ಅರ್ದೊರ್ಗರ್ದ ತುಳು, ಒಂತೆ ಉರ್ದು, ಒಂತೆ ಅರಬಿ, ಒಂತೆ ಮಳಯಾಳಿ ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ಪೋಸ ರೂಪನೇ ಆ ಭಾಸೆ ಪಡೆಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬಾಕಿ ಭಾಸೆದ ಜನೊಕುಲು ತುಳು ಪಾತೆರುನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ, ಬ್ಯಾರಿಲು ತುಳು ಪಾತೆರುನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಬ್ಯಾರಿಲು ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಅಚ್ಚ ತುಳುವೆರೆ ತುಳುವೇ ಆದುಂಡು. ಒರಿ ಬ್ಯಾರಿ, ಒರಿ ತುಳುತ್ತಾಯೆ ಕೂಡುಂಡ ಪಾತೆರುನಿ ತುಳು. ಒರಿ ಬ್ಯಾರಿ ಒರಿ ಪೊರ್ಬು ಕೂಡುಂಡ ಪಾತೆರುನಿ ತುಳು. ಒರಿ ಬ್ಯಾರಿ ಒರಿ ಉರ್ದು ಭಾಸೆದ ಸಾಯಿಬೆ ಕೂಡುಂಡ ಪಾತೆರುನಿ ತುಳು. ಇಲ್ಲಲ್ಲ್ ಅಕ್ಲು ಒವ್ವೆ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರ್ಂಡಲಾ ಸದ್ರ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಕೂಟೊಡು ಪಾತೆರುನಿ ತುಳುವೆ. ತುಳು ಭಾಸೆದ ಆ ಚೇಪೆಲಾ ಅವೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ಆದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡಿತ್ತಿನ ಶಬ್ದೊಲೆದ ಸಾದೊಳಿಗೆ, ಪಾತೆರೊದ ಗತ್ತ್‌ಗಾರಿಕೆ ಬ್ಯಾರಿ

ಭಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಪಾತೆರೊಂದು ಪೋನಗ ಗಾದೆಲೆಡ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಒಗ್ಗರಣೆ ಭಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನ ಬೊಕ್ಕಾತ್ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆ ಪಾತೆರ್ನಗಲಾ ಬ್ಯಾರಿಲು ಗಾದೆಲೆನ್ ಬಳಸುವೆರ್. ಅವೆಟ್ ಎಚ್ಚಿನವು ತುಳು ಗಾದೆಲು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ನಡುಟು ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ತುಳುಟ್ಟೆ ಬಳಸುನ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಅವು ಬೇತನೆ. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ತುಳು ಗಾದೆಲು ಮದ್‌ಮಲ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪದ್ದೆಯಿಲೆಡ್ ಐತ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡೇ ಪಾಕ ಗಾದೆಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅವು ಮೂಲ ತುಳು ಭಾಸೆದ ಗಾದೆಲೇ, ಅವೆನ್ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಗ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ತಿನವು ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ತಾರ್ಕನೆಗ್ : "ಜಾವು ಕಂಞಿ ಆಕಾತ್ತವುಡಡೆ, ಸುಬಲೆ ಕುಲ್ತ ಕಂಞಿ ಕೇಟೊಪೋಲೆ" ಪಂಡ–"ಅಡಂದಿಲ್ಲಲ್ ತಞಣೊ ಕೇಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ", "ಅಪರ ಚೈಕಾಂಟೆ, ಇಪರ ಮರಿಕ್ಕಾಂಟೆ"–ಅಂಚೆ ಸೈಯ್ಯಂದೆಲಾ ಇಂಚೆ ಬದ್‌ಕಂದೆಲಾ, "ಪಾಲ್ ಬನ್ನವೊನುಗು ಎರ್ಮೆರೊ ಬೆಲೆ ಎಂದಿಗ್"–ಅಲೆಕ್ ಬತ್ತಿನಾಯಗ್ ಎರ್ಮೆದ ಕ್ರಯ ದಾಯಗ್? ಇಂಚ ಎಚ್ಚಿನ ಬ್ಯಾರಿ ಗಾದೆಲು ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ದ್ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಆತಿನವು.

ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಇತ್ತಿನ ಕೈತಲ್‌ದ ಸಮ್ಮಂದ ಕೆಲವು ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ಓದುನಗ ತೆರಿವುಂಡು. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟಿನ ಆ ಗಾದೆಲು ಓದುನಗ ಕೇನ್ನಗ ಮೈ ಕೊಕ್ಕರುಂಡು. "ಚಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಚೋರು ಇದ್ದಿ, ಚೋರು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಚಾರ್ ಇದ್ದಿ".–"ಚಾರ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಚೋರು ದುಂಬು" ಇಂಚನೇ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಗಾದೆಲು ತುಳುವೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ನಂಕ್ ದಿನನಿತ್ಯೊ ಕೇನೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಈ ಚಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಚೊರು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲು. ಅವ್ವೆ ತರಾ "ಪೋಕರೆ ಬ್ಯಾರಿ ಪೂಕರೆ ಪಾಡಿ ಗಾದೆ"–"ಬ್ಯಾರಿ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕೊ"–"ಬ್ಯಾರಿ ಬೂತೊಗು ಪರಕೆ ಮಲ್ಲೆಗೆ"–"ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಂಕಿ ನಾಯಿ ಟೊಪ್ಪಿದಾಯೆನ ಬೆರಿಯೆ ಪೋವುಗೆ"–"ಲಾಬೊದಾಂತೆ ಬ್ಯಾರಿ ಬೊಲ್ಲೊಡು ಪೋತುಜೆ" ಈ ಗಾದೆಲು ಮಾತಾ ಬ್ಯಾರಿಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆನ ಅಡ್ಕದ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ನಂಕ್ ತೋಜಾವೊಂದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಬ್ಯಾರಿಲು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಒಕ್ಕನೆಗ್ ಕೆಲವು ತುಳು ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬಲಸುನಲಾ ರಿವಾಜ್‌ಡ್ ಉಂಡು.

ಬ್ಯಾರಿ ಸಮುದಾಯೊಗು ತುಳು ಭಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಏತ್ ಮೋಕೆಂದ್ ಪಂಡ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಾಟಕ ಉಂದೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಬ್ಯಾರಿಲು ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ತೆರ್. ತುಳು ತಾಲೆಮದ್ದಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಅರ್ತ ಪನೊಂದಿತ್ತಿ ಬ್ಯಾರಿಲು ಇತ್ತೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಜನ ತುಳು ನಾಟೊಕೊಲೆಡ್ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಕನದೆರ್. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ದಿ. ಕರಿಂ ಖಾನ್, ದಿ. ಬಶೀರ್ ಬಪ್ಪಲ್. ಇತ್ತೆ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಬಿ.ಎ. ಶರೀಫ್, ನಾಟಕ ಬರೆದ್, ಕಲ್ಪಾದ್, ಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆಂಚಿನ ದಿ.ಯು. ಮೊಯಿದಿನಬ್ಬ ಮೆಕುಲು ಪೂರಾ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ಕುಡ ಆತ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲು. ಮಸ್ತ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆತಿನ ಬ್ಯಾರಿ ಕಬಿಕುಲುಲಾ ಇತ್ತೆರ್, ಉಲ್ಲೆರ್.

ಬೇತೆ ಭಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಬಲಸ್‌ಂಡಲಾ. ಆ ಶಬ್ದೊಲೆಗ್ ತುಳುತಕ್ಲು ಕೊರ್ಪಿವ ತುಳುತನೇ ಒಂಜಿ ರಂಗ್ ತೂಂಡ, ಆ ಶಬ್ದ ತುಳುತ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನಿಯರೆನೇ ಆವಂದ್. ತಾರ್ಕನೆಗ್ : ಅಕೇರಿ, ಮುಲಾಜಿ, ರಿವಾಜಿ, ಕತರ್‌ನಾಕ್, ಮತ್‌ಲಬ್ ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲು. ಈ ಶಬ್ದೊಲು ಪೂರಾ ಉರ್ದು ಭಾಸೆದ ಆಂಡಲಾ, ತುಳುತೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ತುಳುವಾದೇ ಪಗರುಂಡು. ಉರ್ದುದ ಆಖ್‌ರಿ, ತುಳುಟ್ಟು ಅಕೇರಿ ಆಪುಂಡು. ಮುಲಾಜ್ – ಮುಲಾಜಿ, ರಿವಾಜ್ – ರಿವಾಜಿ, ಖತರ್ನಾಕ್ – ಕತರ್‌ನಾಕ್, ಇಂಚಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬಲಸುನ ಆ ಪೊರ್ಲು ತುಳುವೆರೆಗತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎನುಂಡು.

ತುಳು ಪಾತೆರ್‌ನಗಾ ಸಾದೊಳಿಗೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನಾದ್ ಪಾತೆರುನಾ ಪೊರ್ಲು, ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಪಾತೆರ, ನಡುನಡುಟು ಕುಸೆಲ್‌ದ ಕೆಲವು ದುರುಸುಲು, ಒಕ್ಕನೆದ ಒಗ್ಗರಣೆ, ಉಂದು ಪೂರಾ ತುಳುವೆರತ್ತಂದಿನಕ್ಲೆನ್‌ಲಾ ತನ್ನಂಚಿ ಒಯಿತೊನುಂಡು. ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಶಬ್ದ ಉಂಡು ಅವ್ವೇ 'ನಮ'. ಯಾನ್, ಈ – ಎಂಕ್ಲು, ನಿಕ್ಲು–ನಮ. ಯಾನ್, ಈ–ಎಂಕ್ಲು, ನಿಕ್ಲು ಶಬ್ದದ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಗಡಿ ಉಂಡು. ಆಂಡ 'ನಮ' ಪನ್ನಗ ಅಲ್ಪ ಒವ್ವೆ ಗಡಿ ಇಜ್ಜಿ, ಬೇಲಿ ಇಜ್ಜಿ, ಕುಟುಮ ಸಮ್ಮಂದದ ಒಂಜಿ ಒಯಿಲ್ ನಮನ್ ಒಯಿತೊನುಂಡು. ಈ ಶಬ್ದ ಬೇತೆ ಒವ್ವೇ ಭಾಸೆಡ್ ಎಂಕ್ ತೋಜೊಂದು ಇಜ್ಜಿ. ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ನಾನ್, ನೀನ್–ನಜ, ನಿಜ. ಕನ್ನಡೊಡು ನಾನು, ನೀನು–ನಾವು, ನೀವು ಈತೆಟೆ ಉಂತುಂಡು. ಅವೆನ್ ಕಡತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಆವೊಂದು ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಸಾದ್ಯ ಆಪುನಿ ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾತ್ರ. ನಮಂದ್ ಪನ್ಪಿನವುಲು ಬೇದ ಇಜ್ಜಿ, ಮೋಸ ಇಜ್ಜಿ, ದಗಲ್‌ಬಾಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಈ 'ನಮ' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊನೇ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ಸಾದಿನಿ. ತುಳುನಾಡ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್. ಬ್ಯಾರಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಕನ್ನಡಿಗೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಈ ಇಲ್ಲದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋನೆಲೆಡ್ ಕಾಲಕಲೆವೊಂದು ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಭಾಸೆಡೇ ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ, ಯಜಮಾನೆ ಆಯಿನ ತುಳುವೆ ಕುಲ್ದಿ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ 'ನಮ' ಪಾತೆರೊಡಾಯಿನ ಭಾಸೆನೇ ತುಳು.

ತುಳು ಭಾಸೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ವಾಕ್ಯೊಲು ಅಕೇರಿ ಆಪುನ ರೀತಿ ಸರ್ವ ಸದಾರಣ ಒಂಜೆ. ಅಕ್ಲು ಬರ್ಪೆರ್, ಮೆಕ್ಲು ಪೋಪೆರ್–ಅಜ ಬಂಡಾರ್, ಇಜ ಪೊಂಡಾರ್. ಮೂಲು ವಾಕ್ಯೊಲು ವ್ಯಂಜನೊಡು ಅಂತ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅವೆತ ಟೋನ್ ಪಂಡ ದಾಟಿಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿ–ನಿಕ್ಲು ಉಂಡರಾ, ನಿಕ್ಲು ಉನ್ಪರಾ–ನಿಜ ಉಂಡರಾ, ನಿಜ ಉನ್ನುಡರಾ. ಮೂಲುಲಾ ಅವ್ವೆ ದಾಟಿಡ್ ವಾಕ್ಯ ಅಕೇರಿ ಆಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಪೋಪೆ–ನಾನ್ ಪೋಂಡೆ. ಇಂಚನೆ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಲೆಡ್ ಪಾತೆರುನ ಪಾತೆರೊದ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಲು ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಾರಿ ಮುಟ್ಟದ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಉಂಡು. ಎಚ್ಚಿನ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್ ಸಮಾನವಾದ್ ಗಲಸೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ತಾರ್ಕನೆಗ್ : ಕಂಡ, ಮುಟ್ಟ, ತಿಟ್ಟೆ, ಜಂಗ, ನೆಯಿ(ತುಪ್ಪ), ಜಾಲ್, ಇಂಚಿನ

ಶಬ್ದೊಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಬುಲೆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು – ತುಳುವೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿಲೆ ಬೇರದ ಸಮ್ಮಂದದೊಡ್ದಾತ್ರ ಒಂಜಾತ್ ಪದೊಕುಲು ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಅಂಚಿ, ಅಂಚಿಡ್ದ್ ಇಂಚಿ ಆತಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಗ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ತರ್ಕ್ ಪತ್ತ್‌ದಿನ ಸಮ್ಮಂದ ಬೇತೆ ವಾ ಭಾಸೆಗ್‌ಲಾ ತುಳುತೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಎನ್ನ ಗೇನ.

ತುಳು ಭಾಸೆಡಿತ್ತಿನ ಕುಸೆಲ್‌ದ ಪಾತೆರಲಾ ಕೇನುನಕ್ಲೆಗ್ ಕುಸಿ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ದಿನನಿತ್ಯೊದ ಪಾತೆರೊಡು ಕುಸೆಲ್ ಸೇರಂದೆ ತುಳುವೆರೆಡ ಪಾತೆರೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಅರ್ತ ಬರ್ಪಿನ ಪಾತೊರ ಪಂಡ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಎಂಚ ಪಂಡ "ಬತ್ತಿಕೂಡ್ಲೆ ದುಂಪಿರ ತೂವಂದೆ ಬಲಸೊಡು" ಬಲಸೊಡು ಪಂಡ ನುಪ್ಪು ಬಲಸುನಿಂದ್ ಅರ್ತ, ಆಂಡ ಮೂಲು ಕನ್ನ್ ಮೋನೆ ತೂವಂದೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡೋಡು ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತಲಾ ಉಂಡು. ಅವ್ವೆ ಪಾತೆರ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು "ಬನ್ನೆ ಕೂಡ್ಲೆ ಎದುರು ಪೆರೊವು ನೋಕಾಂಟೆ ಬೆಲಂಬೊರು" ಪಂಡಂದ್ ಇಂಚಿನ ತುಳು ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಸೆದ ಸಮ್ಮಂದ ಸಾಗೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಭಾಸೆ ಉಂದೆಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಿಯೆರೆ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು. ಉರ್ದು ಬುಡುಂಡ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಭಾಸೆನೇ ತುಳು. ತುಳು ನನ ಆತ್ ಬುಳೆವಡ್‌ಂದ್ ಉಂಡುಮಲ್ತಿನಾಯಡ ನಟ್ಟೊನುವೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ

□ ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ

ಅಪ್ಪೆ, ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಬಾಲೆಗ್ ಈ ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ ಆಯಿನವು. ಈ ಬೂಮಿಗ್ ಬರ್ಯೆರೆನೇ ಕಾರಣ ಆಯಿನೆ ಅಪ್ಪೆಂದಾಂಡ ಈ ಬೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮಾತ ವ್ಯವಹಾರೊಲೆಗ್ ಸುರುತ ಸಾಧನ ಆದ್ ತಿಕ್‌ನವೇ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪೆ ಮಿರೆಪೇರ್‌ದಲೆಕ್ಕೊನೇ ಬಾಲೆಗ್ ಪುಷ್ಟಿ, ಶಕ್ತಿ ದಿಂಜಾವುಂಡು.

ಪುರುಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಿರೆಪೇರೇ ದೇಹ ಪೋಷಣೆ, ಬಲಕೆಲೆಗ್ ಗತಿ. ಮಿರೆಪೇರ್ ಸರಿಯಾದ್ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಬಾಲೆ ತೂನಗ ಬೇತೆಬೇತೆ ಕೃತಕ ಆಹಾರೊಲೆನ್ ಕೊರ್ದುಂ ಪುಷ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ ತೋಜಿಂಡಲಾ, ಐತ ಶರೀರೊಡು ಅಗತ್ಯವಾದ್ ಬೋಡಾಯಿನ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವೊ, ಉಲತ್ರಾಣ ಕಡಿಮೆ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರಾಯೋಗು ಬನ್ನಗ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬುಲೆಚಿಲ್ ಆಪುಜಿಂದ್ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆದ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆದ ತಜ್‌ಕೀ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮಿರೆಪೇರ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಲೋಕೊಡು ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವತ್ತ್. ಅಪ್ಪೆ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮಿರೆಪೇರ್ ಪರೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಅಪ್ಪೆನ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಸುರೂತ ಸಬ್ದೊಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಉಡಲ್ ಸೇರ್‌ದ್ ನಿಲೆ ಆಯಿನವೇ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರನೇ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನೇ ಪ್ರೀತಿದ ಬಾಸೆ.

ಪರ್ತಿದಲೆಕೊ ಮೆದುವಾಯಿನ, ಪುರ್ಪದಲೆಕೊ ಮೆತ್ತನೆ ಬಾಲೆದ

ಸರ್ರೊಗು ಬೇತೆ ವಾ ತಿನಸ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಐತ ಅಪ್ಪೆ ಮಿರೆಪೇರೇ ಎಂಚ ಸರಿಯಾಯಿನ ಆಹಾರನೋ ಅಂಚೆನೇ ಮೆದು ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಲೋಕೊನು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನಿಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ದ್‌ನ ಬಾಲೆಗ್ ಜ್ಞಾನೊ ತಿಕ್ಕೆರೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾಧನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನೇ. ವಾ ತಿಳುವಳಿಕೆನಾಂಡಲಾ ಐತ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ಕೊರಂಡನೇ ಐಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ಅವು ಉಡಲ್‌ಗ್ ನಾಟ್‌ದ್ ಸೇರು. ಅಂಚಾದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಮಹಾನಾಯಕೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪಂಡೆರ್ "ವಾ ಬಾಲೆಗ್ ಐತ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲಿಕೆ ತಿಕ್ಕುಜೋ ಆ ಬಾಲೆಗ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್‌ದಿಜಿ."

ನನಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣನೇ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ತಿಕಂದಿ ತುಳು ಬಾಲೆಗ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡಾಂದ್ ಜೋಕ್ಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಡು ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜಾಬಿ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆರ್, ಶಿಕ್ಷಕೆರ್, ಪಂಡಿತೆರ್, ನಾಯಕೆರ್ ಒಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಈ ವಿಚಾರ ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್ ಚರ್ಚೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್ ಮುಟ್ಟಲಾ ಪೋದು ಆ ಜಡ್ಜೆರ್‌ನಕುಲುಲಾ ಮಾತೃಭಾಷೆಡೇ(ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ(ಸುರುತ ಸಾಲೆ) ಕೊರೊಡುಂದು ತೀರ್ಮಾನಲಾ ಆದ್ ತೀರ್ಪು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಭಾರತ ದೇಶೊಡು ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಪಂಡ್‌ನ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟೇ ತರೆಕ್ ಬೊಟ್ಟುದು ಪಂಡ್‌ನ ಪಾಕ ಸಂಗತಿಲು ಅನುಷ್ಠಾನೊಗು ಬರ್ಯೆರೆ ನನ ಕಾತೊಂದೇ ಉಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ.

ನನ ಕೆಲವು ಬಿರ್ಸೆರ್, ಪಂಡಿತೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಪುಣೆಪೆರ್. ಊರ್ದ ಬಾಸೆ, ರಾಜ್ಯದ ಬಾಸೆ, ದೇಶೊದ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಂದ್ ಪನ್ಪುನಕುಲುಲ್ಲೆರ್. ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಬೋಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ಸಮಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಶಿವಾಯ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಂದ್ ಪನ್ಪುನೆಂಚ?

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನೇ. ಐಕ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆ ಬೊಡ್ಚಿ. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಾಕ ಜೋಕ್ಲು ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಂತೆ ಕಠಿಣ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಒಂತೆ ಪಿರ ಬೂರ್ದು ಬಂಜ ಬರ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೂಪ. ಏತೋ ಜೋಕ್ಲು ಫೈಲ್ ಆದ್ ಅಸ ಬುಡ್ಪುನಲಾ ಉಂಡು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಬಂಜಿಊದ ಕಾರಣ ಆ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಸುಲಭವಾದ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬಾಸೆಡ್ ಕಲ್ಪಾವೆರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಂದಿನವೇ ಆದುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುಟೇ ಸುಲಭವಾದ್ ಎಲ್ಲಿಡೇ ಕಲ್ತುದುವೆರ್‌ಂಡ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತುದುವೆರಾ ದಾನ್ನಾ?

ತನ್ನವತ್ತಂದಿನ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷಾ·ಮಾಧ್ಯಮೊಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲ್ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿದ ತೊಂದರೆಲೆನ್ ಎದುರ್ಸಾವೊಡಾಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ದುಂಬೇ ಕಬ್ಬೊದ ಕಡ್ಲೆಲೆಕ್ಕಂತಿ ವಿಷಯ ಕುಡೊಂಜಿ ತನ್ನವತ್ತಂದಿ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಇಂಚಾದ್ ಬಾಲೆ

ಕಷ್ಟೊಗು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಅತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಮಾತ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ವಿಭಾಗದಕ್ಲು ಒಂಜಿ ಭಾಷೆನ್ ತೆರಿನಕ್ಲು ಅತ್ತ್ಂಡ ಗಳಸುನಕ್ಲುಂದಾಂಡ ಅವು ಆ ಊರ್ದ ಬಾಸೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಾಸೆ, ಐನ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಉಪ್ಪುನಕ್ಲೇ ಅತ್ತ್. ಆ ಬಾಸೆನ್ ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಕೇಂಡ್ ಕೇಂಡಂದ್ ಒರಿನಕ್ಲುಲಾ ಐನ್ ಗಳಸುವ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಾಸೆದವು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಅಂಚಾಂದೇ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ, ದೇಶೊದ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಾಸೆಲೆನ್ ವಿಷಯ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ತುಳು ಜೋಕ್ಲೆ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ಕಲ್ಪುನವೇ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು. ಅವು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜಲಾ ಅಂದ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪ್ರಮುಖ ರಡ್ಡ್ ದೇಶೊಲೆಡ್ ಒಂಜಾದಿತ್ತಿನ ರಷ್ಯಾ ಗಣರಾಜ್ಯೊ(ಬೊಕ್ಕ ಅವು ಎಲ್ಯಲ್ಯ ರಾಜ್ಯೊಲಾದ್ ವಿಭಜನೆ ಆಂಡ್)ಡು ಆ ದೇಶೊದ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಲೆ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತ್ಂಡ್ಂದ್ ಅಲ್ತ ಚರಿತ್ರೆಕಾರೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಏತ್ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ನಡತ್ಂಡ್ ಪಂಡ ಕೆಲವೇ ಕುಟುಂಬೊಲು ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಅಲ್ಪ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ನೆತ್ತ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಎಂಚಿನಂದ್ಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಪಿರವು ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು ಉಂಡು. ನಮ್ಮ ಪರಪೋಕು, ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟುಲು, ರೀತಿ ರಿವಾಜು, ನೀತಿ ನಡತೆಲು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆಡ್ ಸೇರ್‌ದುಂಡು. ಕರಿಪೋಯಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಇತ್ತೆ ನಡಪಿ ವ್ಯತೆ, ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ನನ ದುಂಬಾಯಿಗಾಪಿ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಜೋಡ್ಸಾಪಿ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದವೇ. ಅಂಚಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಮೈಮೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲ ತೆರಿಯೊನೊಡೇ.

ಇಂಚಪ್ಪ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಒಡಿಯೂರುಡು ತುಳು ಕಬಿತೆ ಬರೆಪುನ ಕಮ್ಮಟೊ (ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ) ನಡತ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳುತ, ನನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಮುಪ್ಪೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಜವನ್ಯೆರ್, ಜವನ್ದಿಲು ತುಳುಟು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಮುಡೆಯೆರ್. ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಅಕ್ಲೆ ಸುರುತ ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಯೆರ್. ಸರಿಯಾಯಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ ತಯಾರಾಂಡ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆಡ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಕಬಿತೆ ಉಡಲ್ದ್ ಉದಿತ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಕಮ್ಮಟೊ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಂಡ್. ಐತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡೊಂಜಿ ಸಂಗತಿ ನಡತ್ಂಡ್.

ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳು ಆದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಲೇಜ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕನ್ನಡೊಡು ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕಬಿತೆನ್ ರಡ್ಡನೇ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ತುಳುಟು ಬರೆಯೆ. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ನಮ ಸರಿಯಾದ್ ಸಾಲೆಲೆಡ್, ಸಾಲೆಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಸರಿಯಾದ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿಜಿಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಪಧೈರ್ಯ ಸಂಕೋಚ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಇಗ್ನ ಇಡ್ಡೊರೊಲೆನ್ ಮೀರ್ದ್ ನಮ ದುಂಬುಗು ಪಜ್ಜೆ ದೀಂಡನೇ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ನಿಲೆ ಬಿಲೆ ನಂಕ್ ಏದ್ಯ ಆವು.

ತುಳು-ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇರ್ನ ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರ-ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಷಿನೋಟ

□ ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್

ಭಾರತ ಭೂಮಿ ಕರ್ಮಭೂಮಿ. ಪ್ರತೀಯೊರ್ಯಗ್ಲಾ ಸ್ವಜಾತಿ ವಿಹಿತ ಸಂಸ್ಕಾರೊಲು ಅವಶ್ಯಕ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರೆಗ್ ಷೋಡಶ(16) ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆನ್ 'ಸ್ಮೃತಿ' ಬೊಕ್ಕ 'ಗೃಹ್ಯ ಸೂತ್ರ'ಳೆಡ್ ಪನ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಷೋಡಶ ಪಂಡ ಪದ್ನಾಜಿ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆಡ್ 'ವಿವಾಹ' (ಮದಿಮೆ)ಲಾ ಒಂಜಿ. ವಧೂ- ವರೆರ್ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಸಂಸ್ಕಾರೊ.

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ (ಸ್ನಾತಕೆ) ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ಪುನೊ ಸಂಸ್ಕಾರೊನೇ ಅವು ಮದಿಮೆ(ವಿವಾಹ). ನಮ್ಮೊ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗನುಸಾರವಾದ್ ನಡಪಿಂಚಿ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆಡ್, ಪೂರ್ವ ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳು ಪಂಡ್ದುಂಡು (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ 'ಸ್ಮೃತಿ ಮುಕ್ತಾವಳಿ'). ಅವೆನ್ ಇಂಚ ಪಣೊಲಿ :

1) ಗರ್ಭಾದಾನ	9) ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ
2) ಪುಂಸವನ	10) ಆಗ್ನೇಯವ್ರತ
3) ಸೀಮಂತೋನ್ನಯ	11) ವೈಶ್ವ ದೇವವ್ರತ
4) ಜಾತಕರ್ಮ	12) ಸೌಮ್ಯ ವ್ರತ
5) ನಾಮಕರಣ	13) ಸ್ನಾತಕ ವ್ರತ
6) ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ	14) ಸಮಾವರ್ತನ
7) ಚೌಲ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ)	15) ವಿವಾಹ
8) ಉಪನಯನ	16) ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ

(ದೇವಯಜ್ಞ, ಪಿತೃಯಜ್ಞ, ಭೂತಯಜ್ಞ, ಅತಿಥಿಯಜ್ಞ,

ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ) – ಪನ್ಪಿ ಈ ಪದಿನಾಜಿ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆಡ್ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರೊ, ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿದೊ ಪವಿತ್ರ ಬಂಧನೊನು ರೂಪಿಸಾವುಂಡು. ಮದಿಮೆ ಆಯೊಬ್ಬೆಕ್ಕ, ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿಯಾದ್, ದಂಪತ್ಯೆರ್ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೊಗು, ಮಾತಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಧಿಕಾರೊಡುಪ್ಪಿ ಸ್ಥಾನ- ಮಾನೊಳೆನ್ ಪಡೆವುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿ ಉಂಡು. ಜೀವನೊದ ನಾಲ್ ಘಟ್ಟೊಳೆಡ್, ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮೊಗು ರಡ್ಡನೇ ಸ್ಥಾನಾದಾಂದಡಲಾ, ಅವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನೊನೇ. (ನಾಲ್ ಆಶ್ರಮೊಳು-ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಗೃಹಸ್ಥ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸನ್ಯಾಸ)

"ಬುಡೆದಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ಪುರುಷೆ(ಕಂಡನಿ) ಪರಿಪೂರ್ಣೆ ಅತ್ತ್" ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಮಹಾಭಾರತೊದ ಆದಿಪರ್ವೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪುರುಷನ (ಕಂಡನಿ) ಅರ್ಧ ಭಾಗೊನೇ (ಅರ್ಧಾಂಗಿ) ಬುಡೆದಿ. ಬುಡೆದಿಯೇ ಆಯನ (ಕಂಡನ್ಯನ) ಅತ್ಯಂತ ಪರಮಮಿತ್ರೆ. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ – ಸಿದ್ಧಿಳೆಗ್ ಬುಡೆದಿಯೇ ಮೂಲ. ಅತ್ತಾವಂದೆ ಮೋಕ್ಷೊಗ್ಲಾ ಬುಡೆದಿಯೇ ಮೂಲ!

"ಬುಡೆದಿ ಇಜ್ಜಂದೆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಕ್ಕಡೇ!" ಪನ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಹಾಭಾರತೊದ ಶಾಂತಿ ಪರ್ವೊಡು.

"ಇಲ್ಲ್ ಪನ್ಪಿನೊ ಇಲ್ಲತ್ತ್, ಇಲ್ಲದೊಲ್ಯಾಡುಪ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣೊವೇ ಇಲ್ಲ್" ಪಂಡ್ದೇ ಪನೋಲಿ.

ಗೋಡೆನ್ ದೆಕ್ಕ್‌ಂಡ ಅಯ್ತ ಕುರೆ ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದು ದೋಷೊನು ಕಳೆವುನ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಅವ್ವೇ ಗೋಡೆಗ್ ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಬಳೀಂಡ, ಅಯ್ಕೊಂಜಿ ಮೆರುಗು (ಶೋಭೆ) ಬರ್ಪುಂಡು! ಉಂದು ವಿಶೇಷಗುಣೊನು ಕೊರ್ಪಿಂಜಿ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಇಂಚ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆಡ್ದ್ ಆತ್ಮೊಗಂಟಿಂಚಿ ಪಶುಗುಣೊಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆ ಆಪುಂಡು! ಅಂಚೆನೇ ಪುಣ್ಯ, ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಪನ್ಪಿ ವಿಶೇಷ ಗುಣೊಕುಲುಲಾ ಸೇರುಂಡು! ಅಯಿಡ್ದಾವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗ್ ತನ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜೊದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸ್‌ಗಾದ್ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ್ ಬೋಡು.

ಸಂಸ್ಕಾರೊಳ್ದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ 'ದ್ವಿಜ'(ದಿವಿಜ=ದೇವತೆ) ಆಪುನೀಂದ್ ಪರಾಶರ ಮುನಿಕ್ಲೇ ಪನ್ತೆರ್. ಎಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಣ್ಣೊದ ಯೋಗ್ಯವಾಯ್ನೊ ಸನ್ನಿವೇಶಡ್ದಾವರ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಚಿತ್ರ ಮೂಡ್ದು ಬರ್ಪುಂಡಾ, ಅಂಚೆನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಸ್ಕಾರೊಡ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುಂಡು. ಗಣಿಡ್ದ್ ಗೆತ್ತಿ ಬಂಗಾರೊನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಾವಂದೆ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪರ್ಯಾಪುಜಿ. ಅಯಿಡ್ದಾವರ ಶಿಷ್ಟ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಸಂಸ್ಕಾರೊ ಒಂಜಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಪಂಡ್ದೆಣ್ಣೆ.

***

'ಮದಿಮೆ' ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮಾತಾ ಆಶ್ರಮೊಳೆಗ್ಲಾ, ಮಾತಾ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆಗ್ಲಾ, ಧರ್ಮೊಳೆಗ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ. ಎರಡು ಕುಲಕ್ಲೆನೊ ವಂಶಜ್ಯೋತಿಯಾದ್, ದುಂಬಗಾಪಿ

ಸಂತಾನೊ ಉತ್ತಮವಾದುಪ್ಪೊಡೊಂದು ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಶನೇ ಮುಲ್ಪು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಸಂತಾನೊನು ಪಡೆವ್ವೊಂಜೇ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕರ್ತವ್ಯ ಅತ್ತ್. ಆಯಗ್ ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯೊಲ್ಲಾ ಉಂಡು. ಉಂದು ಮಾತಾ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣೊಡ್ದು ಆಯೆ ಬಾಳ್ನಗ ಮಾತ್ರ ಆಯೊನ ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕವಾಪುಂಡು!

ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ತುಳುನಾಡ್ದ್, ತುಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇರ್ನ ಸಮಾಜೊಡು ನಡಪಿಂಚಿ ಮಂಗಳ ಕಾಯೊಳೆಡ್ – ಹಳ್ಳಿದ ಮದಿಮೆ, ಉಪನಯನ, ಸೀಮಂತ (ಬಾಯಕೆ), ಪೂಜೆ, ಪುರಸ್ಕಾರೊಳೆಡ್, ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾರಂಭೊಳೆಡ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪದ್ಯೊಳೆನ ಸರಮಾಲೆನೇ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್! ಕೇವಲ ಪದ್ಯೊಳೆಡೇ (ಆಶು ಕವಿತಾ ರಚನೆ) ಉತ್ತರಿಸೋಂದಿತ್ತೆರ್! ಉಂದೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್ದೆಣ್ಣೊಲಿ.

ಪುರೋಹಿತೆರ್ ವೇದ–ಮಂತ್ರ ಪಠನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಡ್, ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪೊಣ್ಜೊಕ್ಲು ಕೂಡ್ದು ಪದ್ಯ ಪನೋಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆಟ್, ಉಪಚಾರ–ಅಪಚಾರ, ಕೂಟೋಕ್ತಿ, ಚಾಟೂಕ್ತಿ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯೋಕ್ತಿ, ಸ್ತುತಿ–ನಿಂದೆ ಪಂಡ್ದ್ ಮಾತಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ವರ್ಣನಾ ವೈಖರಿಡ್ದ್ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್! ಆನಿದ ರಸಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶೊದ ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪದ್ಯೊಳು ಇನಿಗ್ಲಾ (ಕೆಲವಾಂಡಲಾ) ತಲತಲಾಂತರೊಡು ಒರಿದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೊ, ಈ ನಮ್ಮ ತೌಳವೆರೆನ ಸೌಭಾಗ್ಯಂದೇ ಪನೊಲಿ!

ತುಳು–ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ)ರೆನ ಶುಭಕಾರ್ಯೊದ ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಸಂಸ್ಕಾರೊಲು ಇನಿಗ್ಲಾ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ್ ನಡತೋಂದುಪ್ಪಿನೊ ನಿಜವಾದ್ಲಾ ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ! ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಮೂಜಿ ದಿನೊತ ಮದ್ಮೆ ಆಂಡ, ಇನಿಕ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊತೆಕ್ ಬತ್ತ್‌ದುಂತುದುಂಡು! ಅವ್ಲಾ ಕೆಲವೆರ್ 'ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್' ಪಂಡ್ದ್ ಬಾರೀ ಜಲ್ದಿಡೇ ಮುಗಿಪ್ಪೆರ್! ಶೋಭಾನ ಪದ್ಯೊದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಸಿನೇಮಾ ಪದ್ಯೊಲು ಕೆಬಿಕುಟ್ಟಿಲೆಕ ಅರಬ್ಯಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು! ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಗಡ್ದ್ ಒಣಸ್‌ಗು ಇತ್ತೆ ಕ್ಯಾಟರಿಂಗ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಉಂಡು! ತಾಂಬೂಲದ ಬದಲ್ಗ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್! ಪೂರಾ ಇತ್ತೆ ನವೀಕೃತವಾದ್ ಸುದಾರ್ದ್‌ಂಡ್!

ಮದಿಮೆದ ಸುರೂತ ಪಜ್ಜೆ ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ. ಅವೆನೇ ಕೆಲವೆರ್ (ಶ್ರೀಮಂತೆರ್) ಇತ್ತೆ ಮದಿಮೆದಲ್ಕನೇ ಬಾರೀ ವಿಜೃಂಭಣೆಟೇ, ವೀಡಿಯೋ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಆಣ್–ಪೊಣ್ಣು ಉಂಗಿಲ ಪಗತೊಂದು ಪಾಡೋಂದುಪ್ಪಿನೊನೇ ಒಂಜಿ ಸಂಭ್ರಮ! ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಂಟು ಆಣನ ಅಪ್ಪಮ್ಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪೋದು(ಆಣ್ ಬರ್ಯೆರೆಗಿಜ್ಜಿ) ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಎಂಚಲಾ ಮದ್ಮೆ ಮಂಟಪದೊಲ್ಯಾಡ್ ಕುಡೊರ (ಕುಡ–ಒರ) ನಿಶ್ಚಯ ತಾಂಬೂಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿ ಪಂಡ್ದ್ ಆವರ್ಯೆಗ್ ಉಂಡು. ನಿಗಂಟ್‌ಗಾದ್, ಪೊಣ್ಣಗ್, ಆಣನೊ ಅಪ್ಪೆ (ಭಾವೀ ಮಾಮಿ) ದಾನೆಂಡಲಾ ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ಕೊರ್ದು, ಪೂದು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪಿಂಚಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದೊ ಕ್ರಮೊ. ಇನಿತ ದಿನೊಟು, ಆಣನ್ ಪರದೇಶೊಡ್ದು ತರ್ಪಾದ್, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸೀರೆ, ಬಂಗಾರ್, ಸಿಂಗಾರ ಸಾಮಾಗ್ರಿಲು –

ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಳೆನ ಕೊರ್ಪಿನತ್ತಾವಂದೆ, ಮಾತೆರೆದುರ್ಡೇ ಪೊಣ್ಣು-ಆಣ್ ಉಂಗಿಲ ಬದಲಾವಣೆದೊಟ್ಟುಗು, ದಾಲಾ ಅಳ್ನ ಇಜ್ಜಂದೆನೇ ಮುತ್ತು (ಮುದ್ದು) ಕೊರ್ಪಿನೆನ್ಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪುವೇರ್! ಆತೇ ಅತ್ತಾವಂದೆ, ಮದ್ಮೆಡ್ದುಂಬೇ ಊರಿಡೀ ತಿರ್ಗುವೆರ್! ಶೋಭಾನ ಮಾತ್ರ ಮದ್ಮೆ ಆಯೊಬ್ಲಿಕ್ಕಗ್ ಪಂಡ್ದ್ ಅಡಮಾನ ದೀಪೆರ್(?!)

***

ಸಮಾವರ್ತನ

ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನೊ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಮದ್ಮೆಡ್, ಮದ್ಮೆಗ್ ನಿಶ್ಚಯ ಆಯೊಬ್ಲಿಕ್ಕ, ವಧೂ-ವರೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಮದ್ಮೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ನ ದಿನೊಕು, 'ನಾಂದೀ' ದೀಪುನೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಆಣನ ಇಲ್ಲಡ್ ನಾಂದೀ ದೊಟ್ಟುಗು ಸಮಾವರ್ತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲಾ ಮಲ್ಪ್ಯರುಂಡು. ಈ ನಾಂದೀ-ಸಮಾವರ್ತನೆ ಸಮಯೊಡು, ಮದಿಮಾಯೆ ಕಾಶೀ ಯಾತ್ರೆಗ್ ಪೋಪಿನಂಚಿ (ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬು ಆತೇ) ಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಡು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಕಡೇತ ಹಂತೊಡು ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗ್ಂದ್ ಪುಗೆಲ್ಡ್ ಜೋಳಿಗೆ ಪಾಡೋಂದು, ಕೈಟ್ ಬೆದ್ರ್‌ದ ಕೋಲು (ಕೋಲುಗು ಬಜ್ಜೆ-ಪಿಂಗಾರದೆಸಳು-ಶುಭಕಾರ್ಯೊ ಪಂಡ್ದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್ ಪುರೋಹಿತೆರ್) ಪತ್ತೊಂದು, ಕಾರ್‌ಗ್ ಹಾವುಗೆ(ಮರದ ಪಾದರಕ್ಷೆ-ಇತ್ತೆ ಪಾಳೆದ ತುಂಡುಡ್ದು ಮಲ್ಪುವೆರ್) ಪಾಡೊಂದು, ಪೂತಮಾಲೆ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಡ್ ಧರಿಸೋಂದು, ತರೆಗ್ ಮುಂಡಾಸು ಕಟ್ಟೋಂದು, ಕೊಡೆ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದು ಯಾತ್ರೆಗ್ಂದ್ ಮದ್ಮಾಯೆ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ, ಆಯೊನ ಸೋದರ ಮಾಮೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪಿ ಮಾಮೆ(ಮದ್ಮಾಲೆನ ಅಮ್ಮೆ) ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಡೆಪುನಂಚಿಂತಿ ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇನಿಗ್ಲಾ ನಮ್ಮೂರ್ಡುಂಡು. ಅಯ್ಕ್‌ಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪದ್ಯ ಉಂಡು.

ಉದಾ :

"ಪೋವಡಯಾ ಯಾತ್ರೆಗ್ । ಮದಿಮಾಯಾ । ಎನ್ನೊ

ಮಗಳೇನ್ ಕೊಳ್ಪೆ ನಿಂಕ್ । ಈ ಪಿರ ಬಲಯಾ ॥"

2) ಮದಿಮಾಳೆಗ್ ಮದಿಮಾಯಗ್ ಅರಸಿನೆಣ್ಣೆ (ಅರಸ್ರಣ್ಣ್ಯ) ಪೂಜುನಿ :

ಮಂಗಳಸ್ನಾನ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ವಧೂ-ವರೆರೆಗ್(ಅಕ್ಲಾಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡ್) ನಾಂದಿ ದೀಯ್ನೆಡ್ದಿಂಚಿ ನಿತ್ಯೊಲಾ ಅರಸಿನ(ಮಂಜೊಲು) ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಮೀಪಾವುನ ಸಂಪ್ರದಾಯವುಂಡು. ಅರಸಿನ(ಮಂಜೊಲು) ಏಪಗ್ಲಾ ಶುಭ ಸೂಚನೆ. ಮಂಗಳಸ್ನಾನ ಆಯೊಬ್ಲಿಕ್ಕ ಅಲಂಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮದಿಮೆದೊ ಮಂಟಪೊಗು ಮದಿಮಾಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್ ಕೊಣರ್ಯೆರೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

3) ಮದಿಮಾಳೆಗ್ ಬಂಗಾರ್ ದೀದ್ ಐತಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪೂ ಮುಡಿಸೋಪೆರ್. ಅದನಗ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪದ್ಯೊಲು:

"ಮುಡಿಸ್ಯೆರ್ ಜಡೆಕ್ ಮಲ್ಲಿಗೇನ್

ಉಡುರಾಜಮುಖಿ ಶ್ರೀ ರುಕ್ಮಿಣಿ ದೇವೀಗ ॥

....

ಅಂಬುಜ ನೇತ್ರೆಗ್ ಕಂಬುಕಂಧರಿಗ್

ತುಂಬುರು ನಾರದ ವಂದ್ಯೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗ್

ಅಂಬುಜನಾಭ ಶ್ರೀ ಗುರುಪ್ರಿಯ ವಿಠಲನ್

ಸಂಭ್ರಮೊಟು ಕೂಡ್ದು ಈ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ॥"

4) ಮದಿಮಾಳ್ ಮುತ್ತೈದೆತನೊಕಾದ್ ಗೌರೀ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವಳ್. ಅಯ್ಯಾತ್ರ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯೆರ್ಗ್ ವಾಯೊನ ದಾನ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಡು.

"ವಾಯನನ್ ಗೆತೊಣ್ಣಾ ಪನ್ತ್ । ನಟ್ಟುವೆ ಗೌರೀ"

ಈ ಪದ್ಯಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಯೊಡುಂಡು.

5) ವರನ (ಮದಿಮಾಯನ) ದಿಬ್ಬಣ ಮಂಟಪೊಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ದಿಬ್ಬಣಡುಪ್ಪಿ ಬೀಗೆರೆನ್ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವಾಗತಿಸೋವೇರ್ ಪೊಣ್ಣ(ವಧು) ಕಡೆತಾಕ್ಲು. ಹರಿದಾಸೆ ಪಾವಂಜೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರ್ಣಪ್ಪಯ್ಯೆರ್ ಬೀಗೆರ್ನ ಉಪಚಾರೋಂತ ವಿಷಯನ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತುಳುಟು ದೂರುನೊ ಪದ್ಯೊಳೆನ್ ಬರೆತೇರ್. ಅಯ್ಟೊ ಕೆಲವು ಸಾಲುಳೆನ್ ಮೂಲು ಕೊರ್ತುಂಡು :

ಬೀಗೇರ್ : "ದಿಬ್ಬಣಂತ ಪೊಣ್ಣೊಜ್ವೆನ್ । ಬರಡ್ಂತ್ ।

ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯಳ್ ತಾನ್ ॥

ಡಬ್ಬು ಪಾತೆರ ಪಂಡ್ತ್ । ಬತ್ತಿತ್ತೆ ।

ಗೊಬ್ಬುವಳ್ ಸಿತ್ತ್‌ಮಿತ್ತ್ ॥

ಮಣ್ಣಂಚಿ ಸೀರೆ ಸುತುತು । ನಲಿಪುವಳ್ ।

ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಸೋಜೋತು ॥

ಕಣ್ಣ್ ಮಂತಾಣ್ಣೊಜ್ವೆಡ । ಪೊಣ್ಣೋವೆ ।

ಗಣ್ಯ ಒಂತಾಂಡ ಉಂಡ ॥"

***

6) ಇಂಚ ದಿಬ್ಬಣದಕ್ಲೆನ ಉಪಚಾರವಾದ್, ಮದಿಮಾಳ್ ಮದಿಮಾಯೆ ಮಂಟಪಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅದನಗ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾಯ್ನೊ 'ಹಸೆಮಣೆಯ ಹಾಡು' – 'ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು' ಪಂಡ್ದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಆಶು ಕವಿತೆಯಾದ್ ತಂಕ್ಳೇ ಕಟ್ಟಿನೊ ಪದೊಕ್ಕು ಉಂಡು.

7) ವರೋಪಕಾರ 8) ಮಾಲೆ ಪಾಡುನಿ 9) ಕೈದಾರೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಿರೋದಾರೆ 10) ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟುನಿ – ಅದನಗದ ಗಟ್ಟಿಮೇಳ ವಾದ್ಯದ ಅಬ್ಬರನೇ ಒಂಜಿ ಆನಂದ!

11) ಸಪ್ತ ಪದಿ : ಮದಿಮಾಯೆ ಮದಿಮಾಳೆನೊ ಕೈ ಪತ್ತೊಂದು ಪೊದ್ದೊಳು ಅಗ್ನಿಗ್ ಪಾಡೊಂದು, ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್, ಏಳು ಪಜ್ಜೆಡ್, ಅಗ್ನಿಗ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರ್ಪೆರ್. "ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಕೈಪತ್ತಿನಾಳೆನ್, ನನ ಕೈ ಬುಡ್ಪುಜಿ" ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಡು ಪ್ರಮಾಣ

ಮಲ್ಪುವೆ ಮದಿಮಾಯೆ.

12) ಆಕಾಶ ದರ್ಶನ : ಮದಿಮಾಯೆ–ಮದಿಮಾಳ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ತುಳಸೀಕಟ್ಟೆಗ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಆಕಾಶೊಡುಪ್ಪಿ (ತಾರೆಳ್ನ ರೂಪೊಡು) ವಸಿಷ್ಠ–ಅರುಂಧತಿ ದಂಪತ್ಯೇರ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತ್ತೊಂದು, ತನ್‌ಕ್ಲಾ, ನನಮಿತ್ತ್ ವಸಿಷ್ಠ – ಅರುಂಧತಿ ಯೆರ್ನಲ್ಕನೇ ಆದರ್ಶ ದಾಂಪತ್ಯೇರ್ಯಾದ್ ಬಾಳುವ ಪನ್ಪಿ ಭಾಸೆ ಪಾಡ್ವೆರ್.

13) ಬಾಕಿಲ್ ತಡೆಪುನಿ : ಮದಿಮಾಯನ ಮೆಗ್ದಿ–ಪಳ್ಯೇರ್ ಬಾಕಿಲ್ಲಗಡ್ಡ ಉಂತುದು – "ಆಣ್ಬಾಲೆ ಕೊರ್ಪರಾ, ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ಕೊರ್ಪರಾ" ಪಂಡ್ದ್ ಹಾಸ್ಯೋಕ್ತಿಯಾದ್, ಸಂಪ್ರದಾಯಡಿತ್ತಿಲೆಕ, ಬಾಕಿಲ್ ತಡೆಪುವೆರ್. ಮದಿಮಾಯೆ ಅಕ್ಳೆಗ್ ಬಹುಮಾನ ಕೊರ್ದು ಕೈ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಪ್ರತೀ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆದ ಈ ಕಾರ್ಯೊರ್ಗ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪದ್ಯೊಳೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೇರ್. ಇತ್ತೆ ಮುಲ್ಪ ಬರೆವರೆ, ಪುಟ–ಮಿತಿ ಇಪ್ಪುಣೆಡ್ದಾವರ ಅವೆನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್ಯಾಪುಜಿ – ಕ್ಷಮಿಸ್‌ಲೆ.

14) ಭೋಜನಶಾಸ್ತ್ರ : ನನ ಗಮ್ಮತ್‌ದ ಭೋಜನ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಮದ್ಮಾಯೆ–ಮದ್ಮಾಲ್ ಒಟ್ಟುಗು ಕುಲ್ಲುದು ಮಡೆ ತಿನ್ಪುನೊ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಕಂಡನ್ಯನ ಮಡೆನ್ ಬುಡೆದಿ ತಿನ್ಯೆರೆ ಇತ್ತಿನಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು, ಕಂಡನ್ಯೆ ಉಂಡಿನೊ ಮಡೆ ಇರೆಟೇ (ಬಟ್ಟಲ್) ಬುಡೆದಿ ಕುಲ್ಲುದು ಉಣೋಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ನಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೂತಿನವೆ! ಆಯೊನ ಮಡೆನ್ ತಿನ್ಪಿನೊಂಜಿ ಆಳೆನ 'ಹಕ್ಕು' ಪಣ್ದೆಣ್ಣೊಡು. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಮದಿಮೆದಾನಿ ಪರಸ್ಪರ ವಧೂ–ವರೆರ್ ಲಾಡು ಬಾಯಿಗ್ ದೀಪುನೆನ್ ಪೊಟೋಡು ನಮ ತೂಪ.

ಭೋಜನ ಪಂಕ್ತಿಗ್ ಸುರೂಟು, ದಿಬ್ಬಣದಕ್ಲೆನ್, ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಮಣೆಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ಈ ದಿಬ್ಬಣದಕ್ಲೆಗ್ (ಆಣನ ಕಡೆತಕ್ಲೆಗ್) ಇಲ್ಲದಕ್ಲು (ಪೊಣ್ಣನ ಕಡೆತಕ್ಲು) ಏತೊಂಜಿ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಯಾವುಜಿ. ಮುಲ್ಪ ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಯೋಕ್ತಿ, ಚಾಟೂಕ್ತಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯೊಕ್ತಿ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ :

ಇಲ್ಲೊಳ್ತಕ್ಲು : ಸೇಂಕ್ ಸೇಂಕ್‌ತ್ ಜಾನೆ ಸುಡಿಪ । ಕೊಂಕು ಪಾತೆರಾ ।
ಎಂಕುಳಿಲ್ಲೊಳು । ತಿಂದ್‌ತ್ ಅತ್ಯೆಗ್ । ಸೋಂಕಣ್ಯಾನ್‌ಲಾ ॥ ಪ ॥
ಜೆಂಜ ತಿಂದ್‌ತ್ ಆಜೆ ತಿಂಗೊಳ್ತೊ । ಬಂಜಿ ಸೋಜುಣು ।
ಗಂಜಿ ಅಂತ್‌ತ್ । ಕೋಣನ ಮುಟ್ಟಲ । ಕಂಜಿ ಪಾಡ್ವಳಾ ॥1॥
ಹೋಳಿಗೆ ಲಾಡು । ಜಿಲೇಬಿ ತಿಂದ್‌ತ್ । ಗಳಿಗೆಲಾತ್ರಿದೇ ।
ನಾಲಿಗೆ ರುಚಿ । ಸೆಟ್‌ತ್ ಪೋತ್ನು । ಗುಳಿಗೆ ಬೋಡು ಯಾ ॥ 2॥
ಹಲಿಕೆ ಅಂಪುಣೀಕೇಣ್‌ತೆಂಕ್ಳೆಗ್ । ಅಳ್‌ಕ್ ಬರ್ಪುಣೇ ।
ಗುಳಿಕೆ ಬಂಜಿ । ಸೂನಗೆಂಕುಳೆಗ್ । ತೆಳಿಕೆ ಬರ್ಪುಣೇ ॥3॥

2) ಇಲ್ಲೊಳ್ತಕ್ಳೆನೊ ನನೊಂಜಿ ಚಾಟೂಕ್ತಿ ಇಂಚ ಉಂಡು :
ಜಾಯೆಗತ್ಯೆ ಎಂಕುಳೆನ್ ಇಂಚ ನೆರ್‌ಪಾ ।

ನ್ಯಾಯತತ್ತ್ ಪಾತೆರಡಾ । ಸೋತು ಪೋಪಾ ॥ಪ॥

ಪತ್ತ್ ಬಗೆ ಆಜೊತ್ನೆಟ್ । ಬೇಗ ಉಣ್ಣೊ ।

ಪೊತ್ತ್ರ ಪೋನೂಂತು । ಸುಳ್ಳು ಪಣಡಾ ॥1॥

ಅಕ್ಕಳೆನಾ ಚಕ್ಕುಲಿದಲ್ಕ । ಏತ್ ನುರುಪಾ ।

ಅರ್ಕಂಜೆನ್ ಅಳೆತಲ್ಕ । ಏತ್ ಪರ್‌ಪಾ ॥2॥

ಕಾಯಿಕಜಿಪು । ಕೊಣರ್ತುನೊ । ಒರಸೂಲಾ ।

ಬಾಯಿ ಬೂಟು । ಎಂಕ್‌ಳೆಡ । ಇದ್ದಿಜಾಲಾ ॥3॥

15) ಪೊಣ್ಣನ್ ಜಪ್ಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪುನಿ : ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಮಗಳೆನ್ ಕಂಡನ್ಯೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ (ಬೀಳ್ಕೊಡುವುದು) ಕೊರ್ಪುನಿ. ಈ ಸಮಯೊಡು ಪುರೋಹಿತೆರ್ ಪೊಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಮ್ಮೆರ್ನ ಪರವಾದ್, ಆಣನ ಅಪ್ಪಮ್ಮೆರೇನ ಕೈಕ್ ಪೊಣ್ಣನ್ನೊಪ್ಪಿ ಸೋದು ಕೊರ್ನಗ, ಪಣ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಳೆನ್ ಕೇಣ್‌ನಗ, ಎಂಚಿತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕಣನೀರ್ ಬರ್ಪುಣ್ಯಂತೂ ಸಹಜನೇ.

ಪಿರಾಕ್‌ದ "ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ" ಪನ್ಪಿ ಎಲ್ಯ ಬೂಕುಡುಪ್ಪಿ ಉಪದೇಶದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಳೆನ್ ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತೆ :

(ಲೇ : ಎಮ್.ಆರ್.ಎಸ್. ಮೂಡಬಿದಿರೆ –1916; ಪ್ರ : ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಧ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಡುಪಿ–1929) ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ : (ಅಮ್ಮೆ ಮಗಳೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನಗ ಪನ್ಪಿ ಕೆಲವು ಹಿತನುಡಿಕುಳು)

"ಎನ ಮೋಹಂತ ಮುದ್ದೇ ಕೇಣ್‌ನಿ ಮುಟ್ಟೇನ ಕೈತೊಳು

ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಡೇ ಪೋನು ಪೊಕ್ಕಡೇ ಸರ್ವ ಕಾಲಲಾ ॥3॥

ಐತ್ತಾವರೇನಿತ್ತೆ ಪನ್ಪೀ ಬುದ್ದಿಮಾರ್ಗೊನು ಸಜ್ಜಿಡೇ

ಕೆಬಿಕೊಳ್ತು ಪನೀ ಪೊಳ್ತು ಕೇಣ್ತಂಚನೇ ನಡಪ್ಪೊಡು ॥4॥

....

ಮಾನನೇ ಭೂಮಿಡೊಟ್ಟಾರೆ ಬೋಡಾನೋನ್ಪುಣೆ ನೆಡ್ಡೆನ

ನೆನೆತ್ತೊಂತೈಕ್ ಕುಂದಾಪೀ ಕೆಲಸೊಂಕುಳೆನಂಪಡ ॥72॥

ಮಾನ ಕೆಟ್ಟೊಂತು ಲೋಕೊಂಡಾಳುಪ್ಪುಣೆತೆಡ್ಡೆ ಸೈಪುಣೊ

ಎಂತೀ ತೆರ್ಯೊಂತು ಕೇಣ್ಮುದ್ದು ಮಗಳೇ ಮತಿ ತತ್ರಡಾ ॥73॥

ಪಾತಿವ್ರತ್ಯೊನು ಕಾತೊಂತು ಭೂಮಿಡಿತ್ತೊಡನೇ ನಮ

ನಾರಿಳಿದ್ಯಡ ಮಾರಿಳ್ಕೇಣ್ ಕೈಪತ್ತೀ ಪುರುಷಗ್ಮಗ ॥74॥

ದುರ್ಬುದ್ಧಿತ್ತಾವರೇರಾಳ್ ಕುಲ ಮರ್ಯಾದಿ ಬುಡ್ಪಳಾ

ಪತಿ ಮಾತೃ ಕುಲೋಂಕ್ಲಾಳ್ ಹಾಳ್ ನಾಯಿತ್ತ್‌ಲಾ ಕಡೆ ॥75॥"

– ಈ ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ ಗ್ರಂಥೊಡು ಸುಮಾರು 84 ನುಡಿಕ್ಳು ಉಂಡು. ಪೊಣ್ಣುಳಾಯಿನೇಕ್ಳೆಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಕೊರ್ತ್ತೆರ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್! ಆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೆರೆನ್ ತುದಿತೋಂದು, ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪು ಬಯತೋಣ್ವೆ.

ಪೊಣ್ಣನ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ದಾಯೊಕ್ಕ (ಬೀಳ್ಕೊಳ್ದ್), ವಧೂ-ವರೆರೆಗ್ ಆರತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಕುರ್ನೀರ್‌ದ್ಟ್ (ಕದಿರಾರತಿ) ಸೊಳತ್ತ್ (ತೊರತ್ತ್) ಗೆಪ್ಪುವೆರ್ (ದೃಷ್ಟಿ ಪೋವರೆಗಾದ್). ಇಡೆಗ್ ಮದ್ಮೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯವಾಂಡ್.

16) ಗರ್ಭಾದಾನ : 'ಲಾಜ್ಜಾ ಹೋಮ' ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಒಂಜಿ ಶುಭ ದಿನೊತ, ಸಕಾಲ ರಾತ್ರಿಡ್ ವಧೂ-ವರೆರೆಗ್ ಶೋಭಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. (ಇತ್ತೆದಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಅರ್ಜೆಂಟಾಯ್ನೆಡ್ದಾವರ ಮದ್ಮೆದಾನಿಯೇ ರಾತ್ರಿಗ್ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್) ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯೆರೆಗ್ ಪೊಲಬಾವೊಡೂಂದು, ಚೆಂಡಾಟ (ಕುಂಟುಡು ಮಲ್ತಿಚೆಂಡು) ಗೊಬ್ಬಾವೆರ್. ಉರುಟಣೆ ಹಾಡು-ಪಂಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪದ್ಯ ಬರೆತೇರ್. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲು ಬರೆತಿನೊ 'ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನ' ಪದ್ಯೊನು ಪ್ರತೀಯೋರ್ವ ವಿಪ್ರ ಬಂಧುಲು ಇನಿಗ್ಲಾ ತಪ್ಪಂದೆ, ನಿತ್ಯೊಲಾ ತುತಿಪೆರ್. ಈ ಶೋಭಾನ ಪದ್ಯೊನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪೊಡು 'ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನೆ' (ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್) ತುಳು ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ತಿನಾರ್ - ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್, ಉಡುಪಿ, ಪ್ರ : ವಲ್ಲರೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ಉಡುಪಿ-2006 ಅಯ್ತೊ ರಡ್ದ್ ಸಾಲ್‌ನ್ ತೂಲೇ :-

"ಮದ್ಮೆದ ಇಲ್ಲಡ್ ಈ ಪದ್ಯೊನು ಪಂಡ್‌ಂಡ ವಧು-ವರೆರೆಗ್ ಸಂತೋಷಲಾ
ಮದ್ಮಾಲೆಗ್ ಓಲೆ ಭಾಗ್ಯೊಲಾ ದಿನೊದಿನೊಕು ಹೆಚ್ಚುಂಡು ॥"

ಈ ತುಳು ಶೋಭಾನೆ ಪದ್ಯೊನು ಉಡುಪಿ-ಕಡಿಯಾಳಿ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ 'ವಿಪ್ರಸ್ತ್ರೀ ಮಂಡಳಿ'ದಕ್ಲು ಪ್ರತೀ ಶುಕ್ರವಾರಲಾ ತುದಿಪುವೆರ್.

***

17) ಪುಂಸವನ /ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ (ಬಯಕೆ) : ಮದಿಮೆಯಾಯ್ನ ಪೊಣ್ಣು ಗರ್ಭವತಿಯಾದ್, ಆಳೆಗ್ ಬಯಕೆ ಸಂಕಡ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಏಳನೇ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರೊದ ಉದ್ದೇಶ ದಾನೆ ಪಂಡ: ಬುಡೆದಿನ ಸುರುತೊ ಗರ್ಭೊನು ತಿಂದ್‌ದ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪ್ಯರೆಗಾದ್ ಅಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆರಾಯ್ನೊ ಕೆಲವು ರಾಕ್ಷಸಿಯೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ರಕ್ಕಸೆರ್ಗ್ ಗರ್ಭದ ನೆತ್ತೆರ್, ಮಾಂಸ ಪಂಡ ಬಾರೀ ಇಷ್ಟ. ಅವೆನ್ ತಡೆಗಟ್ಯೆರೆಗಾತ್ರ ಗರ್ಭವತಿನೊ ಶರೀರೊಗು ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ ಆವಾಹನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ ತೂದೇ, ಆ ಕ್ರೂರ ರಾಕ್ಷಸೀಯೆರ್ ಬಲ್ತ್ ಪೋಪೆರ್‌ಂದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನ ಹೇಳಿಕೆ.

ಗರ್ಭ ವಾವೊಂಜಿ ಉಡರ್-ತೊಡರಿಜ್ಜಂದೆ ಬುಳೆದ್, ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಸುದೃಢವಾಯ್ನೊ ಬಾಲೆದ ಜನನ ಆವೊಡೂಂದ್ ಪನ್ಪಿನೊನೇ ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದ (ಪುಂಸವನ-ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ) ಉದ್ದೇಶ. ಗರ್ಭಿಣಿಗ್ ಪಿಂಗಾರ-ಪೂ ಮುಡಿಪುನ ಶಾಸ್ತ್ರಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಅದನಗಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಪದ್ಯ ಪನ್ಪೆರ್.

18) ಜಾತಕರ್ಮ-ನಾಮಕರಣ : ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗೊಲು ಭರ್ತಿಯಾದ್ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆಗ್ ಪತ್ತೊಂಜನೇ ದಿನ, ಜಾತಕರ್ಮ-ನಾಮಕರಣ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರೊನು

ಬಾಲೆಗ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ದೊಲಯಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಅಪಗ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್ಡ್, ಆಣ್ಬಾಲೆಗ್ ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರೊದುಲ್ಯಾ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು; ಇಜ್ಜಾಂಡ ಬೊಕ್ಕ (ಆಣ್/ ಪೊಣ್ಣಗ್) ಮದ್ಮೆದುಲ್ಯಾ ಆಂಡಲಾ (ಮದ್ಮೆದಾನಿಯೆ ಕೆಲವೆರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್) ಮಲ್ಪೊಡೇ. ಅಂತೂ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಪಿ ಸಂಸ್ಕಾರೊಲು ಪೂರಾ ಆವೊಡೇ ಪಂಡ್ದುಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು. ಬಾಲೆನ್ ಪತ್ತೊಂಜೆನಾನಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡುನೊ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉಂಡು ಊರ್ದ ಹಿರಿಯೆರೆನ್, ಬಂಧುಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಬಾಲೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್ದು, ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ದೀಪೆರ್; ಬೊಕ್ಕ ಜೋಗುಳ – ಲಾಲಿ ಪದ್ಯ ಪಣೊಂದು ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಂಕ್ವೆರ್. ಈ ಲಾಲಿ ಹಾಡು (ಜೋಗುಳ ಹಾಡು) ಪಂಡ್ದೇ ದಾಸೆರ್ನಕ್ಲು ಕೆಲವು ಪದ್ಯೊಳೆನ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಉದಾ : **"ಜೋ ಜೋ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾನಂದ ।**

ಜೋ ಜೋ ಗೋಪೀಯ ಕಂದ ಮುಕುಂದ ॥ ಜೋ ಜೋ ॥"

19) ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ : ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕಾನೇ, ಅಯ್ಕ್ ಅಪ್ಪೆನ ಪೇರ್ ಯಾವಂದಿನೆಕ್ಕಾತ್ರ, ಗಟ್ಟಿ ಆಹಾರ–ಗಂಜಿನ್ ತಿನ್ಪಾವೊಡು. (ಸುಮಾರ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ದು ಬೊಕ್ಕ) ಬಾಲೆಗ್ ಓಲಾಂಡಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು, ದೇವೆರೆ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಡ್ದ್ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಜ್ಜಡ, ಸುರುಟೇ ನಾಮಕರಣದಾನಿಯೇ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊತೊಟ್ಟುಗು ಪುರೋಹಿತೆರ್ನ ಸಹಕಾರೊಡು, ಆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು, ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪಮ್ಮೆರ್ಡ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ ಮಲ್ಪಾವೆರ್. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಅನೂಚೂನವಾದ್ ಬೈದಿನೊ ಹಿರಿಯೆರೆನ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

20)ಚವಲ(ಚೂಡಾಕರ್ಮ) ಉಪನಯನ: ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ಆವೊಡೂಂದಾಂಡ, ಆಯೊನ ಜನ್ಮೊಡು ಉಪನಯನ(ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣೆ–ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ) ಆವೊಡೇ. ಕೆಲವೆರ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಳೆಗ್ ಪೋದು ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆಣುಲೆಗ್ ನೂಲಮದ್ಮೆ (ಉಪನಯನ) ಸಂಸ್ಕಾರೊದ ಸಮಯ, ಭಂಡಾರಿನ್ (ಕ್ಷೌರಿಕ) ಲೆಪ್ಪಾದ್, ತರೆಕುಜಲ್ ದೆಪ್ಪಾವೆರ್. ವಟು ಪಂಡ, ದುಂಬುದೊ ಕಾಲೊಡು ತರೆ ಇಡೀ ಗೀಸ್ದ್, ಜುಟ್ಟು ದೀದ್, ಬೋಳ್ಮಂಡೆ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿತೊ ಕಾಲೊಡು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿ ಜೋಕ್ಲು, ನಾಚಿಗೆಡ್ ಜುಟ್ಟು ದೀವೆರೆ, ಬೋಳು ಮಲ್ಪರೆ ಕೇಣುಜೆರ್. (ಕೇವಲ ಗುರುಕುಲ/ಮಠೊಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪಿಂಚಿ ವಟುಕ್ಲು ಮಾತ್ರ ಜುಟ್ಟು ದೀಪೆರ್)

ಚವಲೋಪನಯನ – ಪಂಡ್ದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಚವಲ ಆಯ್ಬೊಕ್ಕ ಆ ವಟುಕು ಪುರೋಹಿತೆರ್ನ ಮೂಲಕ, ಅಮ್ಮೆರೆಡನೇ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರೋಜಪದೇಶವಾಪುಂಡು. ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರೊಗು ಏತ್ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡುಂದು. ಗಾಯತ್ರೀ ಮಹಾತ್ಮೆ ಕಥೆನ್ ಓದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿವು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ಆಯ್ನಾಯೆ ದಿನೊಕು ಕನಿಷ್ಟವಾದ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಜಪನ್ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪಣ್ತೇರ್. ದಿನೊಕು ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ (3 ಸಲ) ಗಾಯತ್ರೀ (ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡೇ ಪೊರ್ತುಗ ಮಲ್ಪುನನೇ ಕಷ್ಟ) ಜಪ ಮಲ್ಪ್ಯರುಂಡು. ಅಪ್ಪೆನ ಗರ್ಭೊಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಮನೇ ವರ್ಸೊಡು (ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ) ಅತ್ತ್‌ಡ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮೊಡು

ಉಪನಯನ ಮಲ್ಪುನಿ ಕ್ರಮ. ಕೊನೇತ ಪಕ್ಷ ಪದಿನಾಜಿ (16) ವರ್ಸೊಡ್ದುಲ್ಯಾಡಾಂಡಲಾ ನೂಲಮದ್ಮೆ ಆವೊಡೇ.

ಉಪನಯನ ಹೋಮ ಆಯ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಟು, ನಿತ್ಯೊಲಾ ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ, ಮಲ್ಪೊರುಂಡು. ಉಪನಯನದ ಮದಿಮಾಯೆ (ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ) ಭಿಕ್ಷಾಯಾಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಭಿಕ್ಷೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನೊ ಅರಿನ್ ಬೆಯ್ಪಾದ್, ವೈಶ್ವ ದೇವಪೂಜೆ, (ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ). ಕಾಂಡೆ, ಬಯ್ಯಗ್ ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ (ಹೋಮ) ಮಲ್ಪೊಡೂಂದು ಪನ್ಪಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಡು. ಈ ಉಪನಯನ – ಭಿಕ್ಷೆದ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯ ಮೂಲುಂಡು ತೂಲೆ:–

"ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಣೊಂತು ಬತ್ತೆಯೇ । ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಶೆ ।
ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಣೊಂತು ಬತ್ತೆಯೇ ॥ ಪ ॥
ಪಕ್ಷಿ ವಾಹನೆ ಜಗದೀಶೆ ಸುರೇಶೆ ಬತ್ತೆ ॥ಅ.ಪ. ॥
ತರೆನಿಲ್ಕೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಎದೆಮಿತ್ತ್ ಶ್ರೀವತ್ಸ ।
ಮುರವೈರಿ ದಂಡಕಮಂಡಲು ಪತ್ತೊಂತು ॥1॥
ದುರುಳೆರೆ ಶಿಕ್ಷಕೆ ಶರಣೆರೆ ರಕ್ಷಕೆ ।
ಕರುಣಾಕರೆ ವಟು ವೇಷೊನು ಧರಿಸೋಂತು ॥2॥
ಪುಂಡಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಾಡ್ನಕ್ಲೇನ ದಂಡನೇನ್ ಕಳೆವೆ ।
ಪಂಥರಾಪುರ ಶ್ರೀ ಗುರುಪ್ರಿಯ ವಿಠಲೆ ॥3॥"

***

ಉಪನಯನ ಆಯ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಜೀವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರುವೆ. ಆಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಗುರು ಮುಖಾಂತರ (ಗುರುಕುಲೊಟು ವೇದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕ್ಕು) ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯವ್ರತ, ವೈಶ್ವ ದೇವವ್ರತ, ಸೌಮ್ಯ ವ್ರತೊಳೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ಕಡೇಕ್ ಸ್ನಾತಕ ವ್ರತಧಾರಿಯಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತೊನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಲನೆ ಮಲ್ತಿನಾಯೆ ಆದ್, ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪಜ್ಜೆ–ಸಮಾವರ್ತನೆಗ್ ಅಣಿಯಾಪೆ. ಗುರುಕುಲೊಟು ಪಾಠ ಮುಗಿತ್‌ದ್, ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ದು, ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನೊದ ಪಜ್ಜೆಗಾದ್ ಮದಿಮೆ (ವಿವಾಹ) ಆಪಿ ಯೋಗ್ಯತೆನ್ ಪಡೆಪೆ.

ಇಂಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಜೀವನೊಡು ಬರ್ಪಿ ಪೂರ್ವಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರೊದ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಷಿನೋಟನ್ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪರಿಚಯಿಸೋದು ಕೊರ್ಯೆರೆಗ್ ಎನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನೊಗು ಸಹಕಾರವಾಯ್ನಂಚಿ ಗ್ರಂಥೊಳೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೆರೆನ್ (ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂ. : ವಾಚಸ್ಪತಿ ಕೆ. ಆತ್ಮಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಪ್ರ: ಶ್ರೀ ಶಾರದಾರಾಮ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ,ಅಜ್ಜಾವರ, ಸುಳ್ಯ–2000) ಅಭಿನಂದಿಸೋಂದು, ಈ ಲೇಖನ–ಬರವಣಿಗೆನ್ ಬರೆವೆರೆಂಕ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರಿನಂಚಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಗುರ್ಕಾರೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಎನ್ನ ದಿಂಜಿದುಡಲ್ದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯೆಡ್...

□ ಶೀಲಾ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಎರ್ಮಾಳು

ಜನನ ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಮರಣ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪನ್ಪೆರ್ ತೆರಿದಿನಕುಲು. ಆಂಡ ಆ ರಡ್ಡ್ ಅವಸ್ಥೆದ ನಡುಟು ಬದುಕುನ ಬದ್‌ಕ್ ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯ. ಆಣ್ ಆವಡ್, ಪೊಣ್ಣು ಆವಡ್ ಅಕುಲು ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆರ್? ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆರ್? ಪನ್ಪಿನಲಾ ಒಂಜಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯನೇ. ಅಂಚೆನೇ ನರಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ನಾಲ್ ಅವಸ್ಥೆಲಾ ಆಯನ ಆಯುಷ್ಯದ ಅಳತೆಕೋಲು ಪನೊಲಿ.

ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೋಕೆ, ಒಟ್ಟುಗು ಪುಟಿನಕಲೆನ ಸ್ನೇಹ, ಬಂಧು ಬಳಗದ ಒಡನಾಟ ಉಂದು ಮಾತ ಒಟ್ಟಾದ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೊಂಬೆಗೊಂಜಿ ರೂಪ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ ಆ ಬಾಲೆ ಒಂಜಿ ಬಾಲಕಿ ಅಥವಾ ಬಾಲಕೆ ಆದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕದ ಅವಸ್ಥೆನೇ ಶಾಲೆದ ಬದ್‌ಕ್. ಬಾಲ್ಯ ರೂಪಿಸಾದ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುಕುಲೆನ ಸೊತ್ತಾಪುಂಡು. ದೋಸ್ತಿಲೆನ ಮದ್ಯೊಡು ಗಿಡೊಟ್ಟು ಅರಳುನ ಪೂತ್ತಲೆಕ್ಕ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆದ ಸುದ್ದಿಗ್ ಕೆಬಿ ಕೊರೊಂದು, ಗುರುಕುಲೆನ ಆಜ್ಞೆಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾವೊಂದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ಲುದ ಅವಧಿ ಉಂದು. ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿದ ಪಂಚಾಂಗ ಬೂರುನುಲಾ ಮೂಲೆ.

ಜವ್ವನ ಐತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬರಾವು ಸರಾವು ಪೂರ್ತಿ

ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಂಚಿ ಮನಸ್ಸ್ ಒಯಿಪುಂಡು. ಆಣಗ್ ಪೊಣ್ಣನ, ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಣನ ಸೆಳೆತ ಬಲವಾದ್ ಅಂಟುಂಡು. ಎಡ್ಡೆಂದಿನ ಒಂಜಿ ಉದ್ಯೋಗ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಕೈನಿಲಿಕೆ ಕಾಸ್ ಕನಪಿನ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಮೆದ ಮಂಟಪ ಅಕಲೆನ್ ಎದ್ಕೊನುಂಡು. ಒಂಜಿ ತತ್ತ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಶುರುವಾಪುಂಡು ಕಾಸ್ ಮಲ್ಪುನ ಮಹತ್ತರ ಬಯಕೆ. ಉಂದು ನರಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ದಿಕ್ಕ್‌ನೇ ಬದಲ್ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರ್, ಕುಟುಮ, ಬಂಧುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಸ್ತ್ ನೆನಪಾಪುಜೆರ್. ಏತ್ ಬೋಡಾ ಆತೆಟ್ಟೇ ಉಪ್ಪೊಡು ಅಕುಲು. ಕೆಲವೆರೆಗಂತೂ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುಲಾ ದುಡ್ಡು... ದುಡ್ಡು... ದುಡ್ಡು... ಐಟಿತ್ತಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಒಯಿಟ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುದ ನುಪ್ಪು, ಮಾನ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಪೊರ್ಲುದ ತುತ್ತೈತ, ಜೆಪ್ಪರೆಗೊಂಜಿ ಬಿಡಾರ ಈತ್ ಇತ್ತಿನಾಯೆನೇ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆ ಪೋದು ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸ ಆತ್‌ಂಡ್. ದುಡ್ಡುದ ರಾಶಿ ಕೂಡಾದ್ ಪಾಡಿನಾಯೆ ಮಾತ್ರ ಇನಿ ಸಮಾಜೊಡು ತೋಜುನು. ಈ ಸಂಪತ್ತ್‌ದ ಕೂಡಾಟ ಮನುಷ್ಯನ ಮನುಷ್ಯತ್ವೊನು ನಿಧಾನವಾದ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಇನಿ ನಮ ತೂವೊಂದುಲ್ಲ. ಈ ಒಂಜಿ ಮರ್ಲ್ ಶುರುವಾಂಡ ಪೆದಿನಕುಲು, ಒಪ್ಪ ಪುಟಿನಕುಲು ಏರ್ಲಾ ನೆನಪಾಪುಜೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಆಸೆಲೆಗ್ ಕಡೆಕೊಡಿನೇ ಇಜ್ಜಾದ್ ಕೇವಲ ಗಳಿಕೆದ ಒಂಜಿ ಯಂತ್ರ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ನರಮಾನಿ ತಾನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಒಂಜಿ ದಿನ ಈ ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ ವಿದಾಯ ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಮದಪುವೆ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಉದ್ದೇಶ ದಾದ? ತನಡ್ದ್ ಕುಟುಮೊಗು, ಸಮಾಜೊಗು ದಾದ ಸಂದರೆ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ದಿನಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಜೆ. ಕ್ರಮೇಣ ದುಡ್ಡೇ ದೇವೆರಾದ್ ದಿನತ್ತ ಇರ್ವತ್ತನಾಲ್ ಗಂಟೆಲಾ ಯಾವಂದೆ ನಿದ್ರೆ, ಬಡವು, ಬಾಜೆಲ್ ಪೂರಾ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತ್‌ನೇ ರಾಶಿ ಮಲ್ಪುನ ಅಮಸರೊಡು ಬಗೆ ಬಗೆತ್ತ ರೋಗೊಲೆನ ದಾಳಿಗ್ ಸಿಕ್ಕ್‌ದ್ ನರಳುನ ಪೊರ್ತು ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಈ ಧನತ್ತ ಮೋಹ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ವಾ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಬರಡ್, ಐಕ್ ಸುಸ್ವಾಗತ. ಐತ್ತ ಎದುರು ಪೆದ್ದಿನಕುಲು, ಸಾಂಕಿನಕುಲು, ಒಪ್ಪ ಪುಟಿನಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ದಾಯೆಗ್ ಇಂಚ ಬದಲಾವೊಂದುಲ್ಲ?

ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದ ವಿಚಾರ ದಾದ ಪನ್‌ಂಡ ನರಮಾನಿ ಪೆದ್ದಿನ ಅಪ್ಪೆ, ಪುಟ್ಟಾಯಿನ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ನಿಕೃಷ್ಟವಾದ್ ತೂಪಿನ ಸಂಗತಿ. ಸರ್ವ ವೇದೊಲು, ಭಾಗವತೊಲು, ಉಪನಿಷತ್ತುಲು ಪನ್ಪಿನ ಸಾರನೇ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್ ಪನ್‌ಂಡ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ಒಂಜಿ ಕಾರಣೊಗೇ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪೂರಾ ದೇಶೊಲೆ ನಡುಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ್‌ಂಡ್. ಪೆದ್ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅತ್ತ್‌ಡಲಾ ಕೈಕೇಯಿನ ಪಾತೆರೊಗು ಶ್ರೀರಾಮೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ತೀರಾ ಪರಬೆರಾಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಸೇವೆಡ್ ಮೈಮರೆತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಪಿರವು ಬತ್ತ್ ಉಂತುದಿನ ದೇವೆರೆನ್‌ಲಾ "ಒಂತೆ ಉಂತುಲ. ಎನ್ನ ಪೆದಿನಕಲೆನ ಸೇವೆ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಟ್ಟಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್

ಉಂತಾಯಿನ ಪುಡಲೀಕೆ ಮೊಕುಲು ಮಾತ ಮಾತೃಭಕ್ತಿ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಗ್ ಮಲ್ಲ ನಿದರ್ಶನೊಲು. ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಇನಿ ದುಡ್ಡು, ಅಧಿಕಾರದ ದಾಹೊಡು ಅವೆನ್ ಮಾತ ಮದತ್ ಬುಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ.

ಎಂಕ್ಲು ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ ಪಜೆಪತಿನ ಪರಬೆರೆನ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪುನ ಜೋಕುಲೆನ್ ತೂಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೂಡುಕುಟುಮೊಡು, ಒಂಜಿ ಕೋಣೆದುಲಯಿ ಜೆಯ್ದಿನ ಪರಬೆರೆಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ಉಪಚಾರನೇ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಾದ್ ಕೂಲಿ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಾವುನು, ಪೊರ್ತುಗು ಪೊರ್ತುಗು ವಣಸ್, ಅಕಲೆನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡೆನ್ ಪೂರಾ ದೆತ್ತ್‌ಂದ್, ಅವೆನ್ ಅರ್ದ್‌ದ್, ದೆಂಬುಡು ನುಂಗಾದ್, ಪೊರ್ಲುಡು ಮೀಪಾದ್, ಪಜೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಹಾಸಿಗೆದ ಸುತ್ತ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮರ್ದ್‌ದ ಸೊಪ್ಪುಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಅಕಲೆಡ ಬಾಯಿ ನಿಲಿಕೆ ಪಾತೆರೊಂದು ತೆಲಿತೊಂದು ಒಟ್ಟುಗು ಬದುಕುನ ಆ ರೀತಿ 'ಮಾತೃ ದೇವೋಭವ', 'ಪಿತೃ ದೇವೋಭವ' ಪನ್ಪಿನ ವೇದದ ಸಾಲ್‌ಲೆನ್ ನಿಜ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಗಲ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಮರ್ಮಲ್ ಮಾಮಿ ಜೆಯ್ದಿನಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆದಕಲೆಗ್ ಕೂಲಿ ಕೊರ್ಪಿನೆನ್, ಪರ್ಬ ಪನಿವಾರದ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮನ್ಪುನೆನ್ ಅಕಲೆನ ಮದಿಪು ಕೇನೊಂದು ಅಕುಲು ಆ ಇಲ್ಲದ ಸುರೂತ್ತ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನೆನೆಪು ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಜೆಕ್ಕಂಟ್‌ದ್ ಜೆಯ್ದಿನ ಆ ಜೀವದ ಮೋನೆಡ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂತೃಪ್ತಿದ ತೆಲಿಕೆ ಮೂಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲು ದಾಂತಿನ ಅಪ್ಪೆನ, ಅಮ್ಮೆರೆನ ಚಾಕಿರಿನ್ ಆಣ್‌ಬಾಲೆಲು ಒವೊಂಜಿ ಉರುಲಾ ದಾಂತೆ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ತೂವರೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತೆಲಾ ಸಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಆಂಡ ಇನಿ ನೂದೆಟ್ಟ್ ಸೊನ್ಪ ಜೋಕುಲು ಉಂದೆನ್ ಎನ್ನುಜೆರ್. ಒಂಜೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜೋಕ್ಲು ಇತ್ತೆರ್‌ಡ 'ಆಯೆ ತೂವಡ್ ಇಂಬೆ ತೂವಡ್' ಪನ್ಪಿನ ಕಚ್ಚಾಟ. ಒರಿಯೇ ಮಗೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಲ್ ಪಂದಾಂಡ ಆ ಪರಬೆರೆನ ಗತಿ ಅಧೋಗತಿ. ಅಕಲೆಗ್‌ಪರಬೆರೆ ಪಂಜರನೇ ಗತಿ (ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮ).

"ಎಂಕ್ಲು ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪರೆ ಆವಂದ್" ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ವರ್ಗ ಆಂಡ, ದುಡ್ಡುಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಚಾಕರಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಕುಡೊಂಜಿ ವರ್ಗ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಬೆರ್ ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬದುಕನನೇ ಬಾಲೆಲೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತಪ್ಪು. ಆಂಡ ಆವುಸೊಗು ಕಡಿವಾಣ ಪಾಡೆರೆ ನಂಕ್ ಆಪುಂಡಾ...? ಎಲ್ಲೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಅವೇ ಗತಿ ಬರಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ದಾಯೆಗ್ ತೆರಿವುಜಿ? ಪನ್ಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ.

ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯಡ್ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮೊಡು ದಿನ ಕಳೆಪಿನ ಪರಬೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ದುರ್ವಿಧಿನ್ ಏರೆಡ ಪನ್ಪುನಿ? ತನ್ನಗುಲು ಪನ್ಪುನ ಏರ್ಲಾ ಕೈತಲ್‌ದಾಂತೆ, ಏರಾ ಕೊರಿನ ಗಂಜಿ ಉಣೊಂದು, ಕುಲ್ಲರೆ ಲಕ್ಕರೆ ಏರೆನವುಲಾ ಆಸರೆ ದೆತೊಂದು ಹೇಸಿಗೆನ್ ಪೂರಾ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಏರ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದು ಇಡೀ ದಿನ ಒಂಜೇ

ಜಾಗೊಡು ಜೆತೊಂದು ದಿನ ಗೆನ್ಪುನ ಆ ದೀನಸ್ಥಿತಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಶತ್ರುಗುಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಂಡ ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಶತ್ರುಗುಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು, ನಂಕ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆಗ್ ಬಡ್ಕ ಬೂರ್ದು ದಿಡ್ಕ ಸೈಪಿನ ಮರಣ ಪರಮಾತ್ಮೆ ಬರೆಪೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಮಾತೆರೆನ ಭಾಗ್ಯೊಡುಲಾ ಉಪ್ಪುಜಿ.

ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಪುಟಿನ ಪೊರ್ತು ವಾ ಸಡಗರ, ವಾ ಸಂಭ್ರಮ! ಅವೆನ್ ತಿರ್ತ್‌ದೀಂಡ ಪಿಜಿನ್ ಕೊನೊವು, ಮಿತ್ತ್ ದೀಂಡ ಕಕ್ಕೆ ಕೊನೊವು ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಮೋಕೆಡ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್, ಅವು ಕೇನಿನೆನ್ ಕಂತ್ ಕೊರ್ದು, ಬಡವೆರಾಂಡ ಬಂಜಿ ಬಾಯಿ ಕಟ್‌ದ್ ಬಗೆ ಬಗೆತ್ತ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಸಾಂಕಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಿರಯ ದಂಗಿನೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಲೆನ ಬೆನ್ಪಾಟ ಉಂತುದು ಪೋನಗ ಅಕುಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ದಿನ್ನ ಆಪಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದು ಕೃತಘ್ನತೆದ ಪರಮಾವಧಿ. ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆನ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾದ್ ಒಂಜಿ ನಿಲೆ ಪತ್ತಾವುನ ಕಡಿಮೆದ ಕಾರ್‌ಭಾರ್ ಅತ್ತ್. ದುಂಬುದಕಲೆಗ್ ಐನಾಜಿ ಜೋಕುಲು ಪತ್ತ್ ಪದಿರಾಡ್ ಇತ್ತಿನಕುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆಲಾಂಡಲಾ ಅಕಲೆನ ಕಡೆಗಾಲೊಗು ಆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಒಂಜೇ ಬಾಲೆ, ತತ್ತ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್. ಇತ್ತೆದ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಸಾಂಕುನ ರೀತಿಡ್ ಅಕಲೆಗ್ ಕಷ್ಟ ಪಂಡ ದಾನೆ ಪಂದೇ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಪರಬೆರ್ ಆಪಿನನೇ ಸಮ್ಮತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪ್ರಾಯ ದಂಗಿನ ಪೆದ್ದಿನಕಲೆನ್ ತೂವರೆನೇ ಮುಜುಗರ. ಬುಡೆದಿ ಎದುರೇ ಅಕಲೆನ್ ಕಾರ್ದಕಸ ಮಲ್ಪುನ ಆಣುಲು ಒಲ್ಪಲಾ ತೂವರೆ ಸಿಕ್ಕುವೆರ್. ಮೊಕಲೆಗ್ ವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕಾರಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕೈಟ್ ಪತ್‌ದ್ ನಡಪಾದ್ ಹೆಜ್ಜೆ ಪಾಡಾಯಿನೆಕ್ಕ್ ಕಂಟೆಲ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ನೂಕುನ ಬಾಲೆಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ತಾನ್ ಬಂಜಿಗ್ ಬಂಜರ ತಿನಂದೆ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಒರ್ತ್‌ದ್ ದೀದ್ ಗುಟ್ಟುಡು ತಿನ್ಪಾದಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಸೈಪಿಕಾಲೊಗು ನಟ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಿನ ಸಿತಿಕ್ಕ್ ನೂಕುದಿನ ಬಾಲೆಲು ಮಸ್ತ್ ಕೋಡಿಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಇತ್ತಿನ ಆಸ್ತಿಭೂಮಿನ್ ಪೂರಾ ಈ ಜೋಕುಲೆನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಗು, ಅತ್ತ್ ಬೇರಸಾರೊಗಾ ಮಾರ್ದ್ ಪರದೇಶಿ ಆಯಿನ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಬುಡೆದಿ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ದೇಶಾಂತರ ಗಿಡಪುನ ಮಗನಕುಲುಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪರದೇಶೊಡು ಕುಲ್ಲುದು, ಊರುಡಿತ್ತಿನ ಪರಬೆರೆನ್ ಬಾನದೆತ್ತರದ ಫ್ಲಾಟ್‌ಡ್ ಬುಡುದು, ಅಕುಲು ಸೈತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನಾಂಡಲಾ ಸುದ್ದಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಗತಿದಾಂತೆ ವಾಸನೆ ಬನ್ನಗ, ಬರಿತ್ತಕುಲು ಬಾಕಿಲ್ ಉಡೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ದೆಪ್ಪುನ ಸ್ಥಿತಿಲಾ ಇನಿ ಪರಬೆರೆ ಪಾಲ್‌ದ ದುರ್ವಿಧಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಾಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕಸಮುಸುರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಕಷ್ಟೊಡು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪಯಿನ ಅಪ್ಪೆ, ಪೂರಾ ಪರಬು ಆನಗ, ಮಗನ ಬುಡೆದಿಗ್ ಕಾರ್ದ ಕಸ ಆದ್ ಬಾಳುನ ಕತೆ ಅಪರೂಪತ್ತ್. ಆಂಡ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಮಾತ ಮೊಕಲೆನ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆನೇ ದಾಯೆಗ್ ಬರ್ಪಿಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚರಿದ ಇಸಯೊ. ಅವೇ ಬುದ್ದಿನ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಬಾಲೆಲುಲಾ ಎಂಕ್ಲೆಡ ತೋಜಾಯಡ ದಾದ ಗತಿ? ಇನಿ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಉನ್ಪಾಯಿನ ನಾಯಿದ ತಟ್ಟೆಡೇ ಎಲ್ಲೆ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಎಂಕ್ ಉನ್ಪಾವರೆ

ಸಾಧ್ಯ. ಅವ್ವತ್ತ್‌ಡ ಐಟ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಕಡೆತ್ತ ಕಷ್ಟೊನು ಕೊರುವೆ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಶಯ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬರಿಯರೆನೇ ಬರ್ಪುಜಿ. ಉಂದೇ ಸೃಷ್ಟಿದ ರಹಸ್ಯನಾ ದಾನಿ?

ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲವ್‌ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲದ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಆದ್ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಅಲೆನನೇ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಪೋದು ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಮದತ್ತ್‌ದ್ ದುಃಖದ ಮಡುಕ್ಕು ನೂಕುನ ಇನಿ ಲೋಕರೂಢಿ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಇತ್ತಿನಕಲೆಗ್ ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಇಸಯೊ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಮಾಧ್ಯಮ ತರಗತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೇವಲ ಬಡವೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಆಣುಲು ಇಂಚಾಂಡ ಅಕಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗತಿ ದಾದ? ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಿನಕುಲುಲಾ, ಕಲ್ಪಂದಿನಕುಲುಲಾ ಒಂಜೇ ಆತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನಿ ಲೋಕದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ದಿನಲಾ ತಾನ್ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನ ರೀತಿ, ತನಕಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬುಡಿನ ಕಷ್ಟದ ಬೆಚ್ಚ ಬಾಲೆಲೆನ ಮಂಡೆಗೇ ಬರ್ಪುಜಿ ಪನ್‌ಂಡ ಉಂದು ಕಾಲದ ಮಹಿಮೆನಾ? ಅತ್ತ್ ಎಂಕ್ಲು ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಫ್ಯಾಶನ್ ಸಮಾಜದ ಗಾಳಿಯಾ? ಪನ್ಪಿನವೇ ಇನಿತ್ತ ಅಚ್ಚರಿ.

ನರಮಾನಿನ ಬದ್‌ಕ್ ಕಾಂಡೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಯ್ಯ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಮೂಜಿ ಅಧ್ಯಾಯೊಡು ಮುಗಿಪುಂಡು. ಸಪ್ತಸ್ವರೊಟ್ಟುಲಾ ಒರ ಒರ ಅಪಸ್ವರ ಬರ್ಪಿನ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನಲಾ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ಪ್ರೀತಿ, ಮಮಕಾರ ಇಜ್ಜಿಡ ಆ ಬದ್‌ಕ್ ಸ್ಮಶಾನ ಸ್ಮದಶ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಉಂದು ಶ್ರೇಯಸ್ಸತ್ತ್. ದೇವೆರ್ ತಾನ್ ಪೂರಾ ಕೋಡಿಡ್ ಉಪ್ಪರೆ ಆವಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಅಪ್ಪೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಲೆನ ತಿಗಲೆಡ್ ಅಪಾರ ಮಮತೆ, ಕರುಣೆ, ಸಹನೆ, ತಾಳ್ಮೆನ್ ದೀತೆಗೆ. ನನದ ಪೀಳಿಗೆ ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಮಲ್ಲೆ ಆವೊಡು. ತೆರಿವೊನುನ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಕಲೆಗ್ ಇತ್ತ್ತೆನೇ ಸಿಕ್ಕೊಡು.

ಗಂದಸಾಲೆದ ಬರವುಗಾರೆರ್ನ ಪತ್ತೆ

ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
'ಒಲುಮೆ'
ಕೋಟೆಕಾರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
'ದೃಶ್ಯ'
ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್, ದೇರೆಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು

ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
301, ಅಬೋಡ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್
ಕಲ್ಪನಾ ರಸ್ತೆ, ವಾಸ್‌ಲೇನ್
ಮಂಗಳೂರು–575 002, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
'ಹರಿಭಕ್ತಿ' ನಂ. ಎನ್–3,
ಪೀಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್
ಪಿಂಟೋಸ್ ಲೇನ್,
ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ, ಮಂಗಳೂರು–575004

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
'ಭೂಮಿಗೀತ'
ಕುಂಜತ್ತಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು–575015

ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಬಿ. 28, ಸರ್ವೋದಯ ಸೊಸೈಟಿ
'ಶಿವ ಸೃಷ್ಟಿ'
ಮುಂಬಯಿ – 400024

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
'ವಿದ್ಯಾ'
ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ, ಬಿಜೈ
ಮಂಗಳೂರು–575004

ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞೆರ್, ಪುತ್ತೂರು–574313

ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಕೊಣಾಜೆ

ಡಾ. ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರ್
ವಾಣಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ–574214

ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
'ಕ್ಷಿತಿಜ', ಸೈಟ್ ನಂ. 382
ಚೇಳ್ಯಾರು ಅಂಚೆ, ವಯಾ ಹಳೆಯಂಗಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

ಮುಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು
ಅಡ್ಯಾರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ
ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್
'ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್', ಸಿರಿಯ, ಕುಂಬಳೆ
ಕಾಸರಗೋಡು

ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೋಡಿ ಬಳಿ
ಮಂಗಳೂರು – 575 002

ಶೀಲಾ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಎರ್ಮಾಳು
'ಕುಶಿ', ಅಂಚೆ ಎರ್ಮಾಳು–574119
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಗುರುಪುರ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಸರಕಾರಿ ಬೇಲೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ 2004ಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, 2009ಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪು 'ಮದಿಪು' ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್‌ಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಮೇರ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಆಯಿ 'ನೇಯಿ-ಪೇರ್' ಪನ್ಪಿ ಸಬಿದುನಿಪುದ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಕೋಪೆನ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನ್ಯೆದೆರ್. ತುಳು ಪಠ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಕನಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಸಮಿತಿದ ತಜ್ಞೆರಾದ್, ಬಾನುಲಿ ಪಠ್ಯ ರಚನಕಾರೆರಾದ್, ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಯೋಜನೆದ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಬೆನ್ತಿನಾರ್.

ಒಡ್ಡೋಲಗ, ಪಂಚದುರ್ಗಾ, ಯಕ್ಷಿಕಾ, ಅಭಿರಾಮ, ಯಕ್ಷರ ಚೆನ್ನ, ಪುಳಿಂಚ: ಸ್ಮೃತಿ-ಕೃತಿ, ಪನಿಯಾರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಸಂಪರ್ಕ, ಸದಾಶಯ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಮೈಸೂರು ದಸರಾ-2017ದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್‌ಲಾ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂಡಿನ ಪೆರ್ಮೆ ಮೆರೆನವು. ಯಕ್ಷಗಾನ ಅರ್ಥದಾರಿ, ವಿಮರ್ಶಕೆ, ತುಳು ಕನ್ನಡ ಬರವುಗಾರೆರಾದ್ ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆಡ್ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ಲಾ ಪಡೆತೆರ್

ಆರ್ಯಭಟ, ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಕಾರಂತ ಸದ್ಭಾವನಾ, ಸೌರಭ, ಸಾಧನಾ, ಬಂಟ ವಿಭೂಷಣ, ವಿದ್ಯಾರತ್ನ, ಪೆರ್ಮೆದ ತುಳುವೆ, ಯಕ್ಷ-ರಕ್ಷಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-ಬಲ್ಮನೊಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರ್ ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟ, ಕನ್ನಡ ಸಂಘ, ಯಕ್ಷಾಂಗಣ, ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಮುಂತಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ಜಾಗೆಡ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಎನ್ನ ವರ್ಷ ಪಿರವುಡು ಸವಣೂರು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ದ ತಜ್ಞೆರೆನ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿನ 'ಗಂದಸಾಲೆ' ಬೂಕುನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರ್ಬೊದ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಪಾಡೊಂಡಿ ತಾಲೂಕುಡೊಂಜಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಲಾದ್ ಪುತ್ತೂರುಡು ನಡಪು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
ಸಂಪಾದಕೆರ್ 'ಮದಿಪು'

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳುಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು